

6

7-c

21

theca
. Rom.
esu

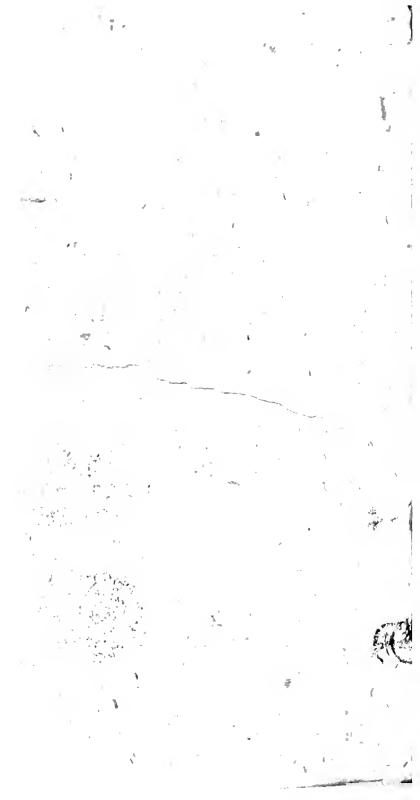
21. 3. 7.

13 13

d. d.

47 18

INDEX RHETORICUS

ET
ORATORIUS,

Scholis & institutioni tenerioris ætatis accommodatus.

CUI ADJICIUNTUR
FORMULÆ ORATORIÆ,

ET
INDEX POETICUS,

Operâ & studio
THOMÆ FARNABII.

Editio ultima prioribus emendatio.

SENÆC. 64. Epist.

*Et si omnia à veteribus inventa essent : hoc tamen semper notum erit,
usus & inventorum ab aliis scientia & dispositio.*

AMSTELÆDAMI,
Apud JOANNEM JANSONIUM, 1659.

Coll. Rom. Soc. IV.

1913-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044-1045-1

ILLUST. BIBLIOTHECA NAZ.
ROMA
DOMINICO MANUELLO
SENATORI VENETO.

Aturius sollicitare Gratias, felicius cie-
re Musas jam dudum oportuisse me
fensi : & debui certè, tam gratis invita-
mentorum, tam Musæis literarum be-
neficiis, neque privatis tantum iis, ab Excellentia
tua toties cohonestatus : Sed & has invitas fune-
stasse, & illas præcipites traduxisse me vel reor,
qui virum in excelsissima virtutum & honorum
arce extra omnem ingenii aleam positum, à sum-
mo prudentissimæ Eloquentiæ fastigio in ludi
hujus Rhetorici pulverem, nec eruditum satis,
devocare ausus sim. Cujus ex præceptis, si, ut
fabricæ hujus vestibula honesta essent aditusque
illustres, iniquam Nominis tui rationem habuiss-
se visus fuero : Tu pro singulari tua humanitate
veniam indulge, ut si gratiam, quam indipisci vo-
lueram, assequi neutiquam liceat, offensam ta-
men eluctari detur. Quod si inter lemniscatas
illas tibi à tot claris ingeniis, Italis, Gallis, Belgis
delatas lauros, & nostras hæc Helicone procul
sub Arctoo fidere natas hederas non dedignatus
serpere patiaris; ad uberius gratiæ spem ales te-
nuem utcunque musam illius, qui est, erit usque

Excell. Tue servus humill.

THO. FARNABIUS.

A 2

AD

A D

LECTORES.

*Ernulam è famulatio Rhetorico Tropo-
schematologum ante annos viginti ma-
nus emiseram. Rudi quidem illum versu
conditum, inconcinnum, fatcor, & in-
comptum. Sed in quem, postquam pub-
licum indeptus obtinuerat, jamque in
pretio esse & lucelli aliquantulum spon-
dere ceperat, involavit plagiarius quidam, eumque, sub
nullius nomine aut patrocinio errantem, in servitutem asse-
ruit, suaeque adscripsit familiae, non cessurus ipsi patrono
peculium suum in libertatem secundum vindicias postulanti.
Cujus editionem ut anteverterem, & frustratui habere-
rem, videbam mihi properandum. Consilium itaque tan-
quam gladiator in arena cepi, & temere vel sic non pauca
immutavi, alia quadam ejusdem generis adieci, quae olim à
me congesta, recensui, ex patribus majorum minorumque in
hac arte gentium, Aristotele, Hermogene, Sopatro,
Dionysio Halicarnassensi, Demetrio Phalereo, Menandro,
Aristide, Apolino, Longino, Theone, Aphonio, aliisque
Rhetoribus & Sophistis Graeci, tum Cicerone imprimis &
Fabio Quintiliano, nec non Martiano Capella, Curio For-
tunatiano, Mario Victorino, Sulp. Victore, Emporio, Aur.
Augustino, Ruffino, G. Trapezuntio, P. Ramo, L. Vive,
Cypriano Soare, Iul. Caf. Scaligero, Sturmio, Strebao,
Keckermanno, Alstedio, N. Caspino, I. Ger. Vossio, An-
drea Valladero, aliisque innumerus. A quorum institutio-
nibus sicubi recesserit hoc compendium; si in genere Iudicia-
li, Inventione, Dispositione parciore visus fuero pressior-
que; scient juxta mecum eruditi non sine causa & ratio-
ne id factum: immutare quippe Oratoriae scenam, in alio
nos foro litigare, exolevisse causas forenses, quibus olim stu-
debant*

debant & preparabantur juvenes ; Demonstrativas & Suasorias delegari pueris , quibus instituendis hæc qualiacumque præcepta sunt accommodata. Proinde iis elaborandum diligentius in Elocutione & ejus partibus , propterea quod invenire & collocare sententias , proprium sit ingenii magis & prudentiæ quam artis. Si ergo in præceptu de verborum delectu habendo , compositione , periodo , ornatu , stylo formando , acuendo , exercendo , fusior , prolixiorque fuerint , agnoscent consilium meum viri disertis ; cui expediendo , si hæc quaquam par cesserit facultas , ignoscent candidi. Nam quod oggannunt Lucumones inepti , inquietes , Quid loqueris nobis de præceptis artis & stylo ? Nos non curamus ut puer consumat tam multum laborem & tempus , discere Linguam bestię , neque legere profanos autores & poëtas qui fuerunt destructio multorum hominum. Erit sufficienter aptus ire ad Universitatem , si potest mediocriter intelligere Latine , & loqui congrue : securus unice nil moror quid dicant , quid sentiant (dicunt tamen ut plurimum contra quam sentiunt , ultra quam intelligunt) malevoli isti ignarures , buccones maledici , qui inertie suæ velum sanctimonie obtendentes , auctoritatis suæ , si Deus placet , fascibus scientiarum turbam summovent ; artes omnes , tanquam profanas , atque simplici , quam profitentur , sinceritati officientes , à sacris suis arcent. Et quia vulpibus hisce candam , fugæ clavum , corporis ornamentum decurtaverit propriæ stupiditatis , insipie , aut pravitatis laqueus ; ceteris etiam persuasum eunt , oneri hanc esse iis & impedimento. Verum enimvero ita demum rem suam sartam tectam volunt , si quod ex pelle Theologica desit , è cauda Pædagogica assuant. Memini , me puero multis adeo per transitorium hoc docendi forum patuisse iter ad sacra illa penetralia. Iam vero , inverso rerum ordine & in Mandrabuli , quod dicitur , morem , præposteri & retrogradi cedunt. Næque ubi jam in Academia plus satis morati fuerint , ibique annorum potius progressu , quam animorum profectu stadia & spatia confecerint Milones isti , fidemque fecerint proverbio ; Possë eum ferre bovem qui vitulum tulerit : Inde jam vel furcillus ejecti , vel nauseantis quasi Matris vomitu exputi , mox etiam & Ecclesiæ futuri propudia & rejicula , Sacris se sacramento obligant ; quibus

tamen se postmodo indignos, impares, & ineptos fatentur. Sive enim infirmitatis suae deterriti conscientia; sive exhausta quam aliunde utendum sumpserant supellectile; sive quod us ex animi sui sententia non cedat promotio, aut amplioris alibi fulgeat lucelli spes: stiva sacra, cui manum admovent, renunciant, & post terga respiciunt. Quorum alii tanquam ἀμφιγίῃ terrā & aquā alternis vitant, culco sane digni puericida, qui dividunt operas, quarum alterutra totum poscit hominem: alii prorsus deficiunt ab equis, ut aiunt, Dionysii, qui se impares regendus viris experti transferunt ad imperium puerorum. Sed & justum videri laborat defectum, causasque irreligiosae religioni invenit eorum ἰσχυροί. Dii melius, quam ut illa sit haec Rhetorica Actio! Non est. Imò nec Contemplatio quidem; sed Factio & mera Dissimulatio: quā se insinuant mulierculis, quibus se viros approbant; & cerdonibus, quibus coeperunt esse in pretio & verendi: deinde libidine quadam nativa, & sua, calumniandi, jacto hoc fundamento artis pessima, quam solam callent optime, Ne cuius fama parcant; fore enim ut quamvis consolidetur vulnus, maneat cicatrix; nullius sibi meriti aut virtutis conscii, ex censura quam sibi assumunt, homines moribus improbi, studiorum rudes, literarum profani, expertes artium nisi sordidarum, audent de rerum summa, & in qua ipse felicitatis articulus, & recte vivendi cardo vertitur, juventutis nimirum educatione decernere & praescribere. Iamque in viros literatos, qui, dum publicum in privato agunt, de republica & literaria merentur optime, scholarum moderatores, clandestinae calumniae tragulam adornant, eorumque famam depeculatum eunt. Hunc tumidum nuncupant Padantium, proterva insolentem adolescentia, neque eum cuius gravitas ferociōres à licentia deterreat; illum annis provectiorem & locupletiore, quam qui laborem hunc ferre possit, aut etiam velit: Hunc supercilio tristi severum causantur, vultu tetrico austerum, esse suis terrori & odio; illum dissoluta comitate futurum discipulis contemptui & exemplo malo: hunc infimulant eruditionis parum probatae; illum religionis suspectae. Deinde ubi vident graphici isti Sycophantae se clancularius susurru detraxisse aliquid de aliorum fama, veneno huic aliquid de suo lactice admiscent: operam pollicentur suam festivi & meraco scientiae

scientiæ juxta atque sanctitatis incocti succo, artem venditant suam. Heu docentium impia, discientium misera conditio! ubi, dum forentur custodes isti à doctrina simul & pietate alieni, Et succus pecori, & lac subducitur agnis.

Sed modus sit. Neque enim è dignitate Artû aut Eloquentiæ est, iram utcunque justam distringere in pecudes inertes, animalia spurca, sacerrima capita: quorum nequitia tamen nihil iniquius, quorum imperitiâ nihil impudētius, quorum ingnorantiâ nihil arrogantius. Neque si falsarios istos duces, hereseos suæ convictos, in gyrum doctrinæ ducere posset recta Ratio, velit tamen rude vulgus supra se sapere & injuriæ suæ litare: quin malit sibi os oblini & naso suspensos instar urforum trahi, quam auribus duci ad saniores mentem ab Herculis Ogmii catena. Decipiant ergo illi, desipiant hi cum venia. Vos autem si sapitis, imo ut sapiatis, Mercurialem admittite Indicem, qui vobis primum quidem una Synopsi & quasi per compendii transfennam copias & opes Oratoriæ commonstret, deinde Partitiones Oratorias elucidet, mox digitum ad ipsos fontes intendat. E quibus plenos sumite haustus; ut seu Jurisprudentiæ foro, seu Theologiæ choro præparamini, Suadeliæ virtute ac viribus instincti, relinquatis in audientium animis aculeum: Hermetus instructi caduceo pectora mulccatis, animos regatis, doceatis, servetis. Quod ut fiat, transibunt præcepta in vota; ut benigno vobis dextroque numine adsit Deus; Suadam, Gratiâque inspiret suam; vosque, quos esse jussit Oratores, faciat.

THO. FARNABY.

INDEX RHETORICUS.

Hetorica est facultas de unaquaque re dicendi bene, & ad persuadendum accommodata.

1. Officium est	Delectare Docere Concitare	a.	conciliationē fidem moven- dos affe- ctus	b.	suavi- tatis, neces- sitatis, victori- æ.	ubi requiri- tur orationis	leni- tas. acu- men. vis.
-----------------	----------------------------------	----	---	----	--	-------------------------------	---------------------------------------

2. Materia est, quæcunq; res sub disceptationē cadit, potestq; persuaderi. Quæ & *Quæstio* dicitur; estque

vel	Simplex; unius scilicet thematis; ut, de <i>Virtute, conjugio, bello, pace.</i>	
	Conjuncta; Infinita, Thesis: quæ universaliter quærit; ut <i>An ducenda sit uxor.</i>	
	Pronunciati alicujus, Finita, Hypothesis: quæ universalem restringit ad circumstantias; ut, <i>Sitne Philosopho, seni, indotata, extera uxor ducenda.</i>	
	quod argu- mentis pro- batur: eaq;	

Atque Finita hæc quæstio est materia oratoris maximè propria. Verum examinandi, explicandi, ornandique causâ, hanc orator subinde revocat à Finita; circumstantiis suis exuta, ad Infinitam: ut in Practica & Civili quæstione excurrit aliquando ad Theoreticam

hypothecon seu rinitarum Quæstionum tria sunt genera:	Demonstrativum, quod in laude aut vituperio versatur.	quorum proposita sunt	Honestas,	his	Delectatio, aut Detestatio.
	Deliberativum, quod in futuri temporis provisione suadet aut dissuadet.		Turpitu- do, Utili- tas, Inuti- litas,		Spes aut Metus.
	Judiciale, quod in præteriti disceptatione accusat vel defendit.		Æ- qui- tas,		Cle- mentia vel Sa- vitia.

3. Media

3. Media	à Natura eaeque	Corporis , Vox sonora , distincta, suavis ; latera firma ; Oris to- tiusque corporis venustas & spectabilitas.
		Animi,
	ab Arte, quæ tra- dit præ- cepta	Ingenium , ad excogi- tandum acutum & sagax , ad explican- dum facile , ad stu- dia incitatum & do- cile , firmum atque diuturnum ad me- moriâ , quæ à Na- tura & Exercitatio- ne potius est quam ab Arte. Judicium solidum & Discre- tio.
		Inventionis , quæ excogitat argu- menta ad persuadendum ido- nea.
		Dispositionis , quæ res inventas discernit , apteque per partes distribuit.
		Elocutionis , quæ res inventas dispositasque exornat flore ver- borum , & lumine sententia- rum.
		Pronunciationis , quæ cum vocis apta modulatione & corporis gestu orationem profert.
	ab Exercitatione , quæ assiduitate Legendi, Commentandi , Scribendi , Variandi , Imit- tandi , & Dicendi , Naturam Artemque per- ficit.	

Inventio.

Inventio est excogitatio argumentorum, quæ ad persuadendum sunt idonea. Argumentum est probabile inventum ad fidem faciendam.

Argumenta sunt	E ^{ntia} Artificialia	{	{	Certis, unde sunt Demonstrationes.
				Ratiocinantibus à Causis, efficiente, materiali, formali, & finali; ab Effectis, Subjectis, Adjunctis, Definitione, Divisione; Genere, Specie; Toto, Partibus, Comparatis, Paribus & Similibus, Oppositis, relatis, contrariis, privantibus & contradicentibus, &c. quorum disciplina petenda à Dialecticis.
				Probabilibus, & Verisimilibus.
				Excitandis vel sedandis affectibus; Amore, odio, irâ, contemptu, lenitate, metu, pudore, gratiâ, misericordiâ, indignatione, invidiâ, æmulatione.
		{	{	Summi erit artificis nosse, qui, & erga quos, & quibus de causis, hoc vel illo affectu soleant homines commoveri.
				Oratoris, in quo requiruntur, Prudentia, Probitas, benevolentia, Modestia.
				Nationis, aut Civitatis in qua degit. Respiciat ergo in
		{	{	Republica, libertatem.
				Democratia, legum disciplinam.
		{	{	Aristocratia, divitias.
				Monarchia, custodiam Principis.

Audito.

Auditorum, qui differunt

Affectibus; irâ, lenitate, misericordiâ, lætitiâ, spe, dolore, metu, odio, æmulatione, &c. Habitibus; virtutibus & vitiis. Ætate; juventute, senectute. Fortunâ; quâ nobiles, potentes, divites, fortunati, &c.

Artis, Inartificialia. Quæ non parit ars Oratoris, sed aliunde ad se delata tractat; cujusmodi sunt Testimonia Divina: Oracula sc. & vaticinia; vel Humana: atque hæc, vetera ex Authoribus, recepta proverbialia, sententiæ, appophthegmata; aut nova, ore tenus, Jusjuranda, aliaque Instrumenta forensia, Leges, Pacta, Testes, Tabulæ, ut & Signa, Circumstantiæ, exempla; quorum copiâ instructus debet esse Orator.

Trium generum communes loci sunt:

Possibile, & impossibile, ut doceatur potuisse aut non potuisse fieri. Magnum & Parvum, ut ostendatur Comparativè, aliud alio esse utilius, honestius, &c.

Fidem tantum facere, præ se ferendum est: Conciliatio & Motus in Exordio quidem & Peroratione proprium habent locum, sed in perpetua oratione, sicut sanguis in corpore, fusa esse debent.

De Genere Demonstrativo.

Persona,

à Personæ locis
& circumstan-
tiis.à tribus
generi-
bus bo-
norum

1. Admirabilibus, quæ divinitus
missa, prodigiis, auguriis seu
oraculis, significata præcesse-
runt. 2. Patriâ. 3. Genere
seu natalibus. 4. Sexu. 5. Sin-
gularium ætatis partium in-
stitutione, educatione, disci-
plinâ, studiis, consiliis, re-
bus gestis. 6. Morte & even-
tis post mortem, jacturâ &
luctu.

Fortunæ: ut sunt, opes, honores,
amici, affines, liberi.

Corporis: qualia sunt, forma, ro-
bur, valetudo, agilitas, corpo-
ris habitus.

Anima: suntque bona
Instita; indoles, ingenium,
judicium, industria, do-
cilitas, memoria.

Acqui-
sita;
virtu-
tes

Moris; Justitia,
Temperantia.
Mentis, Pruden-
tia, Fortitudo.

Atque in his explicandis sequendum aut æta-
tis atque rerum gestarum ordinem; aut vir-
tutum distributionem & certa rerum capi-
ta: Hic *Artificialis*, ille *Naturalis* ordo di-
citur.

Virtus sola per se ipsa, laudabilis est, sine
qua nihil rectè laudari potest: Auditum ve-
rò jucundiora sunt, quæ aliis functuosa,
sibi laboriosa, aut certe gratuita. Naturæ
& Fortunæ bona tractantur, quod in eo-
rum

trariis vituperantur

Laudantur : aut à con-

rum usu ac moderatione virtus maximè cernitur , prout quis iis rectè vel male usus sit : si non habuerit , sapienter caruisse ; si amiserit , moderatè tulisse.

Cautio est , ne e mentiras laudes adsciscamus , neque iis quæ multis competunt aut rerum leviorum laudationibus immoremur.

Facta { Ab Honesto , qui proprius est Demonstrativi generis locus , continetque Decorum , Legitimum , i. æquum in homines , pium in Deos , Justum & Gloriosum ; ab utili , Difficili , & cæteris Deliberativi generis locis. quos vide suo loco.

Facta { A Circumstantiis ; Personâ , Re , Causâ , tempore , Loco , Modo : unde Amplificationi præbeatur ansa ; quod quis primus fecerit , aut solus , aut cum paucis. aut præcipue , aut tempore maximè necessario , aut sæpe , &c.

Res , ut loca , regiones , urbes ; & animi habitus , virtutes

{ A causa efficiente , & Definitione ; ab antiquitate , origine , honestate ; à singularibus cujusque rei aut loci virtutibus , situ , amœnitate , utilitate , voluptate . Subiectis item , adjunctis , effectis.

Et Comparativè inter se tractantur Personæ , Facta , Res , idque vel

{ Collatione similium.

{ Contentione dissimilium.

14 INDEX RHETORICUS.

Hæc oratio ad populum habita, ad animi motus, non ad fidem faciendam accommodata, expositionem factorum, non argumentationem requirit: Estque illustranda verbis insignibus, translatis, floridioribus: nec non lulentis per διατύπωση expressionibus, digressionibus, amplificationibus.

Arist. Rh. 1.1. c. 9. Aut. ad Heren. 2. 1. Cic. de Invent. 2. 1. Cic. Partitiones, Quint. 3. 1.9. c. Menand. Rh. ῥητορικῶν διαίρεσις ἢ ὁμοειδεῶν. M. Capella. 5. 1. Theon. Aphthonius, Emporius. R. Hierius c. 2. Soarez l. 1. c. 42. Voss. l. 2. c. 15. Al. Or. l. 4. c. 6. Caussin. l. 30. qui & exempla adjicit, ut & Dresserus & Vossius.

Amplificantur Res & Facta, 1. Ascendendo ab Hypothesi ad Thesin: vel contra. 2. Individuorum exemplis illustrando, quod generatim dictum est. 3. Circumloquendo, per definitiones, aut descriptiones, easque conglobando. 4. Usurpando species aut partes pro toto. 5. Adjiciendo causas, effecta & accidentia. 6. Comparando à simili aut dissimili, pari aut impari. 7. Ab oppositarum & inter se pugnantium rerum conflictione. 8. A testimoniis stipatis condensatisque. Vide Amplificationem infra in Confirmatione.

* De genere Deliberativo.

* Arist. Rh. l. 1. c. 4. Author ad Heren. 2. 1. Cic. de Invent. 1. 1. de Oratore 2. 1. Quint. 1. 3. c. 10. Emporius. Rh. M. Capell. 5. 1. Soarez l. 1. c. 10. Dress. l. 1. p. 216. Hier. c. 3. p. 333. Voss. l. 1. 5. c. Alst. Or. l. 4. c. 6. Caussin. l. 32. c. 1.

Deliberantur, id est, suadentur aut dissuadentur res quælibet contingentes, & positæ in nostra potestate: Publicæ verò, Pecuniæ seu vectigalia, Pax & Bellum, regionum Præsidia, Quæ exportantur aut importantur, Leges, in deliberationem veniebant.

Honestum :

Honestum : de quo in Genere Demonstrativo.

Utile : ex laude natum, semperque cum dignitate conjunctum, consistit in conservatione presentium, & comparatione sequentium commodorum : atque in eorum quæ his contraria sunt, evitacione. Atque hic locus Deliberativi proprius est.

Necessarium ; quod aliter fieri non potest ; vel, sine quo salvi esse non possumus.

Jucundum : quod delectationem voluntatemque animi aut corporis, aut utriusque adfert.

Eventus : cujus profectio & consideratio testatur Dilemmate.

Facile : quod comprehenditur sub Possibili, generali omnium causarum Loco.

Dialectici : à proprio, adjuncto, ab effectis, ab antecedentibus, connexis, consequentibus, comparatione à majori, minori, contrario ; à testimonio : Maximè autem hic dominantur, quasi familiam ducunt, atque utramque faciunt paginam Exempla, si apposita sint, neque ex iis solis constet oratio.

* *De Genere Iudiciali.*

* Arist.
Rhet. lib. 1.
cap. 3. Aut.
ad Heren.

2. lib. Cic. de Invent. 2. 1. de Orat. Quintil. lib. 3. cap. 11. Capella lib. 5.
Gros. lib. 4. cap. 1. Kecker. lib. 1. Sp. Rhet. cap. 9. Vossius. lib. 1. cap. 6.
Caussin. lib. 12. c. 13.

Accusa-

Accusator reum arguat facti quod in controversia positum est.

Depellat defensor opponatque aut	<div>1. Non esse factum.</div> <div>2. Si factum fateatur, non eam vim, non id nomen habere, non id esse quod criminetur.</div> <div>3. Jure id esse factum.</div>	Ex accusatoris autem intentione & defensoris depulsione nascitur Status	<div>1. Conjecturalis,</div> <div>2. Finitivus,</div> <div>3. Qualitatis seu Juridicialis.</div>

Reperto Statu, subjiciat Reus rationem, quam depellendi causâ adfert.

Accusator contra adferat firmamentum, quo Rationem illam infirmet.

Ex rationis autem & firmamenti confessione Judicatio constituitur, in Finitivo & Qualitatis statu.

* Cyrus * 1. Status Conjecturalis, in quo quaestio est, An res facta sit nec ne.

ἡμετέρας

ἡμετέρας. Hermogenes ἡμετέρας ἡμετέρας. Aut. ad. Herent. Quint. 3. lib. cap. 6 M. Capell. 5. lib. Fortunatianus. l. 1. Sulpic. Vict. Alcuinus. Cassiodorus. Soarez. lib. 2. 11 c. Alst. Or. 4. lib. 7. cap. Voss. lib. 1. cap. 6. Caus. lib. 3. cap. 30. Valladerus lib. 7. disp. 2.

Ime

Arguat accusa- tor à	Causa	Ratioci- nante à	Impulsiva: irâ, odio avaritiâ, invidiâ, inimicitiiis, aliisque affectionibus. Atque hic persona cum suis cir- cumstantiis diligenter excutiatur.
			Spe honorum; præmii, vo- luptatis, honoris, &c. Cui bono fuisset.
			Evitatione malorum, in- commodi infamiæ, &c.
Defen- sor			Facultate; in occasionibus, spe perficiendi, celandi, impunitatis: circumstantiis rei, loco, tempore, nec non circumstantiis personæ, de quibus supra in Demonstrati- vo genere.
			Signis; quæ sunt dicta aut facta anteceden- tia, consequentia, vel cum ipsa re coha- rentia: quæ nocentes comitari fere so- lent, quasi indicia & impressa facti vesti- gia. Fuga, trepidatio, verba tertiata, vul- tus dejectus.
			Infirmet Causas & Facultates.
			Diluat & refellat Signa & Consequen- tia Absolutione vel Inversione.

2. Status Finitivus, in quo quæstio est de nomine rei & quid sit.

Definiat uterque, quam maximè potest, ad communem sensum ac vim verbi: deinde adductis similibus exemplisque aliorum qui ita locuti sunt, suam definitionem, sententiamque confirmet, & contrariam infirmet.

Accusatori locus est: Minime concedendum, ut is, qui de re confitetur, verbi se interpretatione tueatur.

Defensor æquitare nitatur: & ea cum secum faciat, non re sed verbi depravatione se urgeri queratur. Quo in genere utetur Similibus, Contrariis, Consequentibus.

3. Status

3. Status Qualita-
tis seu Juridicia-
lis, est vel
- { Rationalis, de jure facti. (b)
Legalis, de sententia legis aut
scripti. (c)

(b) Defen-
dat Reus

Assumptivè

Absolutè : cum simpliciter quod factum
est, rectè factum esse defendimus : ju-
re scilicet naturæ, legis, consuetudi-
nis, judicati, æqui, pacti.

Comparatione : cum alterutrum ne-
cessè fuerit fieri : hoc satius.

Relatione : cum culpa transfertur
in ipsum qui malum accepit.

Remotione : cum culpa rejicitur
in rem aliam, legem vel perso-
nam.

Concessione :
cum non de-
fendit factū,
sed ignosci
sibi postulat

Purgatione : quā ex-
cusat factum esse
non Voluntate,
sed Necessitate,
Fortunā, vel Im-
prudentiā.

Deprecatione : à me-
ritis & spe. fu-
turā.

(c) Legitimi
species sunt

Leges contrariæ : cum lex eadem se-
cum, vel duæ leges inter se videntur
pugnare.

Scriptum & sententia : cum scriptoris
voluntas à scripto videtur dissidere.

Ratiocinatio : cum quod nullā propriā
lege cautum est, ex aliis conjicitur.

Ambiguum : cum scriptum plures ac-
cipit sententias, dubii accentus, aut
vocis divisæ junctæve ratione.

Translatio : cum res accusatorem, judi-
cem, tempus, locum mutandos di-
cit.

Atque

Atque hætenus quidem de tribus generibus universè & in genere: habent tamen sibi subiectas alias species, quæ particularem considerationem & disciplinam desiderant.

Panegyrica vetus, In qua laudatur qui ludo præest. 2. Gens vel urbs. 3. Certamina & ludum cum ortu eorum, conparatione cum aliis, loci & temporis ratione. 4. Præmia. 5. Princeps certaminum præses. 6. Voto denique clauditur. Panegyrica nova exorsa ab occasione quæ nos ad dicendum movit, progreditur ad Principis laudationem ex locis Demonstr. ad publicæ felicitatis prædicationem, clauditur voto & exhortatione ad lætitiā, obsequium & concordiam.

Vide Dionys. Hali-
carnassensis
τέχνη
παιγνίου
ἐκείνου.
Menandri
Rhetoris
ἐκείνου
ἐκείνου
ἐκείνου.

I. Cæf. Scalig. 3. l. poet. 100. c. N. Caussin. 10. l. 9. cap. & I. Ger. Vossium lib. 2. Institutio. Or. c. 13. & l. 2. Partitionum. c. 17. Vernal. c. 5 l. 2.

Nuptialem, ut & Ephithalamium auspiciamur à Diis Genialibus, naturæ, & legum instituto; conjugii mox enumerantur commoda, privata, publica: laudatio sequitur sponsi, & sponsæ: concipiuntur vota utriusque nomine, ut feliciter cedant nuptiæ mutuo amore constantique fūctis, ut videant liberos, nepotes, & qui nascentur ab illis, super quibus etiam omen, præfagium & votum.

In Natalitia, siue quis sit prole recens ætatis, siue provectus ætate mactetur oratione anniversariā, respicitur tempus nativitatis, annus, mensis, dies, hora, locus; virtus parentum; familia. Subsequitur spes, gratulatio, precatio & votum.

Funeris orditur à querimonia, exclamatione, aut interrogatione, ratio deinde personæ ad quam dolor pervenit, habetur, laus defuncti ex locis Demonstr. generis, mortis genus; desiderium, cujus testes dolor & luctus, his subijcitur consolatio.

Gratiarum actio beneficium acceptum læta agnoscit, amplitudinem & commoditatem
ejus

ejus prædicat atque amplificat: spondet vicem referendi parem gratiam: aut id si minus suppetat, animi grati memorisque officium: ad eoque ad vota confugit.

Propemptica, Apopemptica, Hodoeporica, Monitoria, Suasoria, Adhortatoria, Consolatoria, Consultatoria, Petitoria, &c. carmine frequentius & epistolis quam Orationibus celebrantur. Eorum itaque præcepta cum exemplis expressis aut citatis videbit, qui volet apud Menandrum Rhet. Dionysium Halicarness. Ærasmum, libello utilissimo de conscribendis Epistolis: Julium Cæs. Scaligerum. 3. lib. Poëtices cap. 303. & 104. J. Lipsium. de re Epistolica. Bar. Keckerman. lib. 1. Rhet. Special. cap. 14. &c. J. Ger. Vossium lib. 2. Institut. Orat. cap. 13. & Partition. lib. 2. cap. 19.

* *Dispositio.*

* Arist. Rh.
1. 13 c. Her-
mogenes

ἡ δὲ ἐν-
δοξία

τοῦ αἰ.

Cic. de In-
ventionē
1. 1. & ad
eum Ma-
rius victo-
rinus. Cic.
de oratore
1. 2. Parti-
tiones Cic.
Quintil. 1. 7.
Fortuna-
rianus. 1. 2.
Sulp. Vi-
ctor. p. 4. 7.
Martianus
Capella. 5.

1. p. 179. ex ed. H. Gratii. Soarez 2 lib. 1. cap. Dresserus. lib. 1. pag. 52.
Hiperius. 4 405 Kecker. Saxt. Rh. lib. 1. cap. 9. Caussin. 6. lib.
Vossius 2. lib. 1. cap. Vallad. lib. 4. disp.

Invenire præclarè, enunciare magnificè, interdum etiam barbari solent: disponere apte, commodè, variè, nisi eruditis negatum est. Pulsatis itaque omnibus omnium locorum, tam qui circumstantiarum & causarum singularum proprii sunt, quam dialecticorum & communium foribus, lustratâque omni materiæ sylvâ; ubi supellectilem congesseris variam, eamque vel memoriæ firmiter impressam, vel una chartæ facie, quasi synopsis, delineatam tibi subjeceris; ac re adhibendum est judicium, consilium solidum, & electio accurata. Rejiciantur omnino quæ levia sunt, utpote vitiosa, apertè falsa, contraria, com-

munia,

munia, futilia. In iis etiam quæ adhibenda videntur vel ad probandum vel ad movendum, delectus est habendus, proprius cuique locus assignandus: ut firmissima quæque sint prima ad conciliationem, ubi auditor maximè attendit expectatque: æque valida reserventur in exitum ad victoriam; quia quæ postremo dicuntur maximè inhærent: mediocria in medium agmen conjiciuntur, specie & numero pugnatura. † Discernendum idem, ut quod boni habet causa, id exornes, ibi tabernaculum constituas; ibi commoreris si quid habet causa vitii, id vel dissimules; vel si quid causæ fauces premat, totum illud bono tuo exaggerando obruere labores; caveasque ne tanquam prævaricator in hostium castris verferis, neque veluti desertor terga vertas; sed vel locum strenue tuearis, vel cum specie quadam & pompa dicendi recedas, reque eò conferas, quò vel argumentanti, vel concilianti, vel permoventi patet confugium.

* Dispo-
nat autem
Orator
rem suam
vel ex

Arte; quæ, perscribente ipsâ Naturâ docet præfari, exponere, nostra probare, contraria refutare, concludere.
Judicio; quod, distante prudentiâ, artis superstitionem & Partes, prout possulant circumstantiæ, transponit vel etiam omittit.

† De disponendis argumentis Julius Ser-
verianus, Antonius apud Cice-
ronem 1. de Oratore.

* De judicio & consilio Quintil. 6. lib. 6. Fortunatianus 3. l. p. 69 Sulp. Victor. p. 246 Alist. Orator. l. 1. c. 15. Val-
lader. 4. l. disp 4.

Orationis partes traduntur † sex: Exordium, Narratio, Propositio, Confirmatio, Confutatio, Peroratio.

† Sunt qui statuunt quinque partes, sunt qui quatuor.

tuor, & in contentione includunt propositionem, confirmationem & confutationem.

Exor-

Exordium.

Cic. 2. de
Orat. præ-
cipit, post
omnia de
Exordio
cogitan-
dum, con-
tra Fab. 3.
l. 12. c. &
Vall. l. 4.
dis. 3. q. 3.
*καὶ τῶν
τῶν
οὐκ, καὶ
ἐν πᾶσι
μερῶν συ-
νήκη,*

*ἐν τοῖς τοῖς, κατὰ σὺν, ἀποδοτικῶς, βέλτερος, &c. Hermo-
gen. καὶ ὑπερστικῶν. α'.*

De ratione
conficiendi
Exordii &
cæt. par-
tium Ora-
tionis in
omni ge-
nere, vide
Vallade-
tum l. 8.

Causâ diligenter perspectâ, locisq; inventis, considerandum ultimo loco quod in primo ponendum est, quo sit utendum Exordio. Nimirum, ut non sit alienum à causa & quæstione, non commune, quo adversarius uti potest; non grande & inflatum, non vulgare, non affectatum, non longum: neque vulgi sententiam, neque tamen artificii oleat myrothecia: verum ut ex re nata & ipsis causæ visceribus sumptum, sit accuratum, acutum, instructum sententiis, floridum verbis, causæ proprium, verecundum, conciliationi natum, circumstantiis accommodatum, sequentibus connexum. Vestibula honesta sint, aditusque illustres.

Principium; quo in causa Honestâ statim & apertè Benevolentia, Attentione, & Docilitas parantur. Insinuatio; quâ in causa Turpi, Dubia, Humili vel Obscura, turpitudinis partem diluimus, professique nos dicturos de rebus magnis, necessariis, novis, utilibus, jucundis præparamus Auditores, reddimusque benevolos, attentos, dociles.

Judiciali, à Persona * Oratoris, † Rei * Judicum, Auditorum, † Adversarii, à Prolepse; cum ea quæ obstare possunt orationi, præoccupantur; amoventur, & solvuntur; vel etiam ab ipsa Re.

* Qui, si vir bonus credatur, non studio Advocati videtur asserere, sed pene testis

Docetur; in ge.

fidem. Existimetur venisse ad agendum ductus officio aliquo, vel necessitate, &c. Quintil. 4. l. 1. c. † In Reo commendatur dignitas, infirmitas, merita. Multum agit sexus, ætas, conditio. * Mores judicum velim nosse. Nam prout asperi, lenes, jucundi, graves, duri, remissi erunt, aut assumere in causam naturas eorum, qua competent; aut mitigare, qua repugnabunt, oportebit. † Adversarii persona prope eisdem omnibus, sed contrario ductis, impugnari solet. Nam & potentes sequitur invidia, & humiles abjectosque contemptus, & turpes ac nocentes odium.

Delibe-

Ducitur-
que in
genere

Deliberativo, à Criminatione, Depul-
sione, Amplificatione, Di-
minutione, vel Ornatu.
Demonstrativo, à Laude, Vitupe-
ratione, speciosa aliqua historia,
naturali observatione, Fabula,
Similitudine. Contrario, Apo-
phthegmate, Sententia, Exem-
plo, Allusione, vel generali pro-
nunciato; unde ad proposi-
tam Quæstionem commodè
transcatur.

Narratio.

Narratio est rerum gestarum utilis ad per-
suadendum id quod intenderis commemora-
tio; sedes & fundamentum fidei, atque ar-
gumentorum seminarium.

In Deliberativo, ubi de futuris consultatur,
supervacua est Narratio, nisi quæ extrinsecus
incidat: ut & in Demonstrativo, quæ continua
quasi Narratio est. In Judiciali etiam omitti-
tur, sicubi parum pro nobis faciat, aut ante in-
notescat (a).

ita ut quæ acta sunt, nudè, sed rem exasperavit, adjecitque invidiam:
nos eadem, sed non eodem modo exponemus, alias causas, alias circum-
stantias referemus. Verbis etiam quædam licebit,

Narrationis
virtutes, vi-
tia, typos
expresos
atq; exem-
pla, vide
apud Caus-
sinum. l. 6.
Eloq. Hu-
manæ.
(a) Si ad-
versarius
prior narra-
verit, non

Sit-
que

Perspicua; verbis propriis & usitatis,
ordine temporum prout res gestæ
sunt servato: non interrupta.
Verisimilis; circumstantiis naturæ, legi
& moribus consentanea, ad rumo-
rem & opinionem accomodata.
Suavis; quæ contineat nova, inexpectata,
magna, gravia, exitus jucundos.
Brevis; re non altius petita, non extra
causam; ita tamen ut nihil desit.

(a) Narra-

(a) Δεινὰ
καὶ ἔκ-
φυλιν αἰ
περὶ αὐ-
σεῖ, &c.
Longinusc.
πρὸς φαν-

(a) Narratione expositâ licebit excurrere in latum aliquem & plausibilem locum, quæstioni prævium, aut rei amplificandæ animis-que excitandis idoneum, sed cautè & modestè, ne materiæ modum excedamus, aut tædio auditores satiemus.

τασίας. De Egressione Fabius 4. l. 3. c. & Vall. l. 4. dif. 3. quæst. 13. & eundem de Transitionum varietate. lib. 4. disput. 2. quæst. 10. Παρέκδοσις est alienæ rei, sed ad utilitatem causæ pertinentis, extra ordinem excurrere tractatio, Quint. l. 4. c. 3.

Propositio.

Facillime
auditor di-
scit, & quid
agatur in-
telligit; si
neque pru-
dentiam
ejus impe-
dias confu-
sione par-
tium, neque
memoriam
multitudi-
ne. Cic.
Partiti.

est vel

Simplex; quâ status & summa totius causæ breviter comprehenditur.

Sejunctio; quæ tantum in genere Judiciali adhibetur; per quam statuimus quid nobis cum adversario conveniat, & quid in controversia relinquatur.

Partitio; quâ in omnibus causarum generibus uti licebit: quâ enumeramus quot & quibus de rebus simus dicturi, atque is ut plurimum in dicendo servabitur ordo, qui hic exponitur.

Partitio commendatur brevitate, absolute & paucitate partium; trium scilicet, aut, summum, quatuor.

Confirmatio.

Et si fidem tantum facere præ se ferendum sit oratori: quoniam tamē duæ sunt animi auditoris partes in quib⁹ tractandis versatur flexanima & ψυχῶς τοῦ Πείθω, *Intellectus*, qui, quasi animæ oculus, reficiendus est colore, illustrandus

dus est lumine rationis & veri, quod proprium est Intellectus pabulum; & *Voluntas*, quæ, tactus more, mollium rerum aut durarum oblatione flectitur trahiturque: usu venit ut causâ quandoque cadat orator nihilque consequatur, si *Voluntas*, quæ libera est, neque statim obtorto collo in jus rapitur, cervice quasi obfirmatâ non obsequatur. Quocirca caduceus iste geminis armandus est anguibus, qui inter vestes lapsi & levia pectora, volvantur attactu nullo, fallant sensus, se in mentis intima præcordia insinuent, & quem volent affectum ossibus ac medullis implicent. Neque enim Oratori satis erit Dialecticis læcertis, utcunque validis, mittere ferro præfixas hastas; nisi & eas artificii nitore exornet, (a) Motus amento instruat. Arida illa (a) Ut fa-
 argumentorum ossa, corpus firmamento-
 rum exangue, horridum quasi nudarum ra-
 tionum sceleton, ne tædio sint & terrori, Ar-
 gumentationum carne involvat Orator, Mo-
 tuum nervis firmet, Delectationum musculis
 solidet, Artis succo & sanguine distendat. Ut fa-
 Confirmandi itaque sibi comparet cum Ma-
 teriam tum Formam. Materia, sunt (b) Ar-
 gumenta, hoc est, probabilia inventa ad fa-
 ciendam fidem, quæ non secus atque metalla
 è fodinis, aut pharmaca ex Apothecis suis sin-
 gula, peruntur è Locis Insitis & Assumptis, In-
 Artificiosis & artis expertibus, Dialecticis, &
 Rhetoricis certis, probabilibus atque verifi-
 milibus, (c) Circumstantiis, de quibus su-
 pra in præceptis Inventionis & generum
 singulorum dictum. Neque solum ex arma-

speciebus Argumentationis, vide Jul. Scalig. l. 3. prætic. 70. De inven.
 arg. & Locis, Cic. de Invenr. l. 1. & 2. Atque ad eum Marius Victorinus.
 2. de orat. Topica ad Trebarium Aut. ad Heren. 1. & 2. Quintil. 5. l.
 10. c. & 12. Mart. Capell. 5. l. p. 154. Soarez l. 1. c. 12, & Dresserus
 l. 1. p. 46. Hiper. c. 2. Voss. Inst. l. 1. c. 2. Cassinus l. 4. c. 2. Vall. 3. disp. 4.
 (c) Hermogenes, καὶ εὐρέσκει τομ. γ. c. καὶ ἀπὸ ἀρχαίων τῶν
 Theon, καὶ διὰ γήμει. Vall. 3. l. disp. 3. qu. 3. & Rhetores omnes.

(a) Demor.
ἀφ' ὧν,
Affectibus
παρ' ὧν
lenibus, &
gravis,
& de iis
movendis,
Arist. 2. l.
Rhet. to-
tus. Her-
mog. μέ-
γ' ἐν, Apfi-
ni τὴν
ἐντ' Aut.
ad Heren.
2. & 3. l.
Cic. de O-
rat. 1. 2.
Quint. 6. l.
3. c. & 12. l.
2. c. Mart.
Capel. 5. l.
162, p.
Keck sp.
Rh. 1. 1. c. 9.
& c. Rh.
Ecc. 1. 1. c.
3. Jul. Se-
ver. Dres-
ser. 1. 1. p.
109 Hiper.
cap. 10. p.
422. Vof.
Inst. 1. 2. to-
tus. Caus.
El. 1. 3. Vall.
1. 3. dif. 4.
(b) Jul.
Scal. 3.
Poët. c. 70.
mentariis Dialecticorum promat argumenta
quæ Doceant; sed & ex Ethicorum fontibus
atque Rhetorum hauriat quæ Concilient, quæ
Moveant. Ne sit hospes in Humanitate neque
peregrinus domi, sed norit omnino (a) Mo-
res, qui dicentem deceant, qui Reip. in qua
degit, iis apud quos dicit infideant vel à natu-
ra insiti, vel ab ætate aut fortunis quasi acqui-
siti. Norit Affectuum maria, quibus quæque
ventis concitentur, sedentur: discernat, qui
Affectus, in quantum, in quibus, & erga
quos sint movendi; quibus de causis, & qua
ratione incitentur animi facultates, Concupi-
scens & Irascens, ad appetendum ea quæ vi-
dentur bona, ad averfandum ea quæ apparent
noxia, quomodo disponatur ad ea vel præsentia
vel absentia, Amore, Gaudio, Odio, Dolo-
re, Spe, Irâ, Metu; dominari sciat in Affectuum
regno, atque *Fœdere certo Et premere & laxas*
dare habenas, ut ait poëta: hoc est, in lætitia
dilatare corda audientium; in mœrore contra-
here.

(b) Argumentationis ergò, quæ tractandi
argumenti est forma, varia sunt genera: per-
fectissima tamen atque usitatissima ex iis sunt,
Epichirema sive Syllogismus Rhetoricus, En-
thymema, Inductio, & Exemplum. atque hæc
quidem versantur circa Fidem, docent pro-
bantque: circa Affectus vero commovendos,
illa quæ Amplificatio dicitur.

(c) Epichirema sive Syllogismus Rhetoricus
constat ex 1. Propositione Majori, cui subji-
citur ipsius 2. Ratio, unâ pluribusve instantiis
probata; Deinde 3. Propositione Minori seu
Assumptione, quæ & 4. Rationem suam ha-
bet adjunctam; 5. Complexione denique seu

τὰς ἑαυτῶν. & Minuc. 1. τὰς ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν. Autor ad Heren.
1. 1. Quint. 5 l. 14 c. Soarez 2. l. 17. c. Dresl. 1. 1. Hiper. c. 8. Vall. tab.
Rh. p. 21 Sanderfoni dial. 3. c. 7. Eras. de conscrib. epist. Vof. Inst. lib. 3.
c. 5. Caussin, El. 6 l. 25. c. Vall 4. l. 1, dif. 3 quæst.

Conclu-

Conclufione; ut, 1. *Melius accurantur, quæ confilio geruntur, quam quæ fine confilio adminiftrantur.* 2. *Domus ea, quæ ratione regitur, omnibus rebus, eft instructior, quam quæ temere & nullo confilio adminiftratur.* Rursum, *Navis optimè cursum conficit, quæ fcientiffimo gubernatorentitur: eadem eft Exercitus & cæterorum ratio.* 3. *Nihil autem omnium rerum melius quam mundus adminiftratur.* 4. *Nam & signorum ortus obitusque definitum quendam fervant ordinem: & diurna nocturnæque viciffitudines immutatae perftant.* 5. *Confilio igitur regitur mundus.*

(a) Varietatis gratia, ne cognoscat artem qui audit, adeoque defatigetur fimilitudinis fatietate, invertantur subinde argumentationum partes; quandoque etiam vel alterius Propositionis Ratio, vel ipfarum Præmiſſarum altera tanquam pro manifesta ac conceſſa omittatur. Adjiciatur aliquando Exornatio aut Amplificatio; Interrogatoriè proponatur pars una aut altera; argumentorum puncta occulantur. Artis eft celare artem.

(b) Enthymema eft imperfectus Syllogismus; in quo nimirum Major Minorve defideratur: *Pius fuit, fortis, fapiens. Deum quippe coluit, hostes contudit, fortunam utramque moderatè tulit, imo superavit.* Optimum eft illud Enthymema, quod ex contrariis conflatur, quodque, ut acutius fit, per Interrogationem non raro effertur; ut, *Quem alienum fidum invenies, fi tui hostis fueris?*

(c) Inductio eft illatio ex enumeratione præcipuarum partium, vel collatione illuſtrium aliquot individuorum; ita ut ex multis ſingularibus probetur univerſale; ut, *Plebs Romana optimè*

de Milone sentit. Equester ordo optime sentit, Senatus optime sentit. Totus ergo populus Romanus optime de Milone sentit. Clarior tamen est illa Inductio Socratica, quæ per Interrogationem vel Subjectionem adversarium premit; ut, Quodnam pomum est generosissimum? Nonne quod optimum? Et quis equus generosissimus? nonne qui velocissimus? Quis autem ager? certe qui fertilissimus. Ita & hominum, non qui natalium splendore, sed qui virtutis gloria præstant, habendi sunt generosissimi.

* Arist. Rh.

lib. 1. c. 21.

& Arist.

Metaph.

c. 22. Aplin.

τεχνικῆς

τοῦ λόγου.

Quint. 6. l.

c. 11. Eras.

cop. rer.

Soarez 2. l.

cap. 21.

Causlin.

14 c. 55.

Exempla

illustrant,

potius

quam pro-

bant.

* Exemplum est Inductio imperfecta, seu probatio & mensura à simili quod utrique convenire arguitur, quando scilicet ex uno singulari aliud singulare probatur; ut, *Iure occisus est Saturninus res novas moliens, sicut Gracchi.*

In Judiciali genere præcipuum instrumentum est Enthymema; in demonstrativo dominatur Amplificatio; in Deliberativo familiam ducunt & utramque paginam faciunt Exemplum.

Cautio est, ne tota oratio sit conflata ex condensatis Exemplis aut Testimoniis. Neque ipsa argumenta conferto agmine stipentur. Magisque ex usu & re nostra fuerit, dum affectus movemus, sententiis quam argumentis uti. Segnius enim moventur affectus in castris cordis ad volendum: quamdin in arce capitis Intellectus occupatur in excutiendo Vero.

* Ampli-

* *Amplificatio est gravior quædam affirmatio ad ciendos affectus potens.*

* Περὶ αὐτῆς ὡς καὶ ἰδὲ αὐτῆς.

Longinus

μετὰ τὸν Hermog. μετὰ μὲν δὲ δευτέρῳ. Cic. de Orat. comprehendit Amplificationem sub Elocutione. Quint. 2. l. c. 4. Soan. l. 12. c. 34 ad 41. Streb. l. 2. c. 21. Caul. l. 3. c. 2. Chytræus addit Hypothesin reuictam ad Thesin. Sturm. de rat. El. c. 30. & 25. Keck. Synt. Rh. l. 1. c. 7 Vof Inst 3 l. c. 5 Caus. l. 5. totus ubi octo modi ponuntur; quos etiam habuit Bras. lib. de copia rerum.

Amplificant

Verbis, illustribus, superlatis, asyndetis, iteratis, relatis, ad superiora gradatim ascendentibus, synonymis.

Incremento : gradibus ad summum, ac etiam supra, insurgendo ; ut, *Facinus est vincere civem Romanum, scelus verberare, prope parricidium necare : quid dicam in crucem tollere ?*

Comparisonem : à minoribus, ad maiora argumentando ; ut : *An vero vir amplissimus P. Scipio Pontifex Max. Tib. Gracchum mediocriter labefactantem statum Reipub. privatus interfecit : Catilinam orbem terrarum cæde atque incendio vastare cupientem, nos Consules perferemus ?*

Ratiocinatione : ex iis quæ dicta sunt, quidpiam re ipsa majus innuendo ; ut, *Tu istis faucibus, istis lateribus, ista gladiatoria totius corporis firmitate, tantum vini exhauseras, ut tibi opus esset vomere, &c.*

Congerie : aliis atque aliis modis eandem rem efferendo ; ut, *Quid enim tuus ille, Tiberio, districtus in acie Pharsalica gladius agebat ? cujus latus mucro ille petebat ? quis sensus erat armorum tuorum ? quæ tua mens ? oculi ? manus ? ardor animi ? quid cupiebas ? quid optabas ?*

* Amplificationis præcipui loci sunt, Causa, Effectum, Subjectum, Adjunctum, Partes, Comparata.

B 3

Ext-

Huc & Hypo-
potesin
referunt
nonnulli.

Extenuatur à præceptis contrariis.
Vide & quæ supra in calce generis Demon-
strativi super hac ipsa re dicta sunt.

Confutatio.

Confutatio, est dissolutio argumentorum quæ objecta sunt, vel obijci possunt, iis quæ causæ nostræ fauces premere videntur, ad primam impressionem, occurrens, vel etiam arte deludens, aut cuniculis rem agens.

Huic fere cum confirmatione communia sunt natura, utilitas, & tractatio.

Reprehen-
ditur scilicet.
Adversarii
argumen-
tatio, si
ostendatur
vel Materia
vel Forma
esse vitiosa.

Argu-
menta
adversa-
rii refu-
tantur

Si, ex iis quæ sumpta sunt, non concedatur unum aliquod aut plura.

Si ostendimus falsa esse pro veris assumpta.

Si ex his concessis id consequi negetur.

Si contra firmam argumentationem, alia æque firma aut firmior adducatur.

Si, quibus seriò respondere haud in promptu est, elevemus (a) joco, atque ipsos contemptu aut increpatione delusos falsè faceteque derideamus.

(a) De facetiis, ridiculis, leporem aspergine, & quasi jocandi arte, Arist. Rh. 3. l. c. 10, 11. & 18. Cic. 2. de Orat. Quint. 6. l. 4. c. Casti-
monis Aulicus 2. l. Voss. Instit. 3. l. 5 c. Vall. 3. l. disp. 4. qu. 5. & disp. qu. 4.

Accedendo ad singula argumenta, & primum validiora discutiendo, universa infringentur melius.

Confutatio præmittitur confirmationi, quando arx causæ requirit ut via muniatur ad veram sententiam.

Per-

Peroratio.

Estque vel	{	Enumeratio, quæ potissima argumenta rerumque capita (a) recenset, idque vel simpliciter, vel per Interrogationem, Ironiam, aut Collationem. Atque hæc in Judiciali uti licet; in Demonstrativo & Deliberativo rarissimè.		(a) Ordine sc. quo tractata erant in confirmatione & confutatione, idque breviter.
		Demonstrativo; quæ in laudatione, expectationem, amorem, admirationem, voluptatem, æmulationem moveant: in vituperatione, odium, invidiam, contemptum.		
Affectuum concitatio, ad quam valent in	{	Deliberativo; bonorum ac malorum enumerationes & exempla.		
		Judiciali; accusatori, quæ (b) ad indignationem; defensori, quæ ad misericordiam.		(b) Exaggeratur crimen à circumstantiis

exemplo malo, indignitate rei per Apostrophen, & Hypotyposin, Defensor contra Reum non ex voluntate, sed infirmitate, necessitate, aut fortuna errasse arguens misericordiam implorabit.

In affectibus movendis adhibenda sunt quæ magna habentur	{	Naturâ.	
		{	Usu. {
			Charitate. Honestate. Utilitate.

Atque hic omnes eloquentiæ fontes sunt aperiendi.

Huc facit Amplificatio, de qua supra in genere Demonstrativo & Confirmatione.

Sit Peroratio brevis, acris & aculeata: ne tadium pariat aut indignationem.

ELOCU-

E L O C U T I O.

• Arist Rh.
3 lib. Deor.
Phalereus

• Arist Rh.
3 lib. Deor.
Phalereus
Cic de O-
rat. 3 l. &
Partition.

Quintilian. 8 lib. Matt. Capella 5. l. 165. p. Fortunatianus l. 3. Soarez.
l. 3. c. 1. Sturm. de rat. Elocutionis. Keck. Rh. Syll. l. 2. c. 1. Alst. Or.
l. 4. c. 16. Caussin. 7. l. Vof. 4. l. 1. c. Vall. l. 5. Streb. l. 1. de delectu &
collocatione verborum. Vincent. specul. Doct. l. 4. cap. 108.

* *Elocutio consistit in Elegan-
tia. 2 Compositione, &
3 dignitate.*

1. *Elegantia munus est ut di-
catur Purè & Per-
spicue.*

Purè, verbis, sive illa simplicia sint, sive con-
iuncta, puris lectisque, urbis alumnis, aut
civitate certe donatis, non obsoletis, intermor-
tuis & conclamatis; non obscœnis, peregrinis
aut barbaris, antiquata verò & multis annis de-
sita tanquam scopulos declinet: nec Gramma-
tice tantum, servatâ casuum, temporum, ge-
nerum & numeri structurâ, adhibito spiritus
& accentus iusti temperamento: sed † Lati-
ne, quoad phrasim & locutionem; ex auto-
ritate & more probatissimorum autorum,
atque eorum præcipue qui in virili Romanæ
eloquentiæ ætate floruerunt, Ciceronis im-
primis, deinde qui eum proxime accedunt,
Cæsaris, Livii, Velleii, Curtii, Fabii, mox
etiam Terentii, Plautii, Salustii, Agellii,
Taciti.

† Cicero
de Orat. 3.
lib. Dresser.
l. 2. Hiper.
23. cap. pag.
430. Alst.
Orat. 4 l. 7.
c. Caussin.
7 lib. 2. cap.
Vof. l. 4 c.
1. Vallad.
lib 5. d 1.
quest 3
* Quint.
lib. 8. 2 c.
Alst. Orat.
l. 4 cap 8.
Vof. 4. l. 2. Vallad. l. 5. disp. 1 qu. 4.

*Planè & * perspicue*, verbis usitatis ac pro-
prie significantibus citra verbi aut sermonis
ambiguitatem, quam maxime oratoris, non

nimis

nimis longa verborum serie continuatis, nec tamen concise nimis: non durius translatis, non discerptis sententiis, non præposteris temporibus, non confusis personis, non perturbato ordine.

2. † Compositio respicit *Iuncturam*, *Ordinem*, *Periodum* & *Numerum*. *Iunctura* ex molli elementorum, syllabarum & vocum coagmentatione reddit orationem coherentem, lenem, æquabiliter fluentem; suavem, plenam, sonoram. Cavet scilicet, ne in verborum commistione hiulca sit oratio propter collisionem vocalium; ut *Rem anxie querere, atque adepta egere, avari animi est*: Ne sit horrida & aspera propter concursum diversi instrumenti consonantium; ut, *Consulum dignitas gravem tumultum civium represit*; sed ut priorem à vocali terminatam insequens dictio à consonanti inchoans excipiat, aut contra à consonanti clausam aperiat dictio incipiens à vocali vel consonanti ejusdem organi, labiorum scilicet, dentium, aut palati. Mollitiem quippe fluoremque præstat concatenata vocalium & consonantium alternatim in claudendis aperiendisque vocibus mixtura; ut, *E cuius ore melle dulcior effluebat oratio*.

Nec ultima præcedentis dictionis syllaba sit eadem cum prima sequentis; ut, *Æquora tuta tacent. spuma maris risit*. Quamvis hæc compositio quibusdam è veteribus placuisse in tantum videtur, ut etiam in deliciis fuerit atque obtinuerit inter Schemata locum, & nomen, Parechesis nuncupata. Vocabula denique mediocria præferuntur longis continuatis, aut monosyllabis condensatis.

* *Ordo* cavet 1. ne decreascit oratio in amplificando, sed insurgat: *Non enim furem*,

lib. 3. cap. 32. Voss. lib. 5. cap. 1. Vall. lib. 5. dis. 2. quest. 14.

+ Dionys. Hallicar. Dem. l'hal. *ἀπὸ συν- δέσας ὁ- νομήτειον*. Autor. ad Hieron. 4. l. Cicero de Orat. 3 lib. Fabius 9. lib. 4. cap. Ac nescio negligentia in hoc, an sollicitudo sit pe- jor. Russinus versus Sturm. l. 3. Elocution. Rhetoric. cap. 4. Jul. Scal. 4 lib. public. 2. cap. Sca- ren. 3. lib. c. 31. & 33. Strabon. 2. lio de electione. & colloca- tione ver- borum cap. 2. 4. & 5. Voss. lib. 5. c. 2. Caus. fin. 7. lib. 3. cap. Vallar. dor. lib. 5. disput. 2. quest. 13. & 15.

* Scaez.

sed direptorem ; non adulterum , sed expugnatorem pudicitia ; non sacrilegum , sed , &c. in extenuando , contra submittatur. 2. Ut præcedant minus necessaria , quæ item naturâ vel dignitate priora & præstantiora sunt : Dies nobis , tu femina , oriens occidenti. 3. Ut claudatur sensus verbo , quod tanquam sententiæ clavis expectatur , nisi lex numeri vetet. 4. Ut Genitivus plerumque præcedat Nomen unde regitur , & eleganter interjiciatur Genitivus aut aliud aliquid inter Substantivum & Adjectivum : Cujus vita turpitudinis conscientia vacat , ejus nomen ab invidiosa , quantum in nobis est , malevolentia vindicetur. 5. Ut vocum insuaviter ὀμειντελῶτων ηζκορῶν declinetur , vel aliarum interpositione , vel ipsarum immutatione ; dicaturque potius , Clarorum consilia virorum ; aut , illustrium virorum ; vel clarissimorum hominum ; quam clarorum virorum.

† Arist.
Rh. l. 3.
c. 9 Her-
mogen.

† *Periodus* sententiam Commatis & Colis justè perficit.

ᾠδὴ ἐν-
πέσεων
τομ. δ.
& sequen-
ti c. ᾠδὴ τοῦ P. R.

Comma, seu Incisum, est sensus non expleto numero conclusus, à duabus syllabis ad septem usque aut circiter extensus, è quibus Periodus non rarò constat: ut, *Stetit soleatus prætor P. R. cum pallio purpureo ; tunicaque talari, muliercula nixus in litore.*

τῷ.
Sturm. 3.
lib. cap. 2.
de ratione
Elocutio-
nis. Dem.
Phaler.
ᾠδὴ ἐν-
πέσεων.

Colon seu Membrum sensum numeris conclusum absolvit, sed à Periodo avulsum suspendit auditoris expectationem, ut non perficiens sententiam, progrediturque à duodecima syllaba ad decimam octavam, quandoque ad vicissimam quartam.

Cic. 3. de
Orat. Fab.
l. 9. c. ult. Jul. Scal. l. 4. poëtic. c. 25. Keck. Rhet. l. 2. c. 22. Soarez. l. 3. c. 37. Dressig. lib. Streb. l. 2. cap. 16. Voss. l. 5. c. 2. Cauff. 7. lib. 5. c. & de Perlede, implendæ artificio. 7. l. 13. c. Vall. 5. l. dis. 2. quærit, 17.

Periodus constat duobus Colis (quandoque

& Commatis) quorum prius vocatur *ᾠδή*, posteriore *ἀπιδόσις*, seu redditio: vel tribus, vel etiam quatuor constat membris, quæ aut æqualia sunt, aut in acri oratione postrema sunt breviora, in ornata productiora. Pulcherrima tamen est illa Periodus, quæ membris quatuor absolvitur, ut quæ animum suspendat & aures impleat: Si quantum in agro locisque desertis audacia potest, tantum in foro atque iudiciis impudentia valeret: non minus in causa cederet A. Cecinna Sexti Ebutii impudentiæ, quam tum in vi facienda cessit audaciæ.

* Quid quod hic concinnitatem advertitis & gratiam Periodo conciliatam ab ὁμοιοπνεύτοις & ὁμοιοτελεύτοις? Quam & præstant ἀντίθετα, Opposita seu Contraposita; Conferre hanc pacem cum illo bello, hujus pratoris adventum cum illius imperatoris victoria, hujus cohortem impuram cum illius exercitu invito, hujus libidines cum illius continentia: ab illo qui cepit conditas, ab hoc qui constitutas accepit, captas dicetis Syracusas. Ut & ἰσόκωλα seu paria paribus relata; Bellum extrema hyeme apparuit, incunte vere suscepit, media æstate confect. Est ubi omnes hæc in una periodo conspiciunt virtutes; ut, Est enim hæc non scripta, sed nata lex; quam non didicimus, accepimus, legimus; verum ex natura ipsa arripuimus, hausimus, expressimus: ad quam non docti, sed facti, non instituti, sed imbuti sumus. Neque interim gratiâ suâ laudeque carent quæ intertexta repetuntur: Tenuerunt illum locum servi, fugitivi, barbari, hostes; sed neque tam servi illi dominorum, quam tu libidinum; neque tam fugitivi illi à dominis, quam tu à jure & legibus; neque tam barbari linguâ & natione illi, quam tu naturâ & moribus; neque illi, tam hostes hominibus, quam tu diis immortalibus. Quæ deprecatio igitur est ei reliqua, qui indignitate servos, temeritate fugitivos, scelere barbaros, crudelitate hostes vicerit? Atque hic buccæ

Noscenda est mensura tua, ne brevior sit periodus quam aures expectent, neque longior, quam vires & anima ferant: sed rotunda comprehensione & iusta orbem suum conficiat.

† Arist. Rh. 3. lib. cap. 8. Cic. de Orat. 3. lib. Cic. Oration. perfectus. Dionys. Halicarn. *ἡ δὲ οὐκ ἐστὶν ὁνομαστικὴ*. Fabius 1.9. cap. 4. M.

† Numerus rationem habet quantitatis syllabarum quas in membrorum initiis & accuratius aliquantò in periodorum clausulis ad tres aut minimum duos pedes restringit. neque enim poterit illud placere quod statim quasi in vestibulo offendit, neque laudem demereri quod non feliciter exeat: media, quia latent, minus observantur; ubi tamen oratio concitata fuit brevibus syllabis, gravis retardatur longis, moderata temperatur utrisque.

Capellin.
lib. 5. Ruf.
fini veri.
Cauler. 3
5. lib. 14
cap. Stre-
bæus lib. 2.
cap. 12. &c
12. Sæp-

In principiis laudatur Molossus, Si quis iudi-
ces. Creticus, Quod præcatus à Diis immorta-
libus sum. Præan primus, Pæucā sup̄r hab̄ re.
Dochimus, Nōvæ crīmīnātiones. Dichoræus,
Si quis antea P. C. Quandoque Anapæstus, aūm-
adverti iudices.

Ne claudatur Periodus termino versus, notioris, Heroici, Pentametri, aut Asclépiadei. Optimè cadunt, clauduntque sententiam hi pedes: Creticus prapositus Dichoreo. Glóriam cōmpārāvīt. Choreus ante Molossium, Mēbra firmantūr. Dochimus, rēipublicæ. Dispondeus Iambo postpositus, Rēum cōndēnnarūt. Pæan primus insequenti Spondeo, ēssē vidēantūr.

lib. cap. 9. Atque in his tamen alii pedes, aliis præferendi, pro Characteris & Materia Subjectæ majestate, acumine, vehementia, gravitate, aut alia ratione.

Ad cavendam fatietatem & tedium, dissimulandum est artificium, & præ se ferendum numeros sponte fluxisse. Videndumque ne pes idem sapiens ducat, claudatve sententiam, ut absit odium similitudinis, quâ nihil est in hac arte vitiosius.

Neque

Neque monosyllaba sapius, neque produ-
tiora verba claudant sententiam.

3. *Dignitas præstat ut di- catur*

Ornatè	Schemati- bus, qua habitu & forma e- legantiori figurant	Tropis, qui vocem à propria & genuina significatione defle- ctunt ad alienam:
		Verba, ex ap- ta eorum in- ter se collo- catione, ju- cundè sonan- tia.
		Sententias ra- tione & pon- dere firma- tas, aut animi motu affectas.
Aptè, ut deceat; ex orationis facie, pro va- ria materia, formatæ propria Idea & cha- ractere, §.		

Volebam certè, quæ de Tropis & Figuris ver-
su qualicunque compacta sequuntur, ora-
tione soluta, uti par fuerat, cæteris conti-
nuasse. Sed religio est averfari iudicium vul-
gi, qui ista olim publicum indepta faventer
excepit, excepta jam desiderat. (mira sane
quæ populo placeant!) Feras igitur, lector
benevole, quod corrigere est nefas, ver-
sus per tesqua & salebras, quod in tecnico
doctrinali necesse est, quandoque cæspitan-
tes: atque adlubescat cum eruditis senti-
re, cum vulgo loqui. Ausa tamen est hæc
Editio Rhetoricas figuras Oratoriis exem-
plis illustrare.

Tropi. 4.

* Non est alius Tropus frequentior quam Metaphora, non florentior: quippe quæ lumen & stella sit orationis, brevis & contracta in unam vocem similitudo: faciatque ad copiam, maiestatem, evidentiam & festivitatem.

DAt propria similem translata * Metaphoræ vocem:

Cæptis aspirant. Irarum fluctuat æstu.
Lata seges. Gemmant vites. Duo fulmina belli.
Ingenii flumen. Mens ferrea. Classus habenas.

Atque Metonymia imponit nova nomina rebus:

1. Efficientis, ut Inventoris; *Marte. Lyao.*

Autoris: *legitur Iuvenalis. Livius ingens.*

Materiæ: *Pinus, Ferrum, arbor aceruus, arundo.*

Aut instrumenti: *gladius, lingua, arma, manusq.*

2. Effecti, *clades Libyæ mors frigida paller.*

3. Subjecti: *a Curii, b patera, c Germania, d Rostra.*

e Ucalegon, f cor, os. g patronus. h nox. i Ameryllis.

4. Adjuncti: *k fasces. l scelus. m atas nulla. n libelli.*

a Subjectum pro accidente.
 b Continenens pro contento.
 c Locus pro incolis:
 d Locus

pro gestis in loco. e Possessor pro re possessa. f Sedes pro qualitate inhaerente. g Patronus assumit personam clientis. h Tempus pro re in illo gesta, vel habitu ejus. i Signatum pro signo. k Signum pro signato. l Qualitas pro persona subjecta. m Tempus pro subjectis illius. n Locatum pro loco.

Confundit totum cum parte Synecdoche Partis,

a Species aut individuum pro genere.

o Myrionum; Auster; p hyems; tellus, mucro.

q Annibal; r Anglus.

2. Totius: *s orator. color. t annus. u vixit.*

x Atrides.

p Pars pro toto.

q Dux pro exercitu, velut pars primaria. r Numerus pro numero. Singularis pro Plurali & contra. Finitus pro infinito: & contra. s Genus pro specie aut individuo. t Totum pro parte. u Antecedens pro consequente, hoc tamen alii Metonymiæ, alii Metalepsi adjudicant. x Partonymicum commune pro certo & determinato.

Con-

Contrà quàm sentit solet Ironia joculari.

Scilicet ; egregiam laudem , pulchrè ; bone custos.

4. Troporum Affectiones.

Durior impropria est Catechresis abusio vocis :

Vir gregis : ultorem promisi : pulchra minatus.

Transcendit mediis gradibus Metalepsis ad altum.

Hinc movet Euphrates bellum. Mirabar aristas.

y Extenuans *z* augensve excedit Hiperbole verum :

Astra ferit. plumâ levior. volat ocyor Euro.

Continuare tropos Allegoria adsolet : *Absque*

Et Cerere & Baccho Venus alget. Claudite rivos.

y Quæ dicitur Meiosis, diminutio.

z Quæ dicitur Augmentis, sublatio, amplificatio.

Tropi falsò habiti.

a Antonomasia imponit cognomen ; ut, *Irus :*

Impius : Bacides : Pænus : Cytherea : Poëta.

Non equidem laudo, est b Litotes : *nec munera sperno :*

A sonitu voces *c* Onomatopœia fingit :

Bambalio ; Clangor ; stridor ; taratantara ; murmur.

d Antiphrasis voces tibi per contraria signat ;

Lucus , sacra fames ; Euxinus ; Symphora ; Parca.

Dat d Charientismus pro duris mollia verba :

At bona verba precor ; ne savi magne sacerdos.

d Astismus jocus urbanus, seu scommata facetum est :

Qui Bavianum non odit , amet tua carmina, Mavi ;

Atque idem jungat vulpes , & mulgeat hircos.

Insultans hosti illudit d Sarcasmus amarè :

En agros metire jacens. Hinc nuncius ibi

Pelida referens. Satia te sanguine, Cyre.

a Species Synecdoches & Metonymia.

b Species Synecdoches.

c Metonymia species.

d Ironia species.

Verum quam futile sit hoc

Grammaticorum

scitum ,

quam infinitum Etymologi-

starum asy-
lum.

vide J. Cæs.

Scaliger.

Poëtic. lib.

3. cap. 90.

G. Finkium lib. 1. Schediasm. 42. C. Becmanum de originibus Lingæ Lat. & J. Ger. Voss. lib. 4. Institut. Orat. cap. 13.

Ethio-

Æthiopem, laterem vel lavare : e Parœmia dicta est.

z Allegoriæ species.

e *Ænigma obscuris testata est sententia verbis*
Filiolas Cadmi profert Nilotis arundo,
Quas serit è Cnidio distillans sepiâ nodo.

Schemata Rhetorica di- ctionis.

f Ad Em-
phasis &
affectum
expressa.
fit autem
vel eadem
vice repe-
tita imme-
diate vel
una inter-
jecta, aut
pluribus
per Paren-
thesin.

Ejusdem fit f Epizeuxis repetitio vocis :

Ah Corydon, Corydon. me, me. lella, horrida bello.
Talis amor Daphnim (qualis cum fessa juvencam
Per nemora atque altos quarendo bucula lucos, &c.
Talis amor teneat, nec sit mihi cura mederi.

Adeste, adeste, sceleris ultrices Dea. Sen. Med.

Excitate, excitate eum, si potestis, ab inferis.

Cic. pro Mil.

*Crux, crux, inquam, infelici & arumoso com-
parabatur. 7. in Verr.*

*Totum hoc quantumcunque est (quod certe ma-
ximum est) totum est, inquam, tuum. Cic. pro
Marcello.*

g In vehe-
mentiori
animi mo-
tu adhibita
emphasin
habet.

Est g Anadiplosis quoties ex fine prioris
Membri, principium fit dictio prima sequentis:
Pierides, vos hæc facietis, maxima Gallo :

Gallo, cuius amor tantum mihi crescit in horas.

*Hic tamen vivit. Vivit ? imo vero in senatum
venit. A. Citalin.*

*Sed pater omnipotens adigat me fulmine ad um-
bras ;*

Pallentes umbras Erebi, noctemque profundam.
 Virg. 4. Æn.

*Principum dignitas erat pene par : non par for-
tasse eorum qui sequebantur. pro Ligario.*

h Concina-
tur con-
nectiturque

Continua serie est repetita gradatio h Cli-
max ;

venisse multas causas à se dependentes, Cujus in Sorite usus est.

Qued

Quod libet, id licet his ; & quod licet, id satî audent :

Quodque audent faciunt; faciunt quodcunque molestum est.

In urbe luxuries creatur : ex luxuria existat avaritia necesse est : ex avaritia erumpat audacia : inde omnia scelera ac maleficia nascuntur. Cic. pro Roscio Amer.

Si stas, ingredi. si ingredi, curre : si curris, advola. Epist. 23. l. 2. ad Attic.

Quid enim, per Deos immortales, potest Reip. prodesse nostra legatio ? prodesse dico ? quid si etiam obfutura est ? obfutura dico ? quid si etiam nocuit ? Philippic. 12.

Mars videt hanc, visamque cupit, potiturque cupita. Ovid. 3. fast.

Torva leana lupum sequitur, lupus ipse capellam ;

Florentem citysum sequitur lasciva capella. 2. Eclog. Virg.

Diversis membris frontem dat i Anaphora eandem

Ter conatus ibi collo dare brachia circum ;

Ter frustra comprehensa manus effugit imago.

** Tu pugnare potes, mihi sacri est consilii vis :*

Tu vires sine mente geris, mihi cura futuri est.

Nihil te nocturnum præsidium palatii ? nihil urbis vigilie ? nihil timor populi ? nihil consensio bonorum omnium ? nihil hic munitissimus habendi Senatus locus ? nihil horum ora vultusque moverunt ? Catilinaria. 1.

Accusant ii, qui in fortunas invaserunt : Causam dicit is, cui nihil præter calamitatem reliquerunt. Accusant ii, qui us occidi patrem Sexti Roscii bono fuit : causam dicit is, cui non modo luctum mors patris attulit, verum etiam egestatem. pro Roscio Amer.

i Florida
figura, quæ
varias enu-
merationes
ducat, asse-
verat, ex-
aggerat.
* Elegan-
tissime ge-
minatur
cum res
oppositæ
inter se
penduntur.

Sic

Sic oculos, sic ille manus, sic ora movebat.

3. Æn. Virg.

Flebile nescio quid queritur lyra; flebile lingua

Murmurat exanimis; respondent flebile riq;

Met. Ovid. II.

& Festive
& eleganter
perio-
dum con-
cinquat.

Complures clausus. concludit * Epistropi
eodem

Dicto: *Crede mihi, si te quoque pontus haberes;*

Te sequer, conjux, & me quoque pontus habere;

Doletis tres exercitus Pop. Romani? interse-

ctos? interfecit Antonius. Desideratis clarisq;

mos cives, eos quoque eripuit vobis Antonius. Au-

toritas hujus ordinis afflictæ est? afflixit Antonius

2. Philippica.

Surgamus; solet esse gravis cantantibus umbræ

Iuniperi gravis umbra: nocent & frugibus um-

bræ. Virg. 10. Eclog.

Symploce eas jungit complexa utramque figu-
ram

Quam bene, Canne, tuo poteram nurus esse pa-
renti!

Quam bene, Canne, meo poteris gener esse pa-
renti!

Quis legem tulit? Nullus. Quis majorem po-

puli partem suffragiis privavit? Nullus. Qui

comitiis præsuit? idem Nullus. Cic. pro lege

agraria.

Quis postulavit? Appius. Quis produxit

Appius. pro Milone.

! Res gra-
ves cum
Majestate
inculcat.

Incipit & voce exit | Epanalepsis eadem:

Pauper amet caute, timeat maledicere pauper.

Vidimus tuam victoriam praliorum exitu termi-

natam: gladium vaginâ vacuum in urbe non vid-

mus. pro Marcello.

Multa super Priamo rogitans, super Hec-

multa. Virg. Æn.

Victus amore tui, cognato sanguine vict-

Æn. 12.

Una dies Fabios ad bellum miserat omnes.

Ad bellum missos perdidit una dies. Ov. 2. fast.

Phosphore, redde diem; quid gaudia nostra moraris?

Cesare venturo, Phosphore, redde diem. Mart. 21. ep. 1. 8. Vide ep. 99. 1. 9. *Rumpitur invidia* & 1. 4. ep. 91. & alia ejusdem epi. ut & Catulli in eodem desinunt versu à quo ordiuntur.

Una dies aperit, conficit una dies. Aufonii rosæ.

Prima velut mediis, mediis ita Epanodos m Distinctiones & Argumentationes concinnat.

Consona dat repetens: Crudelis tu quoque mater,

Crudelis mater, magis an puer improbus ille?

Improbus ille puer, crudelis tu quoque mater.

Gratiam qui refert, habet: & qui habet, in eo, quod habet, refert. pro Plancio.

Ecquam putatis civitatem pacatam fuisse, quæ locuples sit? ecquam locupletem, quæ tibi pacata esse videatur? pro lege Manilia.

Demophoon, ventis & verba & vela dedisti;

Vela queror reditu, verba carere fide. Ovid.

Epist. 2.

Voce parum mutatâ alludit significatum.

n Paronomasia: *tu prædo, non prætor, amari*

Me juvat, Antanaclassis erat, si nil sit amari.

Estque plocce, Corydon, Corydon est tempore ab illo.

n Eleganter in conversionibus jocatur, pungitque simul.

Inceptio est amentium, haud amantium. Terent. Andr.

Tibi parata erunt verba, huic verbera. Terent. Heaut.

Qui de hujus urbis, atque adeo orbis terrarum exitio cogitent. Catilinaria 1. *Itaque plebiscitum, quo magis oneratus quam honoratus sum, primus antiquo abrogoque.* Liv. 22. *In quo motu, in quo metu; tam cito, tam scite. Sero, sed serio, quem tibi habe, & have.* In studio & studio virtutis.

tutis. ab Exordio ad Exordium. Petiisti & simul periisti. Consistis & confusis. Vero affectu, felici effectu. Mirari, non rimari. Ita Marsyas in panam cecinit & cecidit. Floruit, & corrui. Νῦν ὁρῶς sed ἄρῶς. mutant τόπον ἐς τόπον. μῦθε δαί, παθεῖν ἢ μῦθε δαί. Non fluere sed rueretur videtur. Nisi quis aut cœnum aut cœlum drudere vellet. Flor. 3. 17. Amor melle & felle effœcundissimus. Plaut. Cistell.

Nata solo, suscepta solo, patre edita Cœlo. Aufon. epigr. 30.

• Pulchre exponit, contra ponit, repetit. **Est** o Polypoton, vario si dictio casu Consonet: arma armis, pede pes, densusque viri vir.

Iam clypeus clypeis, umbone repellitur umbo, Ense minax ensis, pede pes, & cuspide cuspis. Stat. 8. Theb.

Res cum re, causa cum causa, ratio cum ratione pugnabit. pro Cælio. Cedere iussit aquam, iussa recessit aqua. Ovid. 3. art.

Certus locus, certa lex, certum tribunal, quo hoc reservetur. Verrin. 7. Sed pleni omnes sunt libri, plena sapientum voces, plena exemplorum vetustas. pro Archia.

Huc & παραμύθων referunt, ubi sc. voces variantur à derivatis vel conjugatis. Is demum miser est, cuius nobilitas miseras nobilitat. Aëtius. Candidas ales modo movit alas. Senec. Hippol.

Species
Hypothesi
seus sunt

Schemata sententia ad Explanationem.

• Pragmat. P Res, q loca, r personas, s affectus, t tempotographia. ra, gesta,
• Topographia & Exprimat, atque oculis quasi subicit u Hypotopothesia. typosis.
• Prosopographia. f Pathopœia. † Chronographia. u Diatyposis, Enàrgia, Characterismus.

De-

Descriptionum exempla, quia passim obvia, & longiora sunt quam quæ admittat instituta, & professi hæc brevis, nulla adjicio. Scias obiter plerisque transitoria hæc esse fora, ad digressiones. Operæ itaque præcium erit, hæc adnotare, & in usum reponere.

Explicat, oppositum addens x Paradiastole : x Paralogismum consequentis arguit.

Obumbrat

Virtutem fortuna ; tamen non obruit illam.

Fit magna mutatio loci, non ingenii, Cic. pro Quintio.

Non enim furem, sed direptorem : non adulterum, sed expugnatorem pudicitie ; non sacrilegum, sed, &c. 3. Verrina.

Opposita Antimetabole mutat dicta : Poëma Est pictura loquens ; mutum pictura poëma.

In dominatu servitus : in servitute dominatus, pro Dejotaro.

Vere dici potest, magistratum esse legem loquentem, legem autem mutum magistratum. Cic. 3. de legibus.

Ut qui pacem belli amore turbaverunt, bellum paci caritate depomerent, Tacit. 2. hist.

Ut novorum optima erunt maxime vetera, ita veterum maxime nova. Quint. 1. 10.

Inter viros sæmna, inter sæminas vir.

Librat in Antithetis contraria y Enantiosis : y Comparando illustrat deletaque.

Alba ligustria cadunt, vaccinia nigra leguntur.

Obsequium amicos, veritas odium parit. Terent. Andria.

Neque me pœnitent mortales inimicitias, amicitias sempiternas habere. pro Posthumus.

Ubi vivos homines mortui incurstant boves. Plaut. Asinaria.

Sed quam urbs ipsa opportuna oppugnantibus erat, tam inexpugnabiles hostium animi.

Liv. 3. 3.

Odit populus Rom. privatam luxuriam : publicam magnificentiam diligit. Cic. pro Muræna. vid. in eadem oratione Antithesin satis longam,

gam, *Vigilas tu de nocte, ut tuis consultoribus respondeas: ille, ut, &c. & supra in Periodo. pag. 33, 34.*

z Affe-
rat & ex-
aggerat.

z Synœceiosis duo dat contraria eidem :

*Tam quod adest, desit, quam quod non adsit, a-
varo.*

*Cum eo nimirum hoste res est, qui nec bonam
nec malam fortunam ferre potest: seu vicit, fe-
rociter instat victis; seu victus est, cum victori-
bus instaurat certamen. Annibal. de Marcello.
Liv. 3. 7.*

* Ludendo
elevat,
pungit ta-
men.

* Oxymoron iners erit ars, concordia discors.

*Strenua non exercet inertia, Hor. Ep. 11. l. 1.
γλυκυπικρόν. Εχθρὸν ἂν δῶ ex δῶ ex. Soph. Ajax.
Χαεὶς ἂν χαεὶς.*

Infantibus dum sapientia consultus erro. Hor. l. 1. 34. ode.

*In aliquid, nihil est. Ter. Andr. Tu pol, si
sapis, quod scis, nescias. Eun. Ut cum ratione in-
sanias. ibid.*

*Arte opus est, ut tibi parma cadat. i. ut erret.
Martial. 9. 39. Innumeri numeri. Cum tacent,
clamant. Catalinaria. 1. Concordia discors. Met. 1.
Injustaque justa peregit. 11. Met. Ovid.*

*His, ut quaque pia est, hortatibus impia pri-
ma est,*

Et, ne sit scelerata, facit scelus. Ovid. 7. Met.

Tu non inventa reperta es. Ovid. 1. Met.

*sperabam me reperturum filiam meam virgi-
nem; reperi vaccam. quem locum & ipse Ov.
interpretatur. s. l. 6. fab. de Proserpina. En
quaesita diu tandem mihi nata reperta est; Si re-
perire vocas amittere certius; aut si Scire ubi sit
reperire vocas. contra quam disputant magistel-
li apud Alex. ab Alexand. l. 1. c. 21. & quam
L. Valla distinguit inter invenire & reperire, l. 5.
eleg. c. 2.*

Ad

Ad Probationem.

Propositi reddit causas ^a *Ætiologia* :

Sperne voluptates : nocet empty dolore voluptas.

Intelligo, quam difficili scopuloſoque verſer loco.

*Nam cum omnis arrogantia ſit moleſta ; tum illa
ingenii atque eloquentia moleſtiſſima .* *Divin. in
Verr.*

^a Refellen-
ti congruit
aſque re-
darguenti.

Arguit allatam rem contra *Inverſio* pro ſe :

*Imo equidem ; neque enim ſi occidiſſem , ſepe-
liſſem.*

*Romulo in cœna parcius bibenti , dixit quidam,
Romule , ſi iſtuc omnes faciant , vinum vilius ſit,
reſpondit , Imo vero carum , ſi quantum quiſque
volet, bibat : nam ego bibi quantum volui. A. Gel.
.II. C.I4.*

Anticipans, quæ quis valet objeciſſe, ^b *Prolepiſis* ^b *Et Pro-*

Diluit : Hic aliquis mihi dicat , Cur ego amicum

Offendam in nugis ? Hæ nugæ ſeria ducent

In mala, deriſum ſemel exceptumque ſiniſtre.

Dicet aliquis , Hæc igitur eſt tua diſciplina ?

ſic tu iſtituiſti adoleſcentulos , &c. Proſapodo-

ſis ſeu Reſponſio. Ego ſi quis , Indices , hoc ro-

bore animi atque hæc indole virtutis , &c. Cic.

pro Cælio.

Occupationis Formulæ ſunt : ſi quis adſit le-

rum ignarus , qui — Si quis miretur — Ne

cui mirum videatur — Hic forte mihi objiciat

aliquis — Quod ſi quis me roget — Quid er-

go ? audaciſſimus ego ex omnibus — Quæret

quiſpiam, &c.

Planè aut diſſimulans permittit ^c Epitrope fa-

ctum.

Cedo equidem : neque te teneo, neque diſta reſello.

I, ſequere Italiam ventis, pete regna per undas.

Sit fur, ſit ſacrilegus, ſit flagitiorum omnium

vitiorumque princeps: at eſt bonus Imperator & fe-

^c Cauſæ
fiduciam
præ ſe fe-
rens, con-
ſilio acqui-
eſcit ſuo:
huic affinis
eſt Syn-
choreſis.
lix,

lix, &c. dissimulantur in Verrem. Tribuo Graecus literas : domultarum artium disciplinam : non adimo sermonis leporem, &c. testimoniorum religionem & fidem nunquam ista natio coluit. pro Flacco. Habes, Tubero, quod accusatori est maxime optandum, consistentem reum : sed tamen ita consistentem, &c. pro Ligario. Imo habeat, valeat, vivat cum illa. Profundat, pereat, perdat, nihil a me attinet. Ter. Adelph.

Ad Exaggerationem & Amplificationem.

^a Supra in Ad summum ex imo gradibus venit ^d Incrementum :
^c Confirmatione. vide Amplificationem.

Non plebs prava jubens ; solida nec mente, tyranni Vi. fera dimoveat justum ; non turbidus Auster ; Fulminei non dextra Iovis ; non, si ruat, orbis.

Eo prorupturam esse audaciam, ut non clam, verum etiam hic in foro, ante tribunal tuum, M. Fanni, ante pedes vestros, Iudices, inter ipsa subsidia cades futura sint. pro Rosc. Amer. Miserrum est exturbari fortunam omnibus, miserius, &c. pro Quintio. vide supra in Amplificatione. pag. 29.

Ad affectuum concitationem.

^e Vim vltamque orationi addit, premitque adversarium ; & cuius in Enthymemate atque Inductione usus frequens.
^f Post res magnas graviter expositas ciet Affectus.

Quærit e Erotesis, poterat quod dicere recte. Et procul, ô miseri, quæ tanta insania, civis ? Creditis avectos hostes ? aut ulla putatis

Dona carere dolis Danaum ? sic notus Ulysses ?

Quousque tandem, Catalina, abutere patientia nostra ? & quæ seq. exempla passim occurrunt.

Concitat f Ecphonesis & Exclamatio mentem :

Hæu pietas ! O spes falsas ! proh vana voluptas !

O tempora ! O mores ! Catil. 1. O frustra mei suscepti labores ! pro Mil. O miserrum me ! consumptis enim lachrymis, infixus tamen pectore hæret

hæret dolor. Phil. 2. O cælum! O terra! O maria
Neptuni! Ter. Adolph. O stultos Camillos, Cu-
rios, &c. in Pisonem.

Narratæ subit & rei & Epiphonema proba-
tæ: g Rei pro-
batæ appo-
nitur quasi
figillum,
aut tan-
quam co-
ronis im-
ponitur o-
peris fasti-
gio.

Tanta molis erat Romanam condere gentem.

Quam ut adipiscantur, omnes optant: eandem
accusant adepti. Tanta est stultitia & perversitas.
Cic. de Senec.

Tantum religio potuit suadere malorum. Lu-
cret. 1.

Est ^h Epianorthosis positi correctio sensus:

O clementia, seu potius patientia mira!

Filium unicum adolescentulum habeo: ah, quid
dixi, habere me? imo habui, Chreme. Nunc habeam,
necne, incertum est. Terent. Heaut.

Quod quidem facerem vehementius, nisi inimi-
citæ mihi intercederent cum istius mulieris viro:
fratrem volui dicere: semper hic erro. Cic. pro
Cœlio.

i Apopsiopesis sensa imperfecta relinquit:

Quos — sed motos præstat componere fluctus.

Quam quidem ego si sensero — sed quid opus
est verbis. Terent. Andr.

Si quis me quæret rursus — Præsto est, desine.
Phormio.

De nostrum enim omnium — non audeo to-
tum dicere. Cic.

Eia, Benedicite. Plaut. Aſinaria.

Consulit addubitans quid agat, dicatve ^k Apo-
ria

Quid faciam? roger, anne rogem? quid deinde
rogabo?

Equidem, quod ad me attinet, quo me vertam
nescio. negem fuisse illam infaniam corrupti ju-
dicii? urgem illam rem agitatam in concionibus,
jactatam in judiciis, &c. Respons.

Non est nostri ingenii, vestri auxilii est, Indi-
ces, &c. pro Cluent.

^h Prævari-
catur, &
joco jugu-
lat.

ⁱ Res tri-
stes, turpes,
notas, su-
spectas ta-
cer, irato
minanti-
que con-
veniens.

^k Addubi-
tatio; Ex-
ordiiis Con-
firmationi-
bus & Am-
plificatio-
nibus uti-
lis, expe-
ctationem
atque at-
tentionem
facit.

Quid primum querar? aut unde potissimum, Ind. credar? aut quod, aut à quibus auxilium petam? Ucorumne immortalium? populi Romani? pro Roscio Am. & apud poëtas passim deliberant, Dido, Medea, Althæa, Narcissus.

a Quasi Consultat cum aliis a Anacœnosis: Si ita haberet

Se tua res, quid consilii aut rationis inires?

Quero à te C. Aquili. L. Luculle, P. Quintili,

M. Marcelle, vadimonium mihi non obiit quidam socius, &c. Pro Quintio.

Quem virum aut hexoa lyra vel acri tibia sumes celebrare, Clio.

Quem Deum? Hor. l. 12. od. sequitur responsio interrogativa etiam. Quid prius dicam solitis parentis laudibus. ut appareat hæc cum præcedente figura species esse Dialogismi seu sermocinationis.

b Invidiam Personam inducit b Prosopopœia loquentem:

Hosne mihi fructus, hunc fertilitatu honorem

Officii que refers? quod adunci vulnera aratri

Rastrorumque fero, totoque exerceor anno.

Elegantissimæ habentur Prosopopœiæ in oratione, pro Cœlio App. Clodii Cæci, & Sext. Clodii. Patriæ, l. Catilinaria. ubi vis.

Sermonem à præsentis avertit c Apostrophe:

Et auro

Vi potitur. Quid non mortalia pectora cogis

Auri sacra fames?

Tum tu, O Iupiter, qui iisdem quibus hæc urbs

auspiciis à Romulo es constitutus, quem Statorem

hujus urbis, &c. l. Catilinar.

Vos, vos appello, fortissimi viri, qui multum pro patria sanguinem effudistis. pro Milone. Omnibus vero numeris perfectissima Prosop. videatur s. Tusc. quæst. Homoiptosis, Homoioteleutis, Polypotitis exulta. O vitæ

Philosophia dux, &c. Sed & exemplorum apud

apud poëtas opimam metere est messëm, vel invocantium, *Vos ô clarissima mundi Lumina.* vel. *ὑποσπεύδοντων τὸ πῖπτον τῶ μετῆκα*, ut, *Munera, Bacche, tua; & unguis, accipiter, saucia facta tuis.*

Ad Copiam.

Verba * Synonymia addit rem signantia eandem : * Dignitatem, gravitatem, & acrimoniam orationi conciliat; affectusque vehementiam arguit.

Enses & gladii. Superatne & vespitur aura
Etherea, nec adhuc crudelibus occubat umbris?

Diversas specie res multas congerit Hirmos :
Grammaticus, rhetor, geometres, pictor, alyptes,
Augur, schenobates, medicus, magus, omnia
novit.

Quod denique belli genus esse potest, in quo illum non exercuerit fortuna Republicæ? Civile, Africanum, Transalpinum, Hispaniense, mixtum ex civitatibus, atque ex bellicosissimis nationibus, servile, navale bellum, varia & diversa genera bellorum, & hostium, non solum gesta ab hoc uno, sed confecta. pro lege Manilia. Omnia norat, omnium aditus tenebat, &c. 3. Catalin.

Non dico, Apophrasis. Taceo, Mitto, est Paralepsis:

Omnia illa quæ sæpe audivisti & memoria tenetis, prætermitto, &c. Nec en dicam, quæ si dicam, infirmare non possum, I. Verin. Itaque non sum prædicaturus, Quirites, quantas ille res domi militiaque, terra marique, & quanta felicitate gesserit, &c. pro lege Manilia.

Rem circumloquitur per plura Periphrasis unam :

Trojani belli scriptor. Chironis alumnus.

a Contra
forte quam
lex *καθ'*
αὐτὸ re-
quirat fa-
cio, qui fi-
guris Rhe-
toricis he-
terogeneas
Grammati-
cales admi-
sceam: ad-
ficere ta-
men allu-
huit, ne de-
siderentur
que in
prioribus
editionibus
usui esse
adverte-
ram.

b Quod &
descendere potest à nominativo *Thymbrus*; frequentior autem est apud
Græcos Transpositio; ut, *καθ' ἑαυτὸν, δεξιὸς*.

a Schemata Grammaticæ Ortho- graphiæ.

Prosthesis apponit capiti, quod Aphæresis au-
fert:

Ut; *gnatus. totuli. ruit. & non temnere divos.*
Syncope de medio tollit quod Epenthesis in-
fert:

Religio. Mavors jussu. surrexe. repostum.

Aufert Apocope finem, quem dat Paragoge:

Ingeni. Hymen. curru'. Tyrio vestier ostro.

Literulam Antithesis mutat quod & Antistœ-
chon:

Olli subridens vestrum servom faciundo.

Transponitque elementa Metathesis; ut, *tibi*
b Thymbre.

Metri seu Prosodiæ.

c Quæ &
Ectasis.

e Ecthlipsis M. vocales aufert Synalapha:

Tu in me ita es, hem! in te ut ego sum: ac tu me
ibi ama, ut te ego amo hic jam.

d Vel Sy-
norphone-
sis.

d Systole ducta rapit; correpta Diastole ducit:

Recidimus steterunt, naufragia, semisopita.

e Ab ære
tamen

Syllaba de binis confecta Synæresis esto:

*καλο-
πόδω,*

e *Aripides. alveo. cui. tennus. parietis. antea.*

alici cer-
vum illum,
non, ab æ-
re propter
celeritatē

Dividit in binas partita Diæresis unam:

Evolūisset. aheneus. evobe. materiāi.

Syntaxeos ex defectu.

αἰεὶ το

Dicitur Ellipsis, si ad sensum dictio desit:

σα, con-

Non est solvendo. dicunt. quid plura? quid istis?

Scal. ad
Aufonium

Suppositis multis si verbum inserviat unum,

l. i. c. 26.

Aut Adjectivum, sit Zeugma: *hic illius arma,*

Hic currus fuit, hircus eris tibi saluus & hædi.

Perfo-

Personam genus & numerum conceptio triplex
Accipit indignum Syllepsis sub mage digno:
Tuque puerque eritis. Rex & Regina beati.

Post totum partes capiet generale Prolepsis:
Procedunt castris hinc Aeron, inde Quirinus.
Alterum in alterius mactatos sanguine cernam.

Dialyton tollit juncturam & Asyndeton, idque
Articulus faciet: *Rex, miles, plebs negat illud.*
Frangite toros, pete vina, rosas cape, tingere nardo.

In Excessu.

Conjunctura frequens vocum ^a Polysyndeton ^a Trepidanti con-
esto: venit &
Fataque fortunæque virum moresque manusque. multa per
Vocibus exuperat ^b Pleonasmus, & emphasin celerita-
auget. tem atque
Auribus his audiui, oculis vidi, ore locutus. animi im-
Syllabicum adjectum fit vocis fine Parelcon. petum con-
Quipote. numnam. etiamnum. eliodum. tu Sosia gerenti.
adesdum. ^b Graviter
Membrum interjecto sermone Parenthesis au- rem pro-
get. ducit, fa-
Credo equidem (nec vana fides) genus esse Deo- citque ut
rum. major,
quam fit,
appareat.

In Contextu.

Personam ad primam ^c Revocatur, sive secun- ^c Evocatio:
dam,

Tertia. *Qui legis hæc. Populus superamur ab*
uno.

Et casu substantiva ^d apponuntur eodem: ^d Apposi-
Turba molesta proci. mons Taurus. fons Aga- tio.
nippe.

Pro toto positæ partis, quam passio signat,
Quartum vel sextum casum Synecdоче tradit
Passivis, neutris, adjectis, participiisque:
Dentibus alba. caput doleo. spoliata lacertos.
Antiptosis amat pro casu ponere casum:
Urbem quam statuo vestra est. trabeate salutas.

a Sive Græc. *a* Hellenismus erit phrasis aut constructio
eismus.

Græca:

Desine clamorem, fallunt, ardebat Alexin.

Compositæ in partes est Tmesis sectio vocis:

Quæ mihi cunque placent, septem subiecta trioni.

Hendiadis unum in duo solvit, mobile fixum

Dans: auro & pateris, chalybem franosque mo-
mordit.

b Heterosis
etiam dici-
tur, & Al-
lopothesia.

Personam numerum commutat *b* Enallage tem-
pus,

Cumque modo genus; ut, *Pereo quod charius est*
mi.

Ni faciat, vici, præsto est, hinc spargere voces.

Synthesis est sensu tantum, non congrua voce:

Tarba ruunt, aperito aliquis, pars maxima casi.

Digna præire solet postponere Anastrophe ver-
ba:

Transstra per, Italiam contra, maria omnia cir-
cum.

Est vocum inter se turbatus Hyperbaton ordo:

Vina, bonus quæ deinde cadis onerarat Acestes,

Littore Trinacrio, dederatque abeuntibus, heros

Dividit.

Casu transposito submutat Hypallage verba:

Impia trabs, videt hos ortus, date classibus Austros.

Hysteron & Proteron sive Hystero-logia secun-
do

e Prolepsin Prima loco ponit: *c* *Lavinaque littora venit:*
hanc & *d* *Detrudunt naves scopulo, e* *nutrit peperitque.*

proana-
phoresin appellat A. Gellius l. 10. c. 6. *d* Præpositionis in compositione
& regimen nuncupant hoc Grammaticorum filii. *e* Hoc merum Hysteron
Proteron esse volunt.

Qui orationem illustrare velit; lumen petet à
Tropis, Metaphora imprimis, & Allegoria: qui ju-
cundam reddere; ad Rhet. dictionis figuras se conse-
ret, verborum iterationes, & contentiones, paria pa-
ribus relata, similiter cadentia, immutata littera
venustates: qui gravem efficere; sententiarum or-
namenti cum pondere utetur: qui affectus ciere
vult; amplificationum atroci vehementia insurget.

S. Apte

*§. Apte, ut pro varietate materiae sub-
jecta aut motus animi varietur di-
cendi genus, formeturque ora-
tionis Character.*

CApit artis est, decere quod facias. Sic igitur
eloquentiam prudentiamque miscebit ora-
tor, sic decoro scenæque inserviet; ne quin-
do velit infanti cothurnos Herculis induere,
in re sobria bacchari, in tenui turgescere at-
que intonare, ut neque è contra in argumen-
to sublimi humi serpere, atque humi affigere,
ut ait ille, divinæ particulam auræ. Mutantur
subinde circumstantiæ: ad earum momenta
convertatur & Eloquentiæ facies, dispiciat ora-
tor non minus quid deceat, quam quid expe-
diat. Ut vero deceat; auditori, personæ,
tempori, causæ; quandoque variis causæ par-
tibus, ornamenta propria, figuram & habi-
tum accommodabit. ita demum nativo suc-
co, suoque colore nitebit oratio. Sciat in do-
cendo requiri acumen, in conciliando lenita-
tem, in movendo gravitatem, eum denique
omne eloquentiæ tulisse punctum, qui humi-
lia subtiliter, grandia elate, mediocria tempe-
rate potest dicere. uti alius ornatus Principi,
alius privato convenit, aliud schema militem,
aliud agricolam, mercatorem aut philoso-
phum aliud decet: ita & diversa materia di-
cimus quem & vid. lib. 1. cap. 4. de ratione Elocut. Rhet. & l. 3. c. 6. v. 1. &
l. 2. de Imitatione c. 4. Soar. l. 3. cap. 11. Str. l. 2. c. 17. &c. Jus. Cus. Sect.
4 lib. post. t. c. Keck. lib. 1. Spec. Rh. 26 cap. Alst. Orat. 5. l. c. 6 & 11.
Caulerius l. 5. Dress. l. 3. p. 909. Hiper. c. 13. p. 410. D. Th. m. Tul.
Ser. 1. Sect. 1. Caus. 2. l. c. 27. & 40. Voss. 5 l. 4. c. Val. l. 5 d. 2 q. 20.
De Afiano, Laconico, Attico, Rhodio, antiquo genere. Strab. l. 1. c. 21.
Keck. 1. l. spec. Rh. c. 28. N. Caus. 2. l. Equabilis hujus & temperatæ vir-
tutis oratores Cicerō vocat, *Statarios* de clar. Orat. quin & ipsum Cice-
ronem Seneca epist. 40. appellat *Gradarium*.

Arist. lib. 3.
Rn. 7. cap.
τὸ ἀρε-
προν. Dem.
Phil. πρὸς
ἐμμελει-
ας, Εἰσι δὲ
τέταρτοι
ὡς ἀπλοῖ
καὶ ἐλα-
ττωτε, &c.
Aristides
πρὸς πο-
λιτικῆς
λόγους καὶ
πρὸς δι-
δασκαλίας
λόγους.
Cic. Or.
Perfectus.
Fab. 11 lib.
cap. 1 & 12.
lib. cap. 10.
Agel. 7 lib.
14. c. Her.
πρὸς ἰδι-
ωτῶν, ad
quem Stur-

versos habitus, diversos exigit characteras. Pro re itaque nata & materia subjecta vertet stylum, ut unum forme: ex iis quæ dicendi genera, Characteras, Ideas nuncupant, numerantque tres: *Humilem*, *Mediam*, *Sublimem*. Quæ omnes à se invicem discernuntur, cum Verbis & Sententiis, tum Luminibus eorum & Ornamentis; nec Periodis minus, Compositione & Numero.

Humilis itaque Idea, erit elegans, pressa, verecunda, leniter fluens, simplex munditiis: non tamen inculta aut sicca, non enervis aut arida.

Media insurgat aliquanto altior, translationibus crebrior, sed modestis; figuris florida, egressionibus amœna, sententiis fluens, lenius tamen, ad modum lucidi amnis crepante pede per calculos defluentis, pictas utrinque floribus & inumbratas sylvis ripas lambentis.

α Ακρο-
της καὶ
ἐξέχουσας
λόγων ὁρ-
τὰς ὕψι,
&c. Long.
πέντε το-
πία τῆς
ὑψους.
Idem. Ex-
empla sin-
gularum
characte-
rum habes
apud Cor-
nificium.

^a *Sublimis*, verborum tum singulari delectu, tum audaci pondere, atroci figurarum dignitate, gravi sententiarum maiestate, periodorum respiratione crebra, validioribus vibrata numeris, rapido affectuum aestu, conglobatarum amplificationum acta impete, non fulgure tantum coruscet, aut tonitru terreat, sed & fulmine feriat: aculeum post se relinquat ὅς μὴ διὰ πύ-
neque in sensus irrepit, sed irruat: instar rapidi torrentis hybernis nivibus aut montano flumine aucti, pontemque aggeremque indignati, sternat agros; saxa devolvat; viam ubi non invenit, faciat; secum auditorem, vel contra nitentem, ferat, cogatque ire quo rapit.

^b *Pronunciatio.*

Hæc tandem est illa virtus, cui Oratorum

δ Cic. 3. de
Orat. Aut.
ad Heren.
3. lib. Fab.
11. lib. 3.

cap. Mart. Capel. 5. lib. Fortunarianus 3.1. Snarez. 3. lib. 56. 57. & 58.
cap. Dress. 3. lib. p 931. *Pox. Gestus*. Melch. Jun. meth. El. cap 21. Hip.
c. 16. Keck. Syst. Rh lib. 3. cap. 2, 3, 4. Alit. Or. 4. lib. 17. cap. Caus. lib. 9.
cap. 1, 7, 8. Vossius. 5. lib. cap. 8, 9. Vallad. lib. 6. disp. 1.

Græ-

Græcorum facile princeps primas, secundas, tertias dedit. Idque jure optimo. Est enim Pronunciatio, sermo & Eloquentia corporis, imo ipsa totius Eloquentiæ vultus, anima & vita. Quid enim? Annon languent Affectus, intermortua jacet Delectatio, omnis Fidei perit fides, nisi vivæ vocis face animentur, nisi significati Gestus facie figurentur? Hic quippe ad animum per oculos, illa per aures penetrans, intellectum expugnat, affectus in vincula abducit. Huic itaque tanto futuro bono, etiam à balbutiente infantia, summa adhibeatur cura, parcaturque in lubrico à pueritia in adolescentiam transitu; ut vox formetur firmeturque clara, facilis, distincta, flexibilis, quæ prout erit dicendi, asseverandi, monendi usus; prout suggerent ira, vis, voluptas; dictabunt metus, miseratio, modestia, aliisque quispiam affectus; varie & per gradus intendere se ac remittere, sonoque inflexo reddere lene, asperum, vehemens, tenerum, grave, acutum valeat. Camœnarum hæc princeps Calliope chorum ducat; pro rerum, affectuum, ipsarumque Orationis partium ratione omnes sonorum gradus variet. In Exordio non protinus vasta erumpat; sed à subtimida & tremula voce paulatim exurgat. In Epilogo vocem de industria infringet, dabitque operam ne dissimilis sit Orationi Orator. Atque huic suffragentur, Vultus, animi speculum; & Oculi, quos Demosthenes lucernas animi appellat, in ira & odio concitandis, non minus quam in gratia & amore conciliandis duces; qui indignationem flamma scintillantes, qui lætitiâ juxta ac dolorem lachrymis manantes testentur; modesti sibi que constantes, ne rigeant aperti nimis, neque tremuli nistent. Manus multiplicitis habitus

In lætitiâ
& voluptate
te leniter
se effundat.
In iracundia
insurgat acuta,
& incitata.
Semper
vero notis
mensuram
buccæ suæ,
nec modum
excedat.
Vultus.
Oculi.

ser ratio, & debilis oratio, ne sint otiosæ & quiescentes; non tamen gesticulosæ aut vultu, mimicum aut scenicum referentes; sed temperatæ & quæ forum deceant. Dextera præcipue agat; huic sinistra sub-

Manus,
sine quibus
trunca es-

artifices, utcunque mutæ, faciles tamen animi indices, & per omnes gentes atque nationes linguis diversas, communis sermonis interpretes. In agendo dextra principatum obineat, subserviat sinistra. Tanto autem acriores in animis audientium exardescunt faces, quanto vehementiori vocis gestusque intentione affectuum flammæ suo ipsius conceptas & quasi accensas pectore significarit expresleritque orator.

— *Si vis me flere, dolendum est Primum ipsi tibi: tunc tua me infortunia ludent.*

Exercitatio.

EXposita sunt Naturæ primordia & Artis adminicula. supersunt Exercitationis subsidia; sine quibus corruunt illa & jacent. Agricola peritissimi solum vel optimum squallet situ, sentibus dumisque horret, nisi colatur, nisi exerceatur. Subactio, inquit ille, mihi ingenio opus est, ut agro non semel arato, sed novato atque iterato; quo meliores foetus possit & grandiores edere. Subactio autem est usus, Auditio, Lectio, Litera. Quibus enim donis cumulati, quibus exculsi artibus, ipsam Eloquentiæ arcem conscenderunt veteres illi oratores? An utique credimus eorum nascentium labris infedisse flexanimam Suadam, cujus quasi Gratiis afflati evaderent aliquando in Deos mortales, suoque arbitrio moderarentur animorum habenas? An utique opinamur eos è pigris enchiridion, formularum, observationum rivulis, hausisse, quod suspensa aure biberent audientes? An putamus eos ex insulsis Rhetorum placitis, insubidis scitis, inertibus officinis prompsisse arma, quibus humanas mentes percellerent; artes, quæ altius infixos aculeos post se relinquerent? Errat, longe errat, quisquis virtutem diam in putidis latere pureis,
Eloquen-

Cic. 1. de
Orat. Som.
l. 1 c. 10.
Keck. Rh.
sp. 2. l. c. 2.
Sopatri
Rhetoris
Græci
δραψ-
ος ἐντο-
μῶν,
de compo-
nendis de-
clamatio-
nibus cau-
sis positis
& contro-
versis u-
trinque de-
lineatis li-
ber utilis-
simus. Ni-
gronii O-
rat 8 & 9.
de exerci-
tatione
dicendi.

Eloquentiam angustis clausam fistulis tam male habitare arbitratur. Ditionis venæ est purum hoc aurum, ab altiore fonte pura hæc aqua. Semina quidem in commune sparsit natura, fovet ea gremio ars præparatque: verum fructus omnis, perfectio, consummatio est à lectione, studio, cura. Ex tripode penitissimæ sapientiæ est illud ^a Apolloniis: *Ἀνάγκη τις προση λείξεται* ^a Apollonii Rhodii citat. Theon pro-gymnasium. l. c. Senec. 85. epist. Lectione velut latiore pabulo alitur atque enitescit facundia, quippe hinc multijuga exundat eruditio, rerum omnium exuberat scientia, unde parantur amplissimæ dicendi opes. Lectionis vero cum duplex sit usus: unus in orationis corpore formando, alter in anima ejus & mente firmanda; ibi verba & compositio requirantur ad styli imitationem, hic sensus & dispositio ad rerum cognitionem; utrumque autem prospiciat, ut, qui minus ingenio valent, aliorum subsidio sibi facultates comparent: maxime erit è re præsentī, quantum fieri potest, utrique consulere. Quamprimum igitur puer è Grammaticis excesserit, & emendatæ jam sanæque structuræ stipendiis emeritus certo pede figit terram, exerceatur probe vertendo è vernaculo in Latina, necnon transferendo è lingua Latina in vulgarem, atque eadem vicissim, interjecto modico tempore, Latine reddendo. Atque hic solícite & accurate versabitur in ^b verborum electione ^b Vide Longinum *περὶ ὑποφύσεως* c. *περὶ ὀργάνου*. c. *μυστικῆς*. *ἐκλογῆς*. & l. L. Strebum de electione & oratoria collocatione verborum, & Phrasæ Schori. ^c Supra. ^d Ex præceptis Erasmi. l. de copia Verborum & Rerum. B Keck. 2 l. Rh. c. 23. Rod. Agricola 3. l. de Invent. c. 5. *Imitatio* ^e Cic. de Or. 2. l. & in Bruto l. ad Her. Fab. 10. l. 2. c. *πῶς κατὰ διανοήματα ἰδεῖσθαι μὲν*. Herm. *περὶ μετέδ' ὁ δ' ἐνὸς τῆς* L. Vives 4. l. de caus. corr. art. & 4. l. de tradendis disciplinis, ubi adjicit exempla Sturm. tribus l. & in nobilitate literata p. 333 Paschal. de opt. genere Elocut. Treutler. merh. El. c. 14. Dreß. l. 3. Keck. 2. l. sp. Rh. 2. c. Alst. Or. 2. l. Caus. l. 3. c. 9. & 15. Val. 2. l. 10. c.

lam Mercurialem, quæ quasi digito viam rectam & compendariam ad Eloquentiæ arcem commoustrat. Quicquid enim manu suscipitur dextre, quicquid mente concipitur feliciter; omne illud exemplari huic virtuti accepta referat initia & incrementa; pene dixeram, exitus & perfectionem. Quid enim aliud sunt opera summorum artificum? Quid aliud Ideæ mente conceptæ? quam exempla quædam prototypa, originales quidam moduli; quæ imitetur solertia, quos ars exprimat. Imo quid aliud sunt Artes ipsæ, quam Naturæ summæ illius opificis pedisequæ & discipulæ, cujus vestigia quo pressius sequuntur, eo propius à perfectione absunt. Quoniam igitur in hujus efficacissimæ virtutis cardine vertitur Eloquentiæ janua; pro no studio, affectu, consilio feratur Oratoriæ candidatus, ut alicujus in dicendo sit similis, quem tota mente atque omni animo defixus intueatur, ut quæ domi non nascuntur, aliunde petantur commoda. Ille autem sit. Unus, quod æquabilior componatur stylus; atque idem in suo genere Optimus & perfectissimus, in quo & optima quæque sibi proponat imitanda: namque minus errabit qui recte collimabit ad scopum. Jam vero, quem Ciceronem præferendum aut parem invenias? conclamatissimo omnium consensu, Latinæ linguæ parenti, genio, Semoni, Deo. cujus ingenium suo par Imperio nati sunt Romani rerum Domini. Qui vel hoc nomine se imitatione dignum præstitit, quod & ipse, cum se totum (elogium est † Fabii, maximi in hac arte magistri) ad imitationem Græcorum contulisset, videtur effinxisse vini Demosthenis, copiam Platonis, jucunditatem Isocraï. Nec vero quod in quoque optimum fuit, studio consecutus est tantum, sed plurimas vel potius omnes ex seipso virtutes extulit immortalis ingenii beatissima ubertate. Non enim pluvias (ut ait Pindarus) aquas colligit, sed vivo gurgite exundat, dono quodam provi-

† 10. L. In-
lit. 1. c.
contra &
pro Cic.
vide Caus.
lib. 2. l.
Vir. 4. l. de
caus. cor.
art. Erasim.
Cicero-
nianum &
Rami Ci-
ceronia-
num Alst.
Orat. Præ-
cognita.
Nigronii
Orat. 15. &
16. De lau-
dibus &
imitatione
Ciceronis
Alios.

providentiæ genitus, in quo rotas vires suas eloquentia experiretur. Sciat ergo se multum profecisse cui placebit Cicero. Perpetuus itaque sit orationis dictator, disertissimus ille Romuli nepotum. Ex illius felici facilitate proponat alumno suo Rhetor, propinetque periodum unam aut alteram primo, quæ facile admittat imitationem, possitque intelligi, characteris humilis aut medicæ. Subministret illi argumentum aliquod materiæ sequacis, & quæ eandem cum exemplo proposito formam undequaque possit induere. Ostendat deinde Imitandi artem & rationes; ut vel eidem corpori aliam vestem induat, vel eidem vesti aliud quærat corpus, hoc est, 1 ut manentem * sententiam alia investiat oratione; 2 aut sententiæ suæ ac novæ habitum illum orationis modice immutatum conformet atque adaptet. doceat, 3 quæ ab alio breviter dicta fuerunt, Fusius prosequi & Dilatare; 4 quæ fuse ab aliis explicata sunt, Contrahere; 5 Addere ex proprio; 6 Subtrahere ornamenta, & res vel unde Exponere, vel ornate Variare; 7 ex Græca aliave lingua sumptum sua Latinitate donare; 8 Orationem numericam strictam asserere in libertatem, solutique juris facere; 9 locutionis figuram, membra, ordinem, exornationem Mutare atque Invertere: ita par & simile adferre, ut sit tamen diversum, & aliud quidpiam esse videatur: ut ars appareat, lateat artificium. Deducat ita instructum in Imitationis arenam, componat cum Exemplo, exigatque artis specimen, quod diligenter conferet cum exemplari; monebit ubi ab exemplo & arte recessum: ipse emendabit, supplebit quæ deerant, circumcidet si quid redundet. Hinc progrediantur licebit ad longiora, difficiliora, altiora: ad periodos artificiose concinnatas, ad narrationes, confirmationes, argumentationum ac amplificationum formulas, ad

* Sententiam veres quod animo sensissent vocaverunt. Sed consuetudo jam tenuit, ut mente concepta, sensus vocaremus.

paradoxa ejus & orationes denique integras ; easque tractandas vel æmulatione parili , vel contrariis causarum partibus susceptis. Monebit interea , compilatoris esse , non imitatoris , ex alienis centonibus confarcinatis sibi trabeam aut virgarum sagulum consuere ; servi pecoris esse , unam aliquam prætextam purpuream repræsentare , non posse corpus universim effingere : tardi hominis esse in furto deprehendi. Videat itaque ut fiat repetundarum reus , ne peculatus aut plagii postuletur , ne de vi aut dolo malo arcessatur. Proinde , neque curet verbum verbo reddere tanquam fidus interpretis aut religiosus explicator , neque in venustatis ornatusque cuticula curanda sit sollicitus , sed & rei naturam laboret penitus scire : characterem advertat , circumstantias observe , atque illius , quem sibi imitandum suscepit , consilium , acumen , animi indolem , variæ eruditionis carnes , ossi & medullam , argumentorum lacertos & tractationem validam exprimat potius quam verba & stylum. Et cum pigri sit ingenii , maleque de se judicantis acquiescere invenis , ^a impressis usque vestigiis insistere , & dum in re tenui sollicitam curam adhibet , fateri se rebus magnis impari ; hortetur eum jam æmulari , jam se cum duce suo conferre , si quid supra fieri possit , aggredi , præscripta transcendere , nare sine cortice ; in altum vehi , seque jam ventis permittere. Ad quem palum jam probe exercitatus tyro noster , ubi visus est firmasse pedem habitu certo & æquabili Ciceronianæ orationis filo , deducatur per progymnasmata , chreias , locos communes , Ethologias ^b , &c. in latiore campum orationum Demonstrativarum , latiore Suasoriarum. Neque enim hujus ætatis , neque sane nostri fori sunt Judiciales ,

quarum

^a Annice-
tis apud
Ælianum
Var. hist.
l. 2. c. 27.

^b De pri-
mis apud
Rhetorem
exercita-
tionibus,
Fabius. l. 1.
c. 15 & l. 2.
c. 1. & 4. Priscianus : ex Her. p. 322. Theon. Aphthon. Emporius de
Ethopceia ac loco communi. L. VII. 4. l. 1. Alst. Orat. l. 3. 2. sect. 4 2. 1.
Audite.

quarum scientia & arte jam non indigemus, ultra quam requirit eorum quæ scripta sunt Analysis & artificii observatio; postquam, sublata dicendi scena, descivit ab orationum splendore forensis illa pompa, formularum quarundam angustiis terminata. Ut ergo ab ipsis Eloquentiæ cunabulis legitimè studeat & per omnes numeros progrediatur candidatus noster; perenda illi cognitionis rerum facultas atque opes ex ipsis sapientiæ penetralibus;

1. Auditione attenta, multa,
2. Lëctione pressa,
3. Commentatione seria,
4. Præceptis artis,
5. Diligenti Stylo,
6. Dicendi denique usu.

Utilis apprime est Auditio; tum quia auris est scientiæ organum, & quæ ab aliis multo diutinoque studio fuerunt inventa, nobis transfundit horula una: tum quia dicentis viva voce ac spiritu movemur magis, excipimusque nova illa velut nascentia cum favore & sollicitudine; trahimusque insuper in exemplum si quid in pronuntiatione, eo quod decuit, placeat. Auditione tamen ut uberior, ita certior & liberior est Lëctio. audita enim volucris quadam 2. Lëctio delectatione abeunt irrevocabilia: lëcta repetere licet, sive artem, prudentiam & consilium, quæ celavit disertus artifex, propius advertere; sive res ipsas memoriæ penitus affigere velimus. Hoc orationis adeoque eruditionis atque scientiæ pabulum voremus, &, ut ita dicam, helluemur. Hoc veluti quotidiano cibo alatur pinguescatque oratio. Exhausta enim eloquentiæ fontis vena statim inarescit, nisi quotidiana lëctione refercias. Nisi oleum continenter instilles, extinguatur lucerna. Studiorum navem regat fixa hæc sapientiæ polo Cynosura, semini inertiaq; Oceanum nunquam subitura Helice. Firma sit lëctio, certa, assidua, & constans; non desultoria levitate intermitrens aut vaga. Quocirca teneram hanc & muscæam ætatem, ut neque depulsam in totum lactea illa Ciceronis ubertate, ita neque uno
utur

utut pulcherrimo prato coërcitam velim, at crescentem, per floreatos autorum agros liberior vagari; adultam, aperto gaudere coelo. Idque Zeufidis exemplo; qui Crotoniatis Helenam picturis, non putavit omnia quæ ad venustatem quæreret, uno in corpore reperiri posse: plures itaque præberi sibi virgines poposcit, ut mutum in simulachrum ex animali exemplo veritas transferretur. Vorandæ plane sunt

* Inprimis orationes pro Archia poëta, pro Milone, M. Marcello, Ligario, Roscio Amerino, Deiotaro, Murena, Sylla, Cœlio; Philippicæ.

2. In Catilinam 1. 2. & 3. In Verrem 6. & 7. Vide & Keck. 1. 2. spe. Rh. cap. 1. & Vall. 2. 1. 11. q.

(a) Cic. x. Or. Quint. 10. l. 1 cap. Tragici in primis, eum verborum delictu, numerorum suavitare, sententiarum pondere admirabiles; cum decori observantissimi.

* orationes non Ciceronis modo, sed quæ habentur apud Cæsarem, Livium, Salustium, Curtium, Tacitum. Concoquendæ historiæ eorundem, nec non Suetonii, Flori, Velleii, & quorum est historia quæ dicitur Augusta, naturalis historia Plinii superioris, junioris epistolæ. Valerii collectanea. Historia quippe oratorem alit, narrandi facultatem suppeditat, instruit exemplis, quæ quasi præjudicata sunt & experimenta quæ de futuris concludant. Depascendæ Fabii institutiones, & quæ illi adscribuntur declamationes, panegyricæ Plinii & aliorum, Pacati imprimis. Comœdiæ Plauti & Terentii. Libandi adultioribus, Agellius, Capella, Apuleius cæterique Africi nuperi, denique Petrarcha, Politianus, Lipsius, Strada, & quo nunc calet non tantum juvenus omnis, Barclæus. Ante omnia, humanioris eruditionis studiosos immorari decet atque innutiri summis illis ingeniis & Moralis scientiæ oraculis, Platoni, Senecæ, Plutarcho. Quam salutaris autem vel necessarius potius sit futuro oratori poëtarum haustus, Oratorum princeps, Oratoriæque primores consentiunt. Legendi, (a) inquit, sunt Poëtæ, quorum lectio plurimum confert oratori. namque ab his & in rebus spiritus, & in verbis sublimitas, & in affectibus motus omnis, & in personis decor petitur. Quippe divino quodam numinis afflatu concitati, immortale quiddam ac cœleste spirant, sententiarum concinnitate mirabiles, lumine verborum conspicui, numerorum modulatione

rione suavissimi. Meminerimus tamen non
 per omnia poëtas esse oratori sequendos, nec
 libertate verborum, nec licentia sententia-
 rum: neque (a) totos versus aut hemeftichia
 soluta orationi infarcienda. Verum ne memo-
 ria tot tantarumque rerum multifaria & con-
 fusa lectione obruatur: ne quid ex iis quæ le-
 gimus, audivimus, cogitando ipsi invenimus,
 desideretur: utile imprimis erit, quæ illustra-
 sunt & notanda videntur, librorum custodiis
 concedere, tanquam cellæ penuariæ & succen-
 turiato memoriæ subsidio. Quorum altero no-
 tentur verba rara, nova aut novo sensu usurpa-
 ta; phrasæ insigniores suis quæque distinctæ
 titulis, formulæ elegantiores, ad Contextum,
 & Materiam, quarum exhibetur tabella infra,
 & in sequentibus specimen. Altero adnota-
 buntur Ornamenta & Argumenta, Similitudi-
 nes, & Translationes, quæ sunt in unam vo-
 cem contractæ similitudines, allegoriæ, imagi-
 nes, exempla, acutiora dicta, sententiæ, allu-
 siones aut quæ alludi vel inverti possunt; eaque
 digesta omnia, & per ordinem alphabeticum
 suis titulis atque capitibus tanquam favis cellis-
 que subjecta. Quoniam vero, ut ait (b) ille, ne-
 mo percipere tot reconditas aut tam varias res
 potest, nisi ut scientiæ meditatio, meditatio-
 ni facultas, facultati vis eloquentiæ accedat:
 per quæ colligitur eandem esse rationem &
 percipiendi quæ proferas, & proferendi quæ
 perceperis: ne condi magis alienorum effato-
 rum quam nostrorum conceptuum promisi-
 mus; intingendus tandem in nostram animi
 mentem erit calamus, senatus convocandus in
 corde consiliarius; stylusque inde acuendus.
 Nec quæ legeris, in codicum aut etiam memo-
 riæ adversaria tam referenda erunt, quam men-
 tis: curandumque ut eant in ingenium. quip-
 pe cujus in vasculo liberius ac frequentius
 tingatur stylus quam memoriæ. Tot tamque
 variarum undecunque congestarum opum,
 quo

(a) *τὸ πᾶν*
ἡ πᾶσι
ἐν
πᾶσι
τῷ. Her-
moines,
τὸ μὲν
τὸ δὲ
νότιον.
Nos apes
dehemus in-
citari, &
quæcumque
ex diversa
lectione com-
passamus,
separare,
melius enim
distin-
ctis.
Sen. 84. e-
pist. & 33.
Ad rerum
excerpta
habentur
sub huius
libelli calce
communium
locorum ca-
pita, si quis
cura habeat
hanc cu-
ram.
 (b) *Μετὰ*
in dialogo,
quem alii
Tacito, alii
Quintilia-
no adju-
dicant.
 3. *Meditatio*
&
Commenta-
ria.

quo propriae sunt nostrique juris, immutanda est qualitas & proprietas, ut vulgo loquuntur. Ne patiamur itaque illa quæ hausimus manere integra & quasi solida innatare stomacho, quem ægrum atque infirmum arguunt quoties eadem specie redduntur cibi quâ sumpti sunt: sed ea naturæ beneficio concoquamus in chylum, ut hinc in sanguinem & alimentum transcant. Non tam memori vomitu cruda regeramus, quam ingenii fermento tot granorum miscellanea in panem convertamus. Tot roris gemmas, tot florum succos ita spiritus nostri proprietate mutemus, ut diversa libamina & sapes in unum mel coalescant. Ita in unum conspirent voces variae & instrumenta diversa ut singulorum lateant voces, omnium appareant; ut ex tot dissonis fiat chorus unus, concentus unus. Eruditum itaque hunc pulverem prorsus intenti studii radio exaremus, acrem ingenii rotam quasi figulinam versemus, ad iudicii stateram omnia perpendamus, ex ingenii pixide per inventionem propriam, vel ex ærario mentis per recordationem promamus quæ ad rem nostram faciant: Quod fiet, si mentis dexteritate, elicio studii atque animi conflictu & quasi obstetricia meditationis opera, res varie mistas ita temperemus atque in unum corpus redigamus, ut etiam si appareat unde sumptum sit, aliud tamen quam unde sumptum sit, appareat. Lecta hæc semina novali subacto credita prement aliquando terrani segete, rumpent messe horrea: si accedat æque disertæ periti cultoris solertia. Præceptor igitur & ipse minime rudis & maxime exercitatus ex hoc nostro aut alio Rhetorices compendio artis præcepta enarrabit: locos inventionis, definitiones eorum, Maximas, tractationes, adjectis exemplis illustrabit. Non tamen omnia accurate & ad tenue: vel ab hoc, quod magistrum fere artis reperias neminem, teste Cicerone, qui ipse eloquens fuerit:

4. *Præcepta
Artis.*

fuerit : nudæ enim illæ artes nimia plerunque subtilitatis affectatione frangunt atque concidunt quicquid est in oratione ipsoque spiritu generosius, omnem succum ebibunt & ossa detegunt. Novissime docebit proprios Affectuum motus & concitationes. Et jam tandem proponet rhetorculo suo argumenta, è fabulis poëticis, tragicis ut plurimum, historicis, Ethicis, declamanda, arque ea quandoque in partes contrarias : verum hæc veritati quam maxime consona, & quorum sit usus aliquis in vita deinceps futurus ; licebitque aliquando experiendi exercendique ingenii gratia proponere paradoxa & absurda. Præformabit illi primum declamandi materiam & supellectilem, delineabit vestigia, digitum ad fontes lectionis intendet, demonstrabit argumenta, suppeditabit colores ; mox eum sibi permittet, suis ut viribus absque adminiculo possit progredi. Progressus autem faciet non sine summa spe ad laudes amplissimas, si se totum & rite tradiderit Stylo, optimo & præstantissimo dicendi magistro, autori, effectori : Hic enim vires ingenii experitur, mentem exacuit, memoriam excitat, iudicium format, artis præcepta illustrat, lectionis fructum exigit : studii practica, cogitationum Hermes, mandatorum nuncius : scientiarum monumentum, quem cum multi per ignaviam fugiunt, quia magni est laboris, tum plurimi per inscitiam averfantur, eo quod rationem ejus nesciant profani, & illotis pedibus, aut manibus potius, tantæ artis penetralia aggressi. His autem mysteriis initiatus *hoc agat*, rem curæ tam feræ, consilii tam sacri etiam atque etiam recta reputet via. Prius igitur quam calamus in manum sumat, operam det penitus intelligere quæstionis & rei, de qua dicendum sit, naturam, genus, statum. Deinde sibi aurem pervellet exigetque à memoria sua, si quid uspiam audiverit super ea re legeritve. centuriata habebit

5. *Stylus.*

Orationes
6. & 7. Ni-
gronii de

bebit autorum capita, sententiasque eorum quasi per saturam acquireret: suæ meditationis advocabit obstetriciam manum, solertiſ ingenii aciem intenderet; omnia diligenter versabit. quæſtionem si finita sit, ad infinitam avocabit, circumstantias perpendet: hinc latibula argumentorum lustrabit, eruet quæcunque ad conciliationem, fidem, motum faciunt. Delectum habebit copiarum. levia quæ sunt & furilia rejiciet plane, exautorabit, cassabitque, ut isti loquuntur: quæ virtute valent & pondere, distinguet etiam; ut Velites expediantur, in acie stent Hastati, Principes collocentur medii, subsideant in postremis Triarii. Quas omnes argumentorum, exemplorum, similitudinum, sententiarum copias ubi explicuerit in una tabellæ facie, ut ibi in procinctu & statione appareant, evocandæ prout fuerit opus: cogitandum erit non tantum quo ordine, sed & quo apparatu, quam valido, quam splendido instructæ procedant: ut oratio verborum stellis, sideribus phrasium, sententiarum luminibus distincta, niteat Elegantiâ, Compositione fluat, Ornatu splendeat. Et tum denique ab indagacionis industria & solertia commentationis se ad scribendum conferet. Ad commodiorem autem meditando curam scribendique laborem conducet plurimum, si in quietum aliquem locum, secretum atque arbitris liberum se recipiat, eundemque obscurum. secessu quippe, silentio, tenebrisque alitur mens; sibi vacua, altiusque operi intenta, quoties intrinsecis avocamentis distracta non impeditur. Hic tandem stringat calamum, acuat stylum; in exercitationis hujus incunabulis, tardum; in progressu temporis & facultatis, velociorem; semper diligentem, ita tamen diligentem, ut videat, ne quando penna ad ingenium suum redeat, præcipiti acta festinatione. neque enim verendum est, ne manum de tabula nesciat tollere. At ne quando à proposito

sito extra oleas, quod ajunt, vagetur : suspi-
ciendum erit subinde thema ; ne maceræ ex-
truantur & arena sine calce, repetenda sæpius
erunt proxime scripta : tum ad styli commissu-
ram, quo melius connectantur præceden-
tibus sequentia : tum ad cogitationis calo-
rem, qui, si scribendi intercapedine resfrige-
rit, ex integro recipiet vires, &, quod in cer-
tamine saltus fieri solet, velut repetito spatio
sumet impetum. Sequitur ut examinet præ-
ceptor & emendet quæ ille scripserit, impro-
ba & ociosa expungat, proba & gravia ponat,
in locum fortuitorum sufficiat lecta, pro in-
suavibus dulcia, pro confusis composita sug-
gerat, antiquitatis horrorem excolat, floridæ
novitatis ambitionem coerceat. Aliquantulum
veniæ tamen indulgebit ubertati & elegantiz,
quinimo alet potius indolem latam, gene-
rosus conatus & vel plura iusto concipientem
spiritum fovebit, & satiari veluti quodam ju-
cundioris disciplinæ cibo læsteque patietur.
Volo, inquit Orator, se efferat in adolescen-
te fecunditas. Nam facilius sicut in vitibus
revocantur ea quæ sese nimium profuderunt,
quam si, nihil valente materia, nova sarmen-
ta cultura excitentur : ita volo esse in adole-
scente unde aliquid amputem. Luxuriem
quippe depascet increescens cum ætate stylus,
multum inde anni decoquent, multum ra-
tio limabit, aliquid ipso usu deteretur. Non
autem potest in eo esse succus diuturnus,
quod nimis celeriter est maturitatem assëcu-
tum. Nec placet mustum quod in lacu sta-
tim est austerum : id fiat annis. Sic & annos
feret, & cum ætate proficiet. Denique ne per-
eat gratia Musicæ occultæ, ne virtuti celatæ
inuratur nota sepultæ inertiz ; superest, ut
materiæ ita formatæ habitus producat in
actum : ut arte studioque decurata & domi
elaborata oratio in solem & pulverem pro-
deat, in castra & aciem procedat, cui rei à Me-
moria

Cic. 1. de
Oratore.

*Altit sua
Pronun-
ciatio,*

Nigron.
Orat. 15. de
Memoria.

memoria maximum est subsidium. Quam ut fixam, firmam, fidamque habeas, devorandum est tadium illud scripta aliena & tua ad verbum ediscendi, quæ penitus cognita atque intellecta, rite atque ex artis methodo disposita diligenter leges, advertesque res primo, deinde verba: eaque per intervalla & certas partes divisa, edisces ex iisdem tabellis quibus scripseris, tenacius quippe Memoria (quæ non est quidlibet Intellectu, nisi ratione distinctum) apprehendit eorum vestigia, quæ sibi familiaria non incuriosi tradiderunt oculi. Quæ itaque imprimenda animo curaveris apud te tacite sub somni tempus, quo plus firmitatis adferat noctis interposita quies & silentium; reposces exigensque à memoria postero mane, defacato à cibi decoctione & curarum æstu, animo. Deinceps probe meditata & comprehensa in solitario aliquo loco recitabis, Voce clara, distincta, non stridula aut intenta (in Exordio minime) non unius toni, sed modulata pro varia materiæ, argumentorum, sententiarum, affectuum ratione, cui Vultus consentiat, subserviatque Gestus, rebus quæ aguntur congruus; non vastus, neque histrionicus tamen, sed decorus & temperatus. Quæ omnia ut cum gratia, venustate & iudicio præstare valeas, operæpretium, imo necessarium erit, ut ipse audias alios, te alii, iique artifices, qui exemplo feliciter præeant, consilio fideliter moneant, quæ sequaris, quæ fugias; atque id certe disertius quam vel eburnea Gracchi fistula, vel Demosthenis speculum tibi vocem modulentur, gestum figuent. Tum demum bonæ tui fiducia prodire in publicum licebit. Actio autem usu repetita relegabit metum, sollicitudinem, iram, rusticum pudorem, ceterosque affectus qui memoriæ ac liberiori gestui præjudicant & officiunt.

Artis præcepta levidens quodam filo & soloci pertexui, quæ compendii studio omiserim,

ex iis ipsis quos indicavi fontibus facile licebit petere. Præceptis his si felicitis ingenii vestri (Opt. Juvenes) facultatem excolere, si habitum & disertam dicendi facilitatem usu acquire e non pigebit; ibunt indolis vestræ flores (quos Naturæ produxit tellus, Artis firmat sol, Exercitationis educat imber) in Eloquentiæ & Prudentiæ fructus. Summus ille Naturæ parens fructus hosce, quorum ipse sparsit semina, ita benigno foveat numine: ita radiis suis illustret animetque æternus Justitiæ & Sapientiæ Sol: ita gratiæ suæ aura mulceat, imbre riger Sacrosanctus Favonius: ut canescentes illi indies ad maturitatem in animis vestris, vos ipsos ad consummatissimæ Virtutis arcem evehant, ad fastigatissimi Honoris apicem promoveant: in Reip. emolumentum. Divini nominis gloriam, vestram salutem æternam.

F I N I S.

Et quia illorum mentio facta est supra pag. 65. adjicienda curavimus concenturiata Continuum Locorum capita; in eorum gratiam quibus cura erit studiumque conficiendi memorialia volumina.

Abstinentia. Abusus. Academia. Actio. Accusatio. Adolescentia. Adverse res. Adulatio. Adulterium. Edificia. Emulatio. Equabilitas animi. Equalitas. Etas. Affectus. Affinitas. Agricultura. Aliena. Ambitio. Amicitia. Amor. Amor sui. Angeli. Anima. Animantia. Animus. Arrogantia. Ars. Artes liberales. Artes. Asperitas. Avaritia. Audacia. Auditus. Aula. Aurum. Auspicia. Autoritas. Auxilium.

B.

Bellum. Beneficentia. Bona natura, fortuna, animi. Boni. Bonitas. Bonum. Brevitas.

Cades.

C.

Cades. Calumnia. Castitas. Causa. Ceremonia. Cibus Civis. Civilium rerum usus. Clementia. Calibatus. Caelum. Comitas. Communio rerum. Concordia. Confessio. Conjugium. Conjugalis fides. Conscientia bona. Conscientia mala. Consilium. Consolatio. Constantia. Consuetudo. Contentus animus. Contractus. Conversatio. Convivium. Corpus. Correctio. Corruptio. Credulitas. Crudelitas. Cura. Cura praepostera. Curiositas.

D.

Damnum. Decorum. Debitum. Deformitas. Degeneratio. Delicia. Desperatio. Detractores. Deus. Dies. Discipulus. Disciplina. Discordia. Dissimulatio. Dives. Divitia. Divinatio. Doctrina. Dolor. Dolus. Dux.

E.

Ebrietas. Educatio. Elementa. Eloquentia. Error. Eventus. Exemplum. Exercitatio. Exilium. Experientia.

F.

Facilitas. Fama. Fames. Familia. Fatum. Favor. Felicitas. Fides. Finis. Forma. Fortitudo. Fortuna. Forum. Fratres. Fraus. Frugalitas. Fruges. Fuga. Furor. Furtum.

G.

Garrulitas. Gaudium. Gestus corporis. Gloria. Gratitude. Gula.

H.

Heredes. Historia. Histriones. Homo. Honestas. Honor. Horti. Hospites. Humanitas. Humilitas.

I.

Instantia. Ignavia. Ignorantia. Imitatio. Imperium. Impietas. Impudentia. Indoles. Industria. Infamia. Infantia. Inferi. Infirmitas. Ingenium. Ingratitudo. Inhumanitas. Inimicitia. Injuria. Injustitia. Innocentia. Institutio. Insania. Interitus. Inventa. Invidia. Ipse. Ira. Irrisio. Iudicium. Iuriscientia. Ius. Iusjurandum. Injustitia.

L.

Labor. Lachryma. Letitia. Leges, jura, consuetudines gentium. Legatus. Levitas. Liberalitas. Liberi. Libertas. Libido. Licentia. Licita. Lingua. Lis. Locus. Lucrum. Ludus. Luxus.

Magi-

M.

*Magistratus. Magnificencia. Majestas. Mala. Maledi-
sentia. Mali. Malitia. Medicina. Mediocritas. Medita-
tio. Memoria. Mendacium. Mens. Mercatura. Mere-
trix. Metalla. Meteora. Metus. Militia. Miracula. Mi-
seria. Misericordia. Modestia. Mora. Morbi. Mores. Mo-
rum gravitas. Mores gentium varii. Mors & sepultura.
Mulier. Mundus. Munera. Mutationes. Musium.*

N.

*Natura. Naturales res. Navigatio. Neceſſitas. Nobilitas.
Nasce reipsum. Noverca. Novitas. Nex. Numerus. Numi-
na. Nuptia & ritus.*

O.

*Obedientia. Obsequium. Oblivio. Occasio. Otium. Oculus.
Odium. Officium. Omina. Opinio. Opus. Oracula. Oratio.
Ordo. Ornatus.*

P.

*Parentes. Parricidium. Passio. Patientia. Patria. Pau-
peras. Pax. Peccatum. Peregrinatio. Perfidia. Perjuria.
Perseverantia. Peitio. Pestus. Philosophia. Pietas. Piectu-
ra. Pæna. Pænitentia. Poëta & Poësis. Politia. Potentia.
Potentioribus non adversandum. Præceptores. Præsentibus
frucundum. Principes. Principium. Prodigalitas. Prodigia.
Proditio. Promissa. Prosperæ res. Providentia. Prudentia.
Principiū obsta. Pudor. Pudicitia. Pueritia. Pulchritudo.*

Q.

Quæstiones curiosæ. Querela.

R.

*Rapina. Ratio. Recreatio. Regnum. Religio. Reprehen-
sio. Repugnantia. Repulsa. Respublica. Rhetores. Risus.
Robur. Rus.*

S.

*Sacerdotes. Sacrificium. Sacrilegium. Sapientia. Scelus.
Scientia. Scriptum. Securitas. Seditio. Secta. Sensus. Se-
nectus. Servus, & Servitus. Severitas. Silentium. Simili-
tudo. Simultas. Simulatio. Simulachra. Situs. Sobrietas.
Societas humana. Societas honesta. Societas prava. Solitu-
do. Solertia. Somnus. Somnia. Species recti. Spectrum.
Spes. Studium. Stultitia. Subditi. Sublimis vita condi-
tio. Superbia. Superstitio. Suspicio.*

D

Taci-

T.

*Taciturnitas. Tedium. Temeritas. Tempeyantia. Temp-
pla. Temporum res gesta. Tempus. Terræ regionesque. Te-
stu. Testamenta. Timor. Tormenta. Tranquillitas. Tueri
parta. Turpitude. Tyrannis.*

V.

*Valetudo. Varietas. Venatio. Venia. Veneficia. Ver. Ver-
bum. Verecundia. Veritas. Vestitus. Vetitum. Vicini. Vicissi-
tudo rerum. Victoria. Vigilantia. Vindicta. Vinum. Virtus.
Virginitas. Vis. Vita. Vita privata. Vitia. Vitiorum fuga.
Ultio. Ultio divina. Unitas. Voluntas. Voluptas. Vota. Urbs.
Usura. Usus. Utilitas. Vulgus. Vultus. Uxor.*

F I N I S.

D E

F O R M U L A R U M

Vsu & Imitatione.

Formulæ aliquot Oratoriæ à me olim, quasi
paretato, rudi quadam farragine conge-
stæ, non ita pridem sub alienis auspiciis ve-
xillisque in aciem processerant. Has, quia se-
mel, ipsius, qui ediderat, rogatu, publici ju-
ris feci, nec dum mihi satis apparuit causæ,
cur prolem illam, quæ vel adeo implumis ad
fidem solis educta (nisi infidus sit amicorum
portus, affectu quam judicio fallacior) explo-
ratores ignes irretorto contueri lumine su-
stinuit, unguibus sævis laniatam nido præcipi-
tem darem: agnitam & vindicatam fovere hic
lubet, suscipere, & proferre: si pauca prius
de consilio in iis meo, ipsarumque usu dixerò.
Atque in his quia Imitatio utramque paginam
facit, utrumque munus, & staminis & subteg-
minis subit; non pigebit ab illius exemplo te-
lam ordiri.

Inter

Inter Georgica Hesiodi præcepta decantatif-
simum est illud & πολυδύλητον.

Ὅστις ἐμὲ πάντα εἶδεν, ὅς αὐτὰ πάντα γούσῃ.
Φρασεῖται τὰ κ' ἐπειτα καὶ ἐς τέλος ἢ σὺν ἀ-
μείνω.

Ἐσθλὸς δὲ αὖ καὶ κεῖνός ἐστι εἰπὼντι πίνεται.

Ὅς δὲ κε μὴθ' αὐτὰ γούσῃ, μὴτ' ἀλλὰ ἀκάν.

Ἐν θυμῷ βάλονται, ὅδ' αὐτ' ἀρχήν ἀνὴρ.

Quo respiciens T. Livius, * oratione, quam * Decad. 3.
Minutio, cujus temeritatem fortuna depre-

henderat, maleque mulctarat, nisi nubes ea,

quæ in montium jugis sedebat, sollicitata im-

brem dedisset, h. e. nisi legionibus Minutianis

in extremo jam discrimine laborantibus Fa-

biana se acies repente, velut è cœlo demissa ad

auxilium, ostendisset: Orationi, inquam, illi,

quam Minutio affingit T. Livius milites suos

hortaturo, supplices se, gratosque Fabio præ-

starent, hoc præfigit exordium; Sæpe ego audi-

vi, Milites, cum primum esset virum, qui sibi ipso

consulat, quid in rem suam sit: secundum, cum,

qui benè monenti obediat: qui nec ipse sibi consu-

lere, nec alteri parere scit, cum extremi ingenii

esse, &c. Quod idem ante oculos habuit du-

bio procul Seneca †. Nemo, inquit, per se sa-

tis valet, ut emergat: oportet manum aliqui por-

rigat, aliquis educat. Quosdam ait Epicurus ad

veritatem sine ullius adjutorio contendere; hos

maxime laudat, quibus ex se impetus fuit, qui se-

ipsos protulerunt: Quosdam indigere ope aliena,

non ituros, si nemo præcesserit, sed bene secuturos;

egregium hoc quoque, sed secundæ sortis ingenium.

Nos ex illa prima nota non sumus, bene nobiscum

agitur, si in hanc secundam recipimur. Neque

hunc quidem contempseris, qui alieno beneficio sal-

vus esse potest: & hoc multum est, velle salvari.

Præter hæc adhuc invenies aliud genus hominum,

ne ipsum quidem fastidiendum, eorum, qui cogi

ad rectum compellique possunt, quibus non duce

tantum opus sit, sed adjutore, &c., ut ita dicam,

coactore, hic tertius color est. Itaque alteri magis

D

gratula-

Ab Aristotele etiam
laudatum.
Ethic. ad
Nicomachum, l. 12

Decad. 3.
l. 2.

† Epist. 52.

gratulatur; alterum magis suspicit. Quamvis enim ad eundem finem uterque pervenerit, tamen major est laus idem effecisse in difficiliore materia. &c. Mox. Quaedam ingenia facilia, & expedita quadam manu, quod ajunt, facienda sunt. & in fundamentis suis occupanda. Itaque ego illum feliciorum dixerim, qui nihil negotii secum habuit, hunc quidem de se melius meruisse, qui malignitatem nature sue vicit, & ad sapientiam se non perduxit, sed extraxit. Hoc durum & laboriosum ingenium nobis datum, scias licet, imus per obstantia. Itaque pugnemus, aliquorum invocemus auxilium. Quem, inquit, invocabo, hunc, aut illum? Tu vero etiam ad priores revertere, qui vacent, adjuvare nos possunt, non tantum qui sunt; sed & qui fuerunt, &c. Nec veritas tantum, O Philosopho, in Democriti puteo latet, indigetque Delio urinato, sed & doctrinae Moly, flore nitens lacteo nigra sqallet radice, *χαλεπὰ ὅ τ' ὀρύσσεν Ἀνδρῶν γὰρ θνητῶσι*: sed & aureum scientiae rimum tegit omnis Lucus, & obscuris claudunt convallibus umbrae. Quem, quia pauci, quos equus amavit Iupiter, aut ardens evexit ad aethera virtus, Diis geniti potuere ingenii sui Marte exuere; liceat modo Mercurii indicibus oblatum capere, aut Veneris auspiciis rite repertum carpere. * Α ὃ εὐκατημεδα Μίμνησι ἢ ἢ τῶν τε σωτηριούτων. In magnis illis animi ad artes & virtutes formandi Georgicis, *Βούκοις* illos & *θεοίλας* pronunciat Plurarchus, quibus divinitus contingere ad consummatam perfectionem tria illa absolute necessaria, 1 ingenii solum fertile; 2 institutionum bona semina, 3 diligens institutoris cultura & exercitatio. Natura quippe ab arte promovetur, utraque ab exercitatione firmatur atque perficitur. Quis itaque Eloquentiae, quo non praestantius aliud munus homini à Deo datum est, fructum? quis, non dico, Suadae medullam, sed vel illibatum orationis florem à pueris expe-

* Synes.
tit. Deus.

expetat, aut etiam expectet, quibus nondum per ætatem aut studium datur sapere, quibus inventionis facilitas, ingenii felicitas, ipsius rationis vixdum illuxit lumen? *Stratus humi palmes viduas desiderat ulmos.* Pedamenta itaque admoveantur ab Arte & Imitatione, ut quæ ex se non habent, mutuò aliunde sumant; atque ita sumant, ut lecte, libere, prudenter instituta imitatione, ex suo ipsius cerebro prognata hæc Pallas parentis referat imaginem; non aperte, serviliter, inepte suscepta, opus Musivum aut cento eruditis bilem concitet, aut furtivis nudata coloribus cornicula risum moveat. Imitandi rationem, methodum, modos, *κρίσει*, gradus supra attigimus Indicis Rhetorici pag. 61. & seq. hic *ωφέλι* exercitationemque cur referre pigeat, cum summi ingenii viros in hac arena desudasse non puduerit? Quot loca ex Platone & Aristotele, Dialogis suis & Rhetoricis inseruit Eloquentiæ Romanæ parens Cicero, hæc vertendo, illa explicando, alia imitando? ad Demosthenis viam ubique affectat viam, non semper assequitur. Philippicæ certe Ciceronis in totum olent Demosthenis lucernam. Nec-non ^a ipse Demosthenes quatuor annos impendit orationibus Isæi imitandis. Ut cæteros Poëtas taceam, (quos ^b Galaton pinxit catillantes quæ vomuerat Homerus) quid Virgilius? annon Homeri, Hesiodi, Theocriti, Pindari etiam, Apollonii, atque aliorum pressæ & quasi religiose insistit vestigiis? Plinius vero honori sibi duxit Ciceronem æmulari, nec fateri erubuit; *Est mihi*, inquit, *cum Cicerone æmulatio, nec sum contentus eloquentia nostri seculi.* Quod & alios fecit ut liqneat, adducam locum illum ^d Isocratis: *Τῆς ἀρετῆς μὲν ἔδεν κτῆμα σμενότερον, ἔδεν βελαιότερον ὅτι. καὶ μὲν ἢ χεῖρον ἀνάλασεν, ἢ τόσον ἱμάριον, πλεονεχίας μάλλον, ἢ καλὴν γαθίαν ὑψηλότερον ὅτι, ἐξέστια μὲν τῇ βραδυμίᾳ παρασκυζῶν, ὅτι ὃ τὰς ἡδονὰς τοῦ γένους παρακαλῶν,*

^a Plutarch. in vita Demost.
^b Ælian. Var. hist. 13. l. 22. c.

^c 1. 5. epist.

^d Or. ad Damonem cum.

καλῶν, ῥά μιν ὃ μὲν μὲν φρονήσεως ἀφέλπον, αἰδοῖ
 ὃ ταύτης, πλείω τὰς ἔχοντας ἔδραφε. καὶ τὰ
 μὲν σώματα τῶν ἀσπέντων ἐκόσμησε, ταῖς δὲ τῆς
 ψυχῆς ὀπμιελείας ὀπισκότησεν : ἢ δὲ τῆς ἀρετῆς
 κτήσις, ὥς αὖ ἀκεδὴλως ἐν ταῖς διαποιῖαις συνάμ-
 ξηθῇ, μόνη μὲν ἐν χειρὶ, πλεῖτε δὲ κρείττων,
 χησιμωτέρεα δὲ ἀνθρώποις ὄντι. Quem crispo &
 rotundo sane agmine complexus est Salustius
 in Catalinaria præfatione, *Divitiarum & for-
 ma gloria fluxa atque fragilis est : virtus clara
 æternaque habetur. in Jugurthina prolixior.*
*Præclara facies, magnæ divitiæ, ad hoc, vis corpo-
 ris, & alia hujuscemodi brevi dilabuntur : at in-
 genii egregia facinora, sicut anima, immortalia
 sunt. Postremo corporis & fortune bonorum, ut
 initium, sic finis est : Omniaque orta occidunt, &
 ævicta senescunt : animus incorruptus, æternus,
 rector humani generis, agit atque habet cuncta,
 nec ipse habetur.* Hunc fusius expressit Plutar-
 chus, αὐτὸ μὲν ἀλλὰ τὸ ἀγαθὸν ἀνθρώπινα, καὶ
 μικρὰ, καὶ ἐκ ἀξιοσπένδασε καθέστηκεν. Εὐχρύεια
 καλὸν μὲν, ἀλλὰ προσωρινὸν ἀγαθόν. Πλεῖτον δὲ
 τίμιον μὲν, ἀλλὰ τύχης κτήμα, ἐπεὶ δὲ τῶν μὲν
 ἔχόντων πολλάκις ἀφείλετο, τοῖς δὲ ἐν ἐλπίσιν
 φέρεσθαι προσέτιθετο. καὶ ὁ πολὺς πλεῖτον σκοπὸς
 ἐκκείται τοῖς βελομένοις βαλάντια τοξόθεν, κα-
 κέρηρις, οἰκίσταις, καὶ συκοφάνταις. καὶ τὸ μέγ-
 στον, ὅτι καὶ τοῖς πονηροτάτοις μέτεσι. Δόξα γὰρ μὲν
 σεμνὸν, ἀλλ' ἀδέλφαιον. Καλὸν δὲ περμαχτὸν
 μὲν, ἀλλ' ὀλιγοχρόνιον. ὑγίεια δὲ τίμιον μὲν, ἀλλ'
 εὐμετέστερον. ἰσχύς δὲ ζηλωτὴν μὲν, ἀλλὰ νόστον
 δολιχὸν καὶ γῆρα. τὸ δὲ ὅλον, εἰ τις ὅπῃ τῇ τῷ σώ-
 ματι, ῥά μιν φρονεῖ, μαδίτω γνώμης διαμαρ-
 τάνων. πόσον γὰρ ὄντι ἰσχύς ἀνθρώπινος (ἡ πῶς) τῆς
 τῶν ἄλλων ζώων δυναμείας ; λέγω δὲ οἷον ἐλεφάν-
 των, καὶ ταύρων, καὶ λέοντων. Παιδεία δὲ τῶν ἐν
 ἡμῖν μόνον ὄντι ἀθάνατον καὶ θεῖον. *Apuleius*
aggre illum ambulare judicans, qui pedem
*semper ponit in alieno vestigio, nec sibi me-
 tas præstituit, nec se intra alieni ingenii po-
 moeriz terminavit : sed liberius, pro more*
suo

¶ Περὶ
 παιδων
 κ' αὖτις.

¶ De Deo
 Socratis.

Suo & patrio vagatus, ita lufit, *Aliena voco
quæ parentes pepererunt, & quæ fortuna largita
est, &c. Generosus est? parentes laudas. Di-
ves est? non credo fortuna. Magis ista dinumero.
Validus est? aegritudine fatigabitur. Pernix est?
abibit in senectutem. formosus est? expecta pau-
lisper, & non erit. At enim bonis artibus doctus,
& adprime est eruditus, & quantum licet homi-
ni, sapiens & boni consultus est? tandem aliquan-
do ipsum virum laudas. Hoc enim nec à patre
hereditarium est, nec casu pendulum, nec à suffra-
gio anniculum, nec à corpore caducum, nec ab
ætate mutabile. Quamvis hic, ut & alibi, Sene-
cam^a ob oculos & in mente habuisse mihi ex ^a Epist. 79.
Proleptico artificio videtur. Ratio ergo perfecta
proprium hominis bonum est, cetera illi cum ani-
malibus satisque communia sunt, *Vales? & leones.
formosus est? & pavones. velox est? & equi.
non dico, in his omnibus vincitur. Non quero quid
in se maximum habeat, sed quid suum. Corpus ha-
bet? & arbores. habet impetum & motum vo-
luntarium? & bestiae, & vermes. habet vocem?
sed quanto clariorem canes, acutior aquila,
graviorem tauri, dulcior mobiliorque Lasci-
nia? Quid in homine proprium? Ratio. hac recta
& consummata felicitatem hominis implevit.
A quo exemplari non admodum discedit Boë-
thius. ^b Quid enim? pecuniamne congerere co-
raberis? sed eripies habenti. Dignitatibus fulgere
velis? danti supplicabis: & qui præire ceteros ho-
nore cupis, poscendi humilitate vilesces. Poten-
tiamne desideras? subjectorum insidiis obnoxius,
periculis subjacebis. Gloriam petis? sed per aspera
quæque distractus, securus esse desistis. Volupta-
riam vitam dezas? sed quis non spernat atque abji-
ciat vilissimæ fragilissimæq; rei corporis servitium?
jam vero qui bona præ se corporis ferunt, quam exi-
gua, quam fragili possessione nituntur? Num enim
elephantos mole, tauros robore, superare poterit-
is? num tigres velocitate præibitis? Forma vero
mitior; & trapidus est, ut velox, & vernalium flo-**

^b De con-
sol. Philo-
sophiæ, l. 3.
prof. 8.

rum mutabilitate fugacior : Respicite cæli spatium , firmitudinem , celeritatem : & desinite aliquando vilia mirari. Videte denique hos subsecutum Minucium Felicem. Rex es : tam times , quam timeris , & quamlibet sis multo comitatu stipatus , ad periculum tamen solus es. Dives es : sed fortuna male creditur , & magno viatico breve iter non instruitur sed oneratur. Fascibus & purpuris gloriaris : vanus error hominis , & inanis cultus dignitatis , fulgere purpura , mente sordescere. Nolilitate generosus es : parentes tuos laudas : omnes tamen pari sorte nascimur ; sola virtute distinguimur. Quorsum hæc omnia ? certe , ut intelligatur etiam gravibus viris , & in altum eloquentiæ provectis Imitationem præluxisse cursus sui Helicen & Cynosuram. Non itaque pudori , nec tædio esse debet teneræ ætati , cui instituendæ hæc qualiacunque , inserviunt , τῶς τι-
αἰετὸς οὐ γὰρ γένεσθαι majorem virtutes intueri animisque ad virtutem hanc accendi. Præclara illa vox est , & viro summo digna , si cui datur eam vere de se protulisse , *Libera per vacuum posui vestigia princeps , Non aliena meo pressi pede.*

Verum enimvero in secundis , aut etiam tertiis stare aliquid est. Si negatur Jovis non imitabile fulmen vibrare ; proximos tamen illi honores ; etsi proximos longo post intervallo , & manubias secundas tractare Palladi liceat , juvetque sequi patrem , licet non passibus æquis.

Prima itaque & præcipua probi atque legitimi Imitatoris cura sit , Rerum , ac Sensus : proxima , Verborum & Coloris. ut ejus , quem imitandum suscepimus , primò animæ consilia , & altam vegetæ mentis vim intelligamus ; hæc probe concocta acri meditatione in animi nostri venas trajiciamus , ut corpus ipsum orationis , quæ speculum animi est , solidum & succi plenum efformetur , argumentorum ossibus firmum , sententiarum medulla distentum , motuum nervis validum. Deinde , ut circa carnis cutisque

outisque colores versetur, vocum, figurarum, phrasium, formularū. Ejusmodi oratio non intra labra natans, sed in penitissimi cordis penetrabilibus nata, vivet, spirabit, movebit, aget, rapietque auditores quo volet. Atq; hæc omnia, quamvis intimis animi præcordiis adamantino stylo insculpi necesse fuerat, quoniam tamen labilis res est memoria & fluxa, quæ onerata fatiscit, reserta confunditur; ex usu erit illam sublevare; & ea, quæ nobis legentibus, audientibus, aut meditantibus placuerunt, dignaq; adnotatu visa sunt, Librorum fidei concedere, uti suprâ monuimus pag. 65. &c. Indicis Rhetorici.

Adventitiis tamen his subsidiis ita uti, ne sensus ipsos, ne formulas eodem habitu, quo admissæ sunt, quasi per vomitum, quod infirmi stomachi indicium est, regeramus: verum, tum adjiciendo, tum detrahendo, quæ varie concinnando, quæ artificiose invertendo, ita immutare, ut ex ingenii nostri fonte, fornace, officina; non ex memoriæ lacu, ærario, taberna videantur deprompta: Mentis agitatione, Commentationis igne ea omnia, quantumvis varia, & dissimilia, ita conflare, miscere, assimilare, ut & ipsis Artificibus fœtum hunc nostræ mentis ingenium potius approbemus, quam accersitas bractæas, aut emendicata analecta prodamus. Formulas itaque subjeci ipsis autorum unde sumptæ sunt verbis dimensas, ut aliquid relinquerem Oratoriæ candidato, in quo exerceret se styli acies, laboraret ingenii acumen; tanquam si placeat exemplum istud. Apud A. Gell. ^a nec ^a A. Gel. non Ælianum ^b invenio; *Quod Theophrastus* ^{arg. c. 8.} ^{l. G.} *verba in Arcopago facturus deturbatus verecundia obtinuerit, quodque idem hoc Demostheni apud Philippum Regem verba facienti evenerit.* ^b Ælian. ^{var. hist.} ^{l. 8. c. 12.} *Quod Theophrasto oratori parum vehementi, cujus tamen ex ore melle dulcior effluebat oratio; quod Demostheni torrentis in modum fluminis, aut torti potius fulminis*

fulminis auditorum animos percellenti, contigisse fertur; ut hic Philippi regis maiestate exanimatus, ille verecundia (ut creditur) deturbatus in ipsa orationis limine repente obticuerit: idem ne mihi novo Rhetori atque in hac dicendi arena minime versato accideret proorsus extimescerem, nisi me animaret rei ipsius, de qua dicturus sum, dignitas, nisi me confirmaret gratiosorum juvenum, quae cinctus sum, coronae notissima benignitas. Iube me res, ut inter vitiosi pudoris Scyllam, & impudentiae Charybdim, ingenuam & praeextatae huius aetatis florem verecundiam per medium fretum, quae virtutis via est, plenus pro virium mearum & artis modulogloriae velis feram. Vos itaque orandi sitis (tyrocinii huius literarii commilitones mei) cum in ipsius argumenti vestra hac aetate dignissimi gratiam, tum pro candore, quem in pectoribus vestris inclusum, huc affertis, ut fragili huius Orationis mea navicula, sine scientia saburra, sine iudicii clavo, sine artu velut timidè fluitanti, lenis faventiae vestrae aura aspirans, eam decurso feliciter spatium in optatum portum deducat. Quas vero formulas ex lectione in adversaria & commentarios referre placet, id, si ita videtur, facere ex mente & methodo subsequentis tabellae licebit.

Supra Naturae fundamina, Artisque structuram, inter Exercitationis subsidia, ad Eloquentiae fastigium erigendum, validissimi adminiculi vim & viam occupat Imitatio. Ad cuius perfectionem, studiose & cum fructu legenti, audienti, commentanti observanda veniunt.

Ordinandi:

1 Formula ad	Contextum	Ordiendi:
		Petendi attentionem & benevolentiam.
Narrandi.		
Proponendi & partiendi.		
Continuandi.		
Transseundi.		
Abrumpendi.		
Confirmandi.		
Exempla citandi.		
Testimonia citandi.		
Materiam	Objiciendi & Confutandi.	
	Claudendi.	
	Rogandi & Petendi.	
	Gratias Agendi & Debendi.	
	Opem offerendi & Pollicendi.	
	Laudandi.	
	Vituperandi.	
	Corrigendi.	
	Hortandi, Suadendi, & Consulendi.	
	Exclamandi, Querendi, & Detestandi.	
	Monendi.	
	Excusandi.	
	Deliberandi.	
	Illudendi.	
	Minandi.	
	Metuendi & Obstupescendi.	
	Male & bene precandi.	
	Consolandi.	
Moderandi & Dijudicandi.		

2 Ornamenta & Firmamenta	{	Similitudines.
		Allegoriz.
		Imagines.
		Acutiora dicta.
		Sententiz.
	{	Exempla.

3 Dictiones	{	Verba rara, nova, aut novo sensu usurpata.
		Phrases insigniores & nitidiores.

Ordiendi formula.

Lib. 2. de
Orat.

Rebus omnibus probe consideratis, tum denique inquit M. Antonius apud Ciceronem, id quod primum est dicendum, postremo solco cogitare, qui utar exordio. Nam si quando id primum invenire volui, nullum mihi occurrit, nisi aut exile, aut nugatorium, aut vulgare, atque commune. Principia autem dicendi semper cum accurata, & acuta, & instructa sententis, atque verbu, tum vero causarum propria esse debent. Prima est enim quasi cognitio & commendatio orationis in principio: quæ continuò eum qui audit, permulcere atque allicere debet, &c. mox. Appareat eas non esse communes, nec in alias causas posse transferri; sed penitus ex ea causa, quæ tum agatur, effluisse. Omne autem principium, aut rei totius, quæ agitur, significationem habere debebit, aut aditum ad causam, & communitioem; aut quoddam ornamentum & dignitatem. Sed oportet ut adibus ac templis vestibula & aditus; sic causis principia pro rebus & rerum portione præponere. Disputat Quintilianus contra quam censuit Ciceroni Antonius, præcipiens. Nec ideo tamen eos probaverim, inquit, qui scribendum quoque præmium novissime putant. Nam ut conferri materiam omnem oportet, & quid quoquo loco sit opus, constare debet, ante quam dicere aut scribere ordiamur; ita incipiendum ab iis quæ prima sunt, &c. Sed post veteres dicendi magistros in utraque lingua, & præter ea quæ nos supra diximus, p. 22. &c. de virtutibus, vitiis & legibus Exordii, videatur Caussin, l. 6. Elog. c. 7. Valladerus l. 8. Vossius l. 3. instit. Orat. c. 2. & si tædium ferre possis, Exordiorum formula variis ex locis desumptæ à Melchiore de Cerda in Campis Eloquentiæ. Nec non alia per omnia genera & partes orationis à Vernuleo allatæ, ut & ab Erasmo, li. de copia & conscribendis epistolis. Neque tamen istæ quæ sequuntur rejicienda protinus sunt.

3. l. orato-
riar. insti.
c. 11.

sunt, ut quæ, ex præceptis & exemplo in præfatione modo præmissis, in hanc vel illam sententiam facile transferri possint.

Roscus histrio nobilissimus, qui propter artis suæ præstantiam & venustatem assècutus erat, ut in quo quisque artificio excelleret, is in suo genere Roscius diceretur: quo spectante, gestum agere in scena videbatur esse hominis impudentis: ille, inquam discipulus Hortensii, magister Ciceronis, ille propter probitatem indignus, propter artem solus scena adeoque immortalitate dignus iudicatus, ille ut-cunque exercitissimus, nunquam tamen nisi gestus & actionem accurate meditatus se dabat in publicum —

Cic. 1. de Or. & Val. Max. 1. 3. c. 7.

Si Porcius Latro, Declamatoriæ virtutis unicum exemplum, cum pro reo in Hispania Rustico Porcio propinquo suo diceret, usque eo fuerit confusus, ut à solæcismo inciperet; nec antea potuerit confirmari, tectum ac parietes considerans, quam impetravit ut iudicium ex foro in basilicam transferretur: quam toto me animo consternari putatis? qui —

Sen. præf. ad. 1. 4. controv. Quint. 1. 10. c. 5. Nigron. 1. Orat.

Equidem in me ipso exerior sapissime, ut exalbescam in principiis dicendi, & tota mente atque omnibus artibus contremiscam. Adolescentulus vero sic in initio accusationis exanimatus sum, ut hoc summum beneficium Q. Maximo debuerim, quod continuo concilium dimiserit, simul ac me fractum ac debilitatum metu viderit.

Crassus apud Cic. de oratore,

Cicero manumisit Erotem servum; quod iudicium quoddam gravissimum in diem posterum fuisse dilatum nunciasset.

Plut. de poph.

Athenesius cum cogeretur de gloria disserere coram Philone (cujus jam aures cognoverat & Demosthenicæ Eloquentiæ iniustas calamistris, & Atticæ dictionis puritate delicate politas) illum somniavit absentem, ne tanti viri cogitatio medium sibi dictionis filum intercideret. Sic ego hodie divina Endymionis virgula, &c.

Cic. 1. de
Natura
Deor.

Cum à Simonide quæsvisset Hiero tyrannus, quid, aut qualis esset Deus, deliberandi causa sibi unum diem postulavit. Cum idem ex eo postridie quæreret, biduum perivit. Cum sæpius duplicaret numerum dierum, admiransque Hiero quæreret cur ita faceret; Quia quanto, inquit, diutius considero, tanto mihi res videtur obscurior.

Cic. de oratore 2. l.

Cum Annibal Carthagine expulsus Ephesum ad Antiochum venisset exul, proque eo, quod ejus nomen erat apud omnes in gloria, invitatus est ab hospitibus suis, ut Phormionem Peripateticum, si vellet, audiret: cumque is se non nolle dixisset, locutus esse dicitur homo copiosus aliquot horas de imperatoris officio, & de omni re militari. Tum cum ceteri qui illum audierant, vehementer essent delectati, quærebant ab Annibale, quidnam ille ipse de illo philosopho judicaret, hic Poenus, non optime Græce, sed tamen libere respondisse fertur, Multos se deliros senes sæpe vidisse, sed qui magis quam Phormio deliraret, vidisse neminem. Neque mehercule, injuria. Quid enim aut arrogantius, aut loquacius fieri potuit quam Annibali, qui tot annos de imperio cum populo Romano omnium gentium victore certasset, Græcum hominem, qui nunquam hostem, nunquam castra vidisset, nunquam denique minimam partem ullius publici muneris attigisset, præcepta de re militari dare.

Plutarch.
apophth.

Sophistæ Herculis laudes recitaturus, Quis vero, inquit Antalcidas, eum vituperat?

Liv. 3. l. 2. l.
Fabius.

Si aut collegam (id quod mallet) Æmyli tui similem haberes, aut tu collegæ tuo similis esses, supervacanea esset oratio mea. nam & duo boni Coss. etiam me tacente omnia è rep. fide vestra faceretis: & mali nec mea verba auribus vestris, nec consilia animo reciperetis.

Liv. 3. d. 3.
l. Hanno.

Tacuissem hodie (P. C.) ne quid in omnium gaudio minus latum quod esset vobis loquerer: Nunc interroganti senatori, si reticeam,
aut

aut superbus, aut obnoxius esse videar: quorum alterum est hominis alienæ libertatis oblitus, alterum suæ.

Qui me voluistis dicere ex tempore, accipite rudimentum post experimentum. Quippe, pro-^{Apul. de Deo Socratis.} ut mea opinio est bono periculo periculum faciam, postquam reprobata meditata sum dicturus incogitata, &c.

In rebus subtilitatis venia prolixior. Scripta^{ibid.} enim pensculatis & examinatis; repentina autem noscitis simul & ignoscitis.

Pericles, quotiescunque verba facturus in concionem prodiret, operabatur, ut sibi nullum ejusmodi verbum excideret quod populum exasperare atque irritare posset: aut quod illi contrarium esset & cum ipsius voluntate pugnare videretur.

Si quantum in agro locisque desertis audacia potest, tantum in foro, atque judiciis impudentia valeret, non minus nunc causa cederet A. Cæcina Sex. Æbutii impudentiæ, quam tum in vi facienda cessit audaciæ. Verum &, &c.

Nunquam mihi defuturam orationem, quâ exercitum meum alloquerer, credidi: non quod verba unquam potius quam res exercuerim, sed quia prope à pueritia in castris habitus assueveram militaribus ingeniis: apud vos quemadmodum loquar, nec consilium nec oratio supeditat: quos nec quo nomine quidem appellare debeam, scio cives? qui à patria vestra descivistis. an milites? qui imperium auspiciumque abnuistis, sacramenti religionem rupistis. hostes? corpora, ora, vestitum, habitum civium agnosco: facta, dicta, consilia, animos hostium video. Quid enim vos, &c.

Quam consuetudinem illi ex schola politici oratores tanquam legem servaverunt, ut in magnis causis sibi à Diis precarentur concedi orationem, vel Cic. conspersam floribus ad aures audientium suavitate deliniendas, vel Demos-^{Turb. or.} thenis.

thenis vinctam nervis ad animos eorum pondere perfringendos : eandem ego coram vobis hoc ipso ex loco hodie persecutus fuissẽm, si id quod ago putassem potius orationis esse ex infimo artificio promptæ, quam mentis cujusdam divinitus afflatu concitatæ; verum cum eos mihi motus sive inuissit ratio, tanquam ex terra homini, sive insculpsit Deus, tanquam ex cœlis Christiano, ut putem hanc rem quam conor, non tam orationis esse quam rationis; imo vero non tam rationis quam spiritus cujusdam, &c. tantum abest ut illa optem, &c. ut potius, &c.

Oratio rebus dubiis inventa est. itaque nec ego accusando eum apud vos tempus teram, à cujus crudelitate vosmet ipsi armis vindicastis; nec istum ad cætera scelera impudentiam in defendendo se adjicere patiar.

Val. Max.
præf. ad Ti-
berium.

Nam si prisca Oratores ab Jove Opt. Max. bene orsi sunt, si excellentissimi vates à numine aliquo principia traxerunt; mea parvitas eo justius ad tuum favorem accurrerit, quod cætera divinitas opinione colligitur; tua præsentis fide, paterno avitoque fideri par videtur.

Quintill.
10. l. c. 1.

Ut Aratus à Jove incipiendum putat (ἐκ Διὸς ἀρχόμενα) ita nos rite cœpturi ab Homero videmur.

Tacit. hist.
4. Vocula.

Nunquam apud vos verba feci, aut pro vobis sollicitior, aut pro me securior. Nam mihi exitium parari, libens audio, mortemque in tot malis hostium ut finem miseriæ expecto. Vestri me pudet miseretque, adversus quos, &c.

Turn. 3. or.

Est, (Auditores) est in magnorum virorum non solum judiciis, sed etiam oculis vis quædam divina latentem implicita, quam cum antiquis oratoribus timerem, totisque artibus exhorrerem, si ut illi ex his subselliis quærerem meæ aut ignorantia regendæ velum, aut ambitioni fovendæ segetem. Verum cum hoc, quicquid in isto circulo sudo sive algeo, referatur eo, non ut ornet, sed ut ornem, non ut mihi libem eloquentiæ

quentiæ laudem, sed ut virtutis laudem derivem in alium: tantum abest ut Brutos & Camillos timeam, ut potius in sinu gestiam Brutos mihi & Canillos hodie obtigisse auditores.

Viri Athenienses, aliis quidem sapientior, aliis fortior sum. Sapientior iis qui Pisistrati conatus non animadvertierunt; fortior iis qui sciunt quidem, sed metu silent.

Musonius Rufus equestris ordinis miscuerat se legatis Vitellii ad Flavianos de pace missis, studia Philosophiæ & Stoicorum placita æmulatus. Cœptabatque permixtus manipulis, bona pacis & belli discrimina disserens, armatos monere. Id plerisque ludibrio erat, plerisque tadio. nec deerant qui proculcarent hominem propellerentque, ni admonitu modestissimi cuiusque & aliis minitantibus, omisisset intempestivam sapientiam.

Petendi attentionem formula.

QUOD si res trita sit, tritæ rei novam promitto, nec pervulgatam orationem, ut per humanitatem, quam inclusam in pectoribus domo huc attulistis semper, rogandi mihi sitis vehementer, ne potius contemnatis illam quia trita fuit, quam hanc attendatis, quia nova erit.

Si quis mihi Deus vestram ad me audiendum benevolentiam conciliarit; efficiam profecto ut intelligatis nihil esse homini tam timendum quam invidiam, nihil innocenti suscepta invidia tam optandum quam æquum iudicium.

Quæso à vobis ut in hac causa mihi detis hanc veniam accommodatam huic reo, vobis, quem admodum spero, non molestam; ut me pro summo poëta atque eruditissimo homine dicentem, hoc concursu hominum literatissimorum, &c.

Verum, ne quis forte arbitretur me pervulgato Rhetorum more debere rogare, ut patientiam

Solon. apud Diog. Laërt.

Tacit. 3. hist.

Turn. Or.

Cic. pro A. Cluentio.

Pro Archia poëta.

3 Or. Turn.

tiam huc, & attentionem afferatis, is velim intelligat, me nolle rogare: quin potius Circeæ portione ita hodie ex Oratore factum Philosophum, ut tam possim esse generosè contemptor, si difficiles contemnatis fructuosa docentem; quam velim esse gratus, si patientes audiat breviter dicentem. Quorum utrumque contendam, ut commode possitis, si attendatis: ut vero attendatis rogat vos beata —

Cic. pro
Rose. A-
mer.

Quapropter vos oro atque obsecro Jud. ut attentè bonaque cum venia verba mea audiat. fide sapientiaque vestra fretus plus oneris sustuli quam ferre me posse intelligo. Hoc onus si vos aliqua ex parte allevatis, feram ut potero, studio & industria Jud. sin à vobis (id quod non spero) deferar, tamen animo non deficiam, & id quod suscepi, quoad potero, perferam.

Turn. 9.
of.

Ineptus sane ipse siem (Aud.) si pervulgatas Rhetorum præceptiones ad excitandam attentionem confectarer, cum videatur jam T. ipse & quod Martyr fuit, expressisse volis audiendi cupiditatem, & quod noster fuit impressisse inquirandi studium.

31. 10.

Attendite ergo, vestraque benevolentia quidam quasi aura favete audenti.

Date paulisper aures animumque in ditionem meam, à me certe stabitis & sentietis.

Quod ut plenius cognoscatis, quaeso vos ut cum breviter vitæ meæ rationem adumbratam explico, dicentem me, id quod vultus vestri tacite pollicentur, benignè attentèque audiat.

Æ Agrar.

Quare à vobis, qui nihil de me credidistis, ut eam voluntatem, quam semper habuistis erga me retineatis, peto: à vobis autem, &c.

Plutarch.
de Audi-
tione.

Quin & Mercurium veteres in dedicandis fanis, adjunxerunt Gratiis, significaturi, orationem maxime flagitare benignas & amicas aures.

Suidas.
Aristoph.
interpret.
Nigr. 1. or. 1

Itane, inquit, de Asini umbra audire vultis, de rebus gravibus, & seriis non vultis?

Qua de re quia multa dici possunt digna vestris

stis auribus atque hac nobilissima, qua cingor, corona —

Reficite quæso vos, Auditores, ad ea quæ se- ^{ibidem.}
quantur, graviora, subtiliora, admirabiliora, fla-
gitant attentionem ea non minorem quam præ-
stitistis. Ex qua etiam factus certior benevo-
lentiae vestrae, adeo ut de vobis omnia sperem,
mihi omnia de vestra humanitate pollicear.

Cujus dignitas ac venustas quia sine adventi- ^{Idem 2. or.}
tiis illecebris rapere ad se & detinere audito-
res valet: negligam hodierna die, quas in prin-
cipiis dicendi quidam sollicito animo atque an-
xio quaerunt, insinuationes aucupandæ benevo-
lentiae auditorum; quam apud vos de integro
captari minime necessarium mihi esse intelligo;
tunc ex attentione quam superius præstitistis,
tum ex hodierna frequentia.

Alacritas vestra & ardor me nonnihil ha- ^{Idem 7. or.}
rentem facile adduxerunt, ut citius quam sta-
tueram, sublatis anchoris rursus in altum è sta-
tione, benevolentiae magis vestrae Favonio datis
velis, quam mearum virium remigio fretus,
orationem impellerem.

Quare vos illud unum oro atque obtestor ^{ibid. 2. or.}
per vestram præclaram indolem ingenii, mo-
rum, virtutis, perque illam cupiditatem glo-
riae, qua vos liberalis ambitio titillat, ut oculos
mentis in Eloquentiam intendatis acerrime,
dum ejus vim ac potestatem, in qua succum,
sanguinem, nervos, robur, gratiam ejus ac pul-
chritudinem arbitror collocatam, in orationis
meae quasi tabula vel speculo, &c.

Quam dum explico atque expedio, vos oro ^{5. Or.}
atque obtestor, ut oratoris, si minus boni, at
omnium vestrum amantis, verba benevolis au-
ribus ac mentibus excipiat: qui hac spe hu-
manitatis vestrae fretus, plus aliquanto com-
plexus est animo, sine temeritatis suspicione,
quam ætas & ingenium postulare aut ferre vi-
deatur.

Sed quod vobis sum pollicitus; quod vos avi- ^{ibid. 15. or.}
dissime

diffime exoptatis, ut tam insignis exemplaris virtutes non decantatis & tritis, sed novis, reconditis, inauditis laudibus celebrem, oculis vultuque reposcitis. Habenis igitur ingenii qualiscunque laxatis ac remissis; cupiditatis vestrae calcaribus admotis, per patentissimum hunc campum oratio mea effuso cursu spatietur.

Narrandi formula.

Cic. pro
lege Ma-
nilia.

ATque ut inde oratio mea proficiscatur, unde hac omnis causa ducitur.

Cic. pro
Rosc. Am.

De quo neque quomodo dicam, neque quomodo taceam reperire possum. Si enim taceo, &c.

Ibid.

Atque ut facilius intelligere possitis, Jud. ea quæ facta sunt, indigniora esse, quam hæc sunt, quæ diximus; ab initio res quemadmodum gesta sit, vobis exponam, &c.

Quid primum querar, aut unde potissimum exordiar, Judices? &c.

Cic. pro
Mil.

Reliquum est, Judices, ut nihil aliud jam querere debeatis, nisi ut uter utri insidias fecerit; quod quo facilius argumentis perspicere possitis, rem gestam vobis dum breviter expono, quaeso diligenter attendite.

Cic. pro
Quintio,

Id quo facilius facere possitis, dabo operam ut à principio, res quemadmodum gesta ac contracta sit, cognoscatis —

Morin.
exerc.

Hujus difficultatis fontem ut aperire & ipsa adyta penetrare possimus, paulo altius res repetenda est.

Plin 5. l. 6.
9p.

Primum ego officium scriptoris existimo titulum suum legat, atque identidem interroget se, quid coeperit scribere, sciatque si materiae immoratur, non esse longum: longissimum, si aliquid accersit atque attrahit.

Proponendi & Partiendi.

Nigr.

UT videam potius quæ dicam, quam quomodo dicam. Quare cum hujus difficultatis expediendæ una videatur & simplex via, ut pauca dicam;

dicam; orationi meæ eam hodie statuam legem, ut unius tantum aut alterius coercita cancellis.

Primum mihi videtur de genere belli; deinde de magnitudine; tum de Imperatore deligendo dicendum. Cic. pro lege Man-
lia,

Sed quoniam singulis criminibus ceteri responderunt, dicam ego de omni statu P. Sextii, de genere vitæ, de natura, de moribus, de incredibili amore in bonos, de studio conservanda salutis communis atque otii; contendamque, si modo id consequi poterò, ut in hac confusa atque universa defensione nihil à me quod ad vestram quæstionem, nihil quod ad reum, nihil quod ad Rempubl. pertineat, prætermissum esse videatur. Pro Sestio,

Cur igitur pacem nolo? quia turpis est; quia periculosa; quia esse non potest. quæ tria dum expono, peto à vobis P. C. ut eadem benignitate qua soletis, verba mea audiat. Philippicæ.

Et me facile vestra existimatione revocabitis, si extra hos cancellos egredi conabor, quos mihi ipse circundedi. Cic. pro Quinctio.

Continuandi formula.

IN singulis rebus materies est ejusmodi ut dies singulos possis consumere.

Hæc si haberet in causa, tempus hercule citius, quam oratio deficeret. Cic. pro Rose, A-
nier.

De quo si paulo altius ordiri ac repetere memoriam religionis videbor, ignoscere: rei magnitudo me breviter perstringere atrocitatem criminis non sinit.

Profectò (Auditores) quod homini per loca dumetis ac spinetis undique horrescentia facienti iter accidit, ut dum sinuosiori se dumo explicat, asperiori spina implicetur: id mihi hodie in I. ornando usu venit: in cujus singulis laudibus ita miracula nectuntur ex miraculis, ut dum hinc miraculum fugio minus, inde in miraculum impingam majus. Turn. 12.

Quod utinam mihi pro amplitudine audito-
rii

rii proluxa suppeteret oratio, ac non hic maxime clauderet, ubi me facundissimum cuperem.

Sed quid faciam? novam quandam patior ex copia difficultatem. Quid, inquam, faciam?

Put. di-
atr. 2.

Quid in verba & rationes stylum torqueo? ipsam rem audi —

Ibid.

Sed quid? jamne seorsim sentientium copiz in ditionem meam veniunt? an sumpta Ægide in pugnam numero eo, acrius præliaturus? —

Quas ego omnes ausus contexere, prope mihi infinitum laborem prospicio, & ipsa cogitatione suscepti muneris fatigor; sed durandum est quia cœpimus, & si viribus deficiamus, animo tamen perseverandum.

Nigron. 4.
or.

Sed par est, quæ paucis breviter ac strictim dicta sunt, pluribus copiosius ac planius explicare, ne in tanta rerum ubertate ac profluentia, disputantes de flumine eloquentiæ, sicci atque aridi videamur.

Cic. 6.
Verrin.

Quorum de crudelissima morte, &c. dicam, cum eum locum tractare cœpero, & ita dicam, ut si me in ea quærimonia quam sum habiturus de istius crudelitate & de civium R. indignissima morte, non modo vires, verum etiam vita deficeret, id mihi præclarum & jucundum putem.

Put. Di-
atr. 2.

Lineam hanc sequar, & necessaria magis quam curiosa subtilitate, pauca etiam quæ antiquitus tradita comperi, aut quæ inventionem novam concepi, non per guttas ductim stillabo, sed impetu quodam effundam —

Ibid.

Quemadmodum ii, quos casus aliquis in gurgitem detulit, arbitrium admittunt sui, & aguntur violento raptu: ita ego vix pedem in divinis illis æternisque corporibus posui, & velocissimo illo motu transferor, nec intra sermonis mei fines queo consistere. Num invitus? Si cum dispendio id fiat vestro, lubens desisto, si cum voluptate aliqua aut fructu, pergo. Nec tamen longule me abduci patiar, sed vim mihi ipse inferens, hic vela complicabo.

Quid

Quid nunc agam cum jam tot horas de uno genere, ac de istius nefaria crudelitate dicam? cum prope omnem vim verborum; ejusmodi quæ scelere istius sunt digna, aliis in rebus contempserim; neque hoc providerim ut varietate criminum vos attentos tenerem; quem ad modum de tanta re dicam? opinor unus modus atque ratio est. Rem in medio ponam, quæ tantum habet ipsa gravitatis, ut neque mea, quæ nulla est, neque cujusquam ad inflammandos vestros animos eloquentia acquiratur.

Sed quid singula confector & colligo? quasi verò aut oratione complecti, aut memoria consequi possim, quæ vos, P.C. ne qua interciperet oblivio, & in publica acta mittenda, & in arcu incidenda censuistis.

An respiro & quiesco? imo vero lorum capio, & instructam hanc inscendo trigani, ut pauxillum hoc, quod superest, pulveris emensus, curriculo ad metam pervehar.

Verum cum verfor in illo stadio, quod perangustis inclusum regionibus non sinit orationem, veluti equum, excurrere libere & ad metam præfinito redire, contineor quasi contractis habenis intra circum, ut in his & studii & temporis angustiis plurimum videar dixisse, si id qd. dicit C. addam CC.

Quod si qua caligo meis verbis offusa impediat, quò minus clare intelligar, illa oppositu quasi quodam solis facile dejicietur, si mecum cogitaveritis.

Hoc etiam addo, & velut auctarium huic capiti constituo.

Transcendi formula.

Non me hæc movent, quæ perspicue falsa sunt, &c. sed hæc omittam: ad illa quæ me magis moverunt, respondebo.

Verum, si placet, quoniam hæc satis, spero vobis quidem, certe majoribus molesta & putida

putida videri , ad reliqua aliquanto odiosiora pergamus.

Ibid. Nunc ad reliqua progrediar, meque ad meum munus, pensumque revocabo.

Pro Rosc. Amer. Etenim quoniam fidem magistri cognoscitis, cognoscite nunc discipuli æquitatem.

Pro Caelio. Sed quoniam emeruisse jam è vadis , & scopulos prætervecta videtur oratio mea, perfacilis mihi reliquus cursus ostenditur.

Turn. 15. Sed texo ut nimis brevem pro rebus , sic pro tempore nimis longam orationem.

Quare ut res sequantur tempus , in alterum veri bonique Epinotam orationis meæ rivulus est derivandus ———

Sed in hanc sententiam cum multa habeam dicere, non abutar hac patientia vestra , qua me atque tantissimis animis, summa benevolentia attendistis ; veniam itaque ad ———

3. Vergin. Accipite nunc aliud ejus facinus nobile , & multis locis sæpe commemoratum, & ejusmodi, ut in uno omnia maleficia inesse videantur ; invenietis id facinus natum à cupiditate , auctum per stuprum , crudelitate perfectum & conclusum.

Cic. Ver- gin. Plura de illo archipirata dixi quam volui , & tamen ea quæ certissima sunt hujus criminis argumenta prætermisi.

Nihil addi jam videtur (Judices) ad hanc improbitatem, amentiam, crudelitatemque posse : & recte videtur : nam si cum aliorum improbitate ceteret, longe omnes multumque superabit : sed secum ipse certat , id agit ut semper superius suum facinus novo scelere vincat.

Put. Diat. Nimirum diu nos in procinctu ; quin coronas sumimus , & Musæum hoc auspicamur certamen.

Vos P. & T. memoria ac religione complector, qui animadverto fore , ut pondere laudis quam meruistis, obrutus, magis imbecillitatem ingenii mei detegam , quam vestram virtutem, sicut par est, representarem.

Nolo

Nolo commovere dolorem vulnera retrahendo, & quæ visu tristitia, sensu molesta, per-
pessu difficilia fuerunt, ea duriora & acerbiora
facere commemorando.

Haftenus de principe, quæ sequuntur de
monstro dicenda. Suetonius
de Gallig.

Nam ut reliqua, quæ multa sunt, quæ magna
sunt, &c.

Bene egissent Athenienses cum Miltiade, si
eum post 300 millia Persarum Marathone de-
victa in exilium misissent, ac non &c. Val. Max.
5. lib. 3. c.

Sed ut omissio principio, rem ipsam aggre-
diar, &c. Sen. c. 5.
ep.

Haftenus in te prædicata sunt dona factorum:
nunc ad ea proferamus gradum, quæ tibi debes. Peccati pa-
neg. ad
Theodof.

Sed quod facere, magnas urbes ingressi, sole-
mus, ut primum sacras sedes, & dicata summo
numini delubra visamus; tum fora atque gym-
nasia, & pro suis extenta porticibus ambulacra
& claustra miremur: ita in laudibus tuis san-
ctos palatii ritus, & priscis æquanda cæremoni-
is, instituta venerati, gradum ad illa proferi-
mus quæ in medio constituta ad publicos usus
facientia, non partim, sed in commune condu-
cunt, nec parietibus, sed orbe clauduntur; nec
recto, sed cœlo operiuntur. Idem.

Sed jam tempus est in Latium de Græcia de-
migrare. Apul. de
deo Socrat.

Missum igitur hunc locum faciam, in quo
non mihi quidem tantum, sed ne Platonem qui-
dem meo quiverunt ulla verba pro rei amplitu-
dine suppetere. Quid igitur faciam in rebus me-
diocritatem meam superantibus? receptui ca-
nam, tandemque orationem de cœlo in terram
devocabo. Ibid.

Ne is qui sedulo laboro, ut ne quid maculæ,
aut inhonestamenti in me admittam, videar cui-
piam, si quid ex frivolis præteriero, id agnovisse
potius quam contempsisse. Apul. Apol.

Sed jam tandem in gradum redeamus, extra
lineas oleasque aliquantulum exspatiari.

Sed quid opus pluribus ? sit jam hujus loci finis.

Exposui breviter ac de his jam satis.

Audivistis hactenus magna, sed audietis majora.

Sed hæc de re, nunc de te reliquum est ut dicamus.

Verum de his plus satis.

Sed mittamus hæc.

De his jam satis disputatum, vel dictum.

Quid his immoror ?

Sequitur ut paucis agamus.

Restat pars altera.

Ad alteram jam partem accedamus.

Sed de his diximus multa, & alibi dicemus.

Hactenus mihi tractasse videor.

Abrumpendi formula.

Sed vereor ne ingeniis vestris videar diffidere, si de tam perspicuis rebus diutius disseram.

Me vero temporis angustiis exclusum perspicio.

Quorum non est nunc narrandi locus.

Nimium multa de re minime dubia loquor, hoc tamen dico, non modo si, &c. sed nisi, &c.

Dies me jam deficiet, si quæ dici in eam sententiam possunt, coner exprimere.

Ac ne plura, quæ sunt pene innumerabilia, confectæ, comprehendam brevi, sic enim statuo.

Immensa oratio est, nam me dies, vox, latera deficiant, si hoc nunc vociferari velim, quam miserum indignumque sit, &c.

Neque ego nunc istius facta omnia numerare conor, neque opus est, nec fieri ullo modo potest.

Cic. 5. ver.

Non obtundam diutius aures vestras. Jamdudum vereor ne oratio mea aliena à judiciorum ratione & quotidiana dicendi consuetudine

ne

ne esse videatur; hoc dico, &c. si vero —

Invitus in hac parte orationis, Quirites, morror. Sic enim agere debent, qui, &c.

Itaque succumbam oneri, neque aggrediar narrare quæ differendo minora vero facio.

Videtur quam multas laudes in quam brevem complicationem conjecerim.

In singulis enim si hæreret oratio mea, ita multa sunt & magna, ut me potius vox quam verbum, latus quam res dicentem deficeret.

Sed intelligo; Aud. me in hoc crimine pro re pauca, pro vestra prudentia satis, pro tempore nimis etiam multa dixisse.

De qua quia brevius mihi dicendum est, quam tanta res dici possit; peto à vobis, ne rerum pulcherrimarum magnitudinem ex mea oratione potius, quam ex rerum pondere aestimetis.

Argumentum suadet, Auditorium urget; Puteant. Laconism. obsequar; & quam quisque in omni materia poscit, dabo brevitatem.

Verum his de rebus non necesse habeo dicere ea quæ me P.Q. cupit commemorare: tamen si causa postulat, tamen quia postulat, non flagitat, præteribo. Cic. pro Quintio.

Verum ista lubens tacitus prætereo meque Plin. 7. l. 6. epist. intra tuta silentii præmia tenebo, accepi enim non minus interdum oratorium esse, tacere quam dicere.

In stupris vero & flagitiis nefarias ejus libidines commemorare, pudore deterret. Divinatio in Verrem.

Sed ista malui silentio obducere, quam eloquio qualicumque proferre; Timanthem imitatus, qui luctuosum immolatæ Iphigeniæ sacrificium in tabula repræsentaturus, cum Calchantem tristem, mœstum Ulyssem, clamantem Ajaxem, lamentantem Menelaum circa aram statuisset, caput Agamemnonis velo involvit, summi mœroris acerbiter arte exprimi non posse confessus. Val. Max. 8. l. 11. cap.

Omnia præteribo quæ mihi turpia dictu videntur: neque solum quid istum audire, verum Verrin.

etiam quid me deceat dicere, considerabo.

5. Ver. Hic nolite expectare dum ego hoc crimen agam ostiatim.

Turn, 10. Ex his viris quorum exempla persequi nec omnes volumus, nec omnes debemus.

15. or. Melius vobis, levius mihi, satis rei virum purum aut sacerdotē levi quasi brachio transilire.

Ibid. Non sequor hoc filum, iter illud varium & non istius temporis, quod circumscripsi orationi meæ.

Ibid. Rem late patentem ut substringam, suadet tempus, ratio, patientia vestra.

Lipf. 2. ep. 2. cent. Sed diffundor, peccatum meum solenne, cum ad te scribo. nunc emendo, & fileo, & te valere jubeo.

Put. Diatr. Amplius fufiusque qui laudare velit, violet; qui defendere, traducat. Verborum lacinias & firmata abesse ab hac veste fas sit, undas ab hoc rivo. De re tali optimus sane sermo qui brevissimus.

Lipf. ep. 2. cent. Sed amor ponit me extra circum, quem hujus materiæ curro. vere curro, nam res quæ, &c. non sinunt calamum in singulis hære.

Sen. 30. ep. Sed vereri debeo ne tam longas epistolas pejus quam mortem oderis. itaque finem faciam.

Put. 1. diatr. Ne incautus sermonem hunc lentē ducentem & abducentem sequar, subsisto & conquiesco.

Sen. 54. epist. Sed ne Epistolæ modum excedam, quæ non debet sinistram manum legentis implere, in aliam diem hanc litem cum Dialecticis differam.

Nunc quia diligentia meæ angustia temporis obstat; cogimurque more Atheniensium ad Clepsydram dicere, moderator ego —

Ne vaga aut libera nimis sit oratio mea, sed adductis habenis moveam in hoc gyro: quæ posita sunt in suspicionibus, de quibus si cœpero dicere, pluribus verbis sit differendum, ea vestris ingeniis conjecturæque committo.

Sed ne longior faciat sermo fastidium: unum ex omnibus ejus officium persequemur.

Macrob. 1. Sat. 24. c. Ita sibi certos sententiæ fines, & velut quædam

dam pomoeria effata posuerunt ultra quæ egredi nefas, &c.

Verum ne mihi tandem vox, vobis aures pari lassitudine fatiscant. Put. Diatr.

Igitur eundem mihi cursum, eundem terminum statuo, idque jam nunc apud te sub signo, Plin. 2. ep. 3. 12.
& si me longius avari videris, in Jus, voces ad hanc epistolam meam, & quiescere jubeas, cum inertie crimen effugero.

Nunc igitur manum de tabula. quia Pindari Put. Diatr.
calculo, Justam ad causam tria verba sufficient.

Magnitudo rei longam orationem fortasse 2. 1. Plin. epist.
desiderat: conjunctio vero nostrorum animorum brevitate contenta est.

Proinde in vestra manu situm est nostra vela Apul. de deo Socrat.
sinuare, & mittere; ne pendula, neve flaccida, neve restricta, neve cæperata sint.

Tamen quia ipsa obstat magnitudo, rerumque Florus in prologo.
diversitas aciem intentionis abrumpit, faciam quod solent qui terrarum situs pingunt; in brevi quasi tabella totam ejus imaginem amplectar.

Sed parco nominibus viventium, veniet eorum laudi suum tempus, ad posteros enim virtus durabit, non perveniet invidia.

Ne longum loquar, aut obvia referam.

His atrocioribusque (credo) aliis, quæ præsens rerum indignitas haudquaquam relatu scriptoribus facilia subjicit, memoratis.

Confirmandi.

QUOD ne affirmem potius, quam probem. Macrob. 5. Sat 8. cap. Suar. Anal. Plaut. Mænechm.
Sed ne videar uno aut levi tibicine hoc munimentum fulcire velle, argumenta insuper dabimus. rationes, testes non semodio aut modio, sed toto horreo.

Quam ego rem argumentis, non multis, sed probis validisque probatum eo.

Verbis tam disertis, rationibus tam claris confirmata, ut non atramento, sed solis radio exarata videantur.

Ne tamen maceriam congeſſiſſe dicar , aut etiam arenam ſine calce ; primum ponam Naturæ fundamina , deinde Rationis ſtatuam columnas , tabulata inſuper extendam Legum , contignationes denique inſternam Teſtium fide digniſſimorum.

Non peſtines ſolis ſuſpendo ; neque enim Lamiæ turres extruo : ſed arcem munitiſſimam fortiſſimis inſtruo propugnatoribus.

Neque enim Velites emittam Opinionum ; ſed in aciem & juſtum prælium educam validiſſimarum Rationum Haſtatos , rerum certiſſimarum Principes , locupletiſſimæ fidei Triarios.

Non fumum vendo , nec fucum facio : verum ipſam rem Naturæ voce promulgatam , jure gentium ſancitam , uſu denique & conſuetudine firmatam adfero.

Citandi exempla.

Tractantur
autem ple-
rumque à
ſimili, diſſi-
mili , con-
trario , ma-
jori , mino-
ri, pari. nec
non per
optatio-
nem , præ-
teritionem,
apopſtro-
phen, cita-
tionis for-
mam, com-
paratio-
nem, &c.

PLurima & ſunt obvia exempla.

Exempla ſi quærantur illuſtria virorū —

Exemplorum pleni libri , plenæ memo-
ria —

Exemplorum nullum illuſtrius , quam illud
Thaletis.

Inter multa præclara facinora alia , nihil cla-
rius quam quod —

Atque ne hæc obſcura & nuda videantur ſine
exemplorum appoſitione, videte quæſo —

Quoniam verò jure id fieri videtur , quod
exemplo fit —

Quam quidem rem probe intellexiſſe & re-
cte reputaſſe via mihi videntur , qui —

Priſtinam veritatis faciem Hiſtoria priſca re-
tegit. huc provoco.

Lubetne à familiari exemplo diffuſum præ-
cepti uſum diſcere ?

Strictim & rotundo agmine.

Eadem enim eſt paupertas apud Græcos in A-
riſtide juſta, in Phocione benigna, in Epaminon-
da

da strenua, in Socrate sapiens, in Homero diserta. Eadem paupertas etiam populo Romano imperium à primordio fundavit: proque eo in hodiernum Diis immortalibus simpvino & catino fictile sacrificat. Quod si modo iudices de causa ista federent C. Fabricius, Cn. Scipio, Manius Curius, quorum si Poplicola regum exactor, & Agrippa populi reconciliator, quorum —

Apul. apol.

Apul. apol.

Quid? dolemus viros nobiles in itinere tardatos? Echeneis hæc remorata est. Dolemus duces in acie desertos? surdus ille coluber prodidit. dolemus summos imperatores è medio sublatos? vipera vi & dolo sustulit.

Non ego obsoletam & intermortuam jam olim consuetudinem è ruderibus atque tumulto ad lucem & vitam revoco: sed viventem etiam nunc & vigentem exemplo meliorum cito.

Put. diatr.

Non referam tibi Socratem, Chrysippum, Zenonem & cæteros, magnos quidem viros, majores tamen, quia in laudem vetustorum invidia non obstat.

Pythagoras mihi primus è memoria in linguam venit, Italiae splendor clarissimus.

Nigr. 14.

Cato, virtutum ille viva imago.

Pat. di-

Quod ad mores indolemque, quid justius? quid sanctius, in omni antiquitate? Virtus ipsa domicilium Lacedæmone habuit: & consensu quodam in laudes masculi populi conspirasse Scriptores fere omnes videntur.

Pat. di-

atr. 7.

Put. di-

atr. 7.

Severus Imperator gravis, & vir nominis sui.

Paulò ante Demetrium retuli:quem mihi, videtur rerum natura nostris retulisse temporibus, ut ostenderet, nec illum à nobis corrumpi, nec nos ab illo corripì posse. Virum exactum, &c.

Senec. epi

Hæreo in exemplo: ac nescio profecto, Indumne potius an Macedonem ducam. ille bello victus, hic sermone: ille hic momento, &c.

Pat. di-

atr. 7.

Prodeat Pericles ille, cuius fulgura, tonitrua, fulmina in concione visa & audita metuerunt Athenæ; cuius leporem in ore sessitantem admiraban-

Nigr. 6.

rabantur ; cujus aculeos in animis auditorum relictos sentiebant.

Testimonia citandi.

NEquè mihi difficile erit , neque vobis , uti spero , molestum ; si auxiliares Elogiorum copias conscripsero eduxeroque.

Hæc ita clara, ita explorata sunt, ut frustra sit, qui testium nubem in fidem vocaverit.

Ne forte vana ista aut vilia videantur autoritate & fide destituta , prodite huc legislator Solon, divine Plato, naturæ rimator Stagirita , tuque Eloquentiæ pater Cicero ; *Merito cui doctor orbis Submissis desert fascibus imperium.*

Cujus verbo in præsidium advoco.

Habete testem non passiis solutisque verbis, sed numerorum vinculis sensa stringentem gravia.

Nec dissentiunt à me prudentes : Plato mihi præit, sequitur Arist.—

Ad veteres provoco, & Antiquitatis magnum illud & venerabile tribunal.

Quod poëta his versibus depinxit.

Aureum, facetum & verum Bionis illud—

Exosculor illam vatis non vani sententiam.

Dignissima est aureis inscribi literis , menti commendanda penitus, & sæpe memoria retrahenda illa M.C. sententia.

Quod effatum Ammonio, Dodonæo, Delphico, & alio quovis oraculo verius protulit C.

Ad rem, & apposite Tullius.

Nec vates ille vanus qui cecinit.

Decumanus est ille philosophi locus.

Præclara illa vox & præclaro viro dignissima.

Plinius à me stat & fidem facit.

Oraculi pondus & instar habet illud Socratis.

Idque amplissima Taciti censura.

Cum Catone & dico & sentio.

Seneca paucis verbis & vere.

A Xenophontis ore aureo purum putum illud aurum accipite.

Huc verò respexisse videtur Homerus.

Hic vero audiendus Cicero.

Solonis quidem sapientis grave est illud elo-
gium.

Non injuria exclamat ille.

Livius breviter & cogitate scripsit.

Doctissimum rerum vatem L. si astricta aure
audiamus ecce vobis certum solidumque sen-
tentiæ nostræ firmamentum: versus ejus est —

Judicio meo suffragatur Philosophus : Hujus
rei locupletissimus testis est —

Atque huic opinioni adstipulatur Seneca.

Quocunque me oculis & cogitatione conver-
tero. siue judicium vetustatis, siue lumen ratio-
nis, siue honestatis decus, nostræ sententiæ ser-
viunt & suffragantur omnia.

Ad Patres si quando licebit accedere, confe-
ctum est prælium, tam sunt nostri, quam —

Theatrum universitatis rerum ponamus ob
oculos, quicquid est uspiam peragremus. omnia
nobis argumentum suppeditant.

Egregii sunt Euripidis versus, quibus apud
A. Gellium Chrysippus detestatur cupidiarum
indagines.

Audiatur antiquitas, & quod nos alteri su-
specti non possumus, illud omnium seculorum,
veneranda canities decidat arbitrio.

Prodeant Duumviri raræ elegantia, priscae
doctrinae, veræ virtutis.

Non temere igitur dictum. Si Hesiodo cre-
dimus. Ideo Plato prudenter moneat.

Diserte & apposite canit ille vates.

Hoc verum esse testatur Catonis illa præcla-
ra sententia.

Exurge præco, fac populo audientiam, citato
testimonium illius Naturæ à secretis. magni il-
lius scribæ Naturæ Plinii.

Audite illud Virgilii : Aureum est illud Ari-
stotelis dictum.

Nigr. or. 5. Prohibet hoc subsidia literarum, quæ sunt altrices laudum, educatrices gloriæ, famæ nutrices, antiquitatis testes, memoriæ custodes, & immortalitatis conservatrices. quarum beneficio, pleni sunt libri poëtarum, plenæ laudationes oratorum, plena historicorum monumenta laudibus eloquentium, &c.

Quare bene, sciteque præcipit Philosophus ille haud vanus.

Illud sapientiæ sine luminibus venerandum lumen, Democritus.

Herodotus Lac Musarum.

Thucydides oculus verecundiæ.

Homerus : Poëtarum antiquissimus, quem septem urbes sibi vendicarunt : Phœbus ille Poëtarum cujus tempora incerta, verba certissima. Qui multa animo vidit, lumine cæcus erat.

Ἀεὶς οὖ καὶ Σοκράτης ἦν ὠμιτῶν. Sic enim Homerum appellat Socrates in Jone Platonis.

Homerum quidem ostentasse iter: ipsum autem aberrasse sine fræno.

Homeri musam appellabat mulierem aulicam, nullius enim pudere eam, nutricem insanæ sapientiæ.

Virgilius : Qui cantu Musas, Phœbumque æquavit honore.

Latinus Homerus. Mantuanus ille vates. Poëtarum Plato.

Cujus terga omnes poëtas spectare notum est, ipsum esse extra metas.

Poëtarum princeps : Conatus ultimus Musarum.

Virgillii Musa, Matrona.

Hesiodus : Divino afflatu Poëta verus : Ascæus ille senex.

Horatius : Numerosus ille Horatius : Latinus Pindarus, Lyricorum princeps, Venusinus ille vates : λόγι καὶ φθόγγος κρείττω. Romanæ fiden lyra.

Plato :

Plato : Princeps ingenii & doctrinae : Ille philosophorum quasi Deus: Moses Atticus: Qui philosophiam de cœlo devocavit : Non solum intelligendi , sed etiam dicendi gravissimus author. Divinus ille philosophus.

At Plato , Ciceroni Deus in philosophia, pal- Nigr. or. r.
mam tulit. Is orationem speculum mentis nuncupavit. Quia tibi Plato pulcherrimam hanc cogitationem immisit ? Quam sublime , contemplans vim orationis , animus tuus ascenderat, cum hanc palmarem protulisti sententiam ? Tetigisti rem non acu, quod dici solet, sed acie sed acumine mentis.

Seneca : Latinorum philosophus: Præstantissimus animorum medicus : Optimus magister pessimi illius Neronis.

De suo ævo loquatur Seneca, nostrumque sugillet. Quid Romanæ porticus Zeno præcipiat, audi. Labet ipsius verbis Senecæ proferre sententiam.

Livius : Mare tranquillum.

Quid **Lucretius**, versu poëta, re philosophus ?

Demosthenes : Frequens & magnus auditor Platonis : quo nec Athenæ magis Atticæ fuerant :

_____ quem mirabantur Athenæ

Torrentem, & pleni moderantem fræna Theatri.
Græcorum oratorum lex & norma bene dicendi.

Qui unus inter omnes emicuit omni dicendi genere.

Cicero : exundans ille eloquentiæ fons. Perpetuus orationis Dictator.

Quasi Deus Oratorum : ποταμός χρυσίου πηγῶν.

Ἀνὴρ λόγιος καὶ φιλόπατρις. Flos illibatus populi, Suadæque medulla.

In quem natura omnes vires effudit : Anima eloquentiæ. Parens Eloq.

Longè omnium qui scripserunt aut locuti sunt, copia dicendi & gravitate princeps.

Disertissimus omnium Romuli nepotum.

Isocrates. Eloquentissimus juxta & sapientissimus scriptor.

Ex cujus ludo tanquam ex equo Trojano innumeri principes exierunt.

Qui verbis solutis numeros primus adjunxit.

Aristoteles. Venator Philosophiæ maximus. Naturæ interpres.

Atlas ille Philosophiæ. Philosophorum ocululus.

Peripateticorum princeps. Inambulantis scholæ Dictator.

Humanæ sapientiæ promicondus ille. ὁ τῆς φύσεως διδάμν.

Cato. Qui cum vitiis — Romanorum bella gessit.

Viva & expressa virtutis Imago.

Εμψυχος ille βιβλικήκη καὶ περπατῶν μεσείον.

Plutarchus. Qui summam Philosophiæ scientiam cum historiarum eloquentia conjunxit.

Plautus. Decima illa Musa Plautus.

Qui inter comicos familiam ducit.

Cujus verbis Musæ uterentur, si Latine loquerentur.

Audite noveno choro fratrem additum, jocorum patrem, risuum, facetiarum.

Objiciendi & Confutandi.

Lips. const. **F**ATA mihi opponis? futilis hic aries, Langi, & qui Stoicorum nervis dirigitur parum firmis, libere dico, & illa ego sperno, & Parcas, & cum Plautino milite, totum hoc anile agmen, uno spiritu difflexerim ut folia ventus.

Quæ objicis, Sibyllæ quasi folia sunt, flatuque rationis cito dispelluntur.

Scire prius aveo quid ingeniosa hic ubertas potuerit, quos aggeres, pluteos, vineas in mœnia nostrâ egerit.

Quod

Quod verò obijcis instar Achilleæ panopliæ, nec hilum habet nec micam bonæ frugis.

Reclamat hic & tumultuatur adversarius, argumentum hoc non secus ac Ajacis septemplex clypeum obijciens, aut Gorgonis caput intentans. Morin. exer.

His te literis, Homo audacissime atque amen-
tissime, quasi Bellerophonteis jugulatum non
sentis?

Annon vides, quam miserabiliter teipsum Salmaf. in
Cerece-
tium.
Idem;
per caput & pedes in præceps dederis?

Calumniæ, strophæ, convicia, maledicta, circu-
latricis linguæ probra, tota denique proluvies
oris impuri, &c.

Quod vero in extrema oratione, quasi tuo Cic. 1. de
Orat.
jure sumpsisti, oratorem in omnis sermonis dis-
putatione copiosissime posse versari, id, nisi
hic in tuo regno essemus, non tulissem, mul-
tisque præessem, qui aut interdicto tecum con-
tenderent, aut te ex jure manu confertum
vocarent, quod in alienas possessiones tam te-
mere irruisses. Agerent enim tecum lege pri-
mum Pythagorei omnes atque Democritici,
cæterique in suo genere Physici, vindica-
rentque.

Pectines sunt isti Solis, turres Lamiæ, funes E. Suar.
ex arena.

In quibus omnibus ne una gutta est sensus
verì aut cordatæ sententiæ.

Nam aut arietem, cujus vi, & impetu maxime
contendunt hoc nobile Morum ædificium di-
ruere, verbo repellam.

Oberras usque eadem chorda. quod de luscii-
nia Lacon, Vox es, præterea nihil. Lips. ad-
vers. Dia-
logist.

Impetus & malleolos hujus objectionis æ-
tundere in promptu est, in proclivi, facile.

Omnia conquisivisti lenocinia, omnia sepla-
fiariorum myrothecia profudisti, ut putida ran-
cidi dogmatis fassamenta tanquam papavere ac
sesamo sparsa nauseanti stomacho commendes:
sed frustra, nam ——— Tilen.

Ibid. Aheneo bonæ tam conscientiæ quam causæ
muro fretum bruta Ætneorum fulmina &
Claudiana tonitrua non tangunt, certe non
frangunt.

Virg. 6. Æn. *Demens, qui nimbos & non imitabile fulmen
Ære & cornipedum cursu simularat equorum,
Ac pater omnipotens densa inter nubila telum
Contorsit (non ille faces, nec fumea tædis
Lumina) præcipitemque immani turbine adegit.*
Quod argumentum quia non ex Tripode,
sed ex anicularum Trivio (quod in proverbio
dicitur) acceptum est ———

Morin. exor. Hoc effugium unicum est, quod cum aliqua
veritatis specie hujus argumenti aciem possit
obtundere, quam tamen elumbe sit & plum-
beum telum, cernite ———

Ibid. Vires argumenti non eluderemodo, sed eli-
dere aggredior.

Macrob. Sat. 7. 14. Sed quid laboramus opinionem sic inanem
verbis verberare, cum ipsa rei vanitas se refellat?

Nigr. 7. Or. Bona verba, quæso. Sedatis agamus animis;
viam sapientiam consignatam vestigiis teramus;
non affectu aut opinione de curriculo majorum
devii.

En cor Zenodoti, en jecur Cratetis!

Tertul. Apol. c. 8. Qui ista credis de homine, potes & facere;
qui non potes facere, non debes credere.

*Put. 9. di-
atr.* Difficultas nimirum obstat, remoramque fa-
cit. Ego tollam; cursumque universum faci-
lem & expeditum reddam levi quodam diver-
ticulo sive flexu. nec in transversum abire pe-
nitur est animus.

Sed erroris cubile deprehendi; novi locum
in quo se jactent; adverto diverticulū, quo se
recipiant ———

Plu. 2. poph. Cum in picta tabula quidam videret Lacones
ab Atheniensibus interfici, & O fortes exclama-
ret, Atheniensēs! superveniens forte Lacon, in
tabula, inquit. Ita tabula hæc te fortem ostentat,
sed picta. colores tandem tollamus aut velum,
videamusque quis pinxerit leonem.

Duplices

Duplices sunt opiniones, quædam habent aliquid stabilitatis, nec sunt examinandæ: quædam ad eò sunt absurdæ & ridiculæ ut sua sponte evanescant; tales itaque non opus habent refutatione, sed potius castigatione & reprehensione.

Arist. 1.
Top. 8. &
Eth. 1. ad
Eudem.
Cic. 5.
Tusc.

Memor itaque cum servis præliandum, verbera in aciem, non arma adferenda duxi; omisso itaque ferro, virgas ac flagella paro. Respice ad hæc.

Justin. 2. 7.
de Scythis.

Sit ingeniosus, sit eloquens, sit exercitatus, sit omnium librorum helluo; tamen aridus appareat & balbus necesse est, cum hæc tam *δυσκλῆρα* sustinebit.

Campian. 8. rat.

Scitum est inter cecos luscum regnare posse. Apud rudes sæpe valet fucata disputatio, quam schola Philosophorum exhibilat.

Rat. 9.

Eccum quos gyros, quas rotas fabricat, nugator hic verborum, atque sophismatum architectus? nescio cui formidolosus esse queat, molestus erit fortasse. molestiam prudentia vestra sublevabit, formidinem res eripuit.

Qui sic agunt, nonne se produnt? nonne facile refutantur? Nonne in consensu talium virorum tenentur at minimo negotio constringuntur?

Ibid.

Videbitis fore, ut milites istos qui post principia latent in Solem, pulverem & aciem e suis umbraculis evocatos non meis viribus, sed valentissima causa & certissima veritate debilitem.

Rat. 2.

Fumulos hosce, ad veritatis lucem ubi ventum erit, minime laboriosum erit dispellere.

Origenes cyclicarum fundamenta una oratione tanquam machina (ariete) ita commovit, altera tanquam fulmine ita labefactavit: ut, &c.

Punctim ferit sæpius, quam cæsum, &c. quoties repetit ictum (repetit autem sæpe) toties adversarium de gradu deturbat: non terret tantum cum fulgurat, sed munimenta hostis disjicit.

Nigri

*Hic motus animorum atque hæc certamina tanta
Pulveris exigui jactu compressa quiescunt.*

Virg. 4.
Georg.

Profiliat nunc aliquis factionis adversæ magistellus,

Camp. 4.
rat.

stellus, attollat supercilia, suspendat nasum, frontem perfricat, quos ille ludos, quos jocos dabit?

Ibid.

Cur non prodeunt adversarii, ut eos palam refellant, in quos ranunculi coaxant è cavernulis?

Turn. or.

Sed fremas & favias quantumlibet; manebit in unitate Ecclesia, &c.

Plauri
Mostell.

In anginam ego nunc me velim verti, ut veneficæ illi fauces prehendam, atque enecem scelestam stimulafricent.

Put. I. diat.

Grunniant gulones, gumia nostri, quique ætatem inter fercula conterunt, non audio.

Ibid.

Levia & infirma, quibus ludas magis quam ladas; quæ rumpantur & recidant ad primum statim contactum contuitumque strictæ frameæ orationis. quare sic repugno.

Ibid.

Quid ais? Satisne firmum hoc tibi, quisquis es, in rem nostram videtur? an à teipso patrocinium, adversarie, petam?

Diatr. 7.

Eloquii tui machinas dejicere repentino nimbo propositum mihi non est; inspicere potius & examinare, an validæ per se & expugnando sint, &c.

Ibid.

Quid tu vero? veteres nobis, an novos libros revolvis? si novos; nulla autoritate convellimur: si veteres, loca & verba profer, uti moveamur. in hac ipsa oratione tua, Platonem, Isocratem, Hesiodum video, & tamen quæro prodeant ipsi, & vocis suffragia coram ponderentur, tuis verbis Plato probat, Isocrates negat, Hesiodus refert: quid si neque prober, neque neget, neque referat? *Semper oculatae sunt manus nostræ, credunt quod vident, &c.*

22. Diatr.

Quæ in singulos effundis, inspiciam obiter, & verborum acrimoniam in os auctoris retorquebo.

Ibid.

Quid igitur? nodum stringam; obelisco lychnum inferam verum & lucerna utar. Nam detegenda hæc malitia est; & simul confodienda.

Abiæ.

Hæc linea premenda erat. Tu omiſſa hypera pedem sectaris, & laciniam nescio quam apprehendis.

hendis. fallaci stylo oppugnās quod concessum est, & extra causam esse potest.

Enimvero, ut aliquid ageres, agere hic nihil debuisti; vel, ne ociosus esses in tuo choro occu-
pari. Nunc ingenii tui septa transilire voluisti,
& de curru delapsus es.

Quia nullo ingenio extorquere & pertinaciæ fomite ignem potes, verborum fumo & fuligine molestus es, & rerum lucem involvis.

Caput tollet pressum inani quadam argumentorum mole, non oppressum. molem enim magis sentio quam pondus; & verborum insidias potius quam vires. Quid mirum? Sic munita rationibus stetit causa nostra, ut nisi dolo ingenioque tentari non potuerit.

Claudendi.

Diogenes ad Mindios, Claudite portas, O Mindii, ne per amplas portas excurrat oppidulum.

Bonum, mi Liberalis habeas animum: In manibus terræ; non hic te carmine longo, atque per ambages & longa exorsa tenebo.

Quare eloquentiæ amorem, quasi quendam igniculum, in vestris hodie animis excitarem, nisi è dignitate eloquentiæ putarem non esse, vel tam pulchræ virgini ambire procos, vel tam potenti dominæ aspectatores conciliare.

Habetis sermonem bene longum hominis utinam non impudentis: illud quidem certe, non nimis verecundi, qui quidem cum te, Catule, tum etiam L. Crasso audiente de dicendi ratione tam multa dixerim.

His autem rebus Sol me ille admonuit, ut brevior essem, qui ipse jam præcipitans, me quoque hæc præcipientem pene evolvere coëgit.

Nec cum Plauto, Jovis magni causa, plausum emendicare statui.

Reliqua quæ &c. si persequerer, non deesset oratio,

oratio, deessent latera, quibus exclamarem, adeo, &c. O Deam philosophiam.

Cic. pro Mil. Sed finis sit: neque enim præ lachrymis jam loqui possum, & hic se lachrymis defendi vetat.

Cic. pro Marcello. Turn. Or. Sed ut & orsa est in eodem terminetur oratio mea.

Non possum, Auditores, pergere, altitudo mysterii superat meæ dictionis tenuitatem, quare non est cur pergam. Orationis igitur vela contraho, vos videritis, &c. utrum, &c.

Idem. Sed dum unitatis rationem ardore probō, &c. non satis vestræ patientiæ consuluisse videar.

Idem. Sed videor non tam vestræ humanitatis quam meæ felicitatis rationem habuisse, qui dum, &c. si persecutus, in meo gaudio explicando nimis me effuderim. orationi igitur meæ modum statuo, à Deo immortalī precatus, ut, &c.

Id. 10. or. Quanta ergo? Non queo (Aud.) statuere nec volo dicere: reliquam utriusque laudem malo venerari tacendo, quam dicendo imminuere.

Put. 61. Epist. 1.2. Quod utinam cum bono aliquo publico sit! voveo, & omnia tibi fausta.

Nigron. 1. Or. De qua non plura dicam, ne vestræ benignitatis aures, quæ longius quam statueram pro vexit orationem meam, diutius obtundam ingratus.

Id. 2. or. 4. Jam verò ne in vestram humanitatem injuriosa longitudine peccet hæc oratio mea; demittam & complicabo vocis meæ flaccescentis velum, non intermissio benevolentiae vestræ flatu; sed virium mearum tanquam spiritu deficiente. jaciam anchoram in media navigatione, ut nova paucis post diebus velificatione subeam portum disputationis inchoatæ, atque fidem oppignoratam liberem.

Turn. Or. Sed ut aliquando extremum habeat oratio mea, finem jam faciam, eò quidem libentius quod mihi vultus vestri, & isti in me oculorum intuitus spem faciunt vobis causam esse probatam.

Idem; Videtis eò spectare orationem meam, quò debent

debent referri cogitationes, actiones, conatus omnes. Quò? non ad epulas, non ad honores, non ad Zelum. Quam rem? expressi notam sacerdotis, hanc exprimate notam sacerdotes. Quam rem? explicavi perfectionem Christiani hominis, hanc explicate Christiani homines. quam rem? ostendi confessoris summam, lauream Martyris; hanc ostendite summam confessores, ut lauream consequamini Martyres, quam intuebitur terra, quod fuit confessoris, & stupebit cœlum, quod est Martyris.

Quod si ego in his orationis tenebris aggrediar, non solum videar velle vestra abuti humanitate, sed meæ etiam tenuitatis penitus oblitus esse.

Quam ego vobis Nobilissi. patres gratulor & æternum voveo.

Concludam orationem meam, piissime Auguste, sermonis magis fine quam gratiæ. Nam- Aufon.
Panegy. que illa perpetua est; & spacio non transmeabit, terminum calcis ignorat.

Igitur finem dicendi faciam: præsertim, cum Nigr. 3. or. ex affectuum valle, in Capitolium Rationis ac Mentis ascendere parantem currum orationis meæ, quo pene triumphans invehitur eloquentia, temporis ad dicendum præscripti definitio, timorq; satietatis vestri sufflammat ac detineat.

Rogandi & Petendi.

Molestum verbum, onerosum, & demisso Senec. 2.
Benef. 20 vultu dicendum, *Rogo*, &c.

Nulla res charius constat quam quæ precibus emptæ est.

Nam quod ad thesauros Gallicos attinet, rem Lix. suapte natura facilem, difficilem vestra interrogatio facit, cur enim quæritis quod scitis? cum quod in sinu vestro est excuti jubetis potius quam ponatis?

(Mihi quoque quoniam respondi Himilconi, Idem. interrogare jus fasque est) velim seu Himilco seu mago respondeat.

Tribuere

Sidon. ep.
5. lib. 3.

Tribuere dignare votis suis, precibus meis, moribus tuis, ut ad soliditatem, &c. te patrocinante proveniat.

Apul. 3.
Florid.

Et gratiam tuam tuique finilium malo, quam jacto, magisque sum tantæ amicitiae cupitor, quam gloriator; quoniam cupere nemo nisi vere putat, potest, potest vere quivis falsò gloriari.

Cic. pro
Mar.

Itaque C. Caesar sic tibi gratias ago, ut omnibus me rebus à te non conservato solum, sed etiam ornato, tamen ad tua innumerabilia in me merita, quod fieri jam possè non arbitrabar, maximus hoc tuo facto cumulus accesserit. *Refer- tur & ad formam Gratias agendi.*

Livius.

Precatus deinde, si divus, si diva esset, qui sibi prapetem misisset, volens propitius adesset.

Alterum responsum, salutem, victoriam, lucem & libertatem: alterum ominari horreo quæ ferat.

Plin. ep.
13. lib. 2.

Extenderem preces, nisi & tu rogari diu nòles, & ego tota hac Epistola fecissem. Rogat enim & quidem efficacissime, qui reddit causas rogandi.

Lips. 2.
cent. 3. ep.

Sed amabo te, ita perpetuum fama te amet & virtus, ignosce.

Idem 5.
ep. 2. cent.

Benigne ad amicitiam provocas, laudes adjungis: è quibus has vix agnosco, illam appeto pari tecum voto.

Plin. ep.
10. l. 2.

Quousque & tibi & nobis invides, tibi maximam laudem, nobis voluptatem? Sine per ora, &c.

Plin. 6. l. 8.
ep.

In summa, nosti facetias hominis, quas velim attendas, ne in bilem & amaritudinem verat injuria, &c. Quanquam quid denunciationibus & quasi minis ago? quin potius ut cœperam rogo, oro des operam, ne ille se, quod validissime vereor, à me, ego me neglectum à te putem, dabis autem, si hoc perinde curæ est tibi, quam illud mihi.

Plin. pa-
neg. ad
Trajanum.

In fine orationis, præfides custodesque imperii Deos, ego consul pro rebus humanis, ac te præcipue, Capitoline Jupiter, precor ut beneficiis

ciis tuis faveas tantisque muneribus addas perpetuitatem. Audisti quæ malo principi precabamur, exaudi quæ pro dissimilimo optamus. Non te distringimus votis, non enim pacem, non concordiam, non securitatem, non opes oramus, non honores: simplex cunctaque ista complexum, unum omnium votum est, salus principis.

Injuriū quippe est magnopere flagitare quod speres, ne quod est voluntarium videatur extortum. Symmach. 2
36. ep. 1

Gratias tibi agam propediem, Cic. id est, non dubito quin præstiturus sis quod puto. Voss. in-
terp. Cic. 4.
l. c. 9.

Gratias Agendi & Debendi.

Tibi & summæ observantiæ & gratissimi animi officiosa studia debere me ingenue fateor, & præstiturum sanctissime recipio.

Qui si vitam pro dignitate tua profundam, nullam partem videar tuorum erga me meritorem assecutus.

Cui nihil amplius in votis, quam ut summæ observantiæ, officii, studii, & grati animi argumentum aliquod apud te relinquam testatum.

Plurimis me tibi officiis devinctum habes: habes (ita me Deus amet) & ad quævis pro virili alacrem.

Dignum præstabo me etiam pro laude merentis. Horat. ep.

Maximas tibi omnes gratias agamus C. Cæsar, majores etiam habemus. Cic. vid.
Agel. l. 4.

Næ ego nequiter ingratus sim, supraque modum indignus, qui apud tantum Regem in ulla aut laude sim aut gratia, si non cum summo obsequio atque observantia primam quamque occasionem captavero restificandi, gratias animus meus quam multas habeat, quam plures debeat.

Qua digna ratione tam honorificam benignitatem tuam celebrare, qua remuneratione dicendi gloriam tui facti æquiparem, nondum hercle reperio. Sed quæram sedulo & connitar,

Dum

Dum memor ipse mei, dum spiritus hos regit artus.

Ibid.

Nam nunc inpraesentiarum, neque enim dif-
fitebor, lætitia facundia obstreper, & cogitatio
voluptate impeditur, ac mens occupata delecta-
tione mavult gaudere quam prædicare. Quid fa-
ciam? cupio gratus videri, sed præ gaudio non-
dum mihi vacat gratias agere.

Ibid.

Quinetiam universo ordini vestro pro am-
plissimis erga me meritis quantas maximas
possum gratias ago atque habeo.

Cic. pro
Mar.

Tantum apud me grati animi fidelis memo-
ria valuit, ut nulla non modo cupiditate, sed ne
spe quidem prudens & sciens tanquam ad in-
teritum ruerem voluntarium.

Plin. ep.
22. lib. 10.

Cui referre gratiam parem nec audeo qui-
dem quamvis maximè debeam.

Itaque ad vota confugio Deosque precor, ut
iis quæ in me assidue confers non indignus exi-
stimer.

Paneg. ad
Gratia-
num.

Solvere se quod debebat; & adhuc debere
quod solverit. Gratianus Imperator.

O mentis aureæ dictum bracteatum! O de
pectore candidissimo lactei sermonis alimo-
niam!

Accipe igitur & hos labores nostros C.C. ani-
mi grati erga liberalitatem tuam specimen, ma-
jora & me debere & majestatem tuam decere
certò scio. Sed in eo fastigio Deus Opt. Max. te
collocavit ut animum benevolum ac gratum
non minus velis, quam relatum gratiam.

Val. Max.
4. l. 7. cap.

Cui animum gratum quia in materia læta
exhibere non contigerat, in ea quam iniquam
fortuna esse voluit, magna cum laude, majore
cum fide præstitit.

Tilen.

Siquis hoc præstiterit, næ ille munus, aurum
contra non charum obtulerit, tantum ab eo be-
neficium accepisse me profitebor, quantum ho-
mini ab homine tribui potest maximum: neque
verò sibi detraxerit, quod mihi contulerit. tam
gaudebit ille dato, quam ego accepto. gratias a-
gam usquequaque, referam quoque, si potero,
& vicem

& vicem rependam poscenti : *om̄s ex* debebo etiam non poscenti.

Tibi se semper debet Iason.

Or. Met. 7.
Plaut. Trin.
num.

Latus , lubens laudes ago & grates gratiasque habeo.

Ago tibi gratias , Imp. Auguste , si possem etiam referrem. Sed nec tua fortuna desiderat remunerandi vicem , nec nostra suggerit restituendi facultatem.

Auson. paneg. ad
Gratian.

Quorum nomine, quia non queo tantum persolvere gratiarum , quantum debeo, saltem tibi ago gratias quam possum maximas , debendo magis quam loquendo.

Nigr. 1. or.

Tibi vota solvam gratias (ut Diis solet) sed sentiendo , quam loquendo plenius. Et gratiarum non minima pars hæc erit, Differre grates; ut cito iussa exequar.

Alab. Rox.

Annon properandum mihi erat , ut pro eo honore vobis multas gratias dicerem , pro qua nullas præces dixeram ? Non quin magnitudo Carthaginis mereatur etiam precem à philosopho pro honore, sed ut integrum & intemeratum vestrum esset beneficium , si nihil ex gratia ejus mea petitio defregisset : id est , ut usquequaque esset gratuitum : Neque enim aut, &c.

Apul. 3.
flor.

Hanc unam Cæsar habeo injuriam tuam , ef- fecisti ut viverem & morerer ingratus. Fur- nius impetrata venia patri suo Antonianas par- tes secuto ab Augusto.

Senec. 2. 1.
de Benef.
25. cap.

Quid scribam ? gratias agere me ? ne concipio quidem. & affecisti me , in summo hoc beneficio , una hac injuria , ut vivendum & moriendum sit ingrato.

Lips. 4.
cent. ep. 149

Hunc hominem adpetentissimum tui (mihi crede) complectere, adprehende, imo & invita, ac sic ama , tanquam gratiam referas : neque enim obligandus sed remunerandus est in amoris officio, qui prior coepit.

Plin. 31.
ep. 7. lib.

Et tu occasiones obligandi me avidissimè amplecteris, & ego nemini lubentius debeo.

Plin. 13.
ep. 2. lib.

Amatur

- Ibid. Amatur à me plurimum, hec tamen vincitur.
- Ibid. Beneficia tam grate interpretatur, ut dum priora accipit, posteriora mereatur.
- Plin. 4. l. 1. ep. In hoc ego ut referrem gratiam (nam vinci in amore turpissimum est) &c.
- Lips. ep. 1. cent. Enimvero tu rem & verba simul ad me mit-
tis; ego quid nisi verba? pudet gratias agere,
tam expositæ, tam obviæ beneficentiæ: quæ, ut
fontes, sponte irrigat & dimanat.
- Horat. 1. od. 4. l. 1. *Quod spiro & placeo (si placeo) tuum est.*
Ap. 11. Irremunerabili quippe beneficio oppignora-
tus.
- Met Sidon. 3. l. 6. epist. Equidem in quantum fieri præter jactantiam
potest, gaudeo præstantissimi viri autoritate, si
certus est: amore, si fallitur.
- Nero apud Tacit. 14. Et tua quidem erga me munera, dum vita
suppetet, æterna erunt.
- Annal. Diogenes acceptis paucis nummis à Diotymo
Ælian. v. Carysio, dixit, Dii tibi dent animo quantum cu-
pisti ipse, virumque atque domum.
- Plaut. Dii tibi omnes omnia optata afferant, cum
Capr. me tanto honore honestas, cumque è vinculis
eximis.
- Ap. 11. Met. At ego referendis tuis laudibus exiguus in-
genio, & adhibendis sacrificiis tenuis patrimo-
nio: nec mihi vocis ubertas ad dicenda quæ de
tua Majestate sentio, sufficit: nec ora mille, lin-
guæque totidem, vel indefessi sermonis æterna
series. ergo quod solum potest, religiosus qui-
dem sed pauper efficere, curabo divinos tuos
vultus, numenque sanctissimum intra pectoris
mei secreta conditum perpetuo custodiens
imaginabor.
- Plin. 2. pa- neg. Ut intelligam etiam atque etiam enitendum
mihi, ut hunc consensum vestrum complectar,
& teneam & indies augeam.

Opem Offerendi & Pollicendi.

- Plaut. Pseud. **F**AC me certum quid tibi sit, juvabo te aut re,
Cic. pro aut opere, aut consilio bono.
Mar. Omnes tibi, ut pro aliis etiam loquar quod de
me

me sentio, quoniam subesse aliquid putas quod cavendum sit, non modo excubias & custodias, sed etiam laterum nostrorum oppositus, & corporum pollicemur.

Sed quid erit quod mea tibi possit ars efficere, Ter. And.
re, & impera, & factum puta.

Nam de me illud vobis habeo polliceri, me beneficiis vinci posse, amore & egregia voluntate non posse, quod hoc sit in mea voluntate, illud in fortunæ arbitrio situm; nam bene merendi semper voluntas adest, facultas non semper.

Itaque si quid laboris vigiliarumque adjici possit, certantem secum ipsum annisurum, ut tanto de se consensu civitatis opinionem, quæ maxima sit etiam constantem efficiat.

Respondit & milites ex formula paratos esse, & si pluribus opus esset, plures duros; Livius.
& quicquid aliud imperaret velletq; Pop. Rom. enixe facturos: ad id sibi neque opes deesse, animum etiam superesse.

Ei *πλείον εἶχον, πλείον ἐδίδευν*. Græcus quidam Macr. Sat.
Augusto.

Dices, oportet me tuis rebus & meis uti etiam, sed perinde illis ac meis parco. Plin. ep. 28. 6. 1.

Proin studii certius est iudicium supra vires niti, quam viribus ex facili uti; alter enim quod potest præstat, alter etiam plus quam potest. Val. Max. 4. 1. 8. c.

Reliquum est, ut ad omnia quæ tui velint ita sim præsto, ut mei non solum omnia debe- Cic. epist. ad Marcel. 8. 14.
re tuâ causâ quæ possum, sed ea quoque quæ non possum, purent.

Reddam vicem, si reposces: reddam, si non reposces. Plin. 9. ep. 1. 2.

Interea temporis me vestræ Celitudinis obsequiis omnibus, sincere pro eo ac debeo, & totum dedo.

Hunc meis laboribus quâ meliorem quâ illustriorem redditum, Augusto nomini tuo inscripsi & quæ antiqua formula votorum est, libens merito donavi, dedicavi.

F

Ut

Flor. prol.

Ut ad constituendum ejus imperium contendisse virtus & fortuna viderentur.

Plin. 13.
epist. l. 10

Ut jure sacerdotii precari deos pro te publice possim, quos nunc precor pietate privata.

Siden. 5.
ep. 6. l.

Causam meam nesciens agit, qui à me ad vos literas portat. Nam dum voti mihi sit gerulus opportunus officii, beneficium præstat quod se arbitratur accipere.

Laudandi.

ITa eloquens ut nemo sapientior, ita sapiens ut nemo eloquentior: perfectus utrobique magister, & tam prudentiæ fructu abundans, quam dictionis flore gratosus.

Nigr. de
Cic.

Ille omnium generum, causarum & locorum orator, mens curiæ, vox fori, lingua judiciorum; omnium gentium defensor, cunctorum miserorum & calamitosorum patronus.

Non rhetor aut philosophus ex vulgo, sed vel orator natus in philosophiæ spatiis, vel philosophus florens ex eloquentiæ myrotheciis.

Juli literatorum optime & optimorum literatissime. Omne tulit punctum.

Vir inter optimos nobilissimus, inter nobilissimos optimus; inter utrosque doctissimus.

Vir ut omnibus virtutibus, ita humanitatis quoque laudibus instructissimus.

Omnibus virtutis numeris dives.

Inter bonos optimus, inter doctos doctissimus.

Magis suo merito quam fortunæ beneficio magnus.

Avi tui (quanti viri Deus bone) hæres es.

Credite optimi, & in quantum opus est disertissimi viri.

Hæc tantis animi dotibus reliquis omnibus præstitit, ut in dubio esset, majorene corporis venustate, an mentis virtute esset, in ea tamen nihil admirabilius, quam quod virum incredibili amore prosequeretur.

Demost.

Demosthenes cujus commemorato nomine, maximæ eloquentiæ consummatio audientis animæ oboritur. Val. Mar.

Quæcumq; in Equite Rom. dignitas esse possit, quæ certe possit esse maxima, ea semper in M. Cæ. habita est summa hodieque habetur. Cic. pro Cælio.

Quorū ipsa nomina sunt instar æterni triūphi.
Nec vox hominem sonat, O Dea certe.

Qui simulac pedem limine extulerat, ortheis prope civeis, virtute, gloriā, dignitate superabar.
Per totum vitæ spatium optimus est habitus, sed melior tamen fuit quam habitus est.

Ita ut quantum operibus tuis diuturnitas detrahet, tantum afferat laudibus.

Qui medius fidius (audacter dico) plus fidei quam artis, plus veritatis quam disciplinæ possidet in se, quem pop. Rom. meliorem virum quam histrionem esse arbitratur: qui ita dignissimus est scenā propter artificium, ut dignissimus sit curiā propter abstinentiam. Cic. pro Ros. Com.

Magis mea adolescentia indiget illorum bona existimatione, quam illorum severissima senectus desiderat meam laudem. Ibid.

At in quem virum? qui tanta virtute & integritate fuit, ut etiam illis temporibus optimis, cum hominē invenire nequam neminē posses, solus tamen frugi nominaretur, &c. Gracchus cogis me, inquit, dicere inimicum meum frugi. Cic. pro Fronteio.

O perpulchram formam! Angeli videtur, non hominis, & tamen Sacerdotis est, non Angeli, seu potius & Sacerdotis & Angeli. Turn. 8. or.

Laudes illius numerandi potius quam polliendi (illud enim possunt aggredi, hoc assequi nullus.) Idem or. 11.

Non ferret tamen artis præscriptio, minutiora illa recensere, cum laudum maximarum torrens quidam me transversim abripiat. Ibid.

Non cecidit nobis pupula hominis insignis ostro, &c. sed non invenio vocem qua meam notionem exprimam. Princeps fortasse hominum, Grammaticè satis; Gemma sacerdotum, Or. 14.

Rhetoricè; Aristotelis quadratus, Philosophicè. cecidit miraculum hominis.

Ibid. Ut putem me nativæ principis germanæque virtuti lituram inspersurum aut labem, si ei ex gente laudem viliter emendicavero.

Quamquam mali pono momentum in una ejus voce, qui totâ vitâ ita dixit, ita fecit, ut & vita verbo, & verbum vitæ, & utrumque fidei fecerit fidem.

Macrobius. 1. Sat. 24. c. Laudate hic memoriam, ille doctrinam, cuncti religionem.

Seneca. 7. beneficii. 1. Vir meo judicio magnus, etiam si maximis comparatur.

Seneca. 7. beneficii. 8. Quem mihi videtur rerum natura nostris tulisse temporibus, ut ostenderet nec illum à nobis corrumpi, nec nos ab illo corripì posse.

Plinius. 16. epistolæ. 5. 1. Quâ puellâ nihil unquam festivius, amabilius, nec modo longiore vita sed prope immortalitate dignius vidi.

Sidonius. Quis ita affectet singula, ut tu imples omnia? Quid enim aliud es quam ex omni bonarum artium ingenio collecta perfectio.

Quintilianus. 10. 1. 1. c. Facilitate sæpius quam industriâ commendatur.

Plinius. 3. epistolæ. 2. 1. Magna Isaacum fama præcesserat, major inventus est, &c.

Sidonius. 4. epistolæ. 4. 1. Quare cum vir bonus ab omnibus censeatur, non est homo pejor, si non est optimus.

Sidonius. 17. epistolæ. 1. 4. Consummatissimum virum, cunctarumque virtutum conscientia, & fama, juxta beatum.

Putidius. diatribe. 7. Cujus ut facta, exempla; sic verba, dogmata sunt: in historiam utraque referenda ut æterna sint.

Plautus. Captivi. Valerius Maximus. 2. 1. 4. c. Quantum est hominum optumorum optume. Delapsa cœlo sydera hominibus si se offerant, venerationis amplius non recipient.

Putidius. 4. diatribe. Prisci candoris & humanitatis exemplum, gentis urbisque suæ gemma resplendens.

Plinius. 16. epistolæ. 1. 6. Quo melior fingi ne voto quidem poterat.

Plinius. epistolæ. 9. 1. 2. Quo nihil verius, nihil simplicius, nihil candidius, nihil fidelius novi.

Sidonius. 13. epistolæ. 8. 1. De laudibus tuis cum canat multa, plus retinet.

Dicto.

Dictorum sanctitatem factorum constantia Camperat, commendabat. Unum hoc difficile iudicium, utra in eo virtus maior, morum an scientiæ.

Cui vivo & mortuo innocentiae fama con- Idem. stitit.

Multa præterea pollentissimis ingeniis edific- Solin. c. 8. ferta, quæ præterire, quam inferius exequi, tutius duximus.

Si titulos annosque tuos numerare velimus

Ov. 7. Met. de Theleo.

Facta prement annos ———

Tu unus instar omniū es, qui tot unus virtuti- Put. 2. l. 1. bus abundas, ut unus omniū laudes exhaustas. ep.

Quibusnam verbis tibi, Æmyliane Strabo, vir Apul. 3. Flor. omnium qui unquam Numantiæ fuerunt, aut sunt, aut etiam erunt, inter optimos clarissime, & inter clarissimos optime, inter utrosque doctissime.

Viri inter se mutuo, & vobis & utilitatibus Apul. 4. Flor. publicis merito, amicissimi, doctrina & eloquentia & benevolentia paribus: incertum modestiāne quictiores, an, industriā promptiores, ac honoribus clariores. Quibus cum sit summa concordia, tamen hæc sola æmulatio, & in hoc unum certamen est, uter eorum magis Carthaginem diligat, atque summis medullitis viribus contendunt ambo: vincitur neuter.

Nec tamen miranda ista in te est, Maximiane, Paneg. ad animi magnitudo, in quem dii immortales tanta congesterunt, & naturæ bona & ornamenta Max. & Constant. fortunæ, ut quamvis maxima largiaris, ita penes te sint omnia, quasi ea solus obtineas.

Illud ingenium quod solum pop. Rom. par imperio suo habuit. Senece. de Cic. præf. ad. 1. el. contr. ibid.

Nemo plus ingenio suo imperavit, nemo plus indulsit.

Euphanti sodales sunt elegantiae & deliciae Put. 9. diat. meræ. quibus an quid suavius amariūque Natura produxerit, jure dubites: habet uterque quicquid mereri invidiam possit imo vincere. Sid. ep. 8 l.

De quo narrantur plurima bona, atque ea 7. Cic. ep. l. 5. Sen. ep. 103. quidem à plurimis bonis.

Put. ded.
ad 1. diatr.

Magna hæc laus est, laude non corrumpi; malle animi illum fructum conscientiæ horreo conditum, quam rumoris aurâ ventilatum, sparsumque.

Id. 4 ep.
1. 1.

Virtute tua & doctrina excitor: quam utramque ita conjungis, & exeris in patriæ & cômuni bonum, ut boni quique te ament, admirentur omnes.

Morin.

Singularem in tanta dignitate modestiam, in consiliis ineundis prudentiam, in capiendis religionem, in exequendis vigilantiam, in congressibus publicis animi præsentiam, in privatis lenitatem, in sermonibus eruditionem, in verbis leporem, in moribus suavitatem, &c.

Idem.

Cujus actiones omnes, maximas, minimas, Gratiæ Virtutesque deperibant adeo, ut earum gloriam utræque ambiguo certamine vindicare sibi viderentur.

Put. 13.
ep. 1. 2.

Ille meus, ille tuus, ille omnium, occidit. Amor & delictum hætenus meum, tuum, omnium, nunc meorum.

Flor. pro-
leg.

Ut si quis magnitudinem imperii cum annis conferat, ætatem ultra putet.

Plin. ad
Trajan.

Quibus contigit diem illum triplici gaudio letum celebrare, qui principem abstulit pessimum, dedit optimū, meliorem optimo genuit.

Symmach.
20. ep. 1. 1.

Huic ego nihil per me accessurum putavi: & tamen deesse nolui, sciens judicio erga illum tuo nihil adjici posse, si scriberem; decessurum aliquid tamen meo officio, si tacerem.

Pacat. Pa-
negyr. ad
Theodos.

Sed utcunque virtutis tuæ opera curiosæ posteritatis oculis artificium manus addet, cum te vel Alpium dorsa superantem, vel, &c. Hæc pictorum atque fistorum assequetur imitatio: Clementia imp. quo cœlo, quo pigmento, quo ære, amore ducetur? qua tu ipsius victoriæ victor ita omnem cum armis iram deposuisti, ut ceciderit nemo post bellum.

Vituperandi.

Fœminæ plusquam virili audaciâ inverecundæ;

da; viri plusquam muliebri mollitie ac turpitudine effœminati.

Homo factus ad istius libidines.

Cic. 2. in
Verr. 3.
Verr.
Cic. pro
Quinctio

At homo inertior, ignavior, magis vir inter mulieres nequam, impura inter viros muliercula proferri non potest.

C. Cassius (nunquam sine præfatione publici patricidii nominandus, &c.

Cum ei Natura nihil melius quam vocem dedisset, pater nihil præter libertatem reliquisset: vocem in quæstum contulit, libertate usus est, quò impuniùs dicax esset.

Oro atque obsecro vos qui utrumque nostis, vitam inter se utriusque conferte; qui non no-
stis, faciem utriusque considerate. Nonne ipsum caput & supercilia illa penitus abrafa olere malitiam & clamitare calliditatem videntur? Nonne ab imis unguibus usque ad verticem summum, si quam conjecturam affert hominibus tacita corporum figura, ex fraude, fallaciis, mendaciis constare totus videtur? qui idcirco capite & superciliis semper est rasis, ne ullum pilum viri boni habere dicatur, &c.

Cic. pro
Rose. Co-
mædo.

Sordidos, rudes, incultos; quos nec vixisse vi-
ventes, nedum extincti vivant; & si nunc vi-
vant, vivere in pœnam & contumeliam.

I. Pic. Mi-
rand.

De vestris semper æstuat carcer; de vestris
semper metalla suspirant; de vestris semper
bestiæ saginantur; de vestris semper munerarii
noxiorum greges pascunt.

Tertul. A-
pol. 44. c.

Asseverandi & Obtestandi.

Non mehercule criminis augendi causâ di-
cam, Judices; sed quem accepi ipse oculis
animoque sensum, hunc vere apud vos, & ut
potero planissime exponam.

Cic. 4.
Verr.

At ne putetis hæc non tam dici à me sincere
ad veritatis involutam notionem explicandam,
quam oratoriè ad laudes ejus exaggerandas.

Turn. 21.
Or.

Nolite, quæso, Judices, brevitate orationis
meæ potius, quam rerum ipsarum magnitudi-

ne crimina ponderare. Sed sistitis fortasse hic cogitationem vestram, cogitate adhuc, quod vultis maximum, vincam profecto cogitationem vestram. En —

Corrigendi.

EAm opinionem si ratio labefactarit, si veritas extorserit: ne difficiles vos præbeatis.

Liv. 3. deq.
S. l.
Plin. s. l.
ep. 7.
Tilon.

Invitus ea tanquam vulnera attingo, sed nisi tacta, tractataque sanari non possunt.

In summa (cur enim non aperiā tibi vel iudicium meum, vel errorem?)

Plusquam Chironium ulcus non contentus scalpro meo aperuisse, sed medicari etiam pro virili aggressus sum.

Epanorthosis

Defendere (si hoc est defendere, & non.)

Hanc excogitavit rationem (si hæc ratio potius quam amentia nominanda est)

Aufert: imprudens huc incidi Jud. emit, non abstulit, nollem dixisse.

Cle. Ver.
rin.

Sic vixit ut muliebria quotidie convivia essent, vir accumberet nemo præter ipsum & prætextatum filium, tamen si recte sine exceptione dixerim, virum, cum isti essent, neminem fuisse.

Non hospitii ius: sed quid ego hospitii jura in hac tam immani bellua commemoro?

Tura. or.

Quascunque Martyres subierunt pœnas (subierunt maximi maximas)

Ibid.

Humilitas tam fuit depressa in terram, seu potius tam fuit erecta in cœlum, ut primas præripuerit omnibus, secundas vix reliquerit ulli.

Hortandi, Suadendi, & Consulendi.

PRudenter & te dignum feceris, si à scopo virtutis non declines.

Facilius est currentem (ut aiunt) incitare, quam languentem commovere.

Maße

Maſte virtute, hac pietate in patrem patriam- Liv. 2.
que T. Manli eſto, Maſti virtute Milites Rom.
eſtote.

Καὶ σὺ ἄλλημι ἔσ' ἵνα τίς σε καὶ ὁψήσῃ Hom. O.
dyf. 8.
Τὺ εἶπῃ: Pallas ad Telemachum.

Non ſibi cohortandum Sulpitium & Cot- Cic. 2. de
Or.
tam, ſed magis utrumque collaudandum videri,
quod, &c. Quamobrem pergite ut facitis, ado-
leſcentes: atque in id ſtudium, in quo eſtis, in-
cumbite, ut & vobis honori, & amicis utilitati,
& reip. emolumento eſſe poſſitis.

Vos verò è juventute iſta ad ſumma venie- Pur. 5.
diatr.
tis, ſi à ſtirpe & indole non deſectatis, ſi re-
ctam hanc ſemitam, quam calcare cœpiſtis, in-
ſiſtere pergatis, ſemitam, inquam, literarum ad
ſerena ſapientiæ templa ſtratam.

Sed & reficit audientem certo ſingularum Quintil. 4.
l. 5. c.
partium ſine, non aliter quam facientibus iter
multum detrahunt fatigationis notatâ inſcri-
ptis lapidibus ſpatia. Nam & exhaustis labori-
bus, noſſe menſuram, voluptati eſt; & hortatur
ad reliqua fortius exequenda, ſcire quantum
ſuperſit.

Quid te aut horter, quod facis; aut agam gra- Cic. ad
Attic. 3. l.
tias, quod non expectas?

Qui monet ut facias id quod facis, ille mo-
nendo Laudat, & hortatu comprobat acta ſuo.

Me ad melioris fortis aleam movent & hor-
tantur.

Facias iſta ſemper, nec nunquam in hoc opere Plin. pa-
neg. ad
Trajanum.
Ibid.
aut animus tutus aut fortuna laſſetur.

Faciebas ergo, cum diceres optimos: nec
iſorum modo vita à te, ſed iudicium Senatus
comprobatur.

Multum ac diu exoſculatus adoleſcentem, qui Plin. 17.
ep. 5. l.
eſt acer rimus ſtimulus monendi, laudibus inci-
tavi, pergeret qua cœpiſſet: lumenque quod ſibi
maiores ſui prætuliffent, poſteris præferret.

Meditemur duriora, & non ſentiemus: relin- Tertul. de
cultu ſcœm.
c. 12.
quamus lætiora, & non deſiderabimus: ſtemus
expediti ad omnem vim, nihil habentes quod
relin-

relinquere timeamus. retinacula sunt ista *spei* nostræ.

Camp.
rat. 10.

Aurū, gloriam, delicias, Veneres contemnite. Quid enim aliud ista sunt quam terrarū ilia, canorus aër, popina vermiū, bella sterquilinia, &c.

Plin. 23.
epist. 6.1.

Neq; enim cuiquam tam clarum statim ingenium est ut possit emergere, nisi illi materia, occasio, fautor etiam commendatorq; contingat.

Idem 4.
epist. 9.1.

Proinde immitte rudentes, pande vela, ac si quando alias, toto ingenio vehere. Cur enim non ego quoque poëticè cum poëta?

Idem 14.
epist. 18.

Accedit quod tibi certamen est tecum —

Idem 9.1
1.3. ep.

Hæc ego tecum quæ quotidie mecum: ut desinam tecum, si dissentes tu: quanquam non dissentes; ut qui semper clarum aliquid & immortale meditaris.

Sidon. 1.5.
epist. 1.

Nam satis eminet meritis ingenii proprii, qui fuerit fautor alieni.

Sid. 10. ep.
1.5.

Gratulor tibi, quod istis moribus vivis, ut necesse habeas electionem tui timere, laudo efficaciam.

Putean. ad
Senat. Me-
diolan.

Vos modo marcescere ætatis vestræ florem ne sinatis, sed magno animo gradimini, ne citra annos ingenium consistat. Cogitate quam spem alatis, & quo viatico vobis utendum. Ad Theol. Jurispr. Medic. transitis? literarum hæc studia vos dirigent. Ad Remp. & latum clavum? ducent. Ad militiam & arma? hinc præcepta, hinc exempla suppetent. Sed quid ego ista copiosius? Bonas literas amare & tractare æque necessum est, ac non necessum laudare apud amantes.

Nigr. or. 3.

Contendite honorario certamine cum ipsa Natura; ut quantum illa contulit artificium ad orationis munia, tantam vos item adhibeatis artem ad absolutionem operis.

Ibid.

Ita disciplinæ belli assuescas domi; ut aliquando ex aula pergas ad castra; ex umbra in solem; è palæstra in aciem; atque è ludicris, pugnis in vera prælia descendas: & lusoriis ornamentis in arma decretoria commutatis, vel æques majores, vel etiam superes.

Laudo

Laudo vestrum animum, conatus probo, ^{Nigr.or.7.}
commendo sedulitatem: vobis in tam fructuo-
so labore studii perseverantiam exopto, mihi
jucundissimam, gratissimam parentibus, vobis
ipsis utilissimam; quam si retinueritis —

*Exclamandi; querendi,
detestandi.*

O Fallacem hominum spem, fragilemque for- ^{Tul. de}
tunam, & inanes nostras contentiones! quæ ^{or. 3.}
in medio spacio saepe franguntur & corruunt,
& ante in ipso cursu obruuntur, quam portum
conspicere potuerunt.

O clementiam Pop. Rom. seu potius patien- ^{6. Verr.}
tiam miram ac singularem!

O scelus, O portentum in ultimas terras ex- ^{Aët 2. in}
portandum! non enim potest ea natura, quæ ^{Verr.}
tantum facinus admiserit, hoc uno scelere esse
contenta. necesse est semper aliquid ejusmodi
emoliatur; necesse est, &c.

Quæ vox? quæ latera? quæ vires hujus unius ^{5. in Verr.}
criminis querimoniam possint sustinere?

Me Christe! — me Deus!

Omnia, Judices, in hac causa sunt misera & ^{Pro Rosc.}
indigna, nihil tamen acerbius & iniquius, ^{Amer.}
quam —

O Divinam auctoritatem, quam dum cogito, ^{Turn. or.}
mente concido! O divinam potestatem, quam ^{10.}
dum effero, lingua hæreo!

Stupeo P. C. necdum satis aut oculis meis ^{Plin. ad}
aut auribus credo: atque identidem me an au- ^{Trajanum.}
dierim an viderim interrogo.

Horror & stupor, ubi estis? ubi lachrymæ &
complorationes? ubi planctus & ejulationes?
cui tam è pumice oculi, aut ita ex chalybe præ-
cordia, ut non in lachrymas solutus totus fluat,
fleatque?

Nec unquam fando auditum, & omnium, ^{Macrobi. 3}
quæ monstra dicuntur, monstruosissimum. ^{17.}

Ingens, atrox, horridum facinus! quale nec

antiquitas vidit, nec credent posterī; omnium denique flagitiorum compendium, in ferrei huius seculi fœces reservatum.

Monendi.

Quæ mihi commendas, ea tantæ mihi curæ sunt, ut me admoneri nolim, rogari vel sine magno dolore vix possim.

Tul. 6.
Verr.

Quamobrem te quoque, Hortensi, qui monendi locus est, ex hoc loco moneo, videas etiam atque etiam & consideres quid agas, quò progrediare, quem hominem & qua ratione defendas, &c.

Videte igitur utrum sit æquius.

Quare si etiam monendi estis à me, quòd non estis, Jud. video hoc leviter pro mea autoritate vobis præcipere posse, ut —

Divinat.
in Verr.

Video non te sed hunc librum esse responsurum quem monitor tuus hic tenet: qui si rectè monere volet, suadebit tibi ut hinc discedas, neque mihi verbum ullum respondeas.

Non enim exprobrandi causâ sed commonendi gratiâ dicam.

Ita irritatis militum animis subdere ignem & materiam seditioni non esse ætatis, non prudentiæ ejus.

Cic. fam.
ep. 50. l. 4.

Neque monere te audeo præstanti prudentiâ virum, nec confirmare, &c.

Apul. de
deo Socratis.

Enimverò Socrates utpote vir apprime perfectus ex sese, & ad omnia sibi congruentia officia promptus, nullo adhortatore unquam indigebat: at verò prohibitore nonnunquam, &c.

Qui monet, ut facias, quæ jam facis, ille monendo

Laudat, & hortatu comprobat acta suo.

Sidon. ep.
no. l. 54

Redde te tamen expectantium votis, expectantiumque charitatem proba, qui jam probasti pudorem.

Ex-

Excusandi.

QUOD mihi consuevit in cæteris causis esse adjumento, id quidem in hac causa deficit, nam quò minus ingenio possum, subsidium mihi diligentiam comparavi: quæ quantum sit, nisi tempus & spatium datum sit, intelligi non potest. & tot. exord. pro Quinctio.

Si vires desint, tam æquum est æquos vos adversum me esse, quam ego adversus magnum illum Deum sum, quem scio non uni omnia dedisse.

Ego infirmitatis meæ deterritus conscientiam.

Culpam deprecari, aut noxam me eximere non possem, si repulsam à me patereris.

Amœnitates verò & copias, ubertatesq; verborum Latina omnis facundia vix quidem indisci potuerit: mea tenuitas nequaquam. A. O. Phavor. .

Quantum oratione mea nunquam æquem, quantum scribendo non consequi possum.

Enimvero mirari satis non queo etiam te hæc desiderare, quæ neque ego teneo; uti si quidocent, neque sunt ejus generis, ut si optime tenerem digna essent sapientiam & auribus vestris. Cic. de Orat.

Qui ad illa arma fato fuimus nescio quo misero funestoque compulsi, etsi aliqua culpa renemur humani erroris; à scelere certe liberati sumus. Reip. Pro Marcell.

Judicavit, à plerisque ignoratione potius, & falso atque inani metu, quam cupiditate aut credulitate civile bellum esse susceptum.

Non cupiditate, præsertim aut pravitate aliqua lapsis, sed opinione officii, stulta fortasse, certe non improba, & facie quadam

Quo in negotio, tamen illa me res, judices, consolatur, quod hæc quæ videtur esse accusatio mea, non potius accusatio quam defensio existimanda est, &c. defendo enim multos, &c. Cic. divin. nat. in Ver.

Verum id mihi non sumo, judices, & hoc non modo in oratione mea non pono, sed ne in opinione quidem cujusquam relinquo meam, &c. Ibid.

Cum verò, &c. profectò vereri non debeo ne quis hoc quod facio, non existimet summi officii ratione impulsus coactusque suscepisse:

Cicero, pro A. Cluentio. Abs te peto, Oppianice, ut me invitum de patris tui causa dicere existimes, adductum fide atque officio defensionis. Etenim tibi si in præsentia satisfacere non potuero, tamen multæ mihi ad satisfaciendum reliquo tempore facultates dabuntur. Cluentio nisi nunc satisfecero, postea mihi satisfaciendi potestas non erit.

Agnosco equidem me lyram Apollinis nunquam retigisse. Mallem sane confiteri veram ignorantiam, quam profiteri vanam scientiam.

Oratione (quam è temporis vestigio natam & quasi inter prima labra vix dixero me commentatum fuisse) perstrinxi.

Ausonius, præf. ad 12. Edyl. Quæ quidem omnia quoniam insuavis materia devenustat, lectio benigna conciliet.

Id. ad 3. Edyl. Perlege hoc etiamsi operæ est frivolum & nullius precii opusculum; quod nec labor excudit, nec cura limavit, sine ingenii acumine & moræ maturitate.

Id. ad 14. Ed. Igitur cui hic ludus non placet, ne legerit; aut quem legerit obliviscatur; aut non oblitus ignoscat.

Tacitus, Annal. 16. Etiamsi bella externa & obitas pro Rep. mortes tantâ casuum similitudine memorarem; neque ipsum satias cepisset, aliorumque tædium expectarem, quamvis honestos civium exitus, ristes tamen & continuos aspernantium. At nunc patientia servilis, tantumque sanguinis domi perditum, fatigant animum & tristitia restringunt, &c.

Pacatus, Patrolog. Theodol. d. Huc accedit auditor Senatus, cui cum difficile sit, pro amore quo in te præditus est, de te satisfieri; tum difficilior pro genita atque hereditaria orandi facultate, non esse fastidio rudem hunc & incultum Transalpini sermonis horrorem, præsertim cum absurda sinistraque jactantiæ possit videri, ostentare facundiam, quam

quam de deorum fonte manantem in nostros usque usus derivatio scra traduxit.

Ita dum obsequio interpreter impudentiam, Ibid. dum in eundem hominem non convenire putato gaudium & silentium, duas res diversissimas junxi, metum & temeritatem.

De eloquentia verò, si qua mihi fuisset, ne- Apul. que mirum neque invidiosum deberet videri, apol. 1. si ab ineunte unis studiis literarum ex summis viribus deditus, &c.

Cujus vel industria promptius suffragium, Solin. c. 1. vel benignitas veniam spondebat faciliorem.

Dabitur utcumque venia pia temeritati, si u- Pacat. Pa- surpassasse communia, non occupasse videamur neg. Theodol. d. aliena.

Θεόκλει Ⓞ ἐρρωθεὶς διὰ τὴν ἐσχητάτην, ὅτι, εἶπεν, ὡς μὲν βέλομαι ἢ δυνάμει, ὡς δὲ δυνάμει ἢ βέλομαι, Stobaeus. Macrobius transtulit; Quæ præsens locus & tempus exigit, ego non calleo: quæ ego calleo, nec loco præsentis sunt apta, nec tempori.

Deliberandi.

DE quo neque quomodo dicam neque quomodo taceam reperire possum. si enim ta- Pro Rose, Amer. ceam, &c.

Quæ omnia ita trivit Oratoris oratio, ut cum Turn. or. 8. tædeat loqui, pudeat tamen tacere, sed cum amor efficit, ut malim loqui cum tædio, quam tacere cum pudore, persequor illam coquorum laudatam consuetudinem, &c.

Sed quid faciam? novam quandam patior ex Pacat, Pa- copia difficultatem. Quid, inquam, faciam? neg.

Quum igitur impediatur turba delectum, atque Ibid. præster gesta in summam referri, quam enumerando tenuari; dixisse sufficiat, unum illum divinitus extitisse in quo virtutes simul omnes vigerent, quæ singulae in omnibus prædicantur.

Quæ vos per hosce annos appetistis atque vo- A. Gel. ex or. C. Gracchi. luitis, ea nunc si repudiaretis abesse non potest, quin-

quin aut olim cupide appetisse, aut nunc temere repudiassè dicamini.

Vereor mehercule ne aut gravioribus utar verbis, quam natura fert, aut levioribus quam causa postulat.

Pro
Quinct.

Utrum impudentius à sociis abstulit? an turpius meretrici dedit? an improbius Pop. Rom. ademit? an audacius tabellas publicas commutavit?

Plin. ep. 7.
l. x.

Neque enim tantopere mihi considerandum est, quid vir optimus in præsentì velis, quam quid semper sis probaturus.

Act. 2. in
Ver.

Quid hoc homine faciat? aut ad quam spem tam perfidiosum, tam importunum animal reserves?

Illudendi.

Pro
Quinct.
Cic. Nar.
Cic. pro
Quinct.

TUM iste vir opt. (vereor ne se derideri putet, quod iterum jam dico opt.)

Non comparat se tecum gratia P. Quinctius, Nævi: opibus, non facultate contendit, omnes tuas artes, quibus tu magnus es, tibi concedit, fatetur se non, &c. non habere domum clausam pudori & sanctimonix, patentem atque adeo expositam cupiditati & voluptatibus, &c.

Lips. ad-
vers. Dia-
logist.

Itane vero? tu ille es qui censuram hic nobis sine suffragio geris? tu provides ne quid Resp. capiat detrimenti? Bene est, state firmi cives hoc tibicine & destina? Sed tamen ego Magistratus esse putabam, quibus hæc curæ, &c. nisi tu unus plus sapias & vides quam cæteri omnes, *O mi senex, omnes videmur nobis saperæ, festivi, belli, cum simus coprea.*

Ite igitur, & si ita vultis, facultates divinas prostitute; cœlo demissum animum humi prostratum adfigite; sensus rationi præponite, perгите esse virtutum proditores, vitiorum jumenta, voluptatum mancipia.

Mi-

Minandi.

Videsque, ô Juvenis, hoc dictu quam factu Caesar ad Metel. Trib. impediens. Plur. 6. Verrin.
difficilius esse, vel factu quam dictu ex-
promptius.

Et si me in hoc reo, quem mihi inimicum Si-
culi dederunt satis vehementem, satis perseve-
rantem, satis vigilantem cognovimus; existiment
in iis hominibus, quorum ego inimicitias Pop.
Rom. salutis causa suscepero, multò graviolem
& acriorem futurum.

Οἱ Θρακες πρὶν εἰς ἑφικλὸν ἀλθεῖν, ἐκόντι πταίν τρεῖς Chion in ep.
λόγους ἕνας.

Quod si te perpetrasse comperero, pejus cru- Plaut.
ce & furca lueres, nec ad commiserationem
me flecteres, etiamsi fleres sanguinem.

Metuendi & Obstupescendi.

Tamen ita deos mihi velim propitios, ne cum
illius diei mihi venit in mentem, quo die ci-
tato reo mihi dicendum sit non solum commo-
veor animo, sed etiam toto corpore perhorresco.

Qui tandem istius animus est in recognitione
scelerum suorum, cum ego ipse in commemo-
ratione eorum non solum animo commovear,
verum etiam corpore perhorrescam? venit
enim mihi fani, loci, religionis illius in men-
tem; versantur ante oculos omnia.

Horret animus tanti vitii imagine.

An hoc quicquam potuit audire majus? audi- Turn. 12.
vit, audivit, quod cum dicere conor, lingua sup-
pressis faucibus fluitans palato inhærescit. Nam
ad tantum mysterium enunciandum opus est
non Oratoris alicujus voce, contentione, lateri-
bus; sed Cherubinorum ac Seraphinorum lin-
guis, ardore, flammâ. At quid potest latere tan-
tum? habet hoc quidem quod sum dicturus fla-
gitii speciem, veruntamen si non renuatis au-
dire, audeo quidem dicere. non renuitis me-
ruit I. audire, &c.

Si quis forte te, quod abominor, fallat.

Plin. ep. 22. l. 6.

Malè

Male & bene precandi.

Androm.
ad Uliſſ.
Sen. Tro-
ad. 696.
verſ.

Sic te revifat conjugis ſanctæ torus, annosque dum te recipit extendat ſuos Laerta ! ſic te juvenis excipiat tuus, & vota vincens veſtra felice indole Ætate avum tranſcendat, ingenio patrem ! miſerere matris.

Drex. Æ-
tern. 9.

Veritas te amet, mi N. & ſapientia ; tam enim hoc ſapienter quam verè dixiſti.

Plaut.
Aſin 3.
Act.

Dii te ſervaffint ſemper cuſtos herilis, decus populi, theſaurus copiarum, ſalus interioris corporis, amorisque imperator.

Plaut.
pſeud. 3.
Plin. pa-
neg. ad
Trajan.
Ibid.

Tantum tibi boni Dii immortales dent.

Dent tibi, Cæſar, ætatem Dii, quam mereris, ſerventque animum quem dederunt.

Quid iſti benignitati precer ? niſi ut ſemper obliges, obligeris, incertumque facias utrum magis expediat civibus tuis debere tibi an præſtitiffe.

Ibid.

Digna vota quæ ſemper ſuſcipiantur, ſemperque ſolvantur.

Ibid.

Pro nobis ipſis quidem hæc erat ſumma votorum, ut nos ſic amarent Dii, quomodo tu.

Ibid.

Nos inter ſecunda omnia & vota certantia, quæ præſenti tibi conferentur, vehemur alacres.

Ibid.

Quo majore fiducia iſdem illis votis, quæ ipſe pro ſe nuncupari jubet, oro & obteſtor : ſi bene Remp. ſi ex utilitate omnium regit, primum ut illum nepotibus noſtris ac pronepotibus ſerves: deinde ut quandoque ſucceſſorem tribuas, quem genuerit, quem formaverit, ſimilemque fecerit adoptato. Aut ſi hoc fato negatur, in conſilio ſis eligenti, monſtresque aliquem quem adoptari in Capitolio liceat.

Pat. 4. ep.
ſ. l.
Sidon. ep.
7. l. 8.

Deum precor, conatum meum feliciter, teque V. C. nobis & Reip. ſervet.

Quod ſupereſt, Deum poſco, ut te filii confequantur, aut quod plus decet velle, tranſcendant.

Dii tibi omnes omnia optata afferant, &c.
Vid. form. Grat. agendi.

Propi-

Propino tibi salutem plenis faucibus.

Plaut.
Stich. 2.

Ita mihi meam voluntatem, spemque reli-
quæ vitæ vestra Pop. Rom. existimatio com-
probet, &c.

Ita amor hic inter nos perennet, quem coi-
mus auspice & teste immortalis tuo patre.

Ita perpetuus inter nos amor sit, mi L. ut Lips.
cum aculeo discessi à vobis.

(Ita meus mihi genius faveat.) (Dii meliora
piis.)

Tu salve & idem voveo Holmanno. B. & cæ-
teris collegis.

At vos salus servassit.

Plaut.
Cistell.
Plur. A-
poph.

C. Cæsari filia suæ filio, cum eum in Arme-
niam mitteret Augustus præcatus est à Diis,
gratiam Pompeii, audaciam Alexandri, fortu-
nam suam concedi.

Dii illum infelicitent omnes, qui, &c.

Plaut.
Pan. 2.

Dii te eradicent.

Solennia vota pro incolumitate tua, quæ pu-
blica salus continetur, & suscepimus, Domine,
pariter & solvimus, precati Deos, ut velint ea
semper solvi, semper signari.

Plin. ep.
35. l. 10.

Vivite & annum hunc, & seculum hoc feli-
citer incipite atque transigite.

Pur.

Ergo florete felices viri Senatorio munere
vere digni. florete urbes non muris magis tur-
ribusque quam Rectoribus munitæ. incremen-
ta capite, quæ nulla unquam vis hostilis, nulla
militiæ calamitas labefactet.

Pur. diatr.
10.

At vos devota capita respiciant Dii perjurio-
rum vindices, talesque vobis exitus dent, qua-
les vos ducibus vestris dedistis. Nempe vos
iidem paulo ante & Perdicæ sanguine estis
asperfi, & — Ultima nunc ego perfidorum
victima has vobis diras atque inferias dico; ut
inopes extorresque omne ævum in hoc ca-
strensi exilio agatis, devorentque vos arma
vestra, quibus plures vestros, quam hostium du-
ces absumpsistis.

Eumenes
ad milites
suos. Ju-
stin. l. 14.

Consolandi.

Cic. fam.
ep. 1. 5.

NAm quod allatura est ipsa diuturnitas, quæ maximos luctus vetustate tollit, id nos præcipere consilio prudentiâque debemus. Etenim si nulla unquam fuit liberis amissis tam imbecillo mulier animo; quæ non aliquando lugendi modum fecerit: certe nos, quod est dies allatura, id consilio anteferre debemus. neque expectare temporis medicinam, quam repræsentare ratione possumus.

Plin. ep.
16. l. 5.

Ut enim crudum adhuc vulnus medentium manus reformidat, deinde patitur, atque ultro requirit: sic recens animi dolor consolationes rejicit, ac refugit, mox desiderat & clementer admotis acquiescit.

Cic. fam.
ep. 1. 4.
Ibid.

Neque monere te audeo, præstanti prudentiâ virum, nec confirmare, &c.

Illud tamen me vel monuisse vel censuisse puta, vel propter benevolentiam tacere non potuisse, ut quod ego facio tu quoque in animum inducas.

Homines sane sumus, & urit illud avelli. Soletur te quod non in longum Lips. Cent. 2. Ep. 30. tota Ep. 55. 64. 67. Senec. Ep. 67. & 99.

Turn. or.
15.

Non prius conquievit, quam è coelo spei & consolationis auram aliquam sentisceret.

Plin. ep. 1.
l. 2.

Quibus ex causis necesse est tanquam immaturam mortem ejus in sinu tuo defleam: si tamen fas est aut flere, aut omninò mortem vocare: quâ tanti viri mortalitas magis finita quam vita est. Vivit enim, vivetque semper, atque etiam latius in memoria hominum & sermone versabitur, postquam ab oculis recessit.

Cic. 3. l. de
orat.

Fuit hoc luctuosum suis, acerbum patriæ, grave bonis omnibus. Sed ii tamen Remp. casus secuti sunt, ut mihi non erepta I. Crasso à Diis immortalibus vita, sed donata mors esse videatur. Non vidit flagrantem bello Italiam, non ardentem invidiâ Senatum, non luctum filia, non
exilium

exilium generi, non-non-non denique in omni genere deformatam eam civitatem, in qua ipse florentissima multum omnibus gloria præstitisset. Ego vero te, Crasse cum vitæ flore, tum mortis opportunitate, divino consilio & ortum & extinctum esse arbitror. Nam tibi——

O noctem mihi omni deinceps die clariorē! Put. Di.
att. 9.
O numerandam candido lætitiæ calculo! vos
pergite officiosæ lachrymæ, & alio nunc affectu
fluite: madere gaudii rivis jam debet facies.

Vide Sulpitii ep. 5. l. 4. & 5. epist. 12. Luc-
ceii. & 16. epist. Cic. Consol. Sen. ad Polyb. Mar-
ciam, Helviam matrem. Plut. ad uxorem, & ad
Apollon. Hieron. ep. &c. enumeratas à J. G.
Vossio, l. 3. institutionum, c. 4.

Iudicem compellandi.

CAUSA hæc te Ephoro peragatur: parva qui- Put. dia.
att. 7.
dem simores nostros spectes, magna si anti-
quos; & sic prudentia, doctrina, autoritate
tua digna, atque in parte tua.

Dies dictus est, & tu iudex, vir clarissime, Id. Ibid.
ut inter nos pronuncies. Neque superstitiosè
tibi causam meam commendabo, neque negle-
ctim. Tu ingenio rectus, iudicio acer, non ocu-
lis sed animo ipso Argus, veram & incorrup-
tam sententiam per te laturus.

Itaque si tuo unius iudicio justam causam Ibid.
laudasse ac defendisse videar; honesto elogio
clarus apud bonos, laudatusque sum. Claritas
enim, ut pulcherrimè Seneca, non desiderat
multa suffragia; potest & unius boni viri iudi-
cio esse contenta. Nam bonos omnes bonus u-
nus iudicat.

Moderandi & Dijudicandi formula.

APUD Indos prætabile quoddam genus homi- Apul.
Flor.
num fuisse memoriæ traditum est, quos Gy-
mnosophistas vocabant. Hi neque periti erant
pro-

propagandæ vitis, nec inoculandæ arboris, nec proscindendi soli. Non illi norant arvum colere, vel aurum colare, non equum domare, vel taurum subigere, non ovem vel capram tondere vel pascere. Unum pro his, & illud omnium summum, norant; Sapientiam colebant, tam magistri senes, quam discipuli minores. Apud hos, ubi mensa posita, omnes adolescentes ex diversis locis & officiis ad dapem convenerant, perrogabant magistri, quod factum, à lucis ortu ad illud diei, bonum fecissent. Alius se commemoravit, aliquid meditatione sua reperisse, vel alterius demonstratione didicisse, alius sese parentibus quidpiam imperantibus obedisse; alius se inter duos arbitrum delectum, sanata similitate reconciliata gratia, purgata suspitione, amicos ex insensu reddidisse. Qui nihil habuit adferre cur pranderet, impransus ad opus foras extrudebatur. Atque utinam mihi prandii tantum dispendio liceret hinc discedere, ac ne forte sicut Cyrus quondam, qui puer à Magistro iudex duobus aliis pueris datus, quorum alteri grandiori tunica erat brevis, alteri minori tunica erat longa, pronunciavit utrique magis convenire, si vestes inter se mutarent; sua deinde & ipse tunica exutus, vere Cymnosophista factus, verberibus excipiebatur, quod contra jus domini nec secundum leges sententiam tulisset: sic & ego litis hodiernæ constitutus arbiter (in qua tu, Longine, majusculorum patronus magna voce sonas manuque tota, *Inest sua gloria magnis*; Tu, Minuti, breviorum tueris partes, & in pedum digitos erectus exclamas, *Et inest sua gratia parvis*.) Thesea expectarem vindicem, si utrumque ad Procrustis lectum dimensus, alterum detruncandum, extendendum alterum pronunciarem, meritas vel me iudice daturus poenas sententiæ ex æquo magis quam ex iusto latæ. Sed aliam longe controversiæ hujus dirimendæ rationem mihi incundam video. quocirca ~~incundam~~

Xenoph.
Cyri pæd.
1. 1.

Litern

Litem aliquando intenderat surdus furdo; Anthol. sibi trimestrem ædium pensionem deberi cla-β. λ. mitans. Reus se illa nocte foras usquam prodiisse pernegabat, ut qui domi pernox molam versarit. Judex æque surdus, hunc, illum intuitus, Nam quid, inquit, super hac re contenditis? annon utrique vestrum mater est? uterque alat, jus & æquum postulat. Ego sane surdus non sum; & tamen absurdus essem, & dignus qui male audirem, si modo ex allegatis vestris sententiam ferre vellem, qui non surdi solum sed & cæci, Audabatarum more digladiantes, à ratione præcipientes toto erratis cœlo. Quo enim tu tantum mihi lævus abis? quid? an in Contemplationis altum? Tu vero quo tam diversus? an in cæca practicæ saxa? quin me sequimini, ad tutæ pacis & tranquillæ quietis portum —

Plato, quoties à magistro suo Socrate dissentire lubuit, excusare se solitus, Amicum sibi esse Socratem, magis amicam veritatem, invidiæ mox suæ vindicem habuit & Aristotelem discipulum, quem etiam ingratitudinis nomine pullum vocabat equinum, ut qui lacte satur materno, calcibus matrem peteret. Hic itaque si quando à magistri placitis discedere in animo haberet, profiteri solebat, Amicum sibi esse Socratem, amicum Platonem, sed maximè amicam veritatem. Absit modo invidia, iudicio pronunciatum sano, exemplo utili. Sic diligendi sunt amici, ut non diligantur eorum errores. Neque enim placet naso duci aut auribus trahi, ut pedibus eam in alterius sententiam non prius examinatam probe ad veritatis stateram. Turpe vero cum sit ex omnium rerum dictatore atque domino intellectu facere mancipium alienæ libidinis: Discernamus quas è metallis vestris erutas attulistis massas in exploratore aurei veritatis conflatorii igne, idque separatim —

— Atque utinam mihi in manum daretur
libra

Ælian.
Var. hist.
l. 4. c. 9.

Arist. Eth.
Nicom.
l. 6. 1.

Scalig.
exerc. 6.
sect. 4.

Cic. 1.
Tusc. qu.

libra illa Critolai, qui cum in alteram lancem animi bona inponeret, in alteram corporis & externa: tantum propendere illam boni lancem putavit, ut terram & maria deprimeret.

Homer.
Iliad. X.

Καὶ τότε δὴ χεῦσθ' ἀπατὴρ ἐτίτανε τέλααίῃα,
Ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε ταηλεσγέῃ δακρυοῖο.
Τίω μὲν Ἀχαιῶν, τίω δ' Ἑκτόρῃ ἱπποδά-
μοιο.

Ἐλκε ὃ μέγα λαδῶν. ῥέπε Ἑκτόρῃ αἴσμον
ἦμαρ.

Virgil.
Æn. 12.

Ὡχέτο δ' εἰς αἶδα, λίπεν ὃ ἐν φοῖβῃ Ἀπόλλων.

Iupiter ipse duas equato examine lances

Sustinet, & fata imponit diversa duorum:

*Quon dampnet labor, & quo vergat pendere le-
thum.*

Plutarch.
de educat.
puer.

Περὶ μὲν τῷ ῥηθῆσθαι μέλλοι, ἀμφιδόξος εἰ-
μι καὶ διχογνῶμων, καὶ τῇ ὃ κακέισε κλίνων οἷς
ὅπῃ πλάσιγ' ὡρὸς ἐδέετον ῥέψαι δυνάμει, πο-
λὺς δ' ὅκν' ἔχ' με καὶ τῆς εἰσηγήσεως καὶ τῆς δοπο-
τησῆς.

Veritatem, quæ (ut opinabatur Democritus) in profundo merfa puteo latet, vos binæ quasi fitulæ, aut geminæ φρέντλεις certatim vicaria opera eaque strenua eruere laboravistis. Ad quam quia uterque summa fiducia affectare videri vultis; videamus & nos, ne forte, quod fieri solet, altercando amittatur veritas, utrum remota erroris nebula, sublato opinionis velo, sedato denique affectuum vento, pura illa sit, simplex & sincera, uti prætenditis. Primum itaque prodeat —

Diog.
Laert. I. I.

Chilo jam ætate provectus, dum modo vitæ antea virtutibus vellet frui, modo vitia recensere, ut censura sua in ea animadverteret, dixit: Se sibi per totam vitam non conscium fuisse ingratitude; unâ tamen re se modice moveri, quod cum semel inter amicos illi judicandum esset, neque contra jus agere aliquid aut decernere vellet, persuaserit amico judicium à se provocaret; ut sic nimirum utrumque, legem & amicum servaret —

The-

Themistocles à duobus amicis suis cooptatus litis æstimandæ dijudicandæque arbiter, ingrati muneris invidiam declinare volens, judicium averſatus eſt, inquiens, Nolle ſe ex amico tranſire in judicem, ne ex amico jam utriuſque, cogeretur in alterius tranſire inimicum —

Plutarch.
apophth.

Simonidi petenti à Themistocle ut in cauſa quadam inique judicaret: Neque tu inquit, ſi præter modos caneres, bonus eſſes poëta; neque ego, ſi præter leges quid decernerem, magiſtratus probus —

In deſerto hoc bivio cum Hercule anceps animi hæreo. Hinc mollis mihi ſeſe offert via roſis violiſque conſita: illinc ardua via & acclivis intercluditur dumis ſpinisſue aſpera. Utram tandem inſiſtam à Virtute & Voluptate, luculenta utrinq; oratione admonitus, vixdum conſtat. Tu comes blanda hortaris —

Xenophon
δορυμνη-
μειτων.

Unde oculis meis repente oborta in tam clara luce caligo? unde menti ſtupor, cordi genibusſue tremor? Mihi ipſi, qui vobis moderator datus ſum, moderamine opus eſt. Quis me Tiphys, quis Deus geminis hiſce interceptum monſtris expediet? *Hæc rabioſa promit canis, hæc lutulenta ruit ſus.* Hinc latrat ſæva *Luxus* Scylla, inde vorat vomitque *Avaritia* Charybdis. Quis mihi dabit, inter vaſtum gurgitem atque infamem naufragiis ſcopulum, iter tenere medium? Tu mihi ſola, Ratio, Circe, Calypſo, Heleno potior diſtabis medium; Νῦν δὲ τὴ καὶ πρὸ καὶ κῶμα & ἐκ τὸς ἐξέρχεται, per illud potius extremum, in quo minus peccatur, à quo plus imminet periculi, ad portum tendere; ἐπεὶ πολλὸν φέρτερόν ἐστιν. Ἐξ ἐταίρος ἐν ἡμῶν ἀνδράσιν ἢ ἀμὲν πάντας —

Homer.
Odyſſ. μ.

Ariſt. Eth.
Nicom.
l. 2. c. 8.

In contentione Divitiarum, Nobilitatis, Honoris, Voluptatis, Scientiæ, Virtutis, &c. de ſumma felicitatis ſede poterit Moderator ab

G

initio

initio usurpare, aut etiam in orationem pro-
fusa solvere illud Lucretii.

Lib. 2.

*Suave, mari magno turbantibus aquora ventis,
E terra magnum alterius spectare laborem :
Non quia vexari quinquam est jucunda volu-
ptas.*

*Sed quibus ipse malis careas, quia cernere sua-
ve est.*

*Suave etiam belli certamina magna tueri
Per campos instructa, tua sine parte pericli.*

Sed nil dulcius est, bene quam munita tenere

Edita doctrina sapientum templa serena :

Despicere unde queas alios, passimque videre

Errare, atque viam palanteis querere vita :

Certare ingenio, contendere nobilitate :

Noctes atque dies niti præstante labore

Ad summas emergere opes, rerumque potiri.

*O miseras hominum mentes ! O pectora ca-
ca !*

Qualibus in tenebris vita, &c.

Ex Virg. 4.
Georg.

Optimo sane consilio educæ utrinque co-
piæ, summa arte instructæ acies vestræ con-
currerunt fortiter, dimicarunt strenue ; ob-
stinatis usque adeo animis obnixæ non cede-
re, dum gravis aut has, Aut has versa fuga
victor dare terga cœgit. Faxo tamen ut mo-
tus hosce animorum atque hæc certamina tanta
Pulveris exigui jactu compressi quiescant.
Proinde è ductoribus acie revocatis, deterior
qui visus detractis pinnis discet humi serpe-
re ; melior vacua regnabit in aula, & trium-
phans caput inter nubila condet —

Ex Ovid.
7. Metamorph.

Vipereos agnosco dentes, & lethali præ-
tincta veneno semina. Colchica hæc semen-
tis ; ubi è serpentinis dentibus nati terrige-
næ, in sua, in parentis viscera infestis animis
armatas convertunt manus. Neque enim
nisi literis instructi, & eloquentiâ delibu-
ti, illarum castra obsidere, hujus arcem
oppugna-

oppugnare potuissetis aut etiam ausi fuissetis. Quam tamen destructum itis sic eloquenter, ut vel hoc ipso adstruatis, quo destruere præsumitis. Ita nihil eloquentiam destruere præter eloquentiam potest: ideoque nec ipsa potest; quoniam scilicet hoc quoque potest, omnino non potest. Ne tamen Cadmea forte victoria rem ad interfectionem plane deducat; jam tempus adeoque discrimen postulat, ut silicem meum in medios jaculatus hostes, depulsam ab Eloquentia Martem in ipsos convertam. Intestini itaque ferri licentiam vel sic dearmatum venio —

Militiam si intuemur, non turba, sed disciplina ad victoriam facit; non quam multi, sed quam boni pugnent; etiam in oratione stabit victoria non à numero & multitudine, sed robore & vi argumentorum.

Put. diacr.

7.

Huc mentem adhibeatis, justane an injusta dicam: hoc enim judicis officium est, Rhetoris autem vera loqui.

Mædorum judices ferebant prætextas vitatas loris, & in capite tiarani. Atque hinc tiara cuique cui appendet ad sinistrum latus opus è margaritis fimbriatum, alteram aurem ejus qui gestat obtegens. Quibus significabant aurem quidem resectam accusatoribus dari, tectam vero accusatis sed absentibus reservari.

Philippus inter duos malos judex constitutus, alteri ut è Macedonia abiret, alteri ut eum persequeretur imperavit.

Videte autem quale à me judicium expectet vel etiam exigat, qui de me prius tam inique judicavit hominum deorumque moderator summus. Qua enim fiducia mortalis ego utique opilio & è plebe bubsequa, cuius neque fori neque subsellii res est, quæ in certamen venit: decernam hanc litem anxiam & ancipitem de immortalium dea-

*Mercurio
deferent
pomum E-
ridos, Iovis-
que munda-
tum respon-
det Tavis.*

rum forma? quarum etiam praesentiam tremulo horrore expavesco; nondum satis aut mitissimo ipsarum aspectu, aut mollissimo vocalis dei affamine confirmatus. Quamto melius ipse sibi met sumpsisset hunc iudicii calculum formarum spectator elegans, cupitor ardens, potitor notus? sed video quid velit; declinare scilicet, & à se amovere vult tantæ dijudicationis invidiam, & in me tandem derivare. Jam olim docuerunt me rex ille asinini donatus auribus, & vates oculis multatus, quam periculosa machina subeat aleam, quicumque vestris dirimendis controversiis arbiter adscitus fuerit. Quod ego vos, serenissimæ dominæ, oratas exoratas velim, quoniam Jovis summi nullatenus per hunc Argicidam diffingere auctoritatem licet, ut sententia (quod factu necesse est) secundum unam pronunciata reliquæ duæ spe sua frustratæ, me conjugis patrisque vestri sortitione iudicem electum, rejectione vestra non improbatum, nec offensa excipiat, nec odio aut vindicta persecutum eatis. Agite igitur pulcherrima numina, vestras perorate causas, vestras prædicare dotes, namque hinc etiam venustatis commendatio, formæ conciliatio dum ego interea temporis, me recolligo, totusque divino huic spectaculo addictus, exactiori lustratione singulas & singulares formas rimer, pensioreque examine de iis iudicem.

*Oratorem
trum Dea-
rum excipit
hec Paridis
sententia.
Quam si
placere sen-
sero, & illas
& alias hu-
jusce gene-
ris dabit
iterata edi-
tio.*

Papæ! quale spectaculum, quanta pulchritudo, quæ undique voluptas? hic certe est ubi Argus fieri velim, quo tot simul oculis tanta devorem ~~media~~ *media*. Quam venerabile & regium fulget præstingitque tum oculorum tum animi aciem Saturno digna proles, Jove matrona, oculis veneranda, ulnis candida? quam insuper imperiis pollens, quam muneribus potens, diademate caput cincta, sceptro innixa, divum incedit Regina, & verâ incessu patet Dea?

Dea? par rotandis cœlis, regendis terris, calcandis inferis, quo æquior (ita mihi faveat Saturnius) factus sum Ixioni tam divinam formam ambiendi, rotamque cui affixus sequiturque fugitque vel uno illius amplexu, utcunque per submissam nubem, imaginario redimere præoptem. Illa verò, quam ex facie agnoscas, consilii æque ac fortitudinis dominam, ex galeæ cono oleagina redimito corona, lauro tamen præcincta, scias belli pacisque mediam, namque & ægidem quatit, & hastam vibrat, patris æmulata fulmen armipotens virago, belli spolia, pacisque firmamenta præ se ferens: medio tamen inter gratiam & terrorem tenore, nullis non obsequiis votisque expetenda, nisi in perpetem & pertinacem jurasset virginitatem. Sed & hæc, dii boni! quàm egregio decore conspicua? neque ex parte speciosa, sed tota amabilis, amicabilis, admirabilis; divumque hominumque voluptas alma Venus. intecto corpore perfectam formositatem professa, colore in speciem diviso testata ortum; candida, quod cœlo de meat, carula quod mari remeat. Erubescunt puniçantes in genis rosæ, horrent sororiantes sub pectus mamillæ, liventes passim per cutim translucent venulæ, per diffusas undique ambrosias comas renident humeri eburnei, quam denique vel sic, neque gemmato cestro cinctam, neque Gratiis gratissimis comitatam, neque suis cupidinibus circumfussam, commendat dulcis risus, non dedecet ipse nævus, & supra omnia apud me valet ipsius oratio; qua se mihi daturam nuptui pollicetur quandam formam præcipuam, sui que similem, candidam utpote à Jove bene fatam, teneram ut quæ in ovo nutrita fuerit. Valeat itaque imperandi libido, faciliat bellicæ gloriæ sitis; habendam in hoc certamine rationem pulchritudinis monent & Jovis

justa, & Mercurii mandata, & ipsius aurei pomi inscriptio, *Pulchra capiat*. Hoc igitur cape tuo jure, O Venus:

Nam tua forma deam, me judice, vincit utramque.

Et alias discernendi litium formulas, litem secundum alteram partem dandi, vel ampliandi licebit assignere ex judicio Dolabellæ, & rejectione mulieris Smyrnæ ad Areopagitas. A. Gel. 10. lib. 6. c. ex Val. Max. 8. 1. vid. & judicium Galatium Val. Max. 2. 1. 8. c. Licinii Fimbriæ. 1. 7. c. 2. Jul. Cæs. Sen. de benef. 5. 1. 24. c. Philippi & mulieris Val. Max. 6. 1. 2. c. Cambyfis. 1. 6. 5. c. Claudii de muliere non agnoscente filium Suet. Claud. 15. c. Alexander alteram occludebat aurem, reo sc. reservatam. Qui statuit aliquid parte iraudita altera, Æquum licet statuerit, haud æquus fuit. De judicis officio in litibus. A. Gell. 14. lib. 2. cap. & 4. cap. & Cic. pro A. Cluentio. Judicium pop. Rom. parum honestum inter Ardeates & Aricinos. Liv. 1. 3. & Val. Max. 7. lib. 3. cap. Ampliationis, N. L. *non liquet*. Asconius, Cicero, Liv. & c. Ptolomæi. Ælian. Var. hist. lib. 14. cap. 43. Philippi dormitantis Plut. Apophth.

I N D E X

P O E T I C U S.

- A** Borigines, indigenæ. *Virg.* VIII. 314.
 Academia. *Cap. Barlaus. laud. Hortuli Leydenfis.*
 Academici honores. *Barlaus. 12. Miscellan.*
 Accipiter. *comp. Virg.* XI. 721.
 Acies instructa, exercitus, *vid.* Belli conflictus. *Plaut.*
Amphitruo. act. 1. sc. 1. Virg. VIII. 593. *Stat. Theb.*
 401. *Claud. in Rufin.* II. 174, 351.
 Actæon. *Ovid. Met.* III. 138. *Sen. Oed.* 751.
 Adolescentia. *Lavin Torrentius. Casimirus. Sarbievius.*
 1. *lyr. od. 4. & III. lyr. 22. ode.*
 Adonis. *Ovid. Met.* X. 503.
 Adversa virtutem illustrant. *Ov. Trist.* V. el. 6. *vers. 48.*
 Adulatio. *Barb. Vrb. PP.* p. 278.
 Adulterorum apud inferos supplicia. *Virg.* VI. 612.
 Ædificator, *Juvenal. Sat.* XIV. 86.
 Ædificia, *vid.* Luxus in ædific.
 Ægis. *Virg.* VIII. 435. *Claudian. conf. Prob. & Olyb.* 93.
Claudian. Gigantomach. 98. *Sidonius. carm.* XV. 7.
 Æmulatio. *Virg.* V. 229. *Barlaus. II. eleg.* 18.
 Ænigmata. *Casp. Barlaus.*
 Æolus. *Virg.* 1. 56. *Val. Flacc.* 1. 581.
 Æquanimitas. *Hör. od.* II. 10. III. 1. *Sen. Troas.* 257.
Sen. Thyest. 612. *Casimirus. Sarb.* III. *lyric. od. 4.*
 Æquinoctium autumnale. *Virg. Ge.* I. 208. *Ær. Ovid.*
Met. 1. 52.
 Æstas. *Bas. Zanchius.*
 Æstus nimius. *vid.* Siria stella. *Stat. Theb.* IV. 698, 738.
Barlai Sylva Ducis.
 Ætas aurea, felicia secula. *Virg.* 6. *Ecl.* 28. *Georg.* 1. 128.
Lucr. V. 781. *Catul.* 64. *Tibul.* I. el. 3. *Ovid. Met.* I.
 89. *Sen. Med.* 329. *Sen. Hippol.* 523. *Octavia.* 388.
Claud. rapt. Pros. III. 24. *Claud. in Rufin.* I. 339.
Sidon. carm. II. 105. *Boëth.* II. 5. *metr. Casp. Bar-*
laus. hymn. in Christum vid. 224. *Idem* II. el. 5. *Ca-*
sim. Sarb. I. 1. *Zevcotius* II. el. 13. *Iac. Gaddius.* 24.

- Ætas argentea. *Virg. Ge. I. 128. Ovid. Met. I. 113.*
 Ætas ferrea. *Caesul. 64. Ovid. Met. I. 127. Baylens II. el. 5. Zevcotius II. el. 13.*
 Ætate fruiere, fugit enim. *Ovid. de Arte. III. 59. Iuvenal. IX. Sat. 125. Baudius. I. Iamb. alloquium moribundi ad amicos. & II. Iamb. Ben. Turentino. Io. Secundus. I. & 5. Buchanan. eleg. 2. Heinsii Herodes, chorus IV.*
 Ætas hominis. *Hor. ad Pisones. 157. Ovid. Met. XV. 221.*
 Ætates animalium. *Auson. eidyll. 18. Epigr. Virgilio adscript.*
 Æternum. *Hor. III. Od. 30. Ovid. Met. XV. 871. Stat. Sylv. I. 1. 90. Sil. Ital. VII. 477. Claud. bel. Get. 54. Sannazarius de partu virgin. II. 392.*
 Æternum nihil. *Sen. Herc. Oct. 1035.*
 Ætna. *Virg. Æn. III. 570. Virg. Ætna. 385. Lucr. VI. 639. Ovid. Met. XV. 340. Silius. XIV. 59. Val. Flacc. II. 29. Claud. rapt. Proserp. I. 161.*
 Affectus. *Virg. VI. 733. Ovid. Me. II. allus. 84. 233. Sen. Med. 385. Paling. scorp.*
 Affectus cum ratione lucta sub persona Medæ. *Ovid. Met. VII. 12. Sen. Med. 925.*
 Affectus tollendi ut scias verum, ut velis bonum, ut vivas beatus. *Boëth. I. 4. metr. & 7. III. 5. metr.*
 Africa. *Sannazarius de partu Virginis II. 204. Barcl. Argenis IV. 6. metr.*
 Agricolæ vita. *vid. rustica vita.*
 Agricolæ arma. *Virg. I. 160.*
 Agriculturæ ratio. *Virg. Georg. I. 43. Clau. Consul. Mallii. 175. Barb. Ur. PP. p. 121.*
 Agricultura inventor *Osiris. Tibul. I. el. 8.*
 Ahenum æstivans. *Virg. VII. 462.*
 Ajax Telamonius. *Ovid. Met. XIII.*
 Ajax. *Oilei f. Sen. Agam. 527.*
 Alcyonæ & Ceyx. *Ovid. Met. XI. 414.*
 Alexander Magnus. *Iuvenal. X. Sat. 167.*
 Aliena nostris potiora videntur. *Hor. Satyr. I. 1. Band. I. Iambic.*

1. *Iambic. ad Ian. Gruterum, & in Trochaicis ad Eliam Bigotium.*

ad Aliena vitia aquilæ, ad nostra talpæ. *Horat. Satyr. I. 3.*

Aliis alia studia & vota, mihi hoc. *Virg. VI. 848.*

Hor. od. I. 1. Propert. III. el. 7. Ovid. Trist. II. 485.

Sen. Herc. Fu. 191. Pers. V. 51.

Alii detestatio *Hor. Epod. 3.*

Alpes. *Silius III. 477. Petron. 16. Metr.*

Alta cadunt, sublimia vita. *Ovid. Trist. II. V. 83. Trist.*

III. el. 4. Sen. Hippol. 1120. Sen. Troas. 257.

Agam. 88. Zevecotius. II. eleg. 1. vid. Mediocria firma.

Amantum umbræ in Elysiis. *Virg. VI. 442.*

Amator. *Hor. Sat. II. 3. Pers. V. 161.*

Amazones. *Virg. I. 494. XI. 570. 648. Sil. II. 73. Claud. rapt. Proserp. II. 63. Conf. Probinus & Olib. 88. Fescennina in nuptiis Honorii & Mariæ. 32.*

Ambitio. *Hor. Sat. II. 3. Sen. Herc. Oct. 632. Pers. V. 177. Claud. de Laud. Stil. II. 114. Caussini Solyma. Chorus. 1.*

Amellus flos. *Virg. Ge. IV. 271.*

Amens. *Virg. IV. 642. Ovid. Met. IV. 502. allus.*

Amicus & amicitia certa. *Virg. VI. 158. Ovid. Trist. I. el. 3. vers. 63. Ovid. Trist. I. el. 4. Dan. Heins. I. sylv. 3. Zevecotius I. el. 6.*

Am. Prævaricator. *Hor. Sat. I. 4.*

Amicus ollaris. *Martial. IX. 15.*

Amicorum paria. *Ovid. de Ponto. III. el. 2. vers. 67. Manil. II. 599. Claud. in Rufin. I. 107.*

Amicitia requirit par. *Martial. VI. 11.*

Amicitia fides violata. Amicitia fortunam sequitur. *Ovid. Trist. I. el. 7. de Ponto. IV. el. 3. Petron. 3. metr. Plant. Stichus. act. IV. sc. I. v. 14.*

Amicorum desiderium. *Buchanan. eleg. 4. & Sylv. 2.*

Ammonis templum. *Lucan. IX. 511.*

Amœnus locus. *Virg. IX. Ecl. 40. Culex. 120. Ovid. de Arte. III. 667. Stat. I. Silv. 3. vers. 5. Petron. 20. metr. Martial. X. 30. Claud. rapt. Prof. II. 101. Sidonius.*

- Carm.* XI. *Epith.* 6. *N. Reusener. eleg. ad And. Cru-*
sium. Francisci Moncei Paradisus. Simon Egerius.
Sylv. Grotius. II. *epig. Barlaam hortulus Leyd. Idem* II.
cl. 3. Grotius. Torinus. I. p. 3. *Iac. Gaddius.* I. 14.
Casimirus. Sarb. Epod. 1.
- Amor. Virgil.* IV. 1. *Lucr.* I. 473. *Heinsii scholium sive*
Hymnus in Amorem.
- Como. tonitrui Virg.* VIII. 388.
- Ex luxu & otio nascitur. Virg.* I. 689. *Ovid. Remed.*
 I. 139. *Remed.* II. 350. *Ovid. Met.* IV. 302. *Sen.*
Hippol. 203. *Octav.* 545. *Sil.* XI. 386.
- Ex affectu nascitur. Virg.* I. 721.
- Ejus vis. Plant. Asin. act.* 1. sc. III. *vers.* 4. *Mercator.*
act. V. sc. II. *vers.* 10. *Virg. Georg.* III. 243.
Æn. IV. 80. *Tibul.* III. *eleg.* 4. *Propert.* II. *cl.* 7.
Sen. Hippol. 272. *Octav.* 797. *Sil.* XI. 399. *Claud.*
rapt. Proserp. 1. 226. *Bapt. Spagnolus. Titus Stroz-*
za. Herc. Strozza. P. Melissus. eleg. Baudius. Var.
Silv. I. *Paling. cancer. Barlaam in nuptias Adr. Blyen-*
burgii. Alabastri Rexana chorus. III.
- Amor insanus. Virg.* 10. *cl.* 44. *Hor. Sat.* II. 3. *Pro-*
pert. II. *cl.* 1. *Sen. Hippol.* 99. 358. *Stat. Achilleid.*
 I. 301.
- Amor militiæ. Ovid. Amor.* I. *cl.* 9. *de Arte.* II.
 233.
- Hortus Amorum. Damas. Blyenburgius.*
- Amor sui; φιλανθία. Catul.* 22. *Ovid. Met.* III. 424.
Barb. Urban. PP. p. 253.
- Amor optimum condimentum: Planti Casin. act.* II.
 sc. III. v. 1.
- Amoris miserix. Planti Cistell. act.* II. sc. I. v. 1. *Mer-*
cator. act. I. sc. I. v. 18. *act.* III. sc. IV. v. 1. *Trinummus.*
act. II. sc. I. 10.
- Anchora. Virg.* VI. 4.
- Ancile. Ovid. Fast.* III. 371.
- Andromedæ fab. Manil.* V. 531.
- Anguis. vid. serpens. Virgil.* II. 203. V. 84. *Ovid.*
Met. III. 31. VII. 150. *Claud. rapt. Proserp.* I.
 182.
- Pressus. Virg.* II. 372. V. 273.

Nitidus

- Nitidus juvena. *Virg.* II. 471. *Lucr.* IV. 54. *Stat. Theb.* IV. 95. *Sil.* XII. 8.
- Animum cole, & animi bona. *Ovid. de. Arte.* II. 119. *de Remed.* I. 127. *Ovid. Trist.* III. el. 7. vers. 43. *Plant. Pænulus. act.* I. sc. II. 88. *Paling. sagitt. Gotofr. Torinus.* VII. pag. 135. *Casimirus Sarb.* III. lyr. 23. od.
- Animi magnum ausum, *Virg.* IX. 184.
- Anni quatuor partes, *Lucr.* V. 737. *Ovid. Met.* II. 27. XV. 200. *Sen. Hippol.* 963. *Lucan.* I. 15. epigr. *Virgilio adscript. Cunradini epigr.*
- Anni ineuntis auspicia & vota. vide *Calendæ Jan. & Strena. Claud. tert. conf. Honorii. I. de conf. Pro-*
bini & Olyb. 6. de Laud. Stilic. II. 454. *Anson. E-*
dyl. 9. *Heinsius Iamb. ad annum. Io. Somm. pœ-*
mat.
- Annibal. *Sil. Ital. & Juvenal.* X. Sat. 147. *Sidonius.*
carm. II. 300.
- Annulus, *Hug. Grotii Dactiliotheca Gorlei.*
- Ansancti valles, *Virg.* VII. 565.
- Anthropophagi, *Juv. Sat.* XV.
- Antipodes, *Lucr.* I. 1058.
- Aper. Comp. *Virg.* X. 707. *Sil.* I. 421. *Ian. Pannonius*
eleg. 18.
- Calydonius, *Ovid. Met.* VIII. 281.
- Apes: earum cura & ratio, *Virg. Georg.* IV. 8. *Æn.* I.
434. *Claud. rapt. Proserp.* II. 124. *Dan. Heinsius.* III.
Sylv. Casimirus Sarb. III. lyric. 15. od. *Gazai pia Hila-*
ria. p. 21.
- Examen, *Virgil.* VII. 64. *Claudi V. I. Conf. Hono-*
rii. 259.
- Pugna, *Virg. Georg.* IV. 67. *Joseph Iscanus.* VI. 19.
- Natura; Politia; Labor. *Virgil. Geor.* VI. 149. *Æn.*
VI. 707.
- Apollo, *Virg.* IV. 144.
- Aponus, fons. *Claud. Epigr.*
- Apotheosis, *Virg.* 5. ecl. 56.
- Sacra, *Prudentii contra Iudæos. Barlei Manes Auriaci.*
v. 325.

- Cœlo adscriptus, in cœlum receptus. *Claud. tert. Conf. Honorii* 162.
- Apotheoseos vanitas. *Prudentius contra Symmachum. Ios. Iscanus. III. 455.*
- Aquæ medicæ. *Claudian. Aponus. Epigr.*
- Aqua Memmia. *Passeratius, 13.*
- Aquila. comp. *Virg. IX. 536. Sannazarius de partu virgin. I. 428. Salust. Barthasius. V. lib. Heb. I. Casimirus Sarb. II. lyric. 20. od.*
- rapiens Ganymedem, *Virg. V. 252. Stat. Theb. I. 549.*
- rapiens Serpentem, *Virg. XI. 751. Ovid. Met. IV. 362. 914. Sil. XII. 55.*
- Augurium, *Virg. XII. 247. Sil. XVII. 52.*
- Explorans pullos ad Solem, *Lucan. IX. 903. Sil. X. 108. Claud. præf. ad Paneg. de tertio conf. Honorii.*
- Araneola, *Antonius Tilesius, Gazæus. pag. 21.*
- Arbores, *Virg. Culex. 122. Ovid. Met. X. 90. Stat. II. Sylv. 3. Stat. Theb. VI. 99. Claud. rapt. Proserp. II. 10. 7. Barcl. Argenis. III. metr. 3. Casp. Barlai hortulus Leydenfis. Ios. Sommeri poemata.*
- Arborum infrugiferarum usus, *Virg. Georgic. II. 429.*
- Arbor accisa, *Virg. II. 626. XI. 135. Sil. X. 532. Val. Flacc. III. 163. Caussini Solyma. 3. act.*
- Satio, *Virg. Ge. II. 9.*
- Infinitio, *Virg. Georg. II. 73. Ovid. Met. XIV. 626.*
- Archimedes, *Sil. XIV. 342.*
- Arethusa, *Ovid. Met. V. 573. Stat. I. Sylv. 2. vers. 204.*
- Argo, *Senec. Med. 607. Stat. Theb. V. 337. Val. Flacc. I. 122. Claud. bell. Get. 8. Ios. Iscanus. I. 63.*
- Argus, *Ovid. Met. I. 625.*
- Arion, *Ovid. Fast. II. 83.*
- Aristæi fab. de apibus reparandis, *Virg. Georg. IV. 281. Ovid. Fast. I. 369.*
- Arma, galea, &c. Turni, *Virg. VII. 785. XI. 486. Claud. laud. Stilic. I. 351.*
- Arma pulchra, *Virg. XI. 769. XII. 87. 430. Sil. II. 407. V. 132. XV. 667. Casimirus Sarb. I. lyric. 11. od.*
- Arma

- Arma Vulcania**, *Virg.* VIII. 620. *Claud. tert. conf. Honorii.* 191.
- Arma variarum gentium**, *Claud. laud. Stilic. I.* 109.
- Armentum**, *Claud. Epigr.*
- Artes invenit necessitas**, *Virg. Georg. I.* 132. & experientia. *Manil. I.* 63. 81.
- Artes malæ in pretio**, bonæ non ita. *Petron. 10. metr.*
- Artium elogia**, *Bersmannus. Stigellii Artes liberales. Got. Torin. II. à pag. 37. usque ad lib. IV. pag. 65. & lib. VII. p. 136.*
- Artificum opera**, *Stat. I. Silv. I. vers. 100. II. Sylv. 2. vers. 63. IV. Sylv. 6. vers. 25. Theb. I. 542. Claud. de laud. Stilic. II. 176.*
- Aruspicina**, *Virg. IV. 57.*
- Asia**, *Sannazarius de partu virginis II. 126.*
- Asini encomion**, *Io. Lanterbachius. Io. Majoris. Cumanus. Iac. Gaddius. II. 20.*
- Astrologi**, *Lucan. I. 640. Juvenal. VI. Sat. 554. The. Mori epigr.*
- Astrologiæ defensio**, *Iac. Micellus. III. Sylv.*
- Astronomia**, *vid. Causas Cognoscere rerum, Ovid. Fast. III. 106. Lucan. VIII. 170. Manilius. lib. V. Buchanan. V. de sphaera. Barleus in equo Godefrid. Atalanta. Ovid. Met. X. 535.*
- Atlas mons**, *Virg. IV. 246. Sil. I. 202. Val. Flacc. V. 410.*
- Avaritia & Avarus**, *Lucr. III. 59. Hor. Sat. I. I. II. 3. Epist. II. 2. Propert. III. el. 6. Gall. el. 1. Ovid. Fast. I. 201. 217. Sen. Herc. Oet. 620. Pers. V. 130. VI. 75. Manil. IV. i. Juvenal. Sat. XIV. 108. Claud. in Rufin. I. 101, 102. de laud. Stilic. II. 114. Boëth. II. 2. metr. 4. metr. Plant. Aulid. act. II. sc. IV. v. 20. Buchanan. epigr. de Chrysalo lib. II. Buchanan. I. de sphaera. Strada. II. prolus. 6. poëtic. acad. Iac. Gaddius T. 17. Barber. Urban. PP. pag. 20.*
- Audacia**, *Virg. X. 284. XI. 153.*

In audaces non est audacia tuta. *Ovid. Met. X. 545.*

Martial. VI. 25.

Avernus, *Virg. VI. 238. Lucr. VI. 812. Sil. XII. 120.*

Aves diis immolantur. *Ovid. Fast. I. 445.*

Aves, *Georg. Gallus Chrydimentus. Barlai hortulus Leydensis.*

Avis de pullis sollicita. *Claud. Rapt. Proserp. III. 141.*

Avis Paradisiaca, sive Apous. *Lud. Celottus.*

Augurium, *vid. Vaticinia, Ios. Isc. IV. 231.*

Aula, *Virg. I. 665.*

Aulicæ artes. Fraus sublimi regnat in Aula. *Sen. Agam.*

79. *Herc. Oet. 608. Octavia 33. Lucan. VIII. 400.*

Claudian. in Rufin. I. 177. Ranzovii emblemata. Dru-

rai Aluredus. V. æt. 10. sc. Elisab. 10. Vestonia. 7.

epigram. Heinsii Herodes. æt. 2. Iac. Gaddius. I. 25.

Alabast. Roxan. æt. III. sc. 4.

Aura, *Passerat. 16.*

Aurum, *Claud. de laud. Stilic. III. 226.*

Auri sacra fames, *Virg. I. 353. III. 56. Propert. III. el. 11. Barlei Argo Batava.*

Auri vis, *Hor. od. III. 16. Propert. III. el. 12. Lu-*

can. III. 118. Barclaii. Euphorm. II. metr. 5. Caspar.

Barl. Heriberti. de Beaumont.

Auriga, *Virg. Georg. I. 511. Sil. 281.*

Aurora, *Virg. III. 521, 588. IV. 6. 584. V. 105. VII. 25.*

XII. 113. Culex. 41. Epigr. Virg. adscript. Lucr. II. 141.

Ovid. Amor. I. el. 13. Ovid. Met. II. 112. Sen. Herc.

Fur. 124. Stat. Theb. II. 134. VI. 24. XII. 1. Sil. I. 574.

V. 54. VI. 1. XVI. 230. Val. Flacc. II. 72. IV. 90.

Claud. rapt. Prof. II. 1. 120. Amalth. Sylv. 5. Sanna-

zarius. de partu Virginis. III. 499. Iacob. Gaddius. I. 3.

II. 85. Lud. Celotti Adrianus. Chorus 3.

Autumnus, *Petron. Fragm. Iam nunc ardentes, Au-*

tumn. &c. Bas. Zanchius. Barclaius II. Barb. Urban.

P.P. pag. 202.

Bacchus, *Tibul. I. el. 8. Propert. III. el. 15. Ovid. Met.*

III. 553, 677. Ovid. Fast. III. 715. V. el. 4. Sil. VI.

154. Val.

194. *Val. Flacc.* II. 265. *Claud. rapt. Prof.* I. 16. *Sidonius. carm.* XXII. 22. *Nic. Rüdingerus. Iac. Gaddius.*
Baccho immolatur caper. Ovid. Fast. I. 357.
Bacchanalia, Virg. VII. 389. *Catul.* 64. *Stat. Theb.*
 I V. 653. *Claud.* I V. *Consul. Honorii* 606. *Levinus*
Torrentius. Barcl. Argenu. IV. 8. *metr. Heinsii Herodes.* act. 1.
Balneum, vid. Therma. Stat. I. *Sylv.* 3. *vers.* 43. *Sylv.* 5.
Sidonius carm. XVIII.
Barbarus, Virg. I. 571.
Basia, Catul. epigr. Ianus Doufa. Ioannes Secundus.
Ian. Lernetius. Samazar. Ep.
Batrachomyomachia bellum ranarum cum muribus.
ex Homero. Henr. Smetius. Elifius Calentius tribus
lib.
Baucis & Philemon. Ovid. Met. VIII. 634.
Bellatrix cultu Amazonio, Virg. VII. 805. *Ios. Iscanus.*
 VI. 565, 589.
Bellona, Sil. V. 220. *Claud. in Eutrop.* II. 143.
Bellum, Tibul. I. *el. Ovid. Fast.* I. 703. *Sen. Hippol.* 536.
Sen. Thyestes. 551. *Sen. Theb.* 389. *Virg. Culex* 27.
Belli portenta, Virg. Ge. I. 469.
Bellicus apparatus, Virg. VIII. 1. *Sen. Theb.* 389.
Lucan. VII. 139. *Stat. Theb.* III. 578. *Achilleid.* I.
 425. *Sil.* IV. 9. *Petron.* XVI. *metr. Ios. Iscanus.* I.
 307. I V. 275. *Baudius. od.* II. *lib. I. Barlaus Pange-*
gyr. Fred. Henrio. Barlai Sylva Ducis. Causini Saly-
ma. act. II.
Belli miseri eventus, Virg. Ge. I. 505. *Hor. od.* II. 1.
Ovid. trist. III. *el.* 10. *ver.* 53. *Sen. Herc. Fur.* 365. *Sen.*
Theb. 546, 625. *Lucan.* I. 24. *Sil.* XV. 521. *Claud.*
in Rufin. II. 36, 59. *Ios. Iscanus.* I V. 342. *Barclaii*
Euphorm. II. *metr.* 12.
Vide Mars & Comitatus.
Bellum dulce inexpertis. Vir. XI. 153.
Bellum indicitur, Virg. VII. 469.
In Bello consilium. Baudius III. Iamb. ad Iac. En-
dium.
Belli & exercituum confictus, pugna commissa.
Plant.

- Calendæ Maix. *Sannazarius. Adrian. Blienburgius. Io. Secundus. I. el. solennes. Buchanan. eleg. 2.*
- Calisto. *Ovid. Metamorph. II. 410. Ovid. Fast. II. 155.*
- Canis venaticus. *Enn. X. Ovid. Met. I. 533. Sil. X. 77. Claud. laud. Stil. III. 297. Natalis Comes. I. Venat. Alabastri Roxana. æt. I. sc. 3.*
- Canum alendorum ratio. *Virg. Ge. III. 404. Hieronymi Fracastorii Alcon.*
- Canum elogium. *Micyllus Sylv. IV. Nathan Chytraeus. Iov. Pontanus. Io. Darchius.*
- Caprea. *Natalis Comes. III. venat. Capreolus. ibid.*
- Carmen amœbæum. *Virg. 3. Ecl. 7. vide Genethliacon. vide Epicedion. Amatorium Cyclopi. Ov. Met. XIII. 790. Carmine mulcetur labor. Ovid. Trist. IV. el. 1. vers. 5.*
- Carmina, incantatio. *vide Magia.*
- Carnis-privium. *Pythag. Ovid. Met. XV. 77.*
- Carthago. *Virg. I. 12. Sannazarius de partu virginis. II. 214.*
- Castitatis laus. *Avitus lib. ad Fuscinam sororem.*
- Castor. *Natalis Comes. IV. Venat.*
- Catella Publii. *Martial. I. 110.*
- Catellæ epitaphium. *Barcl. Argenis. II. metr. 6.*
- Causas rerum cognoscere. *Virg. Georg. II. 499. Æt-na. 230. Ovid. Met. XV. 69. Ovid. Fast. I. 313. Pers. III. 66. Claud. epigr. de Magnete. Boëth. I. 2. metr. IV. 5. metr. Sannazarius. I. eleg. 2. Baudius VI. epos. Heins. I. Sylv. 4. Grotius sylv. II. Zevectius II. el. 6.*
- Cerberus. *Virg. VI. 299. Sen. Herc. Fur. 782. Sannazarius de partu virg. I. 231.*
- Ceres. *Ovid. Fast. IV. 393. Barclaii. Argenis. II. metr. 1.*
- Cereris sacra. *Heinsii Herodes. æt. I.*
- Certamen cœstus. *Virg. V. 363. Val. Flacc. IV. 250. Sidonius carm. V. 161. Cursus. Virg. V. 286. Sagittæ. Virg. V. 485.*

- Jaculi, *Sil. Ital.* xvi. 556.
 Curule, *Virg.* V. 144. *Sil.* xvi. 314. *Manil.* V. 74.
Sidonius. carm. xxiii. 324.
 Navale, *Virg.* V. 114.
 Gladiatorium, *Sil.* xvi. 526.
 Singulare, *Virg.* xii. 116. *Sil.* xiii. 151. *Ioseph. Is-*
can. V. 488. vi. 630. *Fam. Strad.* II. 6. *prolus. poet.*
acad.
 Super Armis Achillis. *Ovid. Met.* xiii. 621.
 Cervus, *Virg.* vii. 484. *Stat. Theb.* V. 165. *Sil.* xiii.
 116. *Ian. Pannonius. eleg.* 18. *Natalis Comes.* III.
venat.
 Cestus veneris. *Claudian. in nuptiis Honorii & Maria.*
 124.
 Cete, *Val. Flacc.* II. 500. *Manil.* V. 565.
 Chaos, *Ovid. Met.* I. 6. *Ovid. Fast.* I. 103. *Sen. Thyest.*
 830.
 Charon, *Virg.* vi. 298. *Sen. Oed.* 166. *Sen. Herc. Fu.*
 763.
 Chartæ inventio, *Rittersbusii varia. Tho. Rheadi In-*
venta. adespota.
 Charybdis, *Virg.* III. 419.
 Chimæra, *Ovid. Met.* ix. 738.
 Chrystallus, *Claud. epigr. var. Sidonius carm.* x i. *Epi-*
thalam. 94.
 Ciconia, *Cornelius Musius. Gallus Chrudimenus.*
 Circe, *Virg.* vii. 11. *Ovid. Met.* xiv. 254.
 Circus, *Ovid. Amor.* III. cl. 2. *de Arte. Iuvenal.* xi.
 192.
 Citharædus, *Tibul.* III. cl. 4.
 Civis bonus, *vid. Vir bonus. Sidonius carm.* vii. 566.
 Classis, *Virg.* X. 155. *Sidonius carm.* V. 454. *Ios. Isca-*
nus. iv. 315.
 Clementia, *Ovid. Trist.* II. 33. *vers.* III. cl. 5. *vers.* 33.
de Ponto I. cl. *vers.* 53. *Stat. Theb.* xii. 492. *Claud.* 4.
Conf. Honorii 113. *de conf. Mallii.* 220. *de laud. Stilic.*
 II. 6. *Epist.* ad Hadrianum. 1. *Barlai Brit. Triumph.*
 329. *Octav. Meninus. Heinsii Herodes act.* 3. *Causimi*
Felicitas. act. 1.
 Cleopatra, *Hor. od.* I. 37. *Epod.* 9. *Propert.* III. 9. IV. 6.
 Clie-

- Clientes sportulam emeriti, *Juvenal. Sat. I. 96. Cœnæ injuria excepti. Sat. V. Martial. ep. passim. Plauti Menechmi act. IV. sc. II. v. 1.*
- Clypeus, scutum, *Virg. X. 483.*
- Æneæ, *Virg. VIII. 447, 626.*
- Cœcitas, *Eric. Puteani Musarum ferculum.*
- Cœli regia, *Ovid. Met. I. 169. Sannazarius de partu virginis. I. 444.*
- Cœlum suspice. Cœlestem perdit Eurydicen, qui in terra & Tartaris quærit, *Boëth. III. 12. metr. & IV. 1. metr. Zevcotius I. el. 10. Ejusdem Maria Græca. IV. act. Ejusdem Rosmund. Chorus II. Got. Torinus. V. p. 99.*
- Cœlestia certo procedunt corpora cursu, *Boëth. IV. 6. metr.*
- Cœlibatus, *Virg. IV. 32.*
- Cognomina, *Ovid. Fast. I. 597.*
- Colica, *Ioan. Sommerus poem.*
- Columba, *Virg. V. 213. Passeratius. 23.*
- Coma & Calvities, *Petron. 15. metr. Ludovic. Helmboldus.*
- Coma Berenices, *Catull. ep. 67.*
- Coma Earini, *Stat. III. Sylv. 4.*
- Comites, *Sil. I. 459. Manil. I. 812, 874. Claud. rapt. Proserp. I. 233. Bersman. I. el. 3. Geor. Sabinus. III. el. 8.*
- Commendativa Epistola, *Hor. Epist. I. 9.*
- Concilium Deorum, *Ovid. Met. I. 167. Claud. rapt. Prof. III. 6. Sidonius carm. VII. 28. Sannazarius de partu Virg. III. 1.*
- Concilium ridiculum, *Juvenal. IV. Sat.*
- Conjugium, *vid. Nuptiæ. Hor. od. I. 13. Claud. rapt. Prof. I. 184. Fr. Taubmanni Concordia maritalis.*
- Conjugii jugum grave, *Juvenal. VI. Sat. Plauti Miles Glorios. act. III. sc. I. v. 91.*
- Conjugium inæquale, *Virg. allus. VIII. 485. Claud. rapt. Prof. II. 239.*
- Connubium, *vid. Conjugium. Nuptiæ.*
- Conscientia recta, arx munita *Hor. od. I. 22. Barlaam in cubile Stapeli. Barber Urban. PP. pag. 152.*
- Conscientia Carnifex, *Luc. III. 1025. Hor. od. III. 1. Ovid. Met. II. 447. IV. 498. Sen. Hippol. 161. Juven. XIII. Sat. 193. Claud. 4. Conf. Honorii. 104. Boëth. IV. metr. 2. Zev-*

- Zevecotii Rosimunda* I. act. & *Chorus* I. & act. 2. sc. 2.
Act. III. Caussini Theodoricus I. act. & *chorus* & 2. act.
Barb. Urb. P.P. pag. 152.
- Consolatio*, *Virg.* I. 202. IV. 394. *Hor. od.* II. 8. *Ovid. ad Li-*
viam. 357. *Stat.* II. *Sylv.* I. V. *Syl.* I. *Theb.* VII. 221.
Stigelius Ge. Rhavo. Hug. Grotius ad patrem.
Solamen miseris socios habuisse doloris. Sen. Tro-
ad. 1007. *Petron. Fragm. Naufragus ejecta &c.*
- Constantia, allus. Virg.* III. 76. comp. quercui. IV. 441.
 comp. rupi. VII. 587. *Hor. od.* III. 3. *Epist.* I. 16. *Si-*
don. Carm. XXIII. 536. *Boëth. I.* 4. metr. *Baudius II.*
Iambic. I. ad Harlaum.
- Contagio, Ovid. Remed.* II. 218.
- Contentus suo, vid. Dives est qui, &c. & vid.*
Aliena nostris potiora.
- Convivii læti apparatus. Virg.* I. 638. *Hor. od.* I. 36. II. 7.
 III. 19. *Sat.* II. 6.
- Convivium bellum & facetum. Baudius II. Iambic.*
Genio Bellimoniana libertatis.
- Convivium splendidum. Lucan. X.* 109. *Stat.* IV. *Sylv.* 2.
Sil. XI. 271. *Ioseph. Iscan. I.* 239. *Caussini Theodoricus.*
act. 4. Theodor.
- Convivium sordidum. Hor. Sat.* II. 8.
- Coralium. Claud. de nuptiis Honorii & Mariae.* 169.
- Cornu Acheloi. cornu copia. Ovid. Met.* IX. 85.
- Coronæ. Ovid. Fast.* V. 339. *Claud. laus Serena.* 181. *Si-*
don. Carm. V. 594.
- Crambe. Iac. August. Thuanus.*
- Crepusculum. Ovid. Met.* IV. 399.
- Cruciatus tormenta. Hor. od.* I. 35. *Sil. I.* 172. VI. 539.
Plaut. Asinar. act. III. sc. II. v. 4. *Barlaam II. cl.* 5.
Caussini Felicitas. trag. I. act. & 3. act.
- Crudelis & crudelitas. Sen. Troad.* 1103. *Sil. XIV.* 528.
Juv. pal. XIV. Sat. 15. *Claud. in Rufin. I.* 234. *Sidon.*
carm. XXII. I *Burg. Pontii. Caussini Theodoricus* 4 act.
Elpid. Casimirus Sarb. II. lyr. 24. od.
- Cuculus. Gazæi pia hilaria. p.* 23.
- Culex. Virgilius. Ang. Politianus XII. l. epist. Calius*
Calcagninus.
- Culex electro inclusus. Io. Iacomotus. Christoph. Manlius.*
Cupido,

- Cupido. *Ovid. Met. V. 365. Sed. Hipp. 185. Herc. Oct. 540. Sil. VII. 444. Claud. de nuptiis Honorii & Maria. 73. & 112. Epigr. de Magnete. Paling. cancer.*
 Cupido cruci affixus. *Auson. eidyll. 6.*
 Cupidinis tela. *Ovid. Met. I. 468.*
 Cupidinis affectus. *Claud. de nuptiis Honorii & Maria. 77.*
 Cura comes adfidet. *allus. Virg. IV. 67. Hor. od. II. 16.*
 Cura facit canos. *Boëth. I. 1. metr.*
 Curis mens hebet. *Boëth. I. 2. metr.*
 Curiosus in re aliena. *Plaut. Stichus. act. II. sc. I. v. 44.*
 Currus veliferi. *Hug. Grotius II. Epigr.*
 Cyanæ, *vid. Symplegades.*
 Cybele, *Catull. 64. Ovid. Fast. IV. 262.*
 Cybeles sacra, *Lucr. II. 618. Sil. XVII. 17. Claud. rapt. Prof. II. 267.*
 Cyclopes, *Virg. Georg. IV. 170. Æn. III. 644. VIII. 424. Caesari trag. Felicitas 3. act. Synopsis.*
 Cygnus, *Virg. I. 397. XI. 456. Ovid. Met. II. 373. Passeratus 32.*
 Cymba, *Barcl. Argenis. II. metr. 8.*
 Cynegeticon, *vide Venatus.*

DEdalus. *vid. Icarus.*

Danaides. *Hor. Od. III. 11.*

Daphnes fab. *Ovid. Met. I. 452.*

Dedicatio, *Virg. 9. ecl. 8. Ge. I. 24. III. 10. Catull. 1. ep. Martialis. III. 2. Auson. præfat.*

Degeneratio in pejus, *Virg. Georg. I. 198. Hor. od. III. 6. Boëth. III. 6. metr.*

Degeneratio hominū in pecudes, *Claud. rapt. Prof. III. 41.*

Deliquium animæ, *Virg. IV. 389. Ovid. Trist. I. el. 3. vers. 89. Ios. Iscanus. VI. 540.*

Delos *Virg. III. 73. Petron. Fragm. Delos jam stabili, &c.*

Delphines, *Virg. V. 594. Ovid. Met. III. 672. Cunradini Phaleucia. Salust. Barta. II.*

Desperatio, *Virg. II. 354. Claud. in Rufin. II. 18. in Detractorem. vid. Maledicentia.*

Deus omnium conditor, libere agens. *Sen. Hippol. 956. Boëth. I. 5. metr. III. 9. metr. IV. 6. metr. Sannazarius de*

de partu virgin. III. 467. *Paling. sagitt.* Zevecotii *Maria Græca.* act. I. sc. I. *Heinsii Herodes.* act. I. *Vii gentiū ibid.* *Causini Nebuchodonosor.* Act. I. *Got. Torinus.* v. p. 89.
Deus omnia videt simul; omniscius, *Boëth.* v. 2. *metr.*
Causini Nebuchodonosor. act. II.

Deo cede, *Virg.* V. 455.

terrâ marique impenditur labor, ut vana consequamur; Impendendus homo est, esse ut Deus possit in ipso, *Manil.* IV. 389.

Deorum fuga, insequente Typhœo, *Ovid. Met.* v. 322.
Barclaii Argenis I. *metr.* 6.

Diana, *Virg.* I. 503. *Sen. Hippol.* 405. *Agam.* 352. *Claud. rapt. Prof.* II. 27. *Barcl. Arge.* II. *metr.* 5.

Dianæ Comites, *Claud. de laud. Stilic.* III. 242.

Di&amnum, *Virg.* XII. 412.

Dies, *Ovid. Met.* xv. 190.

Dies fausti & infauti, *Virg. Georg.* I. 277.

Dies lætus, *Pers.* II. 1. *Claud. Conf. Probinus & Olyb.* I.

Dies anniversarius, *Virg.* V. 49.

Difficile quod pulchrum, *Claud. Fescenn. in nuptiis Honorii & Mariae.* 195. *Barlai Manes Auriaci.* v. 177.

Diluculum, *Stat. Theb.* III. 33, 684. VII. 271.

Diluvium, *Hor. od.* I. 2. *Ovid. Met.* I. 260. *Io. Secundus Sylva.* 2 *Iani Pannonii eleg.* 7. *Barlaus in nuptias Adr. Blyenburgii.* *Barlaus* I. *eleg.* 4.

Diræ, *vid.* Imprecatio.

Disciplina dura. *vid.* Educatio aspera.

Discordia, *Petron.* 16. *Metr.* *vid.* Mars & Comitatus.
Barcl. Euphorm. I. *metr.* 7.

Dives & divitiæ, *Tibul.* II. *el.* 4. IV. *el.* 2. *Lucan.* VII. 755.
Stat. I. *Sylv.* 2. *vers.* 122. III. *Sylv.* 3. *vers.* 88. *Claud. in Rufin.* II. 134. *in Entrop.* I. 226. *tert. conf. Honorii.* 216.
Boëth. III. 10. *metr.*

Dives est qui parvo beatus nil cupit. *Horat.* II. *od.* 2. 16.
18. III. *od.* 16. *Sat.* II. 5. *Bauhufius* II. *lib. epigr.* & IV.
Quis dives?

Divitiæ non expetendæ quia miseræ, *Invenal.* X. *Sat.* 12.
Palingen. aries.

Divitiarum contemptus, *Virg.* VIII. 364. *Tibul.* III. *el.* 3.
Sidonius, carm. VII. 231.

Divitia-

Divitiarum quis modus, *Juvenal.* XIV. Sat. 315.

Usus, *Hor. Sat.* I. I. II. 3. *Barlaus in Eucharistico ad Comitum Penbroch.*

Divitiarum vitiorum ministrarum. *Juvenal.* VI. Sat. 299. *Martial.* X.

13. vivos cruciant, mortuos deferunt, *Boëth.* III. metr. 3.

Divitum fastus & neglectus pauperum, *Juvenal.* V. Sat. I. *Martial.* II. 43, 46.

In male Doctos, *Lubini Satyra.*

Dolor fortissima frangit pectora, *Sen. Her. Oct.* 1279.

Dolus, *Virg.* II. 389.

Dona fallacia, *Virg.* II. 49.

Dos optima, *Plant. Amph. Act.* II. sc. II. v. 209. *Anlid.* act. III. sc. V. v. 5.

Druidarum, *Lucan.* I. 446.

Dubius animus, *Virg.* IV. 280.

Comp. aquarum tremularum sole repercussarum, *Virg.* VI. II. 21. procelloso mari. *Heinsii Herodes.* act. 4. sc. 3. turbinum puerili. *ibid.* Charybdi, *ibid.*

Durus, *Catul.* 64. *Virg. Aen.* IV. 365. *Tibul.* III. el. 4. *Ovid. Trist.* I. el. 7. v. 38. *Ov. Trist.* III. el. II. vers. 3. *Claud. rapt. Prof.* III. 98, 104. *Barlaus* I. el. 16. *Drurari Aluredus* IV. act. 17. sc. *Heinsii Herodes.* act. V. sc. 2.

Dux prudens & strenuus, *Claud. bell. Get.* 114. *Sidonius carm.* V. 516. *Raudius* III. *Iambic. ad Mauric. à Nassau.*

Dux imbellis & mollis, *Claud. Bell. Gildon.* 444.

Dux exemplo praeit, *Lucan.* IX. 380. *Sil.* I. 239. *Sidonius carm.* V. 551. *Claud.* IV. *Conf. Honorii.* 342.

EBrietas, *Lucr.* III. 479. *Hor. od.* I. 18. *Ovid. Met.* I. allus. 721. *Theod. Beza Cato. Nic. Frischlinus. Seb. Hornmoldus. Ian. Douza epigr. Dom. Lampsonius de duobus potatoribus blasphemis. Siman Ogerius. Paling. gemini. Frischlini eleg. Eryc. Puteani Musarum ferculum. Gazeus, pag. 127. vid. vinum ut noxium.*

Echinus sive Erinaceus, *Iust. Lipsius in Miscellan. Nathan. Cbytraeus Natalu Comes.* III. venat.

Echo, *Virg.* V. 150. *Lucr.* IV. 576. *Ovid. Met.* III. 356. *Anson. Epigr.* 11. *Heinsius III. Sylv. manes Douz.* 7.

Echo, lusus, *Frischlinus. Io. Secundus Sylv.* 4. *Bauhhusius* IV. lib. epigr.

- Educatio aspera, adeoque recta**, *Plauti Bacchides. act. III. sc. III. v. 18. Virg. IX. 603. XI. 570. Hor. od. III. 224. Pers. III. 23. 53. V. 30. Petron. 1. metr. Iuvenal. Sat. XIV. 70. Martial. V. 57. Auson. 4. eidyll. Ang. Politiani Nutricia. Iov. Pontanus. 21. Baud. 1. Iambic. ad Gruterum de praeceptoribus. Idem Oda VIII. lib. II. Petr. Scriber. Barlaipaneyr. Fred. Henrici, Barberini Urbani. PP. p. 142.*
Educatio lenis, *Terent. Adelphi.*
- Electro apis inclusa**, *Martial. IV. 32. Vipera. IV. 59. Formica. VI. 15.*
- Elementa**, *Lucr. I. 710. Ov. Met. I. 26. XV. 239. Manil. I. 152. Boëth. III. 9. metr. Gotofr. Torinus. V. p. 97.*
- Elephas**, *Lucr. II. 536. Sil. IV. 612. IX. 236. 575. Claud. de laud. Stilic. III. 349. Passeratius 20. Sal. Barthas. Hebd. VI. Natalis Comes. II. Venat.*
- Elogia**, *Io. Latomus.*
- Eloquentiae vis**, *Virg. I. 135. Horat. ad Pisones epist. de Orpheo. Sil. XV. 456. Sannazar. de partu Virg. I. 137. Barlaeus 6. Miscellan.*
- Eloquentia dominis suis perniciofa**, *Iuvenal. x. Sat. 114.*
- Elysi campi incolae**, *Virg. VI. 638. 660. Culex. 295. 357. Sen. Herc. Fu. 738. Sannazar. de partu virgin. 236.*
- Emblemata**, *Andr. Alciatus. Ianus Chunradus Rhumelins. I. Sambucus. Ant. Fayus. Ioach. Camerarius. Nicolaus Turrellus. Paul. Maccius. Adrianus Iunius. Io. Catzius. Elegidia epidictica. Henricus Oraus. Dionysius Lebens Taubillins. Theod. Beza.*
- Enthusiasmus in vaticiniis**, *Virg. VI. 46. Sen. Agam. 705. Lucan. I. 675. V. 190. 210. Stat. Achilleid. I. 515. Ios. Iscanus III. 366. Sannazar. de partu virg. II. 422.*
- Enthusiasmus poeticus**, *Claud. rapt. Prof. I. 4. Sannazar. de partu virgin. II. 342.*
- Epicedion, elogium** *Virg. ecl. 5. Hor. od. I. 22. Ovid. Amor. III. el. 8. Ovid. el. ad Liviam de morte Drusi. Lucan. IV. 798. Stat. II. Sylv. I. & Sylv. 6. V. Sylv. I. & 3. & 5. Auson. 2. eidyll. Petr. Crinit. 2. Sannazar. ecloga I. Passeratius 39. 43. 54. 57. 61. Ios. Scalig. Funebria. Acidalius. II. el. 3. Q. Emiliani nomen. Io. Albin. Funebria. Bersmanni epicedia. Eobani epicedia. Iani Gulielmi Manes Palmeriani. Lotichins. Micylli Sylv. I. Postrii elegiacâ. Bern. Prætorii*

- Prætorii Funus. Gulielm. & Funebria. Reusneri elegiaca. Stigellii Funebria. Tdeni epicedia. Bandii Funebria. & IV. epos. & Oda VI. Laur. Beyerlingius.} Nic. Grudii Funerum lib. duo. Ian. Lernutii Funus Lipsianum. And. Marius in obitum Io. Secundi. Fran. Modius. Elias. Putschius. Io. Secundi funerum liber. Dan. Heinsius I. Sylv. 6. Syl. II. 7. & III. Sylvarum Manes, Threni, Funera epitaph. Heinsf. I. el. 9. III. el. 8. Monobiblos 8. el. in obitum Io. Butor. fil. Scæv. Samarthani. Iani Grutevi. Petri Colonii. Tho. Erpenii. Iani Pannonii el. 8. Io. Filiczki Funebria. Hugo Grotius II. Sylv. & II. Farraginis 3. & III. Farr. Epigram. I. in mortem Scaligeri. Io. Barclaii in obitum Isabelle à Boschoit. I. lib. poem. & II. Barlai Manes Auriaci. Ejusdem Manes Bavari. Idem in obitum Rutgersii. Idem in obitum VVillebr. Snellii. Idem in obitum Marie de Jonge. Idem in obitum Erpenii. Idem Miscellan. 5. Octav. Menius. Eryci Puteani Musarum fercula in Iust. Lipsium. Iac. Gaddius. II. 55. & 77. Casimirus Sarb. III. lyr. ode 26. Barberini Urbani PP. in obitum Alexandri Farnesii. pag. 188. in obitu Cardinalis Paleotii pag. 196. Georgius Thurius.*
- Epinicion,** Io. Bochius. Ian. Lernutius. el. VI. item, Epinicia alia. Levinus Torrentius. Barclaii Argenis. III. metr. 1. Barlai Argo Batava. Barlai Sylva Ducis. Caussini Solyma. 3. chorus. Iac. Gaddius. I. 18. Lud. Celottus Casimir. I. 15.
- Epistola Heroidum,** Ovid. I. Menrsius. Hugo Grot. I. eleg.
- Epitaphia,** Virg. ecl. 5. Lucan. VIII. 793. Martial. I. 89. V. 75. VI. 28, 52, 76. VII. 39, 95. IX. 29, 30. X. 53, 63, 67. Claud. Epig. de sepulchro speciosa. Ausonii Epitaphia Heroum; & aliorum. Petr. Bembus. Passeratus 58, 60. Theod. Beza. Iuvenil. Bersmanni Epitaphia & Tumuli. Petr. Lindebergius. Micyllus Sylv. IV. Baudius Var. poem. sylva. Georg. Benedictus Ludovic. Masurius. Io. Secundus in Funerum libro, Hug. Grotius II. Farraginis. Barcl. Argenis. IV. 1. metr. Bauhusius in epigram. Gul. Alabastri in Spencerum poetam Anglum. Idem in Morlaum. Epitaphia locoseria, Francisco Siveertio collectore. Petri Andreae Canonherii flores epitaphiorum.

- Epithalamium, *Catul.* 62, 63. *Sen. Med.* 56. *Stat. Sylv.* I. 2. *Martial.* IV. 13. *Claud. rapt. Prof.* II. 367. in *Nuptiis Honorii & Mariæ.* *Epithal. Palladii & Celerinæ.* *Au-
senii Cento nuptialis.* *Eidyll.* 13. *Sidonii dict. Ruricio &
Iberia.* *carm. X.* *Polemio. & Araneola. dict. carm. XV.*
Iov. Pontan. 17, 18, 19, 30, 32. *Passeratius* 71. *Sammar-
thanus.* III. *Sylv.* 4. *Acontius.* 10. *Albini Nuptialia.*
Bersmanni Epithalamia. *Nath. Chytræus Sylv.* *Linde-
bergus.* *Lotichius.* IV. *eleg. 3. ecloga. VI.* ejusdem *Epitha-
lamion.* *P. Melisi emmetra.* *Micylls Sylv.* II. *Posthii
Sylv.* *Reusneri elegiaca.* *Sabinus de nupt. Sigismundi &
Elissæ.* *Schellenbergii Nuptialia.* *Schofferus.* *Stigellii
Aristæus, & Epithalamia.* *Tileni epithalamia.* *Cassp. Ul-
fini Epithal.* *Ioach. Axonii Gamelion.* *Baudius Heroic.*
II. *epos. & VI.* *Idem in Farragine, epith.* *Henrici IV.
& Mariæ Medices. & alia ibidem.* *Adrianus Damman.*
in *nuptiis Iacobi VI. Scotorum regis, & c.* *Adrianus Ia-
nius in nuptiis Philippi Hisp. & Mariæ.* *Iust. Lipsius in
Miscellan.* *Simon Ogerius Sylv.* *Elias Putschius.* *Dan.
Heinsf.* II. *Sylv.* 1, 2, 3, 4, & 5. *monobibl. cl. 7. & poem.
extemp.* *Epithal. Iacobi Golii.* *Iacobi Musii.* *Buchanan.*
Sylv. 4. *Frischlini Nuptialia Io. Filiezk poem.* *Hugonis
Grotii Nuptialium tres lib.* *Epithal. Polleii.* *Hug. Gro-
tius* II. *Farraginis, & III.* *Barcl. Argenis.* V. 2. *metr. &
5. Cassp. Barlei Venus Batava.* *Idem in nuptias Constan-
tini Hugonii.* *Idem in nuptias Adriani Blyenburgii.*
Idem in nuptias Patric. *Hoofst.* *Idem II. eleg. 15.* *Eryci
Puteani Musar. ferculum.* *Casimirus Sarb.* *Epod. 7.*
- Equi generosi forma & notæ, *Virg. Georg.* III. 76. *Æn.*
V. 566. XI. 492. XII. 84. *Hor. Sat.* I. 2. *Ovid. Met.* XII.
395. *Claudian. de nuptiis Honorii & Mariæ.* 250. *Bu-
chanan.* *Sylv.* 6. *Barlaus in hortulo Leydensi.* *Idem Iac.*
Vand. Straten. *Heinsii Herodes act. 3.* *Natalis Comes.* I.
Venat. Lud. Celotti Sapor, 2. choros.
alendi ratio & cura, *Virg. Georg.* III. 179.
- Equus pulchre ornatus, *Virg.* IV. 135. VII. 274. *Bar-
lai equus Godefrid.*
Equus bellator, *Ovid. Met.* III. 704. *celes. Lucan.* I.
293. VI. 396. *Sil.* X. 454. *Claud.* IV. *consul. Honorii.* 547.
Barlai equus Godefrid.

Equi statua, *Stat. Sylv. I. 2.* imagines equestres,
Hug. Grotius I. epigr.

Equi Arcadii cingulum, *Claud. epigr.*

Equi Honorii phaleræ, frænum, cingulum, *Claud. Epigr.*

Eques peritus, *Manil. 86. Sidonius. carm. V. 178.*

Eucharisticon, *Sidon. carm. XVI. 10. Barclaii Corydon. Casp. Barlai ad Comit. Penbrochia.*

Eunuchus, *Claud. in Eutrop. I. 45, 223, 320.*

Europæ fab. *Hor. Od. III. 27. Ovid. Fast. V. 610 Met. II.*

Illy Excidium, *Virg. II. 324, 361. Petron. XI. metr. Ioseph. Iscan. sex lib.*

Execratio, *vid. Imprecatio.*

Exemplis trahimur, *Hor. Sat. I. 4. Iuvenal. XIV. Sat. I. 30. Claud. IV. Conf. Honorii. 393. Barlai Panegyri. Fred. Hen.*

Exercitatio corporis, militiæ prævia, *Hor. od. I. 8. III. 12. Sen. Troad. 772. Sil. VIII. 553. Claud. 3. conf. Honorii 40.*

Ingenium ut ager squallet, nisi exerceatur, *Ovid. Trist. V. el. 13. vers. 21.*

Exilium, *Ovid. Fast. I. 485. Ovid. Trist. I. el. 3. multos illustravit, Ovid. de Ponto. I. el. 4. vers. 75.*

FAbulæ, *Pantalionis Candidi, 150. Elisab. Io. VVestenia. Fama, Virg. IV. 173. Ovid. Met. XII. 39. Val. Flac. II. 117. Claud. conf. Prohini & Olyb. 34. de laud. Stilic. II. 408.*

Fama immortalis, *Virg. IX. 446.*

Fames, *Ovid. Met. VIII. 765. Lucan. IV. 93. Sil. II. 471. Iuvenal. XV. Sat. 93. Plant. Curculio. act. II. sc. III. v. 38.*

Famis sedes & descr. *Ovid. Met. VIII. 755.*

Fatum inexorabile, *Virg. VI. 377. Ovid. Met. XV. 869. Sen. Herc. Fm. 187.*

Fatis agimur, cedite fatis, *Sen. Oed. 980. Manil. IV. 13.*

Fata librat Jupiter, *Virg. XII. 125. vide Parca.*

Ferrum, *Lucret. V. 1284.*

Fertilitas, *Claud. rapt. Prof. I. 188. Terra ferax. Claud. in Eutrop. II. 269. Sidon. carm. VII. 142.*

- Fescennina, *Claud. in nupt. Honorii & Maria.*
 Festa, *Tibul. II. cl. 1. 5. III. cl. 6. Propert. III. cl. 8. Ovid. Amor. III. cl. 12. vide sacra & lœtitia. Sen. Herc. Fu.*
 874. *Juvenal. XII. Sat. 1.*
 Ficus, *Passeratius, 261.*
 Fides, *Silius, XIII. 28.*
 Fiducia, *Virg. II. 61.*
 Flora, *Ovid. Fast. V. 195.*
 Flores, *Virg. 2. ecl. 45. Culex. 398. Propert. I. cl. 20. Mar- til. V. 255. Petron. 18. metr. Claud. rapt. Prof. 128. Claud. de laud. Stilic. 467. Sidon. carm. XXIV. 58. Sannazarus de partu virginis. II. 17. Florum pictura Hug. Grot. Epig. I. Lechaus eclog. 4. Rauhufius III. epig. 1. Barlaus in hort. Leydensi. Casimirus III. lyr. 21. od. Barberini, Urban. PP. p. 226.*
 Flos languens, *Comp. Virg. IX. 435. decerptus, Virg. XI. 68. Catul. 69.*
 Heliotropion, *Lechaus, II. eleg. 3.*
 Fluviale numen, *Virg. VIII. 33. Claud. IV. cons. Honorii 159. Sannazar. de partu virgin. III. 291. Barlaei Rheno berca.*
 Fluvius, *vide rivus. Mosella, Auson. Eidyll. 10. Fluvii Europæ. Sidonius carm. V. 208. Simon Ogerius. Iac. Gaddius. II. 4.*
 Fluvius exundans, *Virg. II. 305, 496. Lucret. I. 281. Stat. Theb. III. 671. IX. 446, 465. X. 858. Sil. III. 468. IV. 524. Claud. in Rufin. I. 269. Balzac. le prince.*
 Flumina, *Cass. Barlaus hymn. in Christum. 30. v.*
 Flumina Germaniæ, *Felix Fidlerus.*
 Fœderatum sacrum, *Virg. XII. 169.*
 Fons, *Ovid. Met. III. 407. Stat. I. Sylv. 5. vers. 31. Hein- sius III. cl. 9. Barberin. Urbani PP. pag. 206.*
 Forma bonum fragile & perniciosum, *Virg. 2. ecl. vers. 15. Ovid. de arte II. 113. Trist. III. cl. 7. vers. 31. Sen. Hippol. 758. Herc. Oct. 380. Juvenal. Sat. X. 288. Aus- son. 54. epigr. Paling. cancer. Buchanan. eleg. 6. Cassi- ni Felicitas trag. 2. act.*
 Formæ decus, *Enni. XI. Virg. I. 406, 593. X. 135. XII. 67. Tibul. III. cl. 4. Propert. II. cl. 3, 21. IV. cl. 5. Gall. cl. 1. Ovid. Met. III. 420. IV. 353. Sen. Medea 75. Hippol. 738.*
 Octavia

- Octavia* 752. *Stat. I. Sylv. 2. vers. 113, & 130. II. Sylv. 1. vers. 39, & 139. III. Sylv. 4. vers. 39. Achilleid. I. 166. Silius XII. 227. Petron. 30. metr. Martial. V. 38. Claud. rapt. Prof. III. 86. VI. conf. Honorii, 560. de nuptiis Honorii & Mariae 264. Epithal. Palladii & Celerinae 41. Sidonius carm. XI. Epithal. 73. Ioseph. Isc. IV. 176. Io. Secundus II. el. 7. Leochai Panthea I. Io. Barclai Argenis, I. metr. 1. Heinsii Herodes aët. 2. Iac. Gaddius I. 27. & 64.*
- Formicæ*, *Virg. IV. 403. Lad. Bigus ad Strozam. Gazæi pia Hilaria, pag. 21.*
- Formica succino inclusa*, *Martial. VI. 15. ep. Gul. Alabaster. epigr. Iac. Gaddius II. 30. & 31.*
- Formido, rete*, *Virg. XII. 750. Seneca Hippolyt. I. aët. 1. sc. v. 45.*
- Fortis*, *Virg. VI. 880. Val. Flac. III. 88. Claud. in Rufin. II. 183.*
- Fortium, qui in bello cæsi, umbræ*, *Virg. VI. 480.*
- Fortuna vices mutat*, *Virg. XI. 425. epig. Virgilio adscript. Hor. od. I. 34, 35. III. 29. Sat. II. 8. Ovid. Trist. V. el. 9. vers. 15. Sen. Thyest. 594. Manil. III. 525. Petron. 16. metr. Boëth. II. 1. metr. Ioseph. Iscan. I. 230. V. 511. Petr. Crinitus, 9. Baud. I. Iambic. ad Lernutium. Lavinus Torrent. II. od. Io. Secundus Sylv. 3. Zevcotii Maria Graca, III. chorus, & aët. IV. & chorus IV. ejusdem Rosimunda. aët. IV. sc. 2. & IV. chorus. Gul. Alabastri epigr. Gotofr. Torinus, VII. pag. 142. VIII. pag. 145. IX. pag. 160. Casimirus Sarb. I. lyr. 7. oâc. Alabastri Roxana. aët. II. sc. 2.*
- Fortuna virtutis comes*, *Virg. X. 284. XII. 714.*
- Fortuna, potens Dea*, *Plantii Pseudolus. aët. II. sc. III. vers. 13.*
- Fortuna fortibus invida*, *Sen. Herc. Fu. 523. vide Providentia.*
- Fortuna Redux. Claud. VI. conf. Honorii. 1.*
- Fraudis Nemesis conscientia mala, &c. Juvenal. XIII. Sat.*
- Fraudis & furti poenæ apud inferos*, *Virg. VI. 569.*
- Frigus*, *Ovid. Trist. III. eleg. 10. Lucan. IV. 50. Claud. bell. Getic. 320, 342.*

Frugalis coena, hospitium frugis, *Virg.* VII. 110. *Virg. Moretum.* 55. *Ovid. Met.* V. 11. 634. *Sil.* VII. 166. *Juvenal. Sat.* XI. *Petron.* 25. *metr.* *Sidonius carm.* XVII.
Fulmina, *Virg.* VIII. 429. *Lucr.* VI. 356. *Stat. Theb.* III. 317. *Causini Nabuchodonosor act.* 3. *Casimirus III. lyric.* 24. *od.*

Funus, exequia, Funebri apparatus, pompa, ritus. *Virg.* VI. 178, 212, 884. XI. 30, 59, 72, 185. *Tibul.* III. *el.* 2. *Prop.* II. *el.* 10. *Ovid. de Pont.* I. *cl.* 10. v. 47. *Luc.* VIII. 730. IX. 174. *Stat.* II. *Sylv.* I. *vers.* 159. V. *Sylv.* I. *vers.* 211. *Theb.* VI. 55. *Sil.* X. 521. *Val. Flacc.* V. 8. *Ios. Iscanus.* IV. 445. *Barlaus in obitu Rutgersii.*

Funebria, *vide* Epicedion, *Lucan.* IX. 186.

Fures, *Plant. Aulid. act.* III. *sc.* VI. v. 18.

Furia, *Alecto*, &c. *Virg.* VII. 324, 450. XII. 545. *Ovid. Met.* IV. 452. *Sen. Med.* 13. 956. *Sen. Agam.* 754. *Sen. Herc. Fu.* 86. *Herc. Oet.* 1002. *Stat. Theb.* I. 104. *Sil.* II. 541. *Claud. rapt. Prof.* I. 39. in *Rufin.* I. 27, 119. *Alabastri Roxana act.* II. *sc.* 3.

Furiis actis, *Virg.* IV. 468.

Comp. turbini, *Virg.* VII. 378.

Furores, *Virg.* I. 298. *Sen. Herc. Fu.* 938. *Oedip.* 957.

G Allia, *Sannazarius de partu virgin.* II. 194.

Gallorum & Batavorum mores, icones, *Barlaus* 18. *Miscellan.*

Gallus leoni terror, *Lucret.* IV. 711. *vide* Leo.

Gallus, avis, *Passeratus* 21. *Tobius Scultetus*, *Juvenil. Nathan. Chytraus. Barthasius Hebd.* I. lib. 5. *Io. Posthius*,

Gallorum pugna, *Barclaius* II. li. *poëmatum.*

Galli sacerdotes Cybeles, *Virg.* VIII. 658. *Claud. in Eutrop.* I. 277.

Ganymedes, *vide* Aquila Ganymedem rapiens, *de raptu Ganymedus Melchior Barlaus lib. singulari.*

Garrulitas, *Hor. Sat.* I. 9. *Ovid. Met.* II. 540. III. 356. *Petron. Fragm.* —

— Nam citius.

Gemini, *Ios. Iscanus.* IV. 165.

Gemma, *Buchanan.* 10. *sylv. de adamante.*

Gemmata armilla, *Buchanan. Barcl. Argenis.* II. *metr.* 4. **Gene-**

- Generatio ex corruptione, *Ovid. Met. XV. 362.*
 Genethliacon, *Virg. 4. eel. Stat. II. Sylv. 7. IV. Sylv. 8. Martial. VI. 3. Claud. land. Stilic. II. 342. Laus Scirenæ. 86. Auson. Eidyll. 5. Fracastorius Nangerius. 41. Ti. Strozza. Sannazarius I. eleg. 4. II. el. 8. Passerati. 22. Sammarthanus III. Sylv. 3. Stigelii Geneth. Frid. Buchanan. Sylv. 7. Gul. Alabaster. ad Iacobum Regem super nepote nato ipsis Cal. Ian. Octav. Meninus nata filia Henrico IV. Gall. regi.*
 Gens fera, *Ovid. Trist. V. el. 815.*
 Gentium variae facies, linguae, mores, *Manil. IV. 701. Claud. land. Stil. I. 156.*
 Geographia, Mundi partes, &c. *Manil. IV. 590. Poëtica, Lamb. Danao Collect.*
 Germania, *Huttenus, Stigelius.*
 Geryon, *Silius, XIII. 200.*
 Gigantomachia, *Virg. Aetna, 42. Hor. od. III. 4. Ovid. Met. I. 351. V. 321. Sen. Herc. Fu. 965. Manil. I. 413. Claud. rapt. Prof. III. 237. de bello Get. 62. Claudiani Gigantomachia. Sidonius VI. carm. 21. pref. carm. IX. 80. Ios. Iscanus VI. 44. Sannazarius de partu virginis, III. 40. Idem ecloga. IV. Eilardus Alma lib. quatuor.*
 Gladiatoria ars, *Dan. Heinsius. Casp. Barlaeus ad Gerard. Thibautium. & in Miscellaneis ad eundem.*
 Glis, *Gazaeus, pag. 23.*
 Gloria, *Virg. IV. 233. V. 137. IX. 204. dat Gloria vires; Ovid. Trist. V. el. 13. v. 37. de Ponto. IV. el. 2. v. 35. Bau- dius III. Iamb. ad VVouuerium, Barlaeus 8. Miscellan.*
 Gloria bulla, vapor, *Boëth. II. 7. metr.*
 Gloria inanis, *Perf. Sat. I. 24.*
 Graeci & Trojani principes depicti, *Ios. Iscanus, IV. 43.*
 Graecae gentis artes malae, adulatio, perfidia, &c. *Inve- nal. III. Sat. 60.*
 Graeca lingua, *Barberini Urban. PP. pag. 237.*
 Grammaticorum conditio misera, *Invenal. VII. Sat. 207. Auson. 128. epig. Buchanan. eleg. 1. Barlaeus 7. Miscellan.*
 in Grammaticos, *Io. Secundus, epigr. ad Hier. Suritam.*
 Grando, *Virg. X. 803. Sil. V. 385. Causini Nabuchodono- sor. 3. act.*
 Gratia, *Passerati, 29.*

Gratias agendi formulæ, *Virg.* I. 601. IV. 333. *Ovid. de Ponto*, IV. *el. 5. vers.* 39. *Pers.* V. 21. *Passeratius*, 68.
 Gratitude, *Virg.* I. *ecl.* 60. *Æn.* VII. 231.
 Grues, *Comp. Virg.* x. 264. *Lucan.* v. 711.
 Gula, *vide* *Luxus gulæ*.
 Gulones, *Claud. in Eutrop.* II. 326.
 Gyrgathus, *Gazaus pag.* 242.

HArpiæ, *Virg.* III. 212. *Val. Flacc.* IV. 428.

Helena, *Ovid. Met.* xv. 231. *Ios. Iscanus*, IV. 172.

Hellepontus, *Val. Flacc.* II. 615.

Hercules, *Virg.* VI. 801. VIII. 214. *vide* *Hymnus*, *Sen. Herc. Fu.* 43.

Herculis labores, *Lucr.* v. 25. *epig. Virgilio adscript.*
Ovid. Met. IX. 182. *Sen. Agam.* 806. *Herc. Fu.* 214, 526.
Herc. Oct. 15. *Silius* III. 333. *Claud. præf. ad II. de raptu*
Prof. Claud. in Rufin. I. 284. *Sidonius carm.* IX. 91. *carm.*
 XIII. *Boëth.* IV. 7. *metr.* Herculis laudes, *poëta Anony-*
mus Claudiano subiectus, *Ios. Iscanus*, II. 109.

Herculis & Antæi lucta, *Lucan.* IV. 610.

Hercules furcens, *Sen. Herc. Fu.* 938.

Hercules servivit Omphale. *Senec. Herc. Fu.* 464.

Herculis lethum, *Ov. Met.* IX. 161. *Sen. Herc. Oct.* 1645.

Hercules Surrentinus, *Stat.* III. *Sylv.* I.

Heredipetæ, *Hor. Sat.* II. 5. *Juvenal.* XII. *Sat.* 93. *Martial.* VI. 63. *Plauti Miles glorios.* *act.* III. *sc.* I. 115. v.

parcus ob Heredem, *Pers.* VI. 34. *Martial.* VIII. 44.

Heroes, *Iul. Scaliger. Petr. Lindebergius.*

Heroinæ, *Iul. Scalig.*

Hesperus, *Sen. Medea*, 71.

Hesperidum horti, *Lucan.* IX. 360.

Hiems, *Virg. Ge.* III. 354. *Ovid. Trist.* III. *el.* 10. *Bal-*
bis. 3. *Raphael Thorius*, *Eryci Puteani Bruma*, in
Musarum fercul. & diatr.

Hiemis commoda, *Huc. Grotius* I. *eleg.*

Hiemis genialis, *Virg. G.* I. 300.

Hippolytus, *Ovid. Fast.* VI. 737. *Sen. Hippol.*

Hippomanes, *Virg. Ge.* III. 280. *Æn.* IV. 515.

Hirundo, *Comp. Virg.* XII. 474.

Hispania, *Sannazarus de partu virginis.* II. 198.

Hispaniæ

Hispaniæ laus, *Claud. laus Serena*, 50.

Histrion, *Gazæus*, pag. 202.

Histrion, *Claudiani epigr. Natalis Comes III. venat.*

Hodæporicon, *Hor. Sat. I. 5. Mart. Brascius, Ioach. Camerarius, Georgii Fabricii itinera. Lindebergii Hodæp. Georg. Sabinus II. eleg. I.*

Hominis creatio, *Ov. Met. I. 76. Claud. 4. conf. Honorii. 22 I. Ios. Iscanus, IV. 194. Barlaus hymn. in Christum, 95. v. reparatio ex lapidibus Deucal. & Pyrrha, Ovid. Met. I. 400.*

os Homini sublime datum est, ut cœlum tueatur, despiciat terras; cætera animalia cernua terram spectant, *Ovid. Met. I. 81. Boëth. v. metr. 5. Paling. aries.*

Homo comparatur ædificio, *Plant. Mostellaria, act. I. sc. II. v. 9.*

Homo bulla, *Banhusius II. lib. epig.*

Honor non expetendus, cuius apex lubricus, *Juvenal. x. Sat. 54. Claud. in Rufin. I. 22. Ios. Iscanus, I. 37. Plant. Acl. act. II. sc. I. v. 45. Gazæus, pag. 101.*

Honoris templum statuit poëta, *Virg. Ge. III. 13.*

Horologium, *Nicod. Frischlini, Argentoratense. Cabillans Epigr. select. Barlaus 10. Miscell. Famian. Strad. II. prolus. 3. pars 2.*

Horoscopus, *Hor. Od. II. 17. Ovid. in Ibin 209. Claud. VI. conf. Honorii, 18.*

Hortatio, *Virg. VI. 95, 261, 546. IX. 641. Sil. IV. 477. ad virtutem, Barberin. Urban. PP. p. 245.*

Hortatio militum, *Virg. x. 279, 369.*

Hortatio Nautica, *Virg. v. 189. x. 294.*

Hortus, *Cat. 19. Virg. epigr. hortuli laudes: Martial. IV. 64. VI. 1. 68. Lucan. IX. 360. Sidonius carm. XXIV. 69. Passeratius 10, 11. Nis. Rhedigerus, Barlaus de horto Leydensi. Iacob. Gaddius II. 48.*

Hortorum cura & cultus, *Virg. Ge. IV. 118.*

ex Humili evectus, *Virg. VI. 806.*

ex Humili loco evecti ferociunt, *Hor. Epod. 4. Claud. in Entrop. I. 181.*

Hydrops, *Sannazarins de partu virgin. III. Barlaus II. eleg. 28.*

Hyæna, *Natalis Comes II. venat.*

H S

Hylæ;

Hylas, *Val. Flacc.* III. 543. *Heinsius Monobibl.* 5. *eleg.*
 Hymenæus, *Sen. Med.* 67. *Barcl. Euphorm.* II. *metr.* 6.
 Hymnus in Apollinem, *Sen. Agam.* 310. *Stat. Theb.* I. 656.
 Hymnus in Palladem, *Barcl. Argens* I. *metr.* 7.
 Hymnus in Herculem, *Virg.* VIII. 288.
 Hymnus in Theseum, *Ovid. Met.* VII. 332.
 Hymnus in Bæchum, *Hor. od.* II. 19. III. 25. *Ovid. Met.*
 IV. II. *Sen. Oedip.* 403. *dithyrambus*, *Sannazarus* II.
eleg. 5. *Iacob. Gaddius* I. 2.
 Hymnus in Terminum, *Ovid. Fast.* II. 658.
 Hymni, *vide* Poëmata sacra.
 Hymnus in Christum, *Cass. Barlaus.*
 Hymnorum naturalium, Jovi, Palladi, coelitis cæte-
 ris dict. *Marulli libri quatuor.*

Janus Anni choragus, *Ovid. Fast.* I. 65.
 Janus custos mundi, belli, pacis, &c. *Ovid. Fast.* I. 117.
 Jani templum & belli portæ, *Virg.* VII. 607.
 Jasonis expeditio in Colchos, *Propert.* I. *el.* 20. *Ovid.*
Met. VII. 1. *Val. Flacc. Ios. Iscanus* I. 63.
 Icarus, *Virg.* VI. 30. *Ovid. de arte.* II. 45. *Ovid. Met.* VIII.
 183. *Senec. Oedip.* 891. *Herc. Oet.* 683. *Sil.* XII. 88.
 Ichneumon, *Lucanus* IV. 724. *Natalis Comes* IV. *Vénat.*
 Ignis lambens, *Virg.* II. 683. VII. 74.
 Ignorantia, *allus. Virg.* II. 604. *Boëth.* III. 8. *metr.* &
 IV. 5. V. 3. *metr.*
 Erudita Ignorantia, *Hug. Grotius*, I. *epig.*
 Imago, effigies, statua, tabella picta, *Martial.* X. 32.
 Imago representata, *Virg.* X. 635. *Sil.* XVII. 527.
 Imbellis, *Virg.* XI. 338, 390 *Claud. in Eutrop.* II. 360, 406.
 Immotus, *Virg.* VI. 271.
 Imperii præfagia, *Sidonius*, *Carm.* II. 115.
 Impietas, *Virg.* X. 773.
 Imprecatio, *Virg.* II. 535. IV. 24, 608. *Virg. Diræ Tibul.*
 I. *el.* 6. *Ovid. Trist.* III. *el.* 11. *Ovid. in Ibin.* 105, 253.
Sen. Med. 20, 531. *Sen. Hippol.* 668. *Sen. Thyest.* 1074.
Lucan. III. 110. VIII. 823. *Ios. Iscan.* VI. 524. *Io. Se-*
cundus II. *el.* 7. *Casimirus Sarb.* II. *Lyf. ode* 24.
 Inauguratio Regis, *Tho. Morus.* *Hug. Grotius* II. *Sylv.*
Cass. Barlai Britannia triumphans.

Incan-

Incantatio, *vide* Magia.

Incendium, *Virg. Georg.* II. 1. 304. *Æn.* II. 304. X. 405.

Ovid. Met. II. 210. *Sil.* IV. 304, 680. VII. 360. XIV. 308.

Inc. urbis, *Virg. Æn.* II. 304. *Sil.* II. 663.

Inc. navium, *Virg. V.* 680. *Sil.* XIV. 422. *Fam. Strada* II. prolus. 3. pars 2.

Inc. castrorum, *Sil.* XV. 11. 93.

Inc. sylvæ, *Virg.* XII. 521.

Inconstantia, *Hor. Sat.* II. 7. *Epist.* I. 1.

Increpatio, *Virg.* II. 42. XI. 732. *Ios. Iscanus*, VI. 523.

Indignatio, *Claud. in Eutrop.* I. 436.

Indoles, *Virg.* III. 342. IV. 157. IX. 311. *Stat. Achil-*
leid. I. 275. *Martial.* VI. 38. *Claud.* 4. consul. *Hono-*
rarii 190.

Indulge genio, *vide* vive velut rapto.

Ineffabile, *Virg.* VI. 626. *Perf.* V. 1. *Ios. Iscanus*, VI. 765.

Sannazarius de partu virginis, III. 488. *Barlaus hymn.*
in Christum, v. 463. *Barlaus paneg. ad Vossium*, *Got. To-*
rinus, v. p. 98.

Infans, *Stat.* V. *Sylv.* V. vers. 81.

Infantes in orci limine, *Virg.* VI. 429.

Inferi, *Virg. Georg.* IV. 467. *Ovid. Met.* IV. 432. *Sen. Herc.*
Furens, 670. *Sil.* XIII. 523. *Val. Flacc.* I. 828. *Claud.*
rapt. Prof. II. 282.

ad inferos descensus, *Virg.* VI. *Sil.* XIII. 396. *Ovid.*
Met. IV. 432.

descensus facilis, adscensus inde difficilis, *Virg.* VI.
126.

de inferis perversa opinio, *Juvenal.* II. *Sat.* 149.

Inferni Judices, *Claud. in Ruf.* II. 479.

Inferni seu Orci satellites, *Virg.* VI. 273.

bivium, *Virg.* VI. 541.

Inferorum supplicia, *Virg.* VI. 603. *Culex.* 231. *Tibul.* I.
el. 3. *Ovid. Met.* IV. 432. *Ovid. in Ibin.* 175. *Sen. Hippol.*
1225. *Sen. Agam.* 13. *Sen. Herc. Fu.* 730, 750. *Sen.*
Thyest. 3. *Herc Fu.* 942. *Octavia* 611. *Silius* XIII. 608.
Ios. Isc. VI. 524. *per μετεμψύχωσιν.* *Claud. in Rufin.*
II. 483, 506. *Druræi Aluredus V. act.* 15. sc.

Inferorum supplicia patimur in hac vita, *Luc.* III. 952.

Inferorum fluvii, *Sil. Ital.* XIII.

- Infernarum umbrarum ferix, *Claud. rapt. Prof. II.*
 326. *Barlaeus hymn. in Christum*, 386. v.
 Inferna monstra. *Sannaz. de partu Virg. I.* 391.
 Inferiæ, *Virg. III.* 62. x. 518. xi. 81.
 Ingratitudo, *Catul. 74. Ovid. Met. II.* 285. *Virg. Culex.*
 222.
 Innocentia, vide Conscientia recta, arx munita, *Tibul.*
III. el. 5. Octav. Meninus.
 Ino & Melicerta, *Ovid. Met. II.* 285. *Ovid. Fast. VI.* 489.
 Infaniunt aliqua ex parte omnes, *Hor. Sat. II.* 3.
 Insidiæ bellicæ; stratagemata, *Virg. XI.* 522. *Ovid. Fast.*
II. 214. *Lucan. IV.* 730. *Sil. V.* 42.
 Insulæ fortunatæ, *Sidonius, carm. II.* 407.
 Invidia, epigr. *Virgilio adscript. Ovid. Met. II.* 761. *Mart.*
tial. V. 30. *Baudius IV. Iambic. in Typhoeum, Dan.*
Heinsius I. Sylv. 2. Zevectius, III. el. 16.
 Invitatio, *Hor. od. I.* 20. *III.* 29. *IV.* 11. *Epist. I.* 5. *Catul.*
13. epigr. Juvenal. Sat. XI. Martial. V. 79. x. 53. *Au-*
son. Ephemer. Sidonius, carm. XVII. ad Ommatium,
Baudius II. Iambic. ad Q. Septimium, Iust. Lipsius
ad victorem Giles.
 Invocatio numinis, patroni, *Virg. Georg. I.* 5, 24. *II.* 40.
Æn. XII. 500. *Ætna 4. Lucan. I.* 63. *Stat. I. Sylv. 4.*
vers. 19. Stat. Theb. I. 23. *Sidonius carm. XIV. Sannaz a-*
rius de partu Virgin. II. 5. *Barlai Britannia triumphans,*
v. 37. Got. Tormius v. p. 96. Barb. Urb. PP. p. 286.
 Invocatio Musarum, *Virg. VII.* 641.
 Jocandi ars, *Mat. Delius.*
 Jovis furta & amores, *Ovid. Met. VI.* 108. *Sen. Octav.*
 200. *Petron. 17. metr. Sidon. carm. XV.* 173.
 Ira, *Virg. XII.* 527. *Hor. od. I.* 16. *Ovid. Met. III.* 72.
allus. Sen. Med. 591. Sen. Troad. 670. Stat. Theb. II.
128. Sil. XI. 216. *Ios. Iscan. IV.* 151.
 Ira tauro comparata, *Virg. XII.* 101.
 abeno æstuant, *Virg. VII.* 462.
 Ira generosa, *Virg. v.* 453.
 Iris, *Ovid. Met. VI.* 63. *XI.* 590. *Sen. Odip. 315. Claud.*
rapt. Prof. II. 98. *Paling. sagitt. Iac. Gaddius, II.* 68.
 Irrisio posticæ, fannæ, *Perf. Sat. I.* 58.
 Irrita fecit, *Virg. XI.* 798.

- Ifidis sacra, *Claud. iv. conf. Honorii*, 570.
 Italia, *Sannazarius de partu virginis*, II. 181.
 Italiæ laus, *Virg. Georg. II. 136. Propert. III. eleg. 20.*
 Judex corruptus, *Claud. in Eutrop. I. 197.*
 Judex integer, *Dom. Baudius II. Iambic. ad Thuanum,*
item ad Molaum, & ad Myronem.
 Judicium mollities, *Juvenal. II. Sat. 66.*
 Judicium Paridis, *Sil. Ital. VII. 466. dearum orationes,*
& sententia Paridis, Ios. Iscan. II. 237. Christoph.
Stummelius. Dionys. Gotofredus, in appendice ad Com-
ment. in Ovid. Metamorph.
 Juno, *Ovid. Fast. VI. 27. Senec. Agam. 338. Ios. Isca-*
nus. II.
 Juramenta, *Tibul. III. cl. 6. Ovid. Trist. II. vers. 53. Ju-*
venal. XIII. Sat. 77.
 Jurisconsulti, *Io. Lotichius, Barleus Miscellan. 7, 8, & 13.*
 Justitia, *Virg. VI. 621. Barlei Britannia triumph. 323.*
 Juventus, *Hor. ad Pisones, Epist. vers. 161. Tibul. cl. 9.*
Claud. Conf. Prob. & Olyb. 70.
 Juventus senilis, *Claud. Conf. Mallii Theod. 16. Ios. Isca-*
nus I. 19. Barleus. ad Iac. Volmarium, Gotofr. Tori-
mus VII. p. 129.
 Juvenum à Philosophia averforum socordia, *Pers. III. 19.*
Labor omnia vincit, *Virg. Georg. I. 145. Casimirus*
Sarbievius I. lyric. od. 23.
 Labyrinthus, *Virg. v. 588. VI. 27. Ovid. Met. VIII. 158.*
 Lacrymæ, est quædam flere voluptas, *Ov. Trist. v. ei. 1.*
v. 53. Sen. Agam. 658. Petron. 27. metr. Casimirus III.
lyric. od. 5.
 Læsus cavet: iæctus piscator sapit, *vide Nocumenta do-*
cumenta.
 Lætitiæ plausus, *Claud. VI. Conf. Honorii, 611. Conf. Probinæ*
& Olyb. 247. de laud. Stiliconis, I. 84. II. 397. III. 63. de
nuptiis Honorii & Mariæ, 207, 296. Sannazarius de
partu Virginis III. 96. Baudius II. Iambic. in Soterio.
 Lanificium, *Ovid. Met. VI. 19. Ovid. Fast. III. 815.*
 Latium, *Virg. VII. 323. vide Italia,*
 Laurus, *Virg. VII. 59. Ios. Iscan. II. 214. Passeratius 30.*
strena.

- Leno, lena :** *Claud. in Eutrop. I. 77, 90. Ant. Flaminius Plant. Asin. act. I. sc. III. vers. 23. Planti Persa. act. III. sc. III. vers. 1. pro lena apologia, Buchanan. eleg. 3. & 7.*
- Leo, Comp. Virg. IX. 339, 793. XII. 4. Sen. Oedip. 919. Lucan. I. 205. Stat. Theb. VIII. 124, 592. IX. 737. X. 405. Achilleid. II. 184. Sil. II. 684. IV. 375. V. 309. Val. Flacc. III. 587. Claud. rapt. Prof. II. 209. Claud. de bello Get. 323. tert. Conf. Honorii 77. de laud. Stilic. III. 333. Sannazarius de partu virginis l. 421. Barlaus I. cl. 13. Zevecotii Maria Græca. III. act. 1. sc. Heinssii Herodes act. 3. Natalis Comes. II. venat.**
- Leo mansuetus, Stat. II. Sylv. 5.**
- Leo tertius à gallo, Gazæus pag. 24. vide Gallus.**
- Lepus, Natalis comes. II. Venat Gazæus pag. 49, 140.**
- Liberalitas, hoc habeo quodcunque dedi, Martial. V. 43. Claud. conf. Probinus & Olyb. 45.**
- Libertas vera, Hor. Sat. II. 7. Pers. V. 74.**
- Libertate nihil dulcius, Boëth. III. 2. metr.**
- Libra, Auson. de ratione libræ. eclog.**
- Libri & aurores, Claud. de nuptiis Honorii & Mariæ 231.**
- Libri cultus, Tibul. III. cl. 1. Ovid. Trist. I. cl. 1. vers. 5. Martial. I. 67. III. 2.**
- Lilium, V Volfg. Crellius. Nothan Chytraeus.**
- Lingua Gall. affectator, Tho. Morus.**
- Linx, Natalis Comes, IV. Venat.**
- Lucifer, Virg. VIII. 550.**
- Lucretia, Ovid. Fast. II. 741. Barlaei querela Lucretiæ.**
- Luctus, ejulatus, Virg. II. 486. IV. 683. Propert. II. cl. 16. Ovid. ad Liviam. 102. Ovid. Met. II. 334. Ov. Trist. I. cl. 3. vers. 73. Sen. Troas. 83. Lucan. II. 20. Stat. III. Sylv. 2. Theb. X. 560, 811. Petron. 27. metr. Martial. X. 50. Iosephus Iscanus. VI. 1. Zevecotii Maria Græca ult. Chorus. Caussim Nabuchodon. 5. Chorus. Caussini Theodoricus 4. act. Elpid.**
- Lucus, Sen. Oedip. 530. Herc. Oct. 1618. Lucan. III. 398. Passeratius 12. Paling. gemini. Barc. Argenti. III. metr. 3.**
- Ludi, nequitia femina, Ovid. Trist. II. vers. 279. epigramma Virgilio adscript.**

Ludus Trojanus, *Virg.* V. 553.

Ludi Laconici, *Propert.* III. el. 12.

Ludi pueriles, *Pers.* III. 48.

Ludus talorum & tesserarum, *Ovid. de Arte.* II. 203.
III. 333.

Ludus calculorum, seu Latrunculorum seu Scacchiæ.
Ovid. de Arte. II. 208. III. 337. *Hieron. Vida.*

Luna, *Ovid. Met.* XV. 196. *Manil.* II. 97.

Lunæ eclipsis, *Claud. bell. Getic.* 223. *Sannazar. de partu Virginis.* I. 376. *Idem de morte Christi.* 25. *Fel. Fidlerus.*

Lupus, *Virg.* II. 355. IX. 59. *Stat. Theb.* X. 41. *Sil.* VII. 126, 718. *Sidon. carm.* VII. 355. *Natalis Comes* II. venat.

Luscinia, *Virg. Ge.* IV. 510. *Sen. Agam.* 664. *Octavia.* 905. *Famian. Strada.* II. proins. 6. poëtic. academ. de *Luscinia & fidicinj idem. Iacob. Gadlius.* II. 33.

Lustratio, Februa, Expiatio. *Ovid Fast.* II. 19. *Lucan.* I. 592. *Barlaei Venus & aduopévn.* nullum flumen eluit icelus. *Sen. Herc. Fu.* 1322. *Barclaii Arg.* I.

Luxus gulæ & Veneris, *Virg.* XI. 737. *Hor. Sat.* II. 2, 4. *Lucan.* IV. 373. *Stat.* IV. *Sylv.* 6. vers. 6. *Iuvenal. Sat.* I. 140. *Petron.* 12. metr. & 16. metr. *Iuvenal. v. Sat.* 28. XIV. *Sat.* 6. *Martial.* III. 22. XII. 48. *Plant. Pseudolus act.* III. sc. II. v. 25. *Palinz. gemin. Bannhusius.* I. & II. *epig.* I. & III. *epig. discincti nepotu prosopopœia.*

Luxus in vestitu, *Virg.* IV. 262. VII. 814. *Lucr.* IV. 1117. *Tibul.* I. el. 9. II. el. 6. *Propert.* I. el. 2. *Ovid. de Arte.* III. 100. *Ovid. Met.* II. 733. v. 52. *Sen. Hippol.* 386. *Herc. Oed.* 659. *Silius* XIV. 653. *Claud.* IV. conf. *Honorii.* 585. VI. conf. *Honorii* 523. de laud. *Stilic.* II. 88. de nuptiis *Honorii & Mariæ* 87, 99. *Phœnix Claud.* 84. *Sidonius. carm.* XV. 126. de palla *Iovis.* *Sannazarius de partu Virg.* I. 435. & III. 508. *Barberin. Urban. PP.* pag. 231.

Luxus in ædificiis, *Hor. od.* II. 15, 18. III. 1. *Epist.* I. 1. *Tibul.* III. el. 3. *Propert.* II. el. 23. *Stat.* I. *Sylv.* 2. vers. 147. *Sylv.* 3. vers. 35, 48. *Petron.* 16. metr. *Barlaus in prætorium Fred. Henr. Got. Torinus.* I. p. 5.

Luxus dissuasor honesti, publica perniciēs. *Lucan.* I. 158. *Sil.* XI. 32. *Manil.* IV. 9. *Claud. rapt. Prof.* III. 28.

Luxu.

Luxuria, *Manil.* V. 505. *Petron.* 6. metr. 12. & 16. metr. *Juvenal.* XI. Sat. 93, 120. *Martial.* IX. 21. *Claud.* de laud. *Stilic.* II. 132. de nuptiis *Honorii* & *Mariae* 213.

Lyra, *Claud.* præf. ad l. II. de rapt. *Prof.*

M Achinator, *Sil.* VI. 552.

Magici ritus, *vid.* Veneficia. Necromantia.

Magia vis, *Virg.* 8. ecl. 68. *Æn.* IV. 483. *Tibul.* I. el. 2. el. 9. *Ovid.* Met. VII. 200. *Sen. Med.* 751. *Oedip.* 547. *Herc.* Oct. 454. *Lucan.* VI. 431. 460. *Sil.* VIII. 498. *Petron.* 24. metr. *Claud.* in *Rufin.* I. 144. *Sannazarius* ecloga. V. 10. *Secundus* III. el. 1. *Leocheus* eclog. 3. *Barcl.* *Euphorm.* I. metr. 4. *Cassini* *Nebuchodonosor.* act. 2. *Lud.* *Celotti* *Sapor.* act. IV. sc. 13.

Magnes, *Claudiani* epig. *Famian.* *Strada* II. prolus. 6. poët. academic. *ibid.* *Chrysomagnes.*

Maledicentia, in maledicos, detractores. *Hor.* *Epod.* 6. *Ov.* *Trist.* III. el. 11. *Martial.* V. 30. VI. 64. *Sannazarius* I. eleg. 11. *Sabini* *Hendecasyllab.* *Baudius* in *Scoppium* IV. *Iambic.* *ibid.* in *rabulam*, *falsarium* & *alios.* *Tragoram.* *Var.* *Sylv.* *Dan.* *Heinsii* *Hipponax.* *Mârt.* *pertius* in *Miscellan.* *Zevecotius* II. *Sylv.* & III.

Malum aureum, citreum, punicum, medicum, *Virg.* *Georg.* 2. 126. *Sannazarius* II. eleg. 10.

Manium invocatio. *Sen. Med.* 739. *Hip.* 1095. *Lucan.* VI. 694. *Claud.* rapt. *Prof.* I. 20.

Mare infidum, *Virg.* V. 848. *Catul.* 64. *Propert.* III. el. 5.

Maris æstus, *Com.* *Virg.* XI. 124. *Cass.* *Barlaus* hymn. in *Christum.* v. 100.

Maris discrimina, *Tibul.* IV. el. 1.

Marius & Sylla, *Lucan.* II. 69.

Mars & Comitatus, *Virg.* XII. 330. *Stat.* *Theb.* III. 222, 422. *Sil.* IV. 446. IX. 447. *Val.* *Flacc.* II. 204. *Petron.* 16. metr. *Claud.* in *Rufin.* I. 342. *Claud.* *Gigantomachia* 75. *Faust.* *Advocatus.*

Mars & Venus irretiti, *Ovid.* Met. IV. 151. de *Arte* II. 562.

Martyres, *Prudentius* *ἀεσιφάτοι.* *Cassini* trag. *Felicitas* prolog. *Francisc.* *Mendoca.* flor. poët.

Mathe-

- Mathematica, *Grotius* II. *Sylv.* *Barlaus* *Miscellan.* 2. &
 10. *Idem* ad *Io.* *Heurnium*.
 Medea, *Ovid.* *Met.* VII. 9. *Sen. Medea.* *Val. Flacc.* VI. 439.
 Medicina & Medicamenta, *Virg.* XII. 392, 418. *Stat.* I.
Sylv. 4. *vers.* 99. & III.
 in Medicos malos, *Schoberus*.
 Medicina adhibeatur tempeſtiva, *Virg.* *Ge.* III. 452.
 Medici elogium, *Baudius* III. *epos.* *Barlaus* II. *eleg.*
 7. *Idem* 5. *Miscellan.*
 Mediocritas aurea, tuta, & firma, *Hor.* *od.* II. 10. *Ovid.*
Met. II. 134. *Sen.* *Hippol.* II. 20. *Sen.* *Oedip.* 882.
Agamem. 102. *Herc.* *Oet.* 675. *Boëth.* II. 4. *metr.* *Bau-*
dus I. *Iambic.* ad *Lud.* *Transaquanum*, & c. *Barlaus.* II.
eleg. 22.
 Medium tene, *Virg.* III. 785.
 Mens concipit, agit, fit omnia, *Boëth.* v. 4. *metr.*
 comparata aquilæ. *Paling.* *gemini.*
 Menses, *Ovid.* *Fast.* I. 31. *Auſon.* in *eclogario.* *Nath.* *Chy-*
trai *epigr.* *Ranzovius.*
 Mercurius, *Virg.* IV. 238. *Ovid.* *Met.* I. 671. *Stat.* *Theb.* I.
 305. *Claud.* *rapt.* *Prof.* I. 90. *Sidon.* *carm.* VII. 20.
 Mercurus, *Virg.* IV. 255. *Iacobus Eyndius.*
 Meridies, *Virg.* *Ge.* III. 327. IV. 401, 425. *Culex* 100.
Stat. *Theb.* IV. 680.
 Metalla, *Fodina*, *Sil.* I. 218.
 Midæ votum, *Ovid.* *Met.* XI. 101. *Claud.* in *Ruf.* I. 164.
Paling. *aries.*
 Miles strenuus, *Virg.* VI. 879. *Tibul.* IV. *cl.* I. *Sil.* I. 160.
Flacc. III. 88. *Sidonius* v. *carm.* 186. *Barlai* *Manes*
Auriaci. v. 87.
 Militaris discipl. *Claud.* IV. *conf.* *Honorii* 320, 527.
de laud. *Stilic.* I. 162. *Petr.* *Tiara.*
 Militaria ſigna, *Sidonius* *carm.* v. 408. *Casimir.* *lyr.* I.
od. II.
 Militates ordines comp. cygnis, *Virg.* VII. 699.
 Militum privilegia, *Juvenal.* *ſat.* XVI.
 Militaris ſeditio, *Lucan.* v. 240.
 nulla fides pietasque viris, qui caſtra ſequuntur,
Lucan. x. 406.
 Minæ, interminatio, *Virg.* IV. 384. *Sen.* *Hippol.* 927.
 Miner-

- Minervalia & Minervæ opera, *Ovid. Fast. III. 809. Sannazarius de partu virginis. 435.*
- Miseratio, *Juvenal. sat. XV. 130.*
- Modestia in rebus prosperis, *vide Equanimitas. fortunam reverenter habe, &c. Claud. in Ruf. II. 442. Conf. Mallii. 210, 231. Auson. Epig. 8. de Agathocle, Ios. Iscanus. I. 33. Baudius I. Iamb. ad Lud. Transaquanum, &c. II. Iamb. ad VVinandum Evervinnium.*
- Molles, & Mollities, *Virg. IV. 215. IX. 614. Manil. V. 146. Juvenal. II. Sat. 93. Claud. in Entrop. II. 335.*
- Moly, *Ovid. Met. XIV. 291.*
- Monendi formulæ, *Virg. III. 433.*
- Monstra, *Virg. VI. 285. Claud. in Entrop. I. 1.*
- Monstra inferna, *Sannazarius de partu virginis, I. 395.*
- Monstrum hominis, *Claud. in Ruf. I. 90. in Entrop. I. 289.*
- Moras pelle, *Lucan. I. Sil. IV. 734. Claud. de nuptiis Hon. & Mariæ 14.*
- Mora, quicquid id est, da moram & spatium tibi. *Sen. Agam. 127. Stat. Theb. X. 697.*
- Morari, *Virg. VII. 315.*
- Morbus, *Ovid. Trist. el. 3. de Ponto. I. el. II. vers. 7. Sannaz. de partu Virgin. III. 355. Buchanan. eleg. 4. & 6. Zevecotius II. eleg. 7. & 9.*
- de antiqua morum simplicitate, *Fr. Dedekindi lib. II.*
- O tempora! O Mores! *Bauhusius I. epigr. 1. Casimirus Sarb. I. lyric. ode 8. & 15. & Epod. 8.*
- Moribundus, *Ios. Iscan. IV. 440. Alabastri Roxana act. I. sc. 2.*
- Mors, *Virg. X. 745. Hor. Epist. I. 16. Propert. III. el. 3. Sen. Theb. 151. Herc. Oet. 105. Silius. XII. 242. XIII. 559. Claud. rapt. Prof. II. 296. Barlaam II. eleg. 9.*
- Protopopœia Mortis.
- Nemo ante obitum felix, *Ovid. Met. III. 135.*
- Mors non optanda nec adsciscenda, *Sen. Theb. 189. Martial. I. 9. II. 80. Dan. Heinsius lib. IV. de Contemptu mortis.*
- Mortis meditatio, *Barberini Urbani PP. pag. 149.*

Mors immatura comparatur flori languenti, aut decerpto. *Virg.* IX. 436. XI. 68. *Stat.* III. *Sylv.* 3. vers. 127. V. *Sylv.* I. vers. 148. *Sylv.* 5. vers. 16. *Barlaeus* in obitum *Mariae de longe*. *Barber.* Urban. PP. p. 219. *Casimir.* III. lyr. od. 26.

ad Mortem mille patent aditus. ubique Mors est. *Stat.* II. *Silv.* I. vers. 212. *Boëth.* IV. 4. metr. *Barlaeus* II. eleg. 1.

Mortis portenta, *Virg.* IV. 451.

in morte lucta, *Virg.* IV. 688.

Mortis bellicæ gloria, *Barlaeus* *Rhenoberca*.

Mortis votum, *Gal. el.* I. cohortatio ad mortem, *Lucan.* IV. 476.

Mortis necessitati nemo non obnoxius, *Lucr.* III. 1038. *Virg.* *Æn.* IV. 690. *Hor.* od. I. 4. 28. II. 3. 14. III. I. IV. 7. *Epist.* II. 2. *Propert.* III. el. 16. *Gall. el.* 6. *Ovid.* el. ad *Liviam* 360. *Ovid.* *Met.* X. 32. *Martial.* IV. 60. *Boëth.* II. metr. 7. *Plaut.* *Trinum.* act. II. sc. IV. v. 90. *Paling.* virgo. *Zevcotii* *Maria* *Graca.* III. chorus.

oppida posse mori, *Sannazarius* de partu *Virgin.* II. 214. el. 9.

Morus candida, *Sannazar.* II. eleg. 4.

Morus, *Passeratius.* 25.

Morus excisa, *Adrianus Marius* II. el. 1.

Multi, innumeri. comp. *Virg.* VI. 309, 626. VII. 718. IX. 668. *Claud. rapt.* *Prof.* II. *Ovid.* IV. *Trist.* IV. de *Ponto.* I. de *Arte* 308. *Ios. Iscanus.* VI. 624. *Sannazarius* de partu virginis. II. 271. *Silius* VII. *Marullus.* *Senec.* *Herc.* *Fu.* *Oedip.*

Mulierum laus, *Propert.* III. el. 9. *Claud.* laus *Serene.* 12. 149. *Simon Ogerius* *Sylv.* *Barlaeus* hymn. in *Christum.* 768. v. *Idem* in manibus *Bavaris.* *Idem* ad *An. Mariam* à *Sch. Lud. Celotti* *Adrianus* chorus 4.

Mulierum nequitia & scelera, *Propert.* III. el. 17. *Sen. Med.* 263. *Invenal.* VI. *Sat.* tota *Ios. Iscanus* IV. 202. *Plantii miles glorios.* act. II. sc. II. v. 33.

Mulier comparata navi, *Plantii Pœnulus.* act. I. sc. II. v. I.

Mulier

Mulier umbra viri, *Barth. Anulus.*

Muliebris mundi artifices, *Plant. Aulul. act. I. II. sc. v. v. 34. vestes ipsæ, Epidicus, act. II. sc. II. v. 45.*

Mundi creatio, *Virg. 6. ecl. 32. Tibul. IV. Ovid. Met. I. 5. Iovian. Pontanus. Sannazarius de partu virginis III. 19. Nath. Chytrei Uranoscopia, Geoscopia, Zooscopia. Æoloscopia. Paling. libra. Salust. Bartasius Hebdom. Casp. Barlaei hymn. in Christum. 69. Barlaus I. eleg. I.*

Mundi rudimenta, *Virg. Ætna. 93. Stat. IV. 278. Manil. I. 75.*

Mundi dissolutio, *Sen. Herc. Oet. 1103. Lucan. I. 72.*

Mundi plagæ quatuor, *Sen. Hippol. 284. Herc. Oet. 1521. Claud. in Ruf. II. 240. Sannazar. de partu virginis. II. 123. Zevcotii Maria Græca. chorus I. & act. IV.*

Mundi Geographica descriptio, poëtarum. *Collectore Lamb. Daneo.*

Mundus concordii stat vinctus amore, *Boëth. II. 8. metr.*

Mundus in tela pictus, *Claud. rapt. Prof. I. 250.*

Murmuri maris comp. fremitus populi, *Virg. Æn. XI. Musæ, vid. Poëta.*

Musa comes fugæ, *Ovid. Trist. IV. el. I. vers. 19. & el. 10. vers. 121. Boëth. I. I. metr.*

Musarum inventa, *Auson. Eidyll. 20. epig. Virgilie adscript.*

de Musca aureæ phialæ insculpta. *Hen. Cunradinus.*

Musica, *Lucr. v. 1381. Gall. el. 5. Ovid. Met. x. 41. Sil. III. 433, 464. XIV. 468. Claud. conf. Mallii. 310. Io. Lincius. Paling. gemini.*

Mutantur omnia. Nihil constat. *Ovid. Met. xv. 185. Manil. III. 529. IV. 414. Boëth. II. 3. metr. Ios. Iscanus. v. 512. Io. Albinus. Io. Secundus. Sylv. 3. Barlaus Panneg. ad Vossium. Heinsii Herodes. Chorus v. Barberin. Urbani, PP. pag. 145.*

Narcissus, *Ovid. Met. III. 413. Auson. Epigr. 94. 95.*
 Natalis celebratus, *Epig. Virgilio adscript. Tibul. II. el. 2. IV. el. 5. Ovid. Trist. III. el. 13. v. el. 6. Pers. II. 1. Martial. IV. 1. Passeratius 19. Lotichius II. eleg. 8. Sabinus IV. eleg. 1. Lipsius de Natali Iani Douza Miscellan. Fran. Modius. Heinsius in Iambicis. Hug. Grotius II. Farraginis. & III. Farrag.*

Natalis infaustus, *Ovid. in Ibin. 217.*

Natura parvo & parabili contenta, *Lucr. II. 23. Lucan. IV. 377. Petron. fragm. Omnia quæ miseras, &c.*

Naturæ mira, *Ovid. Mee. xv. 308.*

Naturæ opera, *Sannazarius de partu Virgin. III.*

Naturæ rerum divisio, *Sidenius carm. xv. 102.*

Naturæ potentia, *Boëth. III. 2. metr.*

Naturalis simplicitas vitata, *Virg. Ge. II. 464. Pers. II. 63. Iuvenal. III. sat. 19.*

Naves, *Virg. viii. 68.*

Naves & insignia navium, *Virg. x. 169. Ios. Iscanus. III. 164.*

Navium fabrica, *Claud. rapt. Prof. III. 359.*

Navale certamen ludicrum, *vide Certamen.*

Navale prælium, *Ætiacum, Virg. viii. 670. Lucan. III. 538. Silius. XIV. 358.*

Navigatio, *Hor. Od. I. 3. Catul. 65. Propert. I. el. 17. III. el. 5. 19. Ovid. Amor. II. el. 11. Trist. I. el. 2. vers. 72. Sen. Med. 301, 607 Stat. III. Sylv. 3. vers. 3. & 61. Val. Flacc. I. 687. Petron. 4. metr. Iuvenal. XII. sat. 55. sat. XIV. 266. Claud. præf. ad rapt. Prof. Ios. Isc. I. 63, 184. Baudius v. epos. Leachei ecloga nautica. Barlai Manes Auriaci 56. v. Eiusdem Argo Batava. Zevcotius II. eleg. 11. Iacob. Gaddius II. 66. Casimirus Sarb. II. Lyric. 21. ode.*

Naufragium, *Lucr. II. 552. Propert. II. el. 5. Ovid. Met. XI. 552. Lucan. I. 498. Sil. x. 321. xvii. 273. Iuvenal. sat. XIV. 295. Claud. IV. cons. Honorii. 136. Barlai Venus ἀναδυσόμεν.*

Nauta, *Ovid. Met. III. 590. Sen. Herc. Fu. 151. Sil. XIV. 453. Val. Flacc. I. 482. Heinsii Herodes. æt. 3.*

Nautæ portum subeuntes, *Virg. Geor. I. 303.*

Necromantia, *Lucan. VI. 619. Sil. XIII. 396.*

Nemo,

- Nemo, Lufus. *Vir. Huttenus. Theodorus Marcilius. Io. Huldreich. Grobius.*
- Nep̄tuni currus & chorus, *Virg. V. 817. Ovid. Met. I. 275. Sil. III. 410. Claud. de nuptiis Honorii & Maria. 155. Sannazar. de partu Virginis. III. 291. Barlaus in nuptiis Adr. Blyenburgii.*
- Nihil, *Passeratius. 18. Lambert. Ludolphus. Zevectius II. eleg. 6.*
- Nilus, *Lucr. VI. 707. Tibul. I. el. 8. Claudiani epigr. Heinssii Herodes. chorus. I.*
- Nili inundantis causæ excusæ, *Lucan. X. 200.*
- Nimbus, *Virg. XII. 451.*
- Nobilitas, *Virg. I. 136. Hor. Sat. I. 6. Stat. V. Sylv. 2. vers. 15. Sil. VIII. 295. Boëth. III. 6. metr.*
- Nobilitas sola est arque unica virtus, *Juvenal. VIII. sat. tota. Sannazar. III. eleg. 1. P. Scriberius. Petr. Tiara. Paling. virgo. Barlaus ad Adrianum Plosum.*
- Genus, & proavos, & quæ non fecimus ipsi, vix ea nostra voco. *Ovid. Met. XIII. 140. Sen. Herc. Fr. 336. Boëth. III. 6. metr.*
- Nobilium degeneratio ignobilis, *Juvenal. VIII. Sat. 140.*
- Noctua, *Virg. XII. 862.*
- Nocumenta documenta, *Ovid. Trist. I. el. 1. vers. 75. de Ponto. II. el. 7. vers. 7.*
- Nosce teipsum, *Perf. IV. 23. 50. Juvenal. XI. Sat. 23. Mich. Hospitalius Sermonum IV.*
- Notarius velox, *Martial. XIV. 208. Anson. 137. Epigr.*
- Notus, *Ovid. Met. I. 264.*
- Nova veteribus potiora, *Ovid. Fast. I. 225.*
- Nox, *Virg. II. 250. IV. 351, 523. V. 835. VIII. 28, 369. Stat. Theb. I. 337. & 498. Achilleid. I. 618. Sil. I. 554. Claud. in Ruf. II. 324. bell. Gildon. 213. Anson. 19. Ep. Ios. Iscanus. III. 268. IV. 520. V. 1. Sannazarus de partu Virgin. II. 309. Buchanan. eleg. 1. Iacob. Gadius II. 19.*
- Nox tempestuosa, *Stat. Theb. I. 345, 371.*
- Nox consiliis apta, *Virg. IX. 224.*
- Nubes, *Lucr. IV. 136.*

Nugæ,

- Nugæ, *Passeratinus* 17.
 Numeri ternarii gryphus, *Auson. Eidyll. xi.*
 Numerus Senarius, *Auson. Epist. 18.*
 Nunquam à contariis, *Virg. Dirca. 4. Ov. in Ibin. 31.*
Sen. Hippol. 567. Sen. Herc. Fu. 372. Sen. Thyest. 475.
Herc. Oct. 334. Octav. 219. Claud. Conf. Prob. & Olyb.
169. Sidon. carm. V. 281. Buchanan. Sylv. 3.
 Nuptiæ, *Virg. l. 77.*
 Nuptiæ multo emptæ. *Claud. laus Serena. 165.*
Sidonius carm. II. 490.
 Nuptiale festum, ritus, apparatus, pompa. *Virg.*
Circ. 443. Ovid. Met. IV. 758. Lucan. II. 254. Stat. l.
Sylv. 2. vers. 230. Theb. II. 727. Claud. rapt. Prof. II.
320. de nuptiis Honorii & Mariae. Ios. Iscan. II. 86.
 Nuptiæ impares, *allus. Virg. VIII. 485.*
 Nuptiæ inauspicatæ, *Virg. IV. 167. Ovid. Met. VI.*
429. Lud. Celotti, Nuptiæ Tragica Mahumetis II.
Alabastri Roxana. act. IV. sc. i.
 Nuptiæ Theridos & Felci, *Claud. de nuptiis Ho-*
norii & Mariae, prafat.
 Nuptiale carmen, *vid. Epithalamium.*
 Oblivio, *Virg. 9. ecl. 51.*
 Obsidio urbis & expugnatio, *vid. Oppugnatio. Sil.*
I. 298. XIII. 104. Ios. Iscan. l. 378. VI. 557. Barlai
Vesalia deprehensa. Barlai Sylva Ducu. Barlai
Rheno-Berca capta. Causini Solyma. chorus 2. & 3.
act. & 3. chorus.
 Obsunt quæ profunt, *Ovid. II. Trist. vers. 267, 279.*
IV. el. I. vers. 31.
 Obtestatio, *Virg. II. 141. IV. 316. Ovid. Trist. II. vers. 155.*
Sen. Med. 285, 479. Herc. Fu. 1245.
 Occasionis simulachrum, *Auson. 12. epigr.*
 Occidens, *Virg. Ge. III. 358.*
 Ocelli, *Ian. Lernutius.*
 Otia læta, *Virg. I. ecl. 51.*
 Otia corpus alunt, animus quoque pascitur illis,
Ovid. de Ponto. l. el. 5. vers. 11. Dom. Bandius II.
Iamb. ad Gul. Du-peyrat. Iustus Lipsius ad Ian. Dou-
zam.
 Oestrum,

Oestrum, asilus, *Virg. Georg. III. 146.*

Oliva, *Passeratius. 24.*

Olor, *vide Cycnus.*

Omina, *Stat. III. 491. Claud. rapt. Proff. III. 125. Claud. Get. 226. Zevcotius I. el. 3. Alabastris Roxana. act. IV. sc. I.*

Omnis, lusus, *Io. Alexander Brassicanus.*

Onager, *Mart. XII. 97. & 101. Natalis Comes. IV. Venat.*

Opportunum tempus alloquii, *Virg. IV. 293, 421.*

Oppugnatio, *vide Obsidio, Virg. II. 440. v. 439. IX. 505. XII. 575. Petr. Angelius ad Cosm. Medicem. Lotichius. II. eleg. 4. Baudius III. Iambic. Ostendæ obsid. Barclaius II. lib. poemat.*

Oracula, *Virg. III. 90. Sen. Oedip. 227. Stat. Theb. III. 471. Claud. bell. Get. 550. IV. conf. Honorii. 25.*

Oraculum Delphicum, *Lucan. v. 86.*

Oraculum consultum per somnia, *Virg. VII. 81.*

Oraculum Fauni velleribus incubando, *Virg. VII. 81. Ovid. Fast. IV. 647.*

Oraculorum defectus, *Sannazarius II. eleg. 7. Casp. Barl. hymn. in Christum, 3780. sapiens sibi est Oraculum, Lucan. IX. 566.*

Oratores inepti, *Pers. Sat. I. 83.*

Oratorum & causidicorum conditio vilis, *Invenal. VII. Sat. 104.*

Oriens, *Virg. Georg. I. 251.*

Orion Gigas, *Virg. x. 763.*

Orpheus, *Virg. VI. 645. Culex. 269. & epigr. Virgilio adscript. Hor. Epist. ad Pisones. v. 392. Sen. Med. 624. Sen. Herc. Fu. 568. Herc. Oct. 1031. Sil. XI. 460. Manil. v. 320. Mar. lib. spect. Epigr. 21. Claud. præf. ad II. lib. rapt. Proff. Epist. ad Serenam. dona Orpheo à feris delata. Boëth. III. 2. metr. 10. Secundus sylva 5. & Mythologist.*

descendit ad inferos, *Virg. Georg. IV. 454. Ovid. Met. x. 11.*

discerptus à Manadibus, *Ovid. Met. XI. 40.*

Oryx, *Natalis Comes. IV. Venat.*

Othonis mors, *Mart. VI. 32.*

Ovium & caprarum cura, *Virg. Ge. III. 294.*

Pallas,

- Pallas**, *vide* Diana. *Sen. Agam.* 352, 522. *Sil.* III. 442.
Claud. rapt. Prof. II. 18, 141. *Claud. Gigantomach.* 92.
Sidon. carm. xv. *Epith.* 3. *Ios. Iscan.* II. 335.
- Pallia**, *Ovid. Fast.* IV. 719.
- Pallor**, *Eryc. Putean. Musarum ferculum.*
- Palma**, *Passeratius* 27.
- Pan**, *Silius* XIII. 325.
- Pani asinus immolatus**, *Ovid. Fast.* I. 425.
- Panicus terror**, *Gazæus. pag.* 174.
- Panegyris**, *Tibul.* IV. 1. *Ovid. vel Lucan. ad Calp. Pisonem.* *Claud. de consulari* 3, 4, 6. *Honorii de Coss. Mallii Theodori. de consulari Probin & Olyb. item Mallii Theodori. Paneg. Anthemio Augusta dicta. Sidonius. Apoll.* II. *carm. Valerio Augusto dict.* *Sidon. carm.* IV. *Auito Aug. dict. carm.* VII. *Cass. Ensius. Ulric. Huttenius. Posthij epos gratulatorium. Ianus Pannonius episc. poem.* 1. & 2. *Frischlinus de Cas. Austr. Barlaam de Fred. Henrici præf. ad Io. Ger. Vossium. Casim. lyr.*
- Panthera**, *Natalis Comes* IV. *Venat.*
- Parasitus**, *Plaut. Captivi act.* I. sc. I. v. 1.
- Parca**, *vide* Fata. *Sen. Herc. Fu.* 180. *Claud. rapt. Prof.* I. 48.
- Pardus**, *Natalis Comes* IV. *Venat.*
- Parentes solliciti de liberis**, *Virg.* I. 650.
- Parentum indulgentia**, *Adrianus Iunius.*
- Parentalia**, *Virg.* III. 301. v. 49, 76. *Ovid. Fast.* II. 533.
Silius XVI. 287; 304. *Ansonius opere cognomine. Ios. Iscanus.* VI. 73. *Io. Major.*
- Parnassus**, *Lucan.* v. 71. *terræ umbilicus. Claud. præfat. ad consularium Mallii Theodori.*
- ne Pars sincera trahatur**, &c. *Ovid. Met.* I. 191. *Claud. in Europ.* II. 13.
- Parthenope**, *And. Aurelius.*
- Parvis inest sua gratia & virtus**, *Virg. Geor.* II. 412. IV. 6.
Æn. v. 755. *Ovid. Remed.* II. 13. *Stat. I. Sylv.* 4. *vers.* 54. *Manil.* IV. 913.
- Parvo contentus**, *vide sub tir. Avaritia*, *Dives est qui parvo beatus nihil cupit. Tibul.* I. *el.* I. & c. *Natura parvo contenta, Claud. in Ruf.* I. 215.

- Pasiphaë*, *Virg.* 6. *ecl.* 45. *Ovid.* *de arte.* I. 290. *Petron.*
vario metri genere.
Passer, *Carul.* 23. *Adr. Marius epigr.* 10. *Secundus epigr.*
Ioh. Auratus.
Patientia, *Virg.* V. 710. *Propert.* II. *el.* 26. *Claud. Conf.*
Mallii. 210. *Ios. Iscan.* I. 141. *Val. Eridalius.* I. *el.* 7.
Plant. Asin. act. II. *sc.* II. v. 57.
Patriæ amor & desiderium, *Virg.* VI. 823. *Ovid. de Ponto,*
I. el. 4. vers. 33. *Ioach. Bellaius.* *Heinsii monobiblos,* 9. *eleg.*
Patria est ubicunque bene est, *Ovid. de Ponto,* *el. 4. vers.*
75. *Barlaus I. eleg. 5.*
Patris exemplum, *Virg.* XII. 435. *Iuvenal.* XIV. *sat. tota.*
Pavo, *Passeratus*, 15.
Pauper, *Virg.* XII. 518.
Paupertas læta, secura, *Ovid. Met.* VIII. 634. *Lucan.* v.
525. *Claud. in Ruf.* I. 201. *Io. Fabricius*, *Palingen.*
taurus. Druræi Aluredus II. act. VIII. *sc.*
Paupertatis & divitiarum collatio, *Claud. in Rufin.* I.
204. *Anson.* 53. *Epigr.*
Paupertas contempui habetur, *Iuvenal.* III. *Sat.* 147.
Paupertatis mala, *Natalis Comes*, I. *Mythol.* c. 10.
Pax, *Virg.* 4. *ecl.* 16. *Æn.* I. 295. *Tibul.* I. *el.* 11. *Propert.* III.
el. 3. *Ovid. Fast.* I. 705. *Sen. Medea*, 63. *Sen. Herc. Fu.*
927. *Lucan.* I. 60. *Sil.* XI. 595. *Claud. bell.* *Gildon. præfat.*
Claud. de laud. Stilic. I. 220. II. 191, 287. *de nuptiis Ho-*
norii & Mariae, 195. *Calphurn. ecl.* I. *Passeratus*, 5.
Nath. Chytræi sylvæ. Secundus, III. *el.* 8. *Paling. cancer.*
Barcl. Argenis, III. *metr.* 2. *Heinsii Herodes*, *chorus*
IV. Casimirus Sarb. I. *lyr.* 1. *ode.*
Peccata non sunt æqualia, *Hor. Sat.* I. 3.
Pecudes, *Lucr.* II. 318.
regina Pecunia, *Hor. Epist.* I. 6. *Petron.* 2. *metr.* & 28. *metr.*
Andr. Libavius, *Io. Secundus*, *Sylva* I.
Pegmata, *Claud. conf. Mallii.* 317.
Pelicanus, *Io. Lorichius.*
Pentheus, *Virg.* IV. 468. *Ovid. Met.* III. 511. *Claud. in*
Entrop. II. 522.
Peregrinatio, *Casimirus*, *Sarb.* III. *lyric.* 8. *od.*
Perjuria ridet amantum Jupiter, *Hor.* II. *od.* 8. *Tibul.* III.
el. 6. *Ovid. Amor.* III. *el.* 3.

Pestis,

- Pestis, *Virg. Ge. III. 478. Æn. III. 137. Lucret. VI. 1131.*
Ovid. Met. VII. 422. Sen. Oedip. 36. 110. Stat. Theb. I.
630. Sil. XIV. 583. Caussini Nabuchodonos. 3. act.
 Phaeton, *Ovid. Met. II. 1. Sen. Med. 599. Claud. IV. conf.*
Honorii, 62. Sidonius carm. VII. 406. Barclaii Euphorm.
I. metr. 1.
 Phalarica, *Verg. IX. 705. Sil. I. 352.*
 Phalaridis taurus æneus, *Sil. XIV. 213.*
 Philomela, *vide Luscina, Ovid. Met. VI. 452.*
 Philosophi, *vid. Caussas cognoscere rerum.*
 Philosophia naturalis. placita de principiis rerum.
Claud. conf. Mallii Theod. 71. Gul. Xylander de Philo-
sophia & ejus partibus, Barlaus 25. Miscellan.
 Philosophia moralis, *Claud. conf. Mallii Theod. 92.*
Barlaus ad Iac. Volmarium.
 Gnomæ moralis & civilis Philosophiæ, *Dom. Baudius Iamb.*
 Metaphysica, *Barlaus 26. Miscellan.*
 Philosophorum sectæ, *Sidonius carm. II. 165.*
 Philosophorum hypocrisis, *Juvenal. II. Sat. 1.*
 Phœbus, *Virg. Culex. 12. Tibul. II. el. 5. Ovid. Met. I. 515.*
II. 1. Sidonius, carm. XXII. Burg. Pontii 66.
 Phoenix, *Ovid. Met. XV. 392. Claud. de laud. Stilic. II. 415.*
Claud. Epigr. de Phœnice. Sannazarius de partu virgi-
nis, II. 419. Barcl. Euphorm. I. metr. 11. Barlai Britan.
triumphans. v. 116.
 Pictoris elogium, *Baudius ad Rabenium, Var. Sylv. 2.*
Ianus Pannonius eleg. 16.
 Pietas in parentes, *Virg. IX. 284. Claud. epigr. de Amphio-*
nomi & Anapii statuis.
 Piscator, *Ovid. Met. III. 584. Sen. Herc. Fu. 153. Sil. v. 46.*
VII. 501. Plant. Rudens act. II. sc. I. v. 1. Leochæi eclo-
ga Piscatoria.
 Piscis, *Lucret. I. 372. Lucan. x. 200.*
 Planetæ, *Got. Torinus IV. Anticlaud. p. 76.*
 Plantarum natura, *Barclaii Euphorm. I. metr. 10.*
 Pluto, *Sen. Herc. Fu. 721. Claud. rapt. Prof. I. 55. San-*
nazarius de partu Virgin. I. 400.
 Podagra, *Claud. epigr. in Podagrum. Pœthii elegiaca.*
Joan. Sommeri poemata. Bilibaldus Birkheymerus.
I 2
Georg.

Georg. Bartholdus Pontanus, Barber. Urban. PP. p. 238.
 Poëta, *Luc. I. 918. Hor. od. I. I. IV. 3. Propert. III. el. 2.*
Ovid. de Arte. III. 529. Iuvenal. VII. Sat. 52. Sidon.
carm. IX. 208.

poëtarum catal. *Sidon. carm. XXIII. 135. Heinsius*
III. el. 4. Barlaus II. eleg. 27. Idem Miscellan. 3. Iac.
Gaddius II. 32. & 49. & 53. & 82. Casimirus Sarb. I.
lyric. 22. ode.

Poëta sollicitudine omni liber Musis vacet. *Hor. od. I.*
26. Epist. II. 2. Ovid. Trist. I. el. 1. vers. 39. Ovid. Trist. v. el.
13. vers. 3. Iuvenal. VII. sat. 56. Zevcotius II. el. 10.

Poëtarum vita, studia, mores asseruntur, *Heinsii*
Hipponax.

Poëta ducibus curæ, *Claud. præfat. ad III. de laud.*
Stilic. Barlaus Panegy. ad Comitem Penbrochia.

Poëtarum Latinorum elogia, *Barlaus.*

Poëtarum sterile studium, miseriæ & neglectus.
Martial. I. 77. x. 4. Iuvenal. IX. Sat. I. Barlaus D. Ol-
disuovertho. Zevcotius II. eleg. 12.

Poëtarum fabulæ & mendacia, *Virg. Aetna 74. 567.*
Ios. Iscanus, III. 454. Paling. aries & gemini.

Poëtarum æstrum, amor, *Ovid. Trist. II. vers. 363.*
Martial. VII. 73. Heinsius III. el. 7. Barlaus in Epi-
thalam. Const. Hugonii.

facit indignatio versum, *Iuvenal. I. Sat. 22. 79.*

carmina morte carent, *Hor. od. III. 30. IV. 9. Ovid. A-*
mor. I. el. 15. Lucan. IX. 980. Martial. x. 2. Claud. laus
Serena. 4. Sannazar. I. eleg. Baudius II. Iambic. ad Se-
bast. à Bergen. Sriverius. Barber. Urban. PP. pag. 270.

carminc fit vivax virtus, *Hor. od. IV. 8. Tibul. I. el. 4.*
Propert. III. el. 1. Ovid. de Ponto, IV. el. 8. vers. 45. Bar-
laus in Panegy. ad Comitem Penbroch.

Poëta vereres in precio, *Hor. Epist. II. 1. Pers. I. 76.*
Martial. v. 10.

in Poëtarum recitationes, *Pers. I. 45. Iuvenal. I. sat. 1.*

Poëta malæ notæ, *Virg. 3. ecl. 26. Hor. Sat. I. 4. Pers. I.*
tota. Theod. Bex & sylva 10. Schoberus. Tho. Morus. epigr.

Poëta vinosi, *Hor. Epist. I. 19.*

de Arte Poëtica, *Hor. ad Pisones Epist. Ovid.*
Rom. I. 373. Sriverius, Barberia. Urban. PP. I. p. 1.

VVolf-

*V*Wolfgang. Lorifeca.

Poëmata sacra, *Auson.* *Ephem. oratio.* *Damasii* *Episcopi Romani* *clozia.* *Iuveni* *historia Euangelica.* *Aurelii Prudentii* *Psychomachia.* *Vitiorum & virtutum pugna.* *Hymni cathemerini.* *Peristephanon*, de coronis *Martyrum.* *Apotheosis* de divinitate. *Augustini* *de origine peccatorum*, in *Symmachum.* *Euxeriodori* *novi & veteri instrumenti.* *Paulinus* de *S. Io. Baptista & Erist.* ad *Ausonium.* *Honori Fortunati* *lib. 4.* de partu *Virginis*: de *Christo*: de *vita hominum*: de *miraculis piorum.* *Sidonius* *carm. xvi.* ad *Faustum* *Episcop.* *Eucharistic.* *Frischlinus* de *Natali Christi*, *lib. Barber.* *Urban. PP.* *Hymnus* ad *Sp. S.* de *S. Elisabetha Lusitania regina*: de *S. Maria Magdal.* *ode.* de *Partu Virginis* *Sannazarius* *Christi genethliacon.* *lib. 3.* *idem* de *morte Christi* *Sannazarius.* *Hieron.* *Vida*, *Christi Natalia*, *Theod. Biza* *sylv. 3.* *Cuna Christi*, *Valens Acidalius*, *l. el. 1.* *Fabricii* *viçtorie caelestes* *Hufanus* de *Angelis.* *Cunradi Leii* *Idiotismi sacri*, *Lotichii* *Natalis Christi.* *iv. eleg. 6.* *Io. Major*, *Adam Siberus*, *Baudius* *l. Iambic.* in *Trochaicis* *Canticum Moïsis.* *Idem* à *Baldolino Berligomio* dictum. *Hugo Grotius* *l. Sylv.* *Malapertius Bauhusius*, *Cabillaus Barleus* *l. 1.* *elogia plurima.* *Iac. Zevecotius*, *Iacobus Gaddius.* *Lud. Cellotti* *Adrianus*, *Chorus. 2.* *Eiusdem* *Henecasyllaba* ad *Christum nascentem*, *Casimirus Sarb.* *Franciscus* de *Mendoca* *flor. Poët.*

Polyphemus, *Virg.* *III. 617.* *Ovid.* *Met. XIII. 770.*

Pompa, *Ioseph.* *Iscanus* *III. 299.* *Robertus Turnerus.* *vide Triumphus.*

Populi *favor perniciosus*, *Sen. Octav. 867.*

Portenta, *vide Prodigia.*

Portus, *Virg.* *l. 163.* *III. 533.* *Ioseph.* *Iscan.* *III. 211.*

Posterii, *Virg.* *III. 38.*

Prælium, *vide Belli & exercituum conflictus*, *Luc. VII. 475.* *Stat. Theb. VII. 1597.* *Ios. Iscan.* *v. 140, 230.* *Casimir. Sarbiev.* *lyr. IV. ode. 4.*

Prælustria *vita*, *vide Alta cadunt.*

Præmia *viçtorum*, *Virg.* *v. 110.* *Sil. xv. 254.* *xvi. 445.*

Præmia *promissa*, *Virg.* *ix. 254.*

Priapo *immolatur asinus*, *Ovid. Fast. VI. 339.*

- Principia rerum sunt ardua, *Ovid. Met. allus. II. 63. An-
son. 80. epigr.*
rudia, *Claud. Conf. Mallii Theod. 43.*
Principiis obsta, *Ovid. de Rem I. 79. Sen. Hippol. 130.
Sen. Troad. 535. Pers. III. 63. Claud. in Eutrop. II. 5.
Paling. scorpium.*
Principis officium & virtutes, *Virg. I. 511. Sen. Med.
220. Sen. Oct. 463. Claud. IV. conf. Honorii, 257, 487.
Marten. Prætorius, Io. Simonii, Princeps. Bandius II.
Iambic. in Soterio, Barlai Britannia triumph. Balzac.
le prince.*
cura sollicita, *Virg. v. 700.*
amicitiæ emerendæ, *Hor. ep. I. 17. vitia, Sidon.
carm. v. 322.*
Procris & Cephalus, *Ovid. de Arte, III. 675. Ovid.
Met. VII. 694.*
Prodigia, portenta, *Virg. Georg. I. 468. Ovid. Met. xv. 785.
Lucan. I. 525. Stat. Theb. II. 53. VII. 403. Sil. v. 45, 624.
Claud. in Eutrop. II. 40. de bello Get. 226. Ios. Iscanus,
VI. 662. Barcl. Argenis, II. metr. 2.*
Prodigus, *Pers. VI. 23.*
Proditio, *Claud. bell. Gildon. 262. Trojæ, Ios. Iscanus,
VI. 707.*
Prometheus, *Hor. od. I. 3. Val. Flacc. IV. 64. Martial.
IX. 46.*
Prometheus & Epimetheus : ratio provida & sensus
improvidus, *Claud. in Eutrop. II. 490.*
Propempticon, *Stat. III. Sylv. 2. Dan. Heinsius; Sylv. I. I.
& Sylv. II. 9. Barclaius lib. II. pœmatum, Barcl. Argen.
v. 4. metr. Casp. Barlaus ad Georg & VVenceslaum, Ci-
gan. Ejusd. ad Foppium. Ejusd. ad Io. Schoterbos, Ze-
vecotius II. eleg. 8.*
Proserpinæ raptus, *Ovid. Met. v. 391. Ovid. Fast. I. 4. 423.
Stat. Theb. XII. 269. Claud. trib. lib. perpetuis.*
Proteus formas mutans, *Virg. Ge. IV. 406. Sil. VII. 421.
Sannazarii ecloga IV.*
Protropticon, *Stat. v. Sylv. 2. Ansonius.*
Providentia divina, *Boëth. IV. 6. metr.*
Providentia divina si regat vitam, cur bonis male
sit, malis bene. *Sen. Hippol. 971. Boëth. I. 5. metr. Plant.
Miles*

- Miles glor. act. III. sc. I. v. 135. Paling. scorpius. Hug. Grotius, III. Farrag. bono nihil mali. Barlaus. I. eleg. 12. Zevecotii Maria Græca, II. act. 2. sc. Alabastr. Rox. act. IV. sc. 5.*
Providentiane an fortuna res humanæ regantur. Claud. in Ruf. I. 1. Barlai Venus ἀναδυσόμεν. Causini Theodoricus I. act. Nemesis. Lud. Celotti sapor. act. II. sc. 7.
Pfittacus, Ovid. Amor. II. el. 6. Stat. II. Sylv. 4. T. Strozza. Passeratius 28. Lotichius II. carm. Gazæus, pag. 25.
Psylli, Lucan. IX. 906.
Pueritia, Hor. Epist. ad Pisones, vers. 158.
Pugnata multuosa, Ovid. Met. v. 2. XII. 222. Stat. Theb. I. 421. v. 240. VI. 164.
Pulchritudo, vide forma.
Pulex, Ovidius. Lud. Bochellus. Barn. Briffonius. pulex Catharmæ Rupellæ. Ios. Scaliger. Iacob. Mangotius. Nic. Rapinus. Hieron. Angerianus.
Pulicis epitaphium, Fr. Taubmannus. Adam Siberus, Sal. Frencelius.
Pulverea nubes, Sil. v. 535. Claud. de bello Get. 455.
Purpura, Nic. Rigaltius.
Pygmæi, Iuvenal. XII. 167. Claud. bel. Gildon. 474.
Pygmalionis statua, Ovid. Met. x. 243.
Pythagorica μετεμίσχως. Tib. IV. el. 1. Ov. Met. xv. 157.
Pythagorica litera Y, Pers. III. 56. epigram. Virgil. adscript.
Python, Ovid. Met. I. 438. Claud. præf. ad I. in Rufin.

QUercus, τροισοπέφυτο, Lucan. I. 136.

QUERCUI immotæ comparata constantia, Virg. IV. 441.

QUIES, Propert. II. el. 19. Barcl. Euphorm. II. metr. 11.

RAMUS aureus, Virg. VI. 136.

RANARUM & MURIUM pugna, Huntingd. Plumtreus, vide Batrachomyomachia.

RATIONIS cum affectu lucta, vide Affectus.

RECTOR navis, Claud. IV. Conf. Honorii, 419.

REGIA, Virg. VI. 1. 170. Catul. 64. Ovid. Met. II. 1. Sen. Thyest. 641. Claud. rapt. Prof. I. 239. Simon Ogerius, Sylv.

Regnum splendida miseria, *Sen. Oedip.* 6. *Troad.* I. 269.
Agam. 56. *Thyest.* 451. *Herc.* Oct. 648. *Othav.* 615.
Zevecotii Maria Græca, *act.* II. sc. 2. & III. chorus.
Ejusdem Rosimunda. IV. *act.* 2. sc. *Druræi Aluredus* I.
act. IV. sc. & *act.* II. *Heinsii Herodes act.* III. *Lud. Cel-*
lotti Chosroes, *act.* 3. sc. 3.

Regni administrandi præcepta, *Claud.* IV. *Conf. Hono-*
rii. 257.

Religio, *Lucr.* I. 83. *Sil.* VII. 88. XII. 316. *Petron. frag.*
Primus in orbe deos. & c. *Ios. Iscannus.* I. 101. *Casimir.*
Sarb. Lyr. IV. *od.* 1.

Remora, *Gazæus. pag.* 25.

Res secundæ non norunt modum, *Virg.* X. 500. *Ios.*
Isc. I. 33.

Rex, *Sen. Herc. Fu.* 796. *Lud. Celotti Sapor.* 3. chorus.

Rex est qui metuit nihil. Mens bona te Regem non
 Diadema facit. *Sen. Thyest.* 345. *Claud.* IV. *conf. Hono-*
rii 257. *Tho. Morus epig. Malapertii Sedechias.* III. cho-
 rus, *Druræi Aluredus*, *act.* IV. sc. ult. *Heinsii Herodes.*
act. 4. *Cassini Felicitas trag. act.* 1. *Iac. Gaddius* 12. *Ca-*
simirus Sarb. I. lyric. 17. *ode. Casimirus* IV. lyric. 3. *ode.*

Rex colendus, ut qui salus populi, *Virg. Georg.* IV. 210.

Rex juvenis, *Silius* XIV. 87.

Rhetorum conditio misera, *Juvenal.* VII. *sat.* 150.

Risus encomium, *Cal. Calcagninus.*

Rivus vide Fluvius, *Catul. ep.* 69. *Claud. rapt. Prof.* II. 112.

Robigalia, *Ovid. Fast.* IV. 914.

Roma, *Virg.* VI. 781. *Sidonius carm.* II. 395. *carm.* V. 13,
 100. *Zevecotius* I. *el.* 2. *Heinsii Herodes chorus* IV. bo-
 narum artium nutrix. *Casimirus Sarb.* IV. lyric. 9. *ode.*
Barber. Urban. PP. pag. 209, 210.

Romæ incunabula & incrementa, *Virg.* VIII. 338, 630.
Tibul. II. *el.* 5. *Prop.* IV. *el.* 1. *Ovid. de Arte.* III. 115.
Ovid. Fast. I. 103. *Sil.* I. 606. *And. Aurelius perpetuo*
carmine. Lipsius Miscellan.

de vitis *Cas.* ex numismatis Romanis reſtitutis, *Bar-*
leus II. *Miscellan.*

Romani imperii majestas, *Virg.* XII. 838.

Ros, *Sannazarus de partu Virginis* II. 360.

Fabula roris, *Dan. Heinsius Eleg. Inven.* 2.

Rosæ

Rosæ, *Anson. eidyll. 14. Passeratius, 31. Valens Acidalius 2. Ioach. Camerarius, Iannus Gulielmus. Barb. Urban. PP. p. 236.*

Rubor ex verecundia, *Ovid. Met. III. 183. IV. 330. Claud. rapt. Prof. I. 273.*

Rupes, *Virg. VII. 587. comp. X. 694. Stat. Theb. IX. 92. Lud. Alcalmus. Dom. Baudius. epos VII.*

Rustica vita laudata, *Virg. Ge. II. 458, 513. Ætna 259. Culex. 57. Hor. Epod. 2. Sat. II. 6. Epist. I. 10, 14, 16. Tibul. I. el. I. 5. II. 1, 3. Ovid. Remed. I. 169. Sen. Hippol. 482. Manil. v. 235. Iuvenal. III. sat. 190. Martial. X. 51. Claud. I. in Ruffinum 201. & epigr. de sene Veronensi, Ang. Politiani rusticus, Ant. Muretus, Sannazarius I. eleg. 2. Hen. Stephanus Idyll. Lotichius, III. eleg. 8. Io. Secundus, epigr. ad Hier. Suritam, Lechaus eclog. 1. Salust. Bartas. III. Zevecotii Rosimunda, æt. IV. sc. 2. Iac. Gaddius II. 68. Barber. Vrbarr. PP. p. 168. pag. 192. pag. 199. urbanæ vitæ & rusticæ discrimina.*

Casp. Barl. II. el. 13. Elis. Io. Vvestonia 8. epigr. urbanæ & aliis vitæ institutis prælata, Virg. Ge. II. 493. Rustica sacra, Virg. Ge. I. 338. II. 380. Ovid. Fast. I. 667. Ruta, Lotichius, II. l. carm.

Sabinæ raptæ, *Ovid. Art. I. 100. Ovid. Fast. III. 198.*

Sacerdotum mollities perversa, Iuvenal. II. Sat. 84.

Sacra, *Virg. I. 420. IV. 200. VIII. 179, 273. Tibul. II. el. I. 5. Sen. Agam. 575. Herc. Fu 908. Herc. Oct. 784. Sil. I. 119. Sacra exsecranda, Sen. Thyest. 680. Sil. IV. 769. Heinssii Herodes æt. 1.*

in Sacris velamen, Virg. III. 405.

mens pura melius litat, quam manus plena, Hor.

Od. III. 23. Ov. Trist. II. 75. v. Pers. II. 71. Ios. Iscan. III. 10. victima parva litat, Ovid. de Ponto, IV. el. 8. vers. 37.

Stat. I. Sylv. 4. 125. Martial. X. 58. Barlaus in. Eucharistico ad Comitum Penbroch. Idem II. eleg. 2.

Sagittandi gestus, *Virg. XI. 853.*

Sagittandi peritus, *Sil. II. 93.*

Sagitta Parthi, *Virg. XII. 856.*

Salices, *Sannazarii ecloga VI.*

Salmoncus, *Virg. VI. 585.*

- Salubria pro suavibus propinanda, *Lucr.* I. 932.
 Sapientia robore porior, *Hor. od.* III. 4. *Ovid. Met.* XIII. 371. *Got. Torinus* II. p. 35.
 Sapientia præstat tranquillitatem, quam cætera impediunt, *Lucr.* II. 1.
 Sapiens, *Hor. Ep.* I. *Lucan. allus.* II. 268. *Claud. Conf. Malitii*, 295. *Dom. Baudius H. Iambic. ad. V. Vin. Evervini*. *Casimir. Sarbiev. Lyr.* IV. ode 3.
 Sapientes 7. Græciæ, *Ausonii ludus sapientum*, *Sidonius carm.* II. 157. *carm.* XV. 44. *carm.* XXIII. 98.
 Saturnalius risus, vide *Cal. Jani Decembris*, *Stat.* IV. *Sylv.* 9.
 Saxum de monte ruens, *Virg.* XII. 684.
 Scævæ factum, *Lucan.* VI. 249.
 Scævola spectaculum, *Martial.* VII. 30. *lib. spect. ep.* 7. factum, *Mart.* L. 22. *Sidon. carm.* V. 76. *Barlei orat. Scævola*.
 Scelera, *Manil.* II. 583. *Juvenal.* XIII. Sat. 145. *Claud. Bell. Gildon.* 166.
 Scelera in autores redeunt suos, *Ovid. de Arte* 650. *Claud. in Eutrop.* I. 158. *Heinsii Herodes trag. act.* 4. *sc.* 1. & 3. *Lud. Celotti Chosroes, chorus* 1. & 4.
 Scelus horrendum, suorum cædes & epulæ, *Sen. Med.* 40. 120. *Thyest.* 690. *Lucan.* I. 375. *Stat. Theb.* VI. 498. *Juvenal. Sat.* XV. 122. *Sidon. carm.* IX. 107. *Alabastræ Roxana, act.* V. *sc.* 4.
 Sceptrum, *Virg.* XII. 206.
 Schola, *Hulricus Schoberus*.
 Scholarcha, *Barlaus* 6. *Miscellan.*
 Scientiæ votum, *Virg. Ge.* II. 475.
 Scientiæ contemptus, *Pers.* III. 78.
 Sciurus, *Natalis Comes* III. venat.
 Scriptoria penna, *Ian. Donza epist. ad Ianum Hantenum. Michaël Ferdus*.
 Scripturæ elegantis seu calligraphiæ laus. *Dom. Baudius* III. *Iambic. ad Cornel. Boissens. Barber. Urban. PP.* p. 224. vide *Notarius velox*.
 Scylla, *Virg.* III. 419. *Ciris*, *Sen. Med.* 350.
 Scylla Nisi, *Ovid. Met.* VIII. 81. *Virg. Ciris*, 125.
 Scythia, *Virg. Ge.* III. 349. *Sidon. car.* II. 239.
 Seculare carmen ad Apollinem, *Horat. post. lib. epod.*
 Seculare

Seculare carmen ad Dianam, *Catul.* 35.

Securitas, *Virg.* IV. 560.

Seditio, *Virg.* I. 154.

Senectus, *Virg.* V. 395, 415. VII. 508. *Hor. Epist. ad Pisones*, v. 168. *Prop.* II. el. 14. IV. el. 5. *Gall.* el. 1. & 2. *Ovid. Trist.* IV. el. 2. de Ponto. I. el. 5. v. 1. *Claud. in Rufin.* L. 134. in *Entrop.* I. 110. *Aud. Aurelius*, eleg. ad filium. *Buchanan.* eleg. 2. *Iac. Gaddius*, I. 23.

Senectus misera, *Ov. Met.* XIII. 518. *Juvenal. Sat.* X. 190.

Senectutem præproperant curæ, *Boëth.* I. I. metr.

Sensus quinque, *Got. Torinus* IV. p. 68.

Sensuum delinimenta, *Lucret.* II. 498.

Sepultura, *Virg.* X. 904. *Ovid. Trist.* I. el. 2. vers. 52. III. el. 3. vers. 69.

Sepultura alia apud gentes alias, *Sil.* XIII. 468.

Serpens, *Virg. Culex.* 161. *Stat. Theb.* V. 505. *Sil.* III. 185. VI. 151, 224.

Serpentes, *Virg. Ge.* III. 414. vide *Anguis Lucan.* IX. 700.

Servus frugi, *Plant. Aulul. act.* IV. sc. 1. v. *Menæchmi act.* V. sc. VI. v. 1.

Servus nequam & inutilis. vile mancipium, *Claud. in Entrop.* I. 32, 128. *Plant. Bacchides*, act. IV. sc. IV. vers. 8. *Plant. Persa*, act. III. sc. III. v. 13.

Sexum qui mutarint, *Auson.* 68. *Epigr. Ovid. Met.* Tiresias, Ceneus, &c.

Sibyllæ antrum, *Virg.* VI. 42.

Sibyllæ folia, *Virg.* III. 445. VI. 74.

Sicilia, *Virg.* III. 414. *Lucr.* I. 715. *Silius* XIV. 20. *Claud. rapt. Prof.* I. 144.

Sidera, signa cœlestia, *Manil.* I. 297. *Auson. eclog.* *Heinsius Sylv.* III. *manes Douz.* 5. *Barlaus in obitum VVillebr. Snellii.* Zêvecotii Rosimunda, chorus II. *Heinsii Herodes chorus* II. eleg. *juven.* 3. *Got. Tormus.* v. pag. 84.

Silenus, *Virg.* 6. ecl. 14. *Petron.* 23. metr.

Slimia, *Claud. in Entrop.* I. 303. *Micyllus Sylv.* IV. *Iac. Eyn. dius cercopithecii epicedion.* *Dan. Heinsius.* II. *Sylv.* 8. *Natalu Comes* III. *Venat. Gazai pia Hilaria.* p. 11. & 96.

Sirenes *Epigr. Virgilio adscript.* *Martial.* III. 64. *Claud. rapt. Prof.* III. 254. *Claud. epigr.*

Siria stella, *Virg.* X. 273. *Stat.* III. *Sylv.* I. v. 52. *Sil.* XIV. 255.

- Sitis, *Lucan.* IV. 333. *Raph. Thorius hymn. Tabac. p. 2.*
 Sol, *Ovid. Met.* II. 24. IV. 226. XV. 192. *Heinsius III. Sylv. manes Douza 4. Paling. cancer. Barlaus hymn. in Christum, 90. v. Idem 10. Miscellan.*
 Solis regia, *Ovid. Met.* II. 1.
 Sol refugus, *Sen. Thyest.*
 Solis eclipsis, *Sannazarius de partu Virg.* I. 371.
 Somnium, *Virg.* VI. 283. XII. 908. *Lucr.* IV. 35. 454, 1000. *Tibul.* III. el. 4. *Ovidii somnium, Ov. Met.* XI. 634. *Luc.* VII. 7. *Sil.* III. 166. *Petron.* 19. *metr.* *Martial.* VII. 53. *Claud. in Ruf.* II. 327. *Anson, Ephemeru, Ios. Iscan.* V. 428. *Ti. Strozæ. Bezæ Iuvenilia. Heinsius III. eleg. 2. Zevecotii Maria Græca III. act. 2. sc. Druræi Aluredus, II. act. 1. sc. Caussini Nabuchodonos. act. 2. Alabastræ Roxana, act. II. sc. 4, & act. III. sc. 2.*
 Somnia sibi quisque facit, *Lucr.* IV. 959. *Sen. Octav.* 630. *Petron.* 13. *metr.* *Zevecotii Maria Græca. chorus II.*
 Somnii portæ; *Virg.* VI. 893. *Claud. præf. VI. cons. Honorii.*
 Somnus, *Virg.* III. 511. V. 854. VI. 523. *Cnl.* 155. *Ov. Met.* XI. 624. *Sen. Herc. Fu.* 1064. *Stat.* V. *Sylv.* 4. *Theb.* II. 142, 196. *Sil.* X. 341. *Val. Flac.* VII. 170. *Io. Secundus, II. el. 9. Ian. Pannonius el. 12. Tho. Morus epig. Leochæus I. Panthea.*
 Somni regia, *Ovid. Met.* XI. 593. *Stat. Theb.* X. 86.
 Soteria, *Stat.* I. *Sylv.* 4. *Baudius II. Iamb. Henric. IV. Gall. reg. Barcl. Argenis, v. 1. metr. Barl. rest. Const. Hugenia.*
 Spectrum, *Zevecotii Rosimunda, act. III.*
 Spelunca, *Virg. Ge.* IV. 419. *Ovid. Met.* III. 29. *Sannazar. de partu virginis II. 284.*
 Spes, *Tibul.* II. el. 7. *Ovid. de Ponto, I. el. 7. vers. 27. Barcl. Enphorm. I. metr. 3.*
 Sphæræ & Zonarum ratio, *Virg. Ge.* I. 234. *Ovid. Met.* I. 45. *Buchanan. lib. 5. Claud. epigr. in Sphæram Archim.*
 Sphinx, *Sen. Oedip.*
 Spolia hosti exuta, *Virg.* VII. 185.
 Sponsio, *Virg.* 3. *ecl.* 29.
 Statuæ, *vide Artificum opera.*
 Stella cadens, *Virg.* V. 527. *Sil.* I. 358.
 Sterilitas, *vide Terra sterilis.*
 Straminis encomion, *Videbrami Palamedia.*
 Strena, dona Saturnalia, *vid. Cal. Decembres, Stat. I. Sylv.*

- Sylv. 6. v. 10. Io. Passeratii plurima & varia, Dom. Bau-
dius II. Iamb. ad Elizabetham regin. Ibid. ad Io. Boissi-
sum, Idem. IX. epos. ad Phil. Sidneium, Ian. Lernutius D.
Ferdinando, Inst. Lipsius, Buchanan. Strena, epigr. III.
Struthiocamelus, Claud. in Eutrop. II. 310.
Stryges, Ovid. Fast. VI. 131.
à Studiis assuetis haud facile recedimus, Ovid. de Ponto
I. el. 6. vers. 35.
Studia, Barlaam Paneg. ad Ger. Voss.
Strygis jus jurandū, Virg. IX. 104. XII. 817. Ov. Met. III. 290.
Superbia, Claud. de land. Stil. II. 160. Got. Terinus, IV. p. 76.
Superbos ulciscitur Deus, Hor. od. I. 34.
Insolentia Niobes, Ovid. Met. VI. 193.
Superstitio, Hor. Sat. II. 3. Pers. II. 30. v. 180. Juvenal.
sat. VI. 512. XV. 1. Ios. Iscan. IV. 220.
Supplicatio Deorum, Virg. XI. 477.
Symplegades, Sen. Med. 341. Val. Flacc. IV. 636, 658.
Syrtis, Lucan. IX. 301.*

- T** Abaci seu Pæti Hymnus, Raphaël Thorius, Petrus
Bethius.
Contra Tabacum, Barclaii Euphorm. II. metr. ult. Pe-
trus Bethius.
Taciturnitas, Hor. Od. III. 2. Petron. Frag. Nam citius
flammas, &c. Claud. in Rufin. II. 285. Auson. Epist.
XXV. 26.
Tantalus, Sen. Agam. 762. Sen. Thyest. 140. Petr. 9. metr.
Tarpeia, Præpert. IV. el. 4.
Tartarus, Virg. VI. 574. Val. Flacc. III. 398.
Taurus, Sannazarius de partu virginis I. 413.
Taurorum pugna, Virg. Ge. III. 220. Æn. XII. 715. Lu-
can. II. 601.
Taurus Marinus, Sen. Hippol. 1033.
Tela Martia, Virg. XII. 283. Stat. Theb. v. 384. VI. 406.
Achilleid. II. 418.
Telæ, Ovid. Met. VI. 55. Claud. rapt. Prof. I. 249. II. 41.
Claud. IV. Conf. Honorii. 592.
Tempestatum prognostica, Virg. Ge. I. 253, 311, 350.
Æn. v. 11. Lucan. 540. Claud. bell. Gildon. 490.
Tempestas cœli, Virg. Ge. I. 318. Æn. IV. 160. v. 694.

- Lucr.* vi. 172. *Sil.* xii. 608, 652. *Malapertius de ventis lib. duob.*
- Tempestas maris, *Virg.* l. 83. III. 194. *Culex.* 346. *Hor.* *Epod.* 10. *Ovid. Met.* xi. 481. *Ovid. Fast.* III. 587. *Ovid. Trist.* i. el. 2. & el. 3. vers. 105. & 10. vers. 15. *Sen. Agam.* 462. *Thyest.* 575. *Lucan.* v. 565, 635. *Stat. Theb.* III. 26. v. 363. *Sil.* xvii. 241. *Val. Flacc.* l. 614. *Juvenal.* xii. *Sat.* 17. *Adr. Damman. Barcl. Euph.* i. metr. 2. *Causi- ni Solyma.* 3. act. scen. 2. *Iac. Gaddius* II. 65.
- Templum & lucus, *Virg.* l. 445. *Sil.* l. 81. *Cuiphurn. ec- log.* vii.
- Tempus fugit, *Tibul.* i. el. 4. *Ov. Met.* II. allus. 70. xv. 179.
- Tempus edax rerum, *Gal. eleg.* i. *Ovid.* xv. 233. *Ovid. de Ponto.* iv. el. 10. vers. 3. *Sen. Troas.* 380. *Claud. de laud. Stilic.* II. 427. *Anson.* 34. *Epigr. Hug. Grotius* l. *Farrag. in Gruteri Inscriptiones.*
- Tempus durissima mollit, *Ovid. de Arte* 473. *Ovid. Trist.* iv. el. 6. vers. 1. *de Ponto.* l. el. 4. vers. 15. *Sen. Agam.* 127.
- Temporis opportunitas, *Ovid. Remed.* l. 131.
- Tempora signat propria Deus, quæ nobis observanda. *Boëth.* l. 6. metr.
- Tenebræ, *Lucr.* iv. 168. *Sil.* v. 34. *Barcl. Euphorm.* II. metr. 8. *Causi- ni Nabuchodonosor.* 3. act. scen. 2.
- Terminalia, *Ovid. Fast.* II. 640.
- Terra mater omnium, *Lucr.* II. 990. *Ovid. Met.* II. 15. *Stat. Theb.* iv. 302.
- Terra sterilis, *Tibul.* iv. el. I. *Ovid. Met.* v. 476. *Ovid. Trist.* III. el. 10. vers. 71. *de Ponto.* l. 4. el. 51. vers. III. el. 1. vers. 13. *Sen. Herc. Fu.* 697. *Secundus* III. el. 11.
- Terrarum naturæ variæ, *Virg. Ge.* l. 53. II. 109. 177. *Ov. de Arte.* 759. *Manil.* iv. 724. *Sidon. carm.* v. 42.
- Terræ motus, *Virg. Aetna.* 149. *Ovid. Met.* xv. 300. *Sil.* v. 611. *Sannazarius de partu virg.* l. 381.
- Terræ Deiparæ, & Diis sacra, *Claud. quart. Conf. Honorii.* 127. *Sannaz. de partu virg.* II. 257. *Sannaz. eclog.* III.
- Thermæ, *Paschii elegiaca.*
- Theseus & Ariadne, *Catul.* 64.
- Thessalia, *Lucan.* vi. 333.
- Thracæ, *Sidonius. carm.* II. 35.

Tigris, *Stat. Theb.* II. 128. IV. 315. X. 114. *Sil.* IV. 333. XII. 457. *Claud. rapt. Prof.* III. 263. *Natalis Comes* II. *Venat.*

Timor, *Virg.* II. 727. III. 30, 259, 308. VI. 54. *Ovid. Met.* II. 180. XI. 417. *Sen. Troad.* 621. *Herc. Oet.* 706. *Lucan.* I. 192.

Nihil stulte timendum aut concupiscendum. *Cassimirus Sarb.* II. *lyr.* 16. ode.

Titanes, *vid.* Cyclopes & Gigantomachia, *Claud. rapt. Prof.* III. 182. *Claud. tert. conf.* *Honorii.* 159.

Tityus, *Virg.* VI. 595.

Toga dono missa, *Martial.* VII. 1. epigr. 28. *Passeratius* 7.

Tonitru, *Virg.* VII. 141. *Lucr.* V. 1270. VI. 95. *Hor. od.* I. 34. *Sil.* XII. 604. *Cassini Nebuchodonosor. act.* 3.

Tormenta, *vide* Cruciatu.

Torpedo, *Claud. epigr.*

Torpor, *Barberin. Urban. PP. pag.* 283.

Torrens, *vide* Fluvius exundans.

Tragoedia.

Tranquillum mare, *Virg.* I. 146. *Sen. Agam.* 425. *Lucan.* V. 442. *Stat.* II. *Sylv.* 2. vers. 24. *Theb.* III. 255. *Achilleid.* I. 53. *Sil.* VII. 264.

Tranquillitas, *Tibul.* IV. el. 1. *Prop.* III. el. 8. *Stat. Theb.* V. 468. *Val. Flacc.* II. 56.

Triton, *Ovid. Met.* I. 332. *Claud. de nuptiis Honorii & Mariae* 132.

Triumphus, *Propert.* III. el. 3. *Ovid. Trist.* IV. el. 2. *Silius.* XVII. 632. *Claud.* VI. *Conf. Honorii.* 374. *de laud. Stilic.* III. 67. *Siden. carm.* V. 592. *Barlaam sub sine obsid. Sylv. Ducis.* *Ejusdem capta Olinda Pernambuci.*

Trojae descriptio, *Ios. Iscan.* I. 474.

Trojae excidium, *Sen. Agam.* 605. *Petron.* Ἰλίου ἄλωσις. *XP. metr. Iosephus Iscanus sex lib.*

Trophæum, *Virg.* XI. 583.

Tuba, *Virg.* IX. 503. *Luc.* IV. 543.

Tulliae facinus patricid. *Ov. Fast.* VI. 595. *Sil.* XIII. 834.

Tumultus populi, *Sen. Octavia.* 770.

Tumulus, *Virg. Culex.* 392. *Ios. Iscanus.*

Mansoleum Gulielmi principis Auranf. *Barlaam.*

Turben, *Virg.* VII. 378.

Turris.

Turris, *Virg.* II. 46.

Tutelares locorum Dii. *Sidonius carm.* IX. 165.

Typographiæ inventum, *Tho. Readi Inventa adespota.*
Octav. Meninus. Elisab. Ioanna VVeſtônia. Caſimirus
Sarb. III. lyric. 31. ode.

Tyrannorum metus & miseria, *Boëth.* VI. 1. 2. metr. vide
Regnum splendida miseria.

Tyrannicidæ, *Buchanan.* 7. sylv.

Valedicendi formula, *Virg.* III. 493. *Diræ* 89.

Vana omnia. ô quantum est in rebus inane! *Zeveco-*
tius II. el. 13. *Idem* I. Sylv.

Varietas grata, *Petron. Frag.* Nolo ego semper idem.

Vates & Vaticinium, vide Enthusiasmus, *Virg.* III. 359.
Sen. Troad. 352. *Lucan.* I. 587. V. 194. VI. 425. *Stat.*
Theb. VII. 706. *Sil.* III. 695. *Claud.* IV. *Conf. Honorii*
141. *Sidonius carm.* V. 260. IX. 137. *Barcl. Argenis* II.
metr.

Vates, *Virg.* X. 177.

Velox, *Virg.* V. 316. VI. 700. VII. 808. X. 248. *Prop.* II. el. 23.
Ovid. Met. X. 653. *Lucan.* I. 228. *Stat. Theb.* VI. 638. *Sen.*
Thebaid. *Hippol. Claudian. rapt. Prof.* II. 197. tert. *Conf.*
Honorii. 197. *Sidonius carm.* V. 165. XXIII. 342.

Venatrix, *Virg.* I. 319.

Venatus, *Virg.* IV. 130, 151. *Propert.* II. el. 15. *Ov. Remed.* I.
199. *Met.* III. 144. VII. 339. *Sen. Hippol.* I. *Olympii Ne-*
mesiani Cynegeticon. *Claud. de laud. Stilic.* I. 64. III. 317.
Ranzovii epigr. Barlai Britannia triumph. 177. *Causi-*
ni Nabuchodonos. 5. act. scen. 3. *Nat. Comes lib.* 4.

Veneficia, vide Magiæ vis, *Virg.* 8. ecl. 63. *Ciris* 374. *Hor.*
Epod. 517. *Sat.* I. 8. *Tibul.* II. el. 4. *Propert.* IV. el. 5. *Ovid.*
Remed. I. 249. *Met.* VII. 132, 235. *Sen. Med.* 716, 739.
Lucan. VI. 517. *Sil.* I. 94. *Juvenal.* VI. sat. 611. *Sidonius*
carm. V. 125. *Leochæus eclog.* 3.

Venetiarum situs, *Sannazarius* I. epigr.

Veneriarum, lib. tres *Germ. And. Aurelii Sannaz.* III.
el. 1. *Io. Lanterbachius. Gul. Alabaster epigr.* 2.

Venti, *Virg.* I. 56. II. 416. *Lucr.* I. 271. *Ovid. Met.* I. 56.
Manil. IV. 580. *Malapertius, de Ventis lib. duob.*

Venti secundi, *Virg.* III. 69, 130.

- Venti discordes, *Enn.* xvii. *Virg.* x. 355. *Ovid. Trist.* I. el. 2. vers. 23. *Stat. Theb.* xi. 113. *Sil.* vii. 570. *Iani Pannonii Eranemus*, id est, Ventorum contentio. *vid. Tempestas.*
- Venti quare ex Astræ & Auroræ fingantur nati, *Bersmannus*, l. eleg. 10.
- Venus, *Ios. Iscanus* 11.
- Venus omnium genitrix, *Lucr.* I. 1. *Gall.* el. 5. *Ovid. Fast.* iv. 52. *Sen. Hippol.* 467. *Stat.* l. *Sylv.* 2. 183. *Barlai Venus Batava.*
- Venus dormiens, *Claud. Epithal. Palladii & Celerinae.*
- Veneris pervigilium, *Catul.*
- de Venere & vino, *Epigr. Virgilio adscript. Barberini Urbani PP.* pag. 135. *vid. Luxus gulæ & Veneris.*
- Ver. *Virg.* 3. ecl. 56. *Ge.* II. 320. *Hor. od.* l. 4. *Catul.* 47. *Ovid. Met.* xv. 201. *Fast.* I. 149. III. 237. iv. 127. *Ovid. Trist.* III. el. 12. *Stat. Theb.* v. 459. *Martial.* x. 51. *Bonamicus* 8. *Fracaſtorius. Nangerius* 25. *Basil. Zanchius. Adrian. Marius.* l. II. el. 4. *Io. Secundus* II. el. 8. *ſolennes. Zevecot. Maria Graca.* añ. I. ſc. I. *Iacob. Gaddius.* l. 7. II. 26. & 63. & 75. & 93.
- Vertumnus, *Propert.* iv. el. 2. *Ovid. Met.* xiv. 640. *Inſt. Lipſius. Miſcellan.* I.
- Vesævus, *Val. Flacc.* iv. 507.
- Vesper, *Virg.* I. ecl. 83. *Ge.* l. 252. III. 236. *Æn.* I. 378. *Stat. Theb.* II. 41. & 5, 7. III. 407. *Strada* III. *Momus.*
- Vesta; *Ovid. Fast.* vi. 290.
- Vestis, *vide Luxus in Vestitu.*
- Verita appetuntur, *Hor. od.* l. 3. *Dom. Baudius* III. *Iambic. ad Scriverium.*
- Via Domitiana, *Stat.* iv. *Sylv.* 3.
- Viciſſitudines rerum, v. omnia mutantur. poſt nubila Phœbus. poſt tempeſtatem tranquillitas, *Boëth.* I. 3. *metr. Paling. cancer. Caſimirus Sarb.* I. ode 2.
- Viſtus tenuis commoda, *Hor. Sat.* II. 2.
- Viſtoria, *Claud. de laud. Stil.* III. 199.
- Vigila, *Virg.* x. 228.
- Vigiliæ, comp. ſceminælanificæ, *Virg.* viii. 408.
- Villæ laus, *Stat.* I. *Sylv.* 3. II. *Sylv.* 2. *Martial.* III. 58. *Anſon.* 3. *idyll.*

- Vina parant animos, faciuntque ad gaudia promptos,
Hor. od. I. 18. III. 21. Epist. 1. 5. Ov. Rem. II. 410. Baudius
II. Iambic. Genio Bellimont. libert. Leochaus 1. el. 2.
- Vinum ut noxium, *Virg. Georg. II. 454. epigr. Virgilio ad-*
script. Terent. Eunuch. IV. act. 5. sc. Hor. I. od. 18. Pro-
pert. II. 24. Ovid. Met. III. allus. 531. Leochaus II. el. 4.
Bauhufius II. ep. 1.
- Vinalia, *Ovid. Fast. IV. 861. Vinitoria ecloga Leochai.*
- Vindicta, *Juvenal. XIII. 180. Senec. Medea, act. 1. & Her-*
cules Fu. act. I. Alabastri Rox. act. II. scen. 4.
- Vir bonus, *Lucan. II. 380. Stat. II. Sylv. 2. vers. 123. Sylv.*
3. vers. 70. Martial. IV. 5. x. 23. Auson. eidyll. 16. epigr.
Virg. adscript. Ulric. Huttenus.
- Virtutis & voluptatis deliberatio, *Silius xv. 11.*
- Virtus colenda, insuper celebranda, *Barb. Urbani. PP.*
pag. 195.
- Virtus seipsa contenta, *Plaut. Amph. Act. II. sc. II. v. 15.*
Claud. Conf. Mallii Theod. 1. Baudius II. Iambic. ad Le-
vinum de VVitte. Barlaus 13. Miscellan.
- Virtus, *Stigelius Gul. Duci Iulia.*
tendit in ardua Virtus. pressa renititur, Ovid. Met.
II. 63. Ovid. Trist. IV. el. 3. v. 73. vide Adversa illustrant.
Sen. Herc. Fu. 436. Lucan. IX. 395 & Baud. pref. ad Iamb.
& I. Iamb. ad Lernutium. Caussini trag. Felicitas, 2. act.
- Virtus in formoso, *Virg. v. 344.*
- Virtus nescit mori. Virtutis fama superstes, *Virg. x. 467.*
Ovid. Met. XII. 615. de Ponto, III. el. 2. v. 31. Sen. Herc.
Oct. 1577, 1983. Sil. XIII. 662. Claud. Conf. Mallii Theod.
5. Baudius IV. Iambic: cantio cygnea. Zevcotius I.
eleg. 1.
- Viscum, *Virg. VI. 205.*
- Vita beata, *Martial. x. 47. Io. Fabricii vita beata. Bau-*
dus I. Iambic. ad Lud. Transaquanum, &c. Barcl.
Euphorm. II. metr. II.
- Vita privata & humilis, bene qui latuit, bene vixit, *Ovid.*
Trist. III. el. 4. Sen. Hippol. 1134. Herc. Fu. 191: Thyest.
390, 447. Herc. Oct. 652. Octavia, 368, 883. Lucan. v. 528.
Martial. I. 56. II. 90. Claud. epigr. de sene Veronenfi.
Ioac. Bellaius ad I. Morellium. Barcl. Argenu. v. 3. metr.
Heinsii. Herodes, chorus 3. Casim. Sarb. III. lyr. 21. ode.
Vita

- Vita quieta omnium scopus & terminus, *Hor. od. II. 16.*
 Vita solitaria, *Adrian. Turnebus.*
 Vita aulica, *Casimirus Sarb. Epigr. 76. vide Aula.*
 Vita bulla, *Sen. Troas 390. Fr. Quintianus 2. Tho. Mo-
 rus epig. Barlaus ad Const. Hugenum. Vita via. Eryc.
 Puteanus. Musarum ferculum. Caussini Theod. 4. act.
 Umbra.*
 Vitæ instituta studia & vota varia, *Virg. Ge. II. 506.
 Hor. Od. I. 1. Ant. Muretus.*
 huic vel illi vaca, *Ovid. de Arte. II. 669.*
 Vita brevis benefactis extendenda, *Mart. x. 23. Casi-
 mirus Sarb. II. lyr. ode 2.*
 Vitæ tædium, *Gall. el. 1. Ovid. Trist. y. el. 11. vers. 45.
 Iuvena.. x. sat. 240.*
 Vitis vidua, *Catul. 63.*
 Vitium colendarum ratio, *Virg. Ge. II. 260.*
 Vive hodie; velut raptō; memor brevis ævi, *Hor. Od. I.
 4, 7, 9. II. 3, 11. Epod. 13. Terent. Adelp. act. v. sc. 4.
 Cat. 5. Sen. Hipp. 444. Herc. Fn. 173. Pers. v. 150.
 Martial. I. 16. II. 59, 90. IV. 54. V. 21, 59. VIII. 77.
 Caussini Felicitas, trag. 2. act.*
 Ultio divina, *Virg. I. 545. XI. 255. Ios. Iscan. I. 38. Barcl.
 Argenu. IV 4 metr. Zevecotii Rosimund. IV. act. sc. III.
 Caussini Nabuchodonos. chorus 2. Caussini Theodoricus,
 I. act. Iust. Divin. & 3. chorus. Lud. Celotti Chosroes,
 chorus 2.*
 Ulysses, *Hor. I. epist. 2. Iuvenal. sat. xv. 14. Sidonius carm.
 IX. 147. Stigelii Ulysses.*
 Ulyssis socii in belluas, *Virg. VII. 11. Ovid. Met. XIV. 254.
 Boëth. IV. 3. metr.*
 Umbra, *Passeratius, 14. Tho. Campianus, Io. VVouuvers.*
 Umbra vindex, *Virg. IV. 384. Ovid. in Ibin. 141.*
 Unicornus, *Natalis Comes, IV. Venat.*
 Voluptas, *vid. Virtus. Gall. el. 4. Sirenes Mart. allus. III.
 64. Boëth. III. 7. metr. Paling. gemini. Zevecotii Maria
 Graca II. act. & III. chor. Barberini Urbani PP. p. 135.
 invicem cedunt dolor & voluptas, Sen. Thyest.
 594. Caussini Nabuchodonosor, 2. act.*
 Voluptatis assertio, *Paling. gemini.*
 vicisse voluptatem voluptas maxima. *Symbolum
 Sculteti. Hugo Grot. I. Farr.*
 Vota

Vota immodica, *Ovid. Met.* 11. 54.

Votum, *Virg.* 4. *Ecl.* 53. *Ge.* 1. 498. *Ov. Fast.* v. 681.
Ovid. Trist. 1v. *el.* 5. v. 25. *de Ponto*, 11. *el.* 8. v. 39. *Stat.* I.
Sylv. 3. v. 105. *Claud. v. Conf. Honorii*, 643. *de nuptiis*
Honorii & Mariæ, 337.

Votum tranquillæ & honestæ senectæ, *Hor. od.* I. 31. II. 6.

Sat. I. 1. *Hipp. Capilupus.*

vide vitæ instituta, & aliis alia studia & vota.

Vota arcana, *Perf.* 11. 4.

de Votis *Juvenal.* x *Sat. tota.* quid vovendum, v. 346.

Fran. Modius. Paling. leo. Jo. Barclaius 11. 1. poematum.

Urbana vita, *Virg. Ge.* 11. 495. *Hor. Sat.* 11. 6 *Epist.* 1. 10.

14. *Sen. Herc. Fu.* 161.

Urbis incommoda & mala, *Juvenal.* 111. *Sat. vide* Ru-
 stica vita.

Urbs fundata, *Virg.* I. 427.

Urbes nobiliores, *Auson. clara urbes.* *Iul. Scaliger. An-*
debert. Aurelius, Lindebergius, Jan. Lernutius.

Urbes Batavæ, *Barlaus* 28. *Miscellan.*

Burgi Pontii Leontii mania, fertilitas, &c. *Sido-*
nius carm. XXII. Narbo *Sidon. carm.* XXIII.

Ursus, *Natalis Comes* III. *venat.*

Ursu atteruntur omnia, *Lucr.* I. 312.

Vulcani officina, *Virg.* VIII. 416. *Stat.* III. *Sylv.* I. v. 131.

Vulcanus coelo dejectus, *Val. Flac.* 11. 87.

Vulgus, *Virg.* II. 39.

Vulgus mobile, *Stat. Theb.* I. 191.

Vulgus fortunam sequitur, *Ovid. Trist.* I. *el.* 8. *de Ponto*,
 II. *el.* 3. v. 7. IV. *el.* 3.

Sannazar. de partu Virg. I. 315. *Barlaus* I. *eleg.* 12.

Vulnus, *Virg.* XII. 387.

Vulnera honesta, *Sidon. carm.* XXIII. 72.

Vulnus & auxilium, &c. *Ovid. Trist.* II. *vers.* 19.

Vulpes, *Natalis Comes* III. *venat.*

de Vulpe lusus, *Schopperus lib. quatuor.*

Vultus animi index, *Io. Secundus* III. *el.* 2.

fronti nulla fides, *Sen. Hippol.* 912. *Juvenal.* II. *Sat.*

Uxor pudica, *Stat.* III. *Sylv.* 5. *vers.* 7. *Sidonius carm.*
 XXIV. 38.

X Erxes, *Juvenal.* x. Sat. 173. *Sidonius* carm. ix. 37.

Y Litera Pythagorica, *Pers.* III. 56. *Epigr. Virgilia* adscript.

Z Elotypia, *Propert.* III. el. 13.

Zephyrus, *Cland. rapt. Prof.* II. 63, 88. *Iat. Gaddius*, l. 5.

Zodiacus, *Ovid. Met.* II. 130. *Bartas. hebd.* I. *Barlai Britannia triumph.* 480. *Strada* III. *Momus.*

signa, 12. *Sen. Tusest.* 846. *Lucan.* IX. 533. *Manil.* I. 264, 670.

ad quid inclinent, *Manil.* IV. 121.

Zonæ, *Virg.* I. *Georg.* 233. *Ovid. Met.* I. 45.

§ Catalogus Poëtarum.

Poëta veteres.

Q. Ennius.

M. Accius Plautus.

P. Terentius.

Cajus Lucilius.

T. Lucretius.

C. Valerius Catullus.

Virgilius Maro.

Q. Horatius Flaccus.

Alb. Tibullus.

Cn. Cornelius Gallus.

Sex. Propertius.

P. Ovidius Naso.

L. Annaeus Seneca.

Cajus Asinius Gallus.

Aulus Persius.

Annaeus Lucanus.

Publius Statius Papinius.

Silius Italicus.

Cajus Valerius Flaccus.

Junius Juvenalis.

M. Valerius Martialis.

Rufus Festus Avienus.

Alphius Avicus.

Titius Calphurnius.

Aurel. Olympius Nemo-
sianus.

Cl. Claudianus.

Decius Ausonius.

Damasus Hispanus.

Juvencus Hispanus.

Aurelius Prudentius Cle-
mens.

Pontius Paulinus.

Venantius Honorius For-
tunatus. (nris.

C. Sollius Sidonius Apolli-

P O E

POETÆ RECENTIORES.

ITALI.

Faustinus Advocatus.	Paulus Maccius.
Andr. Alciatus.	Octavius Meninus.
Jo. Bapt. Amaltheus.	Andreas Naugerius.
Petrus Angelius.	Angelus Politianus.
Hieron. Balbus. (PP.	Marcellus Palingenius.
Maphæus Barber. Urb. 8.	Jo. Jovianus Pontanus.
Petrus Bembus.	Francis. Quintianus.
Lud. Bigus.	Actius Syncerus Sannaza-
Laz. Bonamicus.	Jul. Cæs. Scaliger. (rius.
Calius Calcagninus.	Baptista Spagnolus.
Hippolytus Capilupus.	Famianus Strada.
Natalis Comes.	Titus Strozza.
Petrus Crinitus.	Hercules Strozza.
Hieron. Fracastorius.	M. Hieron. Vida.
Jacobus Gaddius.	Basilius Zanchius.

GALLI.

Ludovicus Alcalmus.	Michael Hospitalius.
Bartholomæus Anulus.	Adrianus Junius.
Germ. Aubertus Aure-	Theodorus Marcilius.
lius.	Antonius Muretus.
Gul. Salustius Barthasius.	Joannes Passeratius.
Joachimus Bellaius.	Nicolaus Rapinus.
Barnabas Brissoni.	Nicolaus Rigaltius.
Theodorus Beza.	Scævola Sammarthanus.
Nicolaus Caussin.	Josephus Scaliger.
Ludovicus Celottus.	Adrianus Turnebus.
Anthoñius Fayus.	Raphaël Thorius.
Dionysius Gotofredus.	Gotofredus Torinus.

BELGÆ.

Eilardus Alma.	Georgius Benedictus.
Joachimus Axonius.	Balduinus Berlegomius.
Melchior Barlaeus.	Laurentius Beyerlingius.
Caspar Barlaeus.	Adrianus Blienburgius.
Doninicus Baudius.	Damasus Blienburgius.
Bernardus Bauhusius.	Joannes Boëchius.
	Balduinus

Catalogus Poëtarum.

Balduinus Cabillaus.
 Joannes Catzius.
 Adrianus Dammam.
 Janus Douza.
 Angelinus Gazzus.
 Hugo Grotius.
 Nicolaus Grudius.
 Daniel Heinsius.
 Adrianus Junius.
 Dominicus Lampsonius.
 Janus Lernutius.
 Justus Lipsius.
 Carolus Malepertius.
 Adrianus Marius.

Ludovicus Masurius.
 Joannes Menrsius.
 Franciscus Modius.
 Simon Ogerius.
 Ludolphus Pithopæus.
 Elias Putschius.
 Adrianus Scorelius.
 Petrus Scriverius.
 Joannes Secundus.
 Franciscus Sweertius.
 Petrus Tiara.
 Lævinus Torrentius.
 Jacobus Zeyecotius.

G E R M A N I.

Malens Acidalius.
 Melchior Acontius.
 Quintius Æmylianus.
 Joannes Albinus.
 Georgius Bersmannus.
 Martinus Braschius.
 Alexander Brassicanus.
 Joachimus Camerarius.
 Pantaleon Candidus.
 Andreas Canonherius.
 Nathan Chytræus.
 Wolfgangus Crellius.
 Henningus Curandinus.
 Frédericus Dedekindus.
 Matthæus Delius.
 Caspar Ensus.
 Helias Eobanus.
 Georgius Fabricius.
 Felix Fidlerus.
 Sal. Frencelius.
 Nicodemus Frischlinus.
 Janus Gulielmus.
 Sebastianus Hornmoldius.
 Henricus Hufannus.

Ulricus Huttenus.
 Joannes Lauterbachius.
 Cunradus Leius.
 Andreas Libavius.
 Joannes Linckius.
 Petrus Lidebergius.
 Joannes Lorichius.
 Petrus Lotichius Secundus.
 Eilhardus Lubinus.
 Joannes Major.
 Paulus Melissus.
 Jacobus Micyllus.
 Vincentius Opsopæus.
 Joannes Posthius.
 Bernardus Prætorius.
 Martinus Prætorius.
 Henricus Ranzovius.
 Nicolaus Reusnerus.
 Nicolaus Rhedigerus.
 Conradus Rittershusius.
 Nicolaus Rudingerus.
 Georgius Sabinus.
 Christophorus Schellenbergius.

Hulricus

Catalogus Poëtarum.

Hulricus Schoberus.
Joannes Schoßlerus.
Tobias Scultetus.
Adam Siberus.
Joannes Simonius.
Henricus Smetius.
Joannes Stigelius.

Christophorus Stumme-
lius.
Fredericus Taubmannus.
Georgius Tileus.
Caspar Urfinus.
Fredericus Widebramius.
Gulielmus Xylander.

ANGLI.

Gulielmus Alabaster.
Thomos Campianus.
Gulielmus Druxus.
Josephus Iscanus.

Thomas Morus.
Robertus Turnerus.
Elisab. Joanna VVestonia.

SCOTI.

Georgius Buchananus.
Joannes Barclaius.
Arthurus Jonstonius.

Joannes Leochæus.
Thomas Readus.

HUNGARI.

Joannes Filiczki.
Janus Pannonias *Episcopus Quinqueecclesiensis.*

Joannes Sambucus.
Joannes Sommerus.
Georgius Thurius.

Franciscus de Mendoca **LUSITANUS.**
Michaël Tarchanita Marullus **CONSTANTINOPOLITANUS.**

Matthæus Casimirus Sarbievus **POLONUS.**
Nicolaus Taurellus **MONTABELGRADENSIS.**
Joan. Huldricus Grobius **TIGURINUS.**

Hieronym. Angerianus.
Ludovicus Béchellus.
Elisius Calentius.
Joannes Darchius.
Jacobus Eyndius.
Michaël Pendijs.

Ludovicus Helmboldus.
Joannes Jacopus.
Dionysius Lebicus.
Jacobus Mangottus.
Christophorus Mantus.
Antonius Tileus.

F I N I S.

